Magyarász Imre

Pest

I.

Szabadművészet

1948. 268. l.

-8

MÚZEUM

Magyarázó Imre

1932

Ki tud róla?

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
157/1922

Minta

521

J E G Y

A Budapesti Egyesitett Vár

ban a tényleges szolgálatb

lők és egyéb alkalmazottak

1	2	3	
er-	Az igénylő	1922. évben kedvezményes hetijegy váltására jogosító igazolvány száma	Igé
szám	neve		16
			he
1	Kiss Ferencz	28713	2

Magyarász Imre
festő

M.D.Y.

Egyhori Vaszary tanítvány volt.
„B.J." 1950. (repro)

Frank János: Magyarász Imre
Műmészet, 1968. ápr. szám - 46 kap

Magyarász Imre, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művész. Magyarász öt művel szerepel. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Magyarán Imre
festő

M.D.Y

kiállításán bemutatta
a „Dolorosk", a „Kompozíció
1961"-et.

Frank János: Magyarán Imre
Művészet 1968. április - 46 lap

M.D.V.

Magyarász Imre
festő

1950-ből való a „B.J." c. képe,
a „Tarsoly", a „Szobarészlet", és
az „Ebreda" című műve.

Frank János: Magyarász Imre
Művészet, 1968. szeptemlis - 46 lap

Magyarósi Imre
festő

M.D.K.

Kiállításán szerepelt a
„Trecento kompozíció",
az „Architektúra" című
mű is.

Frank János: Magyarósi Imre
Művészet, 1968. április – 46 kép

Magyarási Imre
festő

M.D.K.

A román cfestmények közül
a „Kövek", az „Amorf sama
alapon" eredeti konstrukció.

Frank János: Magyarási Imre
Műveszet, 1968. április – 46 kep

Magyarász Imre
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

—: Vietnamért

Élet és Irodalom, 1968. május 25. 3. lap.

M.D.V.

Magyarász Imre
festő

A lágymányosi Műegyetemi
Diákotthonban a zitk'an
publikáló művész tartott tár-
latot.

Frank János: Magyarász Imre,
Művészet, 1968. április - 46 lap.

MDK

Magyarász Imre

Rajz

Élet és irodalom 1968 máj.25.

Magyarász Imre festő

HÁROMSZÁZNÁL TÖBB elragadóan ötletes akvarellt és színes tépett papirokból összerakott képecskét állít ki a Képzőművészek Szakszervezetében az Istenhegyi-uti általános iskola. *Magyarász Imre* festőművész-tanár az iskola nyolc osztályának rajzaiból válogatta ki a legeredetibbeket. A kis »festőművészek« között vannak 7—8 évesek is.

Világ 1949. jún. 11.

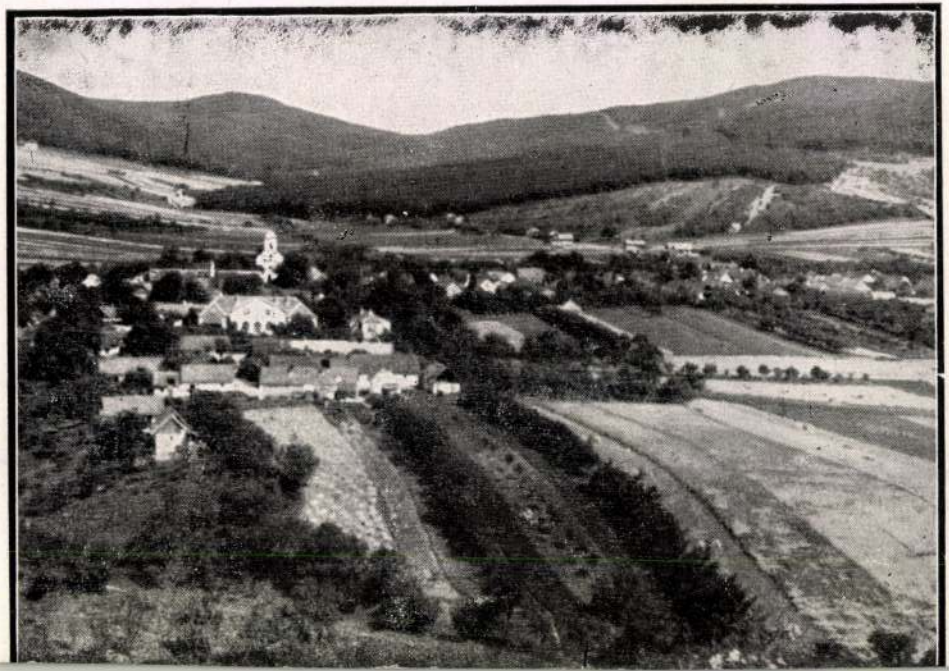

Magyarász Imre.

Csák tanítványa.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1928. Máj 20.

Magyarász Imre

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 4. sz. 160. o. kiállítások.

Szegi Pál beszámolója /A „Magyar Művészeti Műhely"... /

tovább

~~Benedek Jenő~~

Magyarász Imre

Mezes Sajós

1931/32. középiskolai
rajzlanár oklevelet
kaptak

Képzőm. Jósk. évk

1931/32. 126 l.

ság tetszésével fog találkozni, és tiszte
hogy a készitendő 80-100 db. klisé □¾ -
es a nekünk átadandó negativok után készi
nykép copiák darabját 80 fillérben szám-

Hangsulyozni bátorkodunk, hogy hosszu évi
hivatkozva, a klisék elkészitésére a leg
sitjuk, ugy hogy minden egyes db. klisét
kifogástalan minőségben fogjuk szállitani
Nb. megbizásukat kérve vagyunk

teljes tisztelettel.

IFJ. WEINWURM A.
ÉS TÁRSA
VI., Ó-UTCA 6

Weinwurm

LAPPANGÓ ÉRTÉKEK

Az Ozirisz Alapítvány kiállítása

A pluralizmus sokunk közös eszménye és nem csak a politikában. Ám a közélet szabadsága nélkül nem tud megszületni a sokszínű, sokirányú művelődés, művészet sem. A politikai élet nyíltsága most mindennapos élmény, irányzatokban nem szűkölködünk, noha a politizáló társadalom egy része nehezen viseli el az övétől eltérő magatartásmódok és felfogások jelenlétét. Fő, hogy elviseli, és nincs olyan monolitikus politikai erő, amely tiltásokkal, a különféle nézetek és attitűdök egyenirányításával, egyetlen törekvés abszolutizálásával gondolkodási és cselekvési sémákat írhatna elő. Akik pedig – egyre kevesebben – saját művészi meggyőződésüket szeretnék másokra erőltetni, nem gondolnak arra, hogy az ő művészetük az ellentétes irányzatok visszfényében tűnhetik fel a legkitűnőbben. A különböző törekvések egymást erősítve alkotják egy nemzet művészetének teljes színképét, amely annál gazdagabb, minél sokszínűbb.

Amennyire helyénvaló, hogy az állam távol tartja magát a művészet belső dolgaitól, annyira súlyosak a következményei annak, hogy a mecénási szerepkört sem tölti be, hiszen épp a magyar művészet színessége s teljessége szenved így csorbát. Arra pedig egyáltalán nincs lehetőség, hogy a kedvezőtlen politikai viszonyok miatt háttérbe szorult, kirekesztett életművek napfényre jussanak. A politikai változások nem jártak együtt azonnali kedvező gazdasági fordulattal. Nem alakulhatott ki egycsapásra a művészetet eltartani képes polgárság sem; a művészetre áldozás jószándéka nemcsak a teli bugyellárison múlik – ami különben sem sokaknak van meg. Az állam mostani, jelentéktelen anyagi részvétele a képzőművészet életbentartásában bizonyára nem az egyetlen lehetséges mérték, valószínű azonban, hogy ez az állapot egy jó darabig még így marad, változtatni rajta nem pusztán elhatározás kérdése.

Ám ha nincs is igényes és tehetős polgárság, a civil társadalom szervezni kezdte magát. Megkísérli átvenni az államtól elhagyott s a magánemberek által még föl nem vett művészetpártoló tevékenységeket. Ma még a műkereskedelem, a kortárs művek adásvétele javarészben szintén művészeket támogató, ,,nonprofit'' ágazat, amely csak úgy tud talpon maradni, ha más, jövedelmező profilú foglalatosságokkal társul. Ha ritkán történik is eladás, óriási segítségnek számít a megmutatkozás, a kiállítás lehetősége is, az ismertséghez, az elismertséghez jutás a művész számára. A műkereskedelem azonban mégsem karitatív tevékenység, hosszabb távon nem lehet művészek istápolója, nem veheti – nem is tudja magára venni – a kortárs művészet minden gondját. Viszont akadnak szerencsére, ha ritkán is, áldozatkész, önzetlen emberek, jó szemmel, jó ízléssel, akik lehetőségeikhez mérten szervezneknek, kiállítanak, értéket mentenek, olykor még vásárolnak, gyűjtenek is. Teszik ezt régi, egykor épp csak megtűrt tevékenységüket folytatva mint művészettörténészek, műgyűjtők, műbarátok, akár új vállalkozásba fogva, alapítványi vagy más formában, szervezeteket, cégeket nyerve meg célkitűzéseiknek. Akadnak, akik a közelmúlt vagy a huszadik század korábbi évtizedeinek elfeledett vagy soha fel nem is fedezett művészeinek a propagátorai. Emlékezetes a két fiatal műtörténész, Zwickl András és Szűcs György által megkezdett (és egyelőre megrekedni látszó) kiállítássorozat a Képzőművészeti Főiskolán: ők századunk kevésbé ismert, bár mindig is számontartott művészeinek emlékét igyekeztek felfrissíteni, elsőbben Czimra Gyuláét és Paizs Goebel Jenőét. E festők munkái a múzeumi raktár mélyéről bár, de mégiscsak a valamikori elismerés nyomán köztulajdonból kerültek elő, csak a művészi élményt kellett megújítani.

Kecskeméti Kálmán Ozirisz Alapítványa a jelen mellett az egészen közeli múlt magyar művészetére tekint, s olyan életműveket preferál, melyek vajmi kevés elismerésben részesültek, olykor teljesen ismeretlenek maradtak. Ahogyan a Nemzeti Galéria anyagából származó művek alkotói nem voltak soha kedvezményezett művészek, de különösképpen üldözöttek vagy eltiltottak sem, úgy az Ozirisz Alapítvány által felkarolt életművek legtöbb alkotója nemegyszer hátrányt szenvedett el művészetpolitikai okokból, s ennek rendszerint életrajzi nyomai is vannak. E művészek nem tudtak vagy nem akartak beilleszkedni a korszak megrendszabályozott művészeti életébe, s művük a maga idejében legfeljebb esetlegesen, töredékeiben volt látható. A művész néhány sikertelen próbálkozás vagy méltatlan körülmények közt nagynehezen megszületett ,,bemutató'' után gyakran elkedvetlenedett, visszavonult. (A *bemutató* valamilyen peremkerületi kultúrházban, eldugott klubban vagy Hazafias Népfronthelyiségben megtűrt, elnézett, illetve megkockáztatott kisebb kiállítás elnevezése volt. A *Kiállítás*hoz már felsőbb engedély kellett, amit rendszerint megtagadtak.) A képek, rajzok pedig csak gyűltek a civil foglalkozásból magát és családját fenntartó *vasárnapi festő* szobájában. Sok esetben ragyogó művészi értékek lelőhelyei ezek a szobák, ha még megvannak és kinyomozhatók. Az alapítvány éppen az ilyen lappangó kincsek, kallódó értékek feltárására, bemutatására vagy inkább *felmutatására* vállalkozik. Ezzel az a célja, hogy művészettörténészeknek, művészeti íróknak kedvet csináljon az életművek alaposabb vizsgálatához, ouvre-katalógusok, monográfiák írásához.

Az Ozirisz Alapítvány az Árkád Galériában nemrég rendezett kiállításán ezúttal hét művészre hívta fel a figyelmet.

Magyarász imre (1905–1972) ahhoz a modern felfogású festőgenerációhoz tartozott, amelyet a háború vége férfikora és alkotóereje teljében talált. Ismertebb nevű kortársaihoz hasonlóan az új időktől az alkotás szabadságát és művészpályája kiteljesítését várta. Erről tanúskodik az, hogy a demokrácia néhány rövid évében számos kiállításon szerepelt. Csalódnia kellett, mint pályatársai java részének; visszavonult, s rajztanári munkája mellett csak magának és szűk környezetének festett, kompromisszumra nem hajolva, művészi eszményeiből nem engedve. 1956 tavaszán nála láttam először korszerű művészeti kiadványt, Skira albumot, modern mesterek akkor szenzációnak számító, kiváló minőségű reprodukcióival. A diktatúra s a féldiktatúra idején, haláláig, nagy benső erővel ápolta s tartotta fenn hitét a modern művészetben. Töretlenül dolgozott, noha a kiállítótermek nyilvánosságához életében már nem térhetett vissza. Művészete jellegzetesen magán viseli keletkezése helyének és idejének lenyomatát; a bezártság, belterjesség hátrányait s a fokozott elmélyültségre kényszerítettség előnyeit. Legegyszerűbben a *félabsztrakt* tudománytalan jelzőjével jellemezhető festészete, melyben a konstruktív képépítést, a felületek alapos festői megmunkálását és a szürrealisztikus torzítást igyekezett szintézisbe hozni. Képei azt a megfeszített küzdelmet példázzák, melyet a korszerű kifejezésért kellett folytatnia mint a pályáról, a nyilvánosságból kitiltott művésznek a provincializmus, a közöny, az uniformizált eszme- és formavilág ellenében. Mindeközben azonban művészete nem vált sem életidegenné, sem szárazzá; szelleme és humora erősebbnek mutatkoznak, mint a viszonyítást és visszhangot nélkülöző művész elveszettsége, tájékozódási nehézségei. Magyarász Imre nagy művészi tervekkel vonult nyugdíjba, de nem adatott meg számára valóraváltásuk lehetősége; két évre rá meghalt. Műveinek számbavételével, pályája felkutatásával komoly adósságot törlesztene a művészettörténet-írás.

Magyarász Imre: Felesége arcképe (1961)

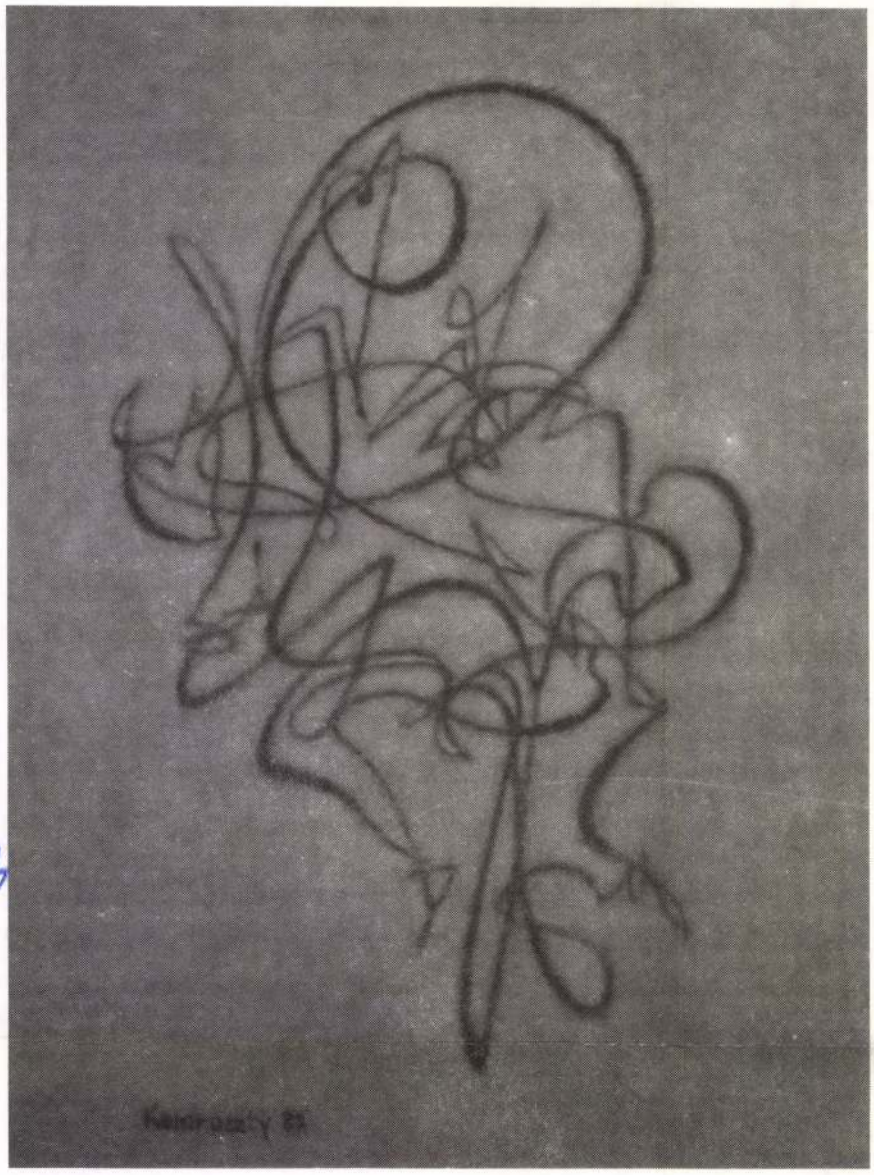

Kontraszty László: Kompozíció (1987)

Illés Árpád (1906–1980) neve ismertebb és talán nem csak művészek körében; még a Művészeti Lexikon (1966) is szentel neki néhány sort. Az Ozirisz Alapítvány szerint azonban gondozásra szoruló *kallódó érték* mindaz, ami nincs katalogizálva, s különös figyelmet érdemel az a művészpálya, melyet nem dokumentál monográfia. Márpedig Illés Árpád számára nem jutott kötetecske a Képzőművészeti Kiadó 1971 és 1981 között megjelentetett 96 (!) kismonográfiájából, sem más kiadó egyéb kiadványából, pedig rokonszemléletű kortársai közül a hetvenes években többen is részesültek a művészetpolitikai lazaságnak eme szélsőséges megnyilvánulásában. 1963-as Fényes Adolf-termi önköltséges kiállításával emelkedett ki a teljes elszigeteltségből, ám haláláig megmaradt a hivatalos művészetpolitika egyik T-je, a tűrtek kategóriájában. A Várba költözött Nemzeti Galéria megnyitó kiállítására sebtében vásároltak tőle képet, amelyet azonban mégsem tettek ki, a meghívott művészt mélyen megsértve ezzel. Az esettel betegségét és halálát is összefüggésbe hozták. Illés Árpád nonfiguratív festészetében lekerekített biomorf alakzatok alkotnak élénk, többnyire világos színvilágú kompozíciókat. Munkássága szerves és karakteres része a hatvanas, hetvenes évek magyar művészetének. Feldolgozását joggal tartja mielőbbi szükségletnek az alapítvány.

Kontraszty László (1906) ugyanennek a generációnak a tagja. 1939 óta absztrakt festő, s ez az adat történelmünk s a hazai képzőművészeti műveltség ismeretében érthetővé teszi, hogy élete jelentős részében az elszigeteltség nyomasztó érzésével kellett megküzdenie. Műve alig ismert. Korábban ő is csak a diktatúrák közti rövid történelmi szünetben jutott szóhoz: 1947-ben Kállai Ernő állította ki az Elvont Művészet II. csoportkiállításán. A hetvenes évektől rendezhetett ismét néhány kisebb tárlatot, majd 1987-ben volt jelentős gyűjteményes kiállítása az Ernst Múzeumban. Mindez azonban nem volt elég az ismertséghez, az elismertséghez. A modern művészet nehezen, lassan hozza be azt a hátrányt, amit sok évtizedes magyarországi háttérbe szorítása jelent. Kontraszty stílusa, művészetfelfogása markánsan különbözik kortársaiétól. Sem a magyar félabsztrakt alapállás, sem szürrealisztikus tendenciák, sem doktrinér avantgárd elméletek nem kísértették meg. Szín- és formaviszonylatok érzékeny összehangolása, valósággal zenei összhangzattá komponálása foglalkoztatja. Élete különböző periódusaiban más-más módon, de következetesen absztrakt eszközökkel törekszik „emberhez szóló érzelmi, értelmi tartalmat" kifejezni. Terjedelmes életműve feldolgozásra, kiadásra, megmutatkozásra vár.

Litkey György (1907–1975) pályája a népi mozgalom köréből indult. A magyar történelem és művészetpolitika törései az ő működését két vonulatra, jelentősebb periódusra osztották. A háború előtti művészete figurális időszakát húszéves küzdelmes, főként rajzpedagógiával elfoglalt szakasz követte. A hatvanas években megújította művészetét, és a nyugat-európai egykorú eredményekre is tekintő sajátos festészetet alakított ki. Eleinte figuratív, konstruktív és atmoszférikus elemek keveredtek képein, külföldi tartózkodása során azonban mindez kitisztult és szuverén egységbe forrt. Élt és kiállított Belgiumban, s paradox módon éppen ott lett piktúrája hazai karakterűvé, ott hasonult a magyar „félabsztrakt" festészethez. A belgák egyébként szintén magukénak vallják művészetét. Utolsó korszaka számontartandó és megőrzendő része a magyar festészetnek.

Buday György (1907–1990) fametsző művész munkássága kivétel az Ozirisz Alapítvány kiállítottjai között. Az ő nevét inkább csak azok ismerik, akik emlékeznek 1930 és 1938 között megjelent illusztrációira, melyeket többnyire népmesékhez és népballadákhoz készített, nemegyszer gondos kiállítású bibliofil kötetekbe. 1937-től ugyanis Angliában élt, s a koalíciós idők kivételével többé nem látogatott Magyarországra. Korai fametszeteit a népművészet ihletése, egyéni humort és karakterérzéket tükröző stilizáló képesség és drámai erő jellemzi. A xilográfia (fametszés) grafikai technikájának kiemelkedő ismerője, bravúros alkalmazója volt. Angliai működése során stílusa gazdagodott, egyszersmind klasszicizáló irányba fejlődött. Művészetét igen megbecsülték; tagja volt az angol királyi Réz- és Fametsző Művészek Társaságának. Grafikai hagyatéka hazajött; most a Széchényi Könyvtárban található. Kutatót, ismertetőt, kiadót és kiállítót kíván.

Különös véletlen, hogy az alapítvány hét kiállítottja közül öten szorosan vett kortársak, s hozzá ketten egy évben is születtek.

Mohácsi Ferenc (1924–1980) már egy más generáció tagja, aki az ötvenes évek világtól elzárt légkörében kezdte művészi pályafutását. Annál becsülnivalóbb, hogy volt ereje kibújni az uniformisból, és a megkívántnál korszerűbb festői nyelvet kialakítani. Lehetséges, hogy konstruktív jellegű stilizáló modora megtalálásában Barcsay példájának, Kmetty közelléténekis volt szerepe – ez utóbbi tanársegédeként dolgozott 1946 és 1950 között. Az igazság az, hogy a kitörés irányát mások is keresték errefelé, Mohácsi azonban finom koloritjával és legjobb műveinek látványfestészetet és szerkezetes képépítést eredeti módon, szervesen ötvöző módjával, maradandó érték. Jellemzi a forradalom utáni viszonyokat, hogy a számára 1958-ban megítélt Derkovits-ösztöndíjat két év múlva megvonták tőle, mert szerény modernsége is megakadt az illetékesek torkán. Az Ozirisz Alapítvány azt vallja, hogy bizonyos nívón felül minden menteni való ami

Magyarász Imre festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Független Magyarország, Bp.

Megjelent: 1949 JUN. 13.

93

Gyermekművészek kiállítása

Szép *gyermekrajz-kiállítás* nyílt meg a *Képzőművészek Szabadszervezete* (Andrássy-út 69.) földszinti helyiségében. Az istenhegyiúti általános iskola és népi kollégium 6—14 éves növendékeinek munkáiból mutat be háromszáz rajzból és vízfestményből álló gazdag, változatos anyagot rajztanáruk, *Magyarász* Imre festőművész. Nyomon követhetjük a tehetséges növendékek fejlődését az egyszerű színharmonizáló és képszerkesztő gyakorlatoktól élményeik üde, életteli feljegyzéséig. Nem erőltetett iskolás gyakorlatokat látunk itt, hanem a gyermekek mindennapi apró élményei és életünk nagy problémái jelennek meg közvetlen, sajátos művészi előadásban. A kitűnő pedagógiai érzékkel nevelt gyermekek — legtöbbjük munkás- és parasztszülők gyermekei — egyszerű formaképzése meglepően finom színérzékkel párosul. A színekkel kitűnően érzékeltetnek hangulatokat. A komoly művészi élményt nyujtó anyagból kiválik néhány feltűnően tehetséges növendék is.

Országos

A Mikula Fer

ó 7-ki 1082/1

a 237/1910 sz

küldésével a

el értesiti a

Ferenc ellen a budapesti VI

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
8/1912.
ék: I. 4.

elebbezéssel nem élhet.-

tóság most már Mikula által fizetendő
egész összeg befolyt, azt a tekinte-
fogja.

anuár hó 2-án

jogügyi főtanácsos.

MDK

Magyarász Imre, festö

Csendélet.	Of.
Fej szines üvegablakkal.	"
Tájkép.	Tempera.

Alkotás Müvésznáz XXXVI.kiáll. Öszi tárlat. 1917.szept.
Kat.

M.D.K.

Magyarász Imre

A „Szinház Szeme Füle" c. rovatban "Kiállitások" cimmel ir kritikát Berend Ilona a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról, amelyen szerepel müveivel a müvész is. A kritikus elismeréssel ir a müvészről.

Szinház, Bp. 1947. juli. 22-28. III. évf. 3o. sz.
/A lap tévesen juli. 29-aug. 4-es dátumot irt./

Magyarász Imre

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS
A MŰEGYETEMI DIÁKOTTHON
MEGHÍVJA ÖNT

MAGYARÁSZ IMRE

FESTŐMŰVÉSZ
ÚJABB KÉPEINEK BEMUTATÓJÁRA

MEGNYITJA

FRANK JÁNOS

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
1967 MÁJUS 28-ÁN, VASÁRNAP DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

MŰEGYETEMI DIÁKOTTHON
BUDAPEST XI, IRINYI JÓZSEF UTCA 9
(A PETŐFI HÍD BUDAI HÍDFŐJÉNÉL)

3191 fnyv I

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

Magyarán Imre

1967 JUN 3.

1021

Egyesületek Szövetsége
Központi Oktatási Bizottság

Frank János művészettörténész megnyitja Magyarász Imre festőművész kiállítását a Fiúdiákotthon társalgójában. A kiállítás június 18-ig látogatható

(Fücsök F. felv.)

töltik, kivéve azokat a
kat, ami alatt laborgy
tukat végzik. A rajzterm
korlatvezetők mindké
tárgyból minden délelő
mennek a rajzterembe
gálni, ill. ellenőrizni. A
körnek egész évben
helyisége lesz rajzaszt
berendezve. Minden foglalkozás — laborgyakorlatot kivéve — itt fog történni.

A félév végén a vizsgaidőszak megegyezik a többiekével, a vizsgákat a többi hallgatókkal együtt teszik le.

A folyamatos tanulás

Az új órarendnek a következő előnyei lennének:

A folyamatos tanulás egyszerre nyolc-tíz tantárgyból elképzelhetetlen s hiú ábránd. A lelkiismeretes hallgatók is legfeljebb „ciklikusan" tanulnak: zárthelyiről zárthelyire. A jelenlegi órarend viszont zavarja a ciklikus tanulást, olyan tantárgyból is vannak előadások, amelyeknek a tanulása éppen „nem időszerű".

netrend" és a tanulási folyamat között, s ezze az órarendi foglalkozások ha tásfokát rendkívüli mérték ben megjavítja.

A hatásfok javulásához a alábbi tényezők járulnak hoz zá.

A tananyag „adagolása" nen szétaprózott, nem két-négy órai terjedelemre feldarabolv történik, hanem nagyobb egységekben, kerek, lezárt fejezetenként. Ez azt jelenti, hogy „átállási", „beleélési" veszteségek sokkal ritkábban lépnek fel, sőt az egy anyaggal való viszonylag huzamosabb foglalkozás kimondottan elősegíti a megértést, hamarabb jelentkezik a sikerélmény, ez a tananyag megszeretéséhez vezethet.

MOK

Magyarán Imre, festő

M. I.-né arcképe, tus

Csendélet, olaj

Nemz. Szal. 1947. jul. - Tszűrinventes kiáll. - Kat.

Magyarász Imre

1924/25 – 1929/30

Ferképzomfoiskèvk

110. l.

Magyarási Imre
Pécs
V. Gera u. 2.

MKSz 1947

DOLGOZÓK LAPJA

1973 JAN 30

1021

4 DOLGOZÓ

Magyarász Imre emlékkiállítása

Az esztergomi születésű Magyarász Imre (1905—1972) festőművész — aki az elmúlt év szeptemberében hatvanhét éves korában Budapesten halt meg hosszas betegeskedés után — végrendeletében szülővárosa képtárára, a Keresztény Múzeumra hagyta alkotásait: mintegy négyszáz olaj- és zománcfestményt, kollázst és grafikát. E művekből válogatta össze Mucsi András múzeológus a Zodiakus klubban január 20-án megnyílt szép emlékkiállítás anyagát. (A tárlat megnyitójára magyar és német nyelvű, illusztrált katalógust jelentetett meg a klub: az izléses leporelló oldalain Mezei Ottó művészettörténész nyújt tömör ismertetést az elhúnyt művész munkálkodásáról.)

Magyarász Imre Vaszary Jánosnak és Csók Istvánnak volt a növendéke a 20-as években a budapesti Képzőművészeti Főiskolán; a fiatal művész tekintetét e két széles látókörű, haladó szellemű mester fordította a modern piktúra felé. A főiskola befejezése után rajztanárként működött Esztergomban, majd Budapesten lett reklámgrafikus. A felszabadulás után újra visszatért a pedagógiai tevékenységhez: egy pesti gimnázium falai között teltek délelőttjei... Délutánonként, esténként, vasárnaponként azonban rendületlenül festett; munkáiból 1967-ben gyűjteményes kiállítás is nyílt. Ez volt életének első — és egyben utolsó — önálló tárlata. Egy-két rövid újságcikktől eltekintve a bemutatkozásnak nem volt sajtóvisszhangja, a képzőművészet a lassan beérő, későn kibontakozó művészek közé tartozott. 1945. előtti munkáit alig ismerjük, ezeknek legtöbbje a második világháború folyamán megsemmisült. A hazai festészet vérkeringésébe a 40-es és 50-es évek fordulóján kapcsolódott be: Bene Gézával, Barcsay Jenővel és a művészettörténész Kállai Ernővel tart ez idő tájt bensőséges barátságot; Barcsayról és Kállairól portrét is fest. 1950—1955 körüli munkái — tájképek, csendéletek, figurális művek — kulturált, kvalitásos, de még erősen a szentendrei festészethez és az „Európai Iskola" elnevezésű művészcsoport stílusához kötődnek. Ötvenöt éves korában, 1960 körül talál igazán magára: felszabadulva a hatások és befolyások alól, pályája csúcsára érkezik, s a magyar avantgarde művészet egyik értékes képviselőjévé válik. Kései munkái között geometriai idomokból felépített — a nyugalom, a rend és a harmónia érzetét sugárzó — markáns képarchitektúrák, és lágyabb hangzatú művek váltakoznak; arabeszkek töltik be a képfelületet. Utolsó festményeit — amelyeket festői szuverenitás, imponáló mesterségbeli tudás jellemez — az élettől való búcsúzás hatja át.

KOMPOZÍCIÓ

Magyarász Imre, a hazai konstruktív festészet jelentős mestere, aki 1905-ben Esztergomban látta meg a napvilágot, ifjúkorát e városban töltötte — a Zodiakus klub által létrehozott tárlat révén visszatért megyéje és szülővárosa művészetszerető embereinek szívébe.

Dévényi Iván

ÓK LAPJA

Nyugdíjba vonuló pártmunkások kitüntetése

Több mint két évtizeden át, a pártapparátusban végzett áldozatos munka után, három elvtársnőnket köszöntötték hétfőn a közvetlen munkatársak, a városi-, járási-, és megyei pártbizottság vezetői. Dorogon Csapó Mihályné, Tatán Havasi Ferencné, Tatabányán Holczinger Lászlóné munkásságát méltatták, majd kívántak nekik jó pihenést és az eddigieknél jobb egészséget. Nyugállományba vonulásuk alkalmából az Elnöki Tanács Csapó Mihályné és Havasi Ferencnét a Munka Érdemrend arany fokozatával, Holczinger Lászlónét ezüst fokozatával tüntette ki.

Kedves, bensőséges ünnepségre került sor január 29-én a dorogi járási pártbizottság nagytermében. *Havasi Ferenc* elvtárs az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára itt nyújtotta át *Csapó Mihálynénak* a járási pártbizottság párt- és tömegszervezeti osztálya nyugdíjba vonuló vezetőjének a Munka Érdemrend arany fokozatát.

Havasi elvtárs meleg szavakkal méltatta a kitüntetett érdemeit. Csapó elvtársnő több mint két évtizedig dolgozott a járási pártbizottságon. Ez idő alatt erejét és egészségét sem kímélve tevékenykedett pártunk politikájának megvalósításán. Becsületes helytállásával, példamutató és segítőkész munkájával nagy részt vállalt a fiatalok neveléséből is. Tevékenysége példa lehet minden kommunista számára — mondotta Havasi elvtárs. Sajnos, egészségi állapota miatt, kénytelen volt nyugdíjaztatását kérni. Végleg azonban nem búcsúzik a munkától. Gazdag tapasztalatára igényt tartanak, s ha egészsége engedi számítanak is rá.

A kitüntetés átadásának ünnepségén jelen volt *Mérten Lajos* elvtárs, a megyei pártbizottság párt- és tömegszervezetek osztályának vezetője, a járási pártbizottság vezetői Munka Érdemrend arany fokozatát.

Molnár József, a járási pártbizottság első titkára az apparátus nevében köszöntötte a kedves, szeretett munkatársat, a szorgalmas, mindig kezdeményező pártmunkást, akit szinte minden kommunista és nagyon sok pártonkívüli ismer és becsül a járásban. *Mohácsi Lajos*, a járási pártbizottság titkára a fiatalok nevében mondott köszönetet a sok szeretetért és segítségért, amelyben tőle részesültek.

Havasi Ferencné meghatott szavakkal válaszolt, s hangoztatta, hogy nem búcsúzik. Továbbra is részt kíván venni a pártmunkában és bármikor hívják, szívesen dolgozik együtt másokkal egy-egy feladat megoldásán, bármilyen nehéz területen.

★

Tatabányán, a megyei pártbizottság székházában *Holczinger Lászlónét* köszöntötték meleg szavakkal. *Izsáki Mihály* elvtárs, a megyei pártbizottság titkára szólt a munkában együtt töltött évekről, amelyben Holczingerné elvtársnő mindenkor az élenjárók közé tartozott. Fáradtságot nem ismerve végezte a rábízott feladatot, sokszor a hivatalos munkaidőn túl is. Erről beszélt *Takács Tihamér*, a városi pártbizottság első titkára is, aki az apparátus nevében virágot és emléktárgyat nyújtott át a kitüntetés alkalmából. A bensőséges ünnepségen köszöntötték Holczingerné elvtársnőt azok a munkatársai is, akikkel másfél évtizede együtt dolgozott és azok is, akikkel az utóbbi években.

Izsáki elvtárs, emlékezve a közös ügyért, a dolgozók érdekeiért folytatott tevékenységre, hangsúlyozta azt a példamutatást, szorgalmat, amelyben Holczingerné elvtársnőt alig előzhette meg valaki. S amikor az Elnöki Tanács által adományozott kitüntetést, a Munka Érdemrend ezüst fokozatát ünnepélyesen átnyújtotta, jó pihenést kívánt és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az elvtársi kapcsolat nem szakad meg, mindkét részről tovább ápolják. Holczingerné elvtársnő meghatott szavakkal mondott köszönetet munkásságának magas elismeréséért, majd a jelenlevő munkatársak, városi és megyei vezetők meleg szeretettel gratuláltak neki a megérdemelt kitüntetéshez.

Megjelent a Béke és szocializmus új száma

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-126

Magyarász Imre

Csendélet

Bodri Ferenc: Az esztergomi modern gyüjtemény
helyzete és tervei.
Művészet, 1979.május /5.szám/ 27.oldal

Magyarász Imre: Csendélet, olaj, papír, 28×23 cm, 1959
(fotók Tahin)

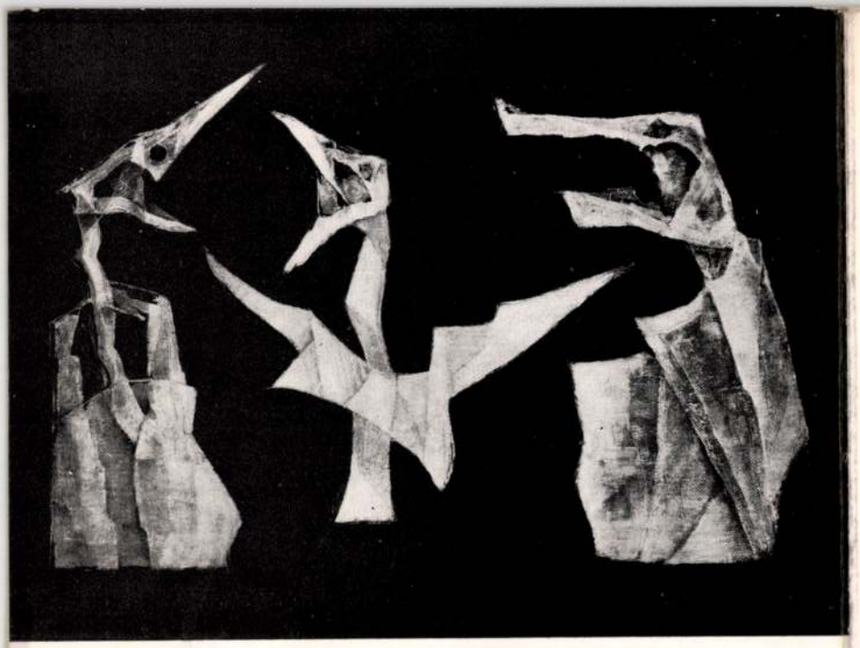

KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

1.	Csendélet pohárral	1959. olaj, karton	28 x 23	cm
2.	Óbuda	1960. olaj, karton	30 x 43	cm
3.	Kék-vörös-sárga kompozíció	1961. olaj, karton	34 x 49	cm
4.	Dobosok vörös háttérrel	1961. olaj, karton	34 x 49	cm
5.	Verdeső madár	1962. olaj, vászon	85 x 110	cm
6.	Kompozíció fekete háttérrel	1963. zománc	26 x 38	cm
7.	Kompozíció barna háttérrel	1963. zománc	29 x 42	cm
8.	Kék-vörös vonalkompozíció	1964. zománc	29 x 39	cm
9.	Kompozíció	1965. zománc	30 x 42,5	cm
10.	Kompozíció (Amfiteátrum)	1965. zománc	30 x 43	cm
11.	Konkrét	1965. olaj. zománc	21,8 x 29,8	cm
12.	Kék kompozíció vörös foltokkal	1965. olaj	23,2 x 31,4	cm
13.	Barna kollázs, halványkék alap	1965. olaj, papír	43,5 x 44,5	cm
14.	Fekete-fehér kollázs	1966. papír	45,5 x 55,5	cm
15.	Kollázs, vegyes technika	1968. papír	25 x 34	cm
16.	Vörös és fekete kollázs	1966. papírlemez, hullámpapír	49 x 70	cm
17.	Vörös és fekete kollázs	1969. papír és hullámpapír	44 x 51	cm
18.	Kapcsolódás	1967. olaj, karton	34 x 42	cm
19.	Kompozíció sárga háttérrel	1967. olaj, vászon	38 x 48	cm
20.	Szinarchitektúra	1967. olaj, vászon	96 x 75	cm
21.	Balaton	1967. olaj, karton	25 x 33	cm
22.	Konstrukció	1968. olaj, farostlemez	58 x 34	cm
23.	Fej szerkezetben	1968. olaj, karton	60 x 45	cm
24.	Kompozíció	1969. olaj, farostlemez	25 x 35	cm
25.	Házak	1969. olaj, kréta	49 x 34	cm
26.	Lebegés és egyensúly	1969. olaj, kréta	50 x 35	cm
27.	Kompozíció színes fényekkel	1970. olaj, farostlemez	39 x 36	cm
28.	Vonalritmus (Minuszkulák)	olaj, v. technika	21,5 x 30,5	cm
29.	Fények	1971. olaj, farostlemez	60 x 83	cm
30.	Tér és forma	1972. olaj, farostlemez	76 x 60	cm

A kiállítást a művész Esztergomban (Keresztény Múzeum) őrzött hagyatékából rendezte MUCSI ANDRÁS—Fotók: EITLER GOTTFRIED és HARIS LÁSZLÓ

73.6141 KmNyV. e. t. Fk.: Homor Kálmán

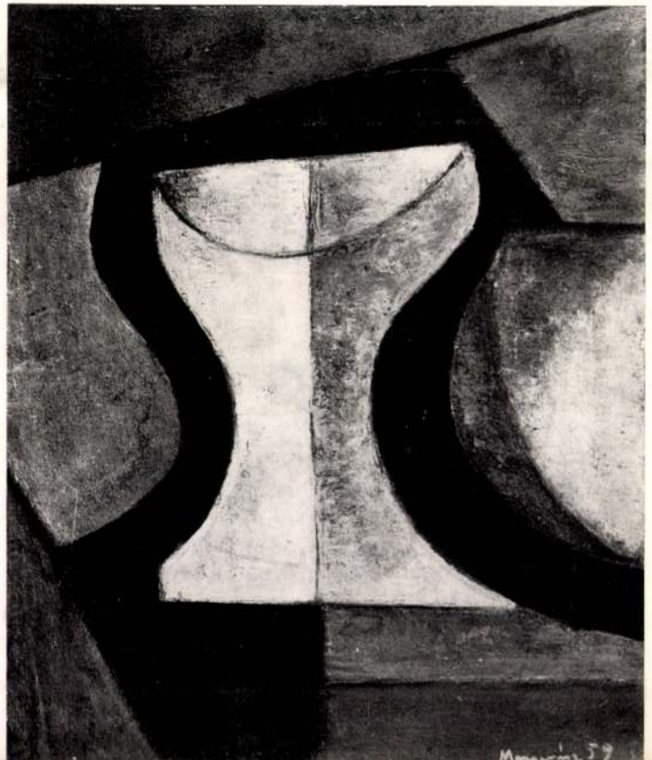

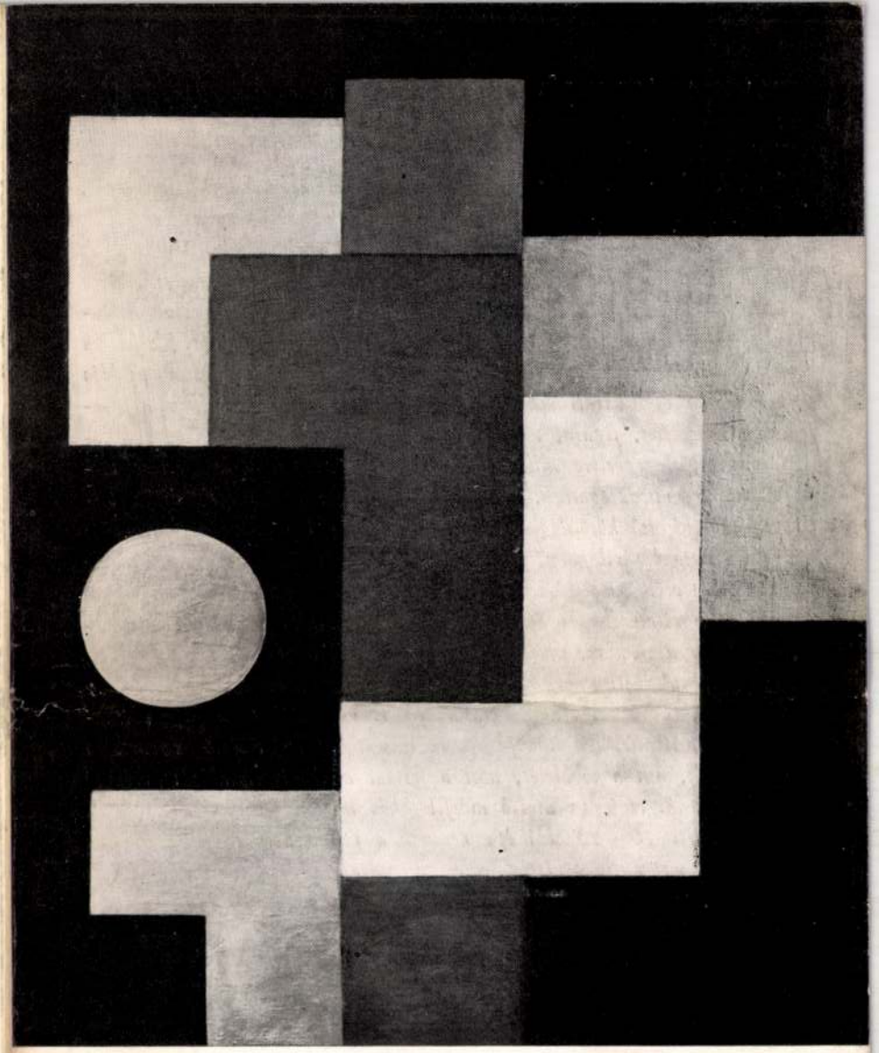

MAGYARÁSZ IMRE
(1905—1972)
EMLÉKKIÁLLÍTÁS

ZODIAKUS KLUB · ESZTERGOM
1973. JANUÁR

MAGYARÁSZ IMRE hosszú évek óta visszavonultan élt, csak a festészet és a rajzpedagógia foglalkoztatta egyre súlyosbodó betegsége éveiben is, halála pillanatáig. Nevét, munkásságát kevesen ismerték, barátok és tanítványok méltányolták emberi és művészi tisztaságát. Utoljára 1967-ben volt önálló kiállítása, voltaképpen az egyedüli, amely munkásságát érett szinten mutatta. Annak idején Vaszary és Csók osztályán tanult, de mélyebben egyik mester sem hatott rá. Egy ideig a költészet múzsájának hódolt, évekig reklámgrafikusként dolgozott. A hazai festészet vérkeringésébe a negyvenes évek második felében kapcsolódik be, nem utolsósorban Barcsay Jenő és Bene Géza példája nyomán, akiket baráti szálak fűztek hozzá. Ebben az időben a jelenségek (csendélet, figura, táj) szerkezete foglalkoztatja, a formaönállóságra tör, de egyelőre alkalmazkodik a szerkezet rendjéhez. Színei tartózkodóak, visszafogottak. A mérleg nyelve az ötvenes évek végén billen át: a külső kötöttségeket félredobva ekkor lép át a tér, forma és a szín autonóm világába, és kötelezi el magát az irányítható anyag önálló életével és mozgásával. Voltaképpen az anyagot, színt és formát belső élete ritmusához igazítja, a természettel talál mélyebb kapcsolatot. Előbb a zománc, majd az olaj vonzásának enged. A „logikai, érzelmi és akarati ember" egységét vallotta művészetében, s ezt a hármasságot a hatvanas évek közepétől festett képein sikerült maradéktalanul közvetítenie. Megtalálja az intellektus és az emóció zavartalan egyensúlyát, azt a többletet, ami a formai aszkézis vállalását erénnyé avatja. Festői ereje az utolsó másfél évben lobban fel sugárzó fénnyel, ekkor festett 10—12 olajképe nemcsak a pálya csúcsát jelzi, hanem a hazai konstruktív festészet java alkotásai között is méltó helyet foglal el. Valóban fények sugárzása egyik is, másik is, egy pontosan megtervezett és mégis meghatározhatatlan mélységű térben, ahol a formát is sugárzásként észleljük. Maradandó lezárásai egy felfelé törő emberi-művészi életútnak. Utolsó, félbemaradt képe már csak az induló fénysugár irányát adja.

Mezei Ottó

FONTOSABB KIÁLLÍTÁSAI — SEINE WICHTIGERE AUSSTELLUNGEN

Egyéni — Individuell: **1967.** *Budapest, Műegyetemi Diákotthon (Technische Hochschule). Csoportos — Mit Gruppe:* **1928., 1930.** *Budapest, Műcsarnok (Kunsthalle).* **1931.** *Esztergom.* **1932.** *Sümeg.* **1946., 1948.** *Bp., I. és II. Nemzeti Kiállítás (Nazionalausstellung).* **1957.** *Budapest, Csók István Galéria.* **1963.** *Budapest, Rózsa Ferenc Diákotthon (Studentenheim), Bercsényi Klub.* **1965.** *Budapest, Kállai Ernő emlékkiállítás (Gedächtnisausstellung).* **1971.** *Szentendre.*

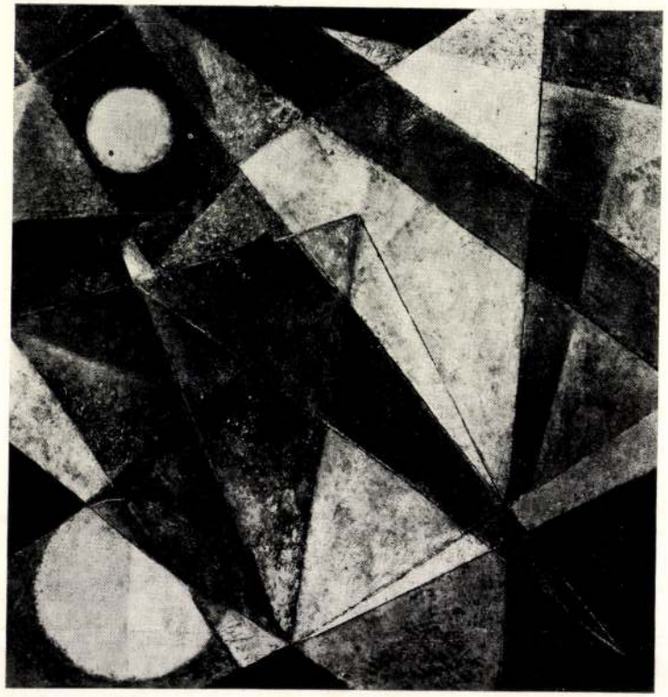

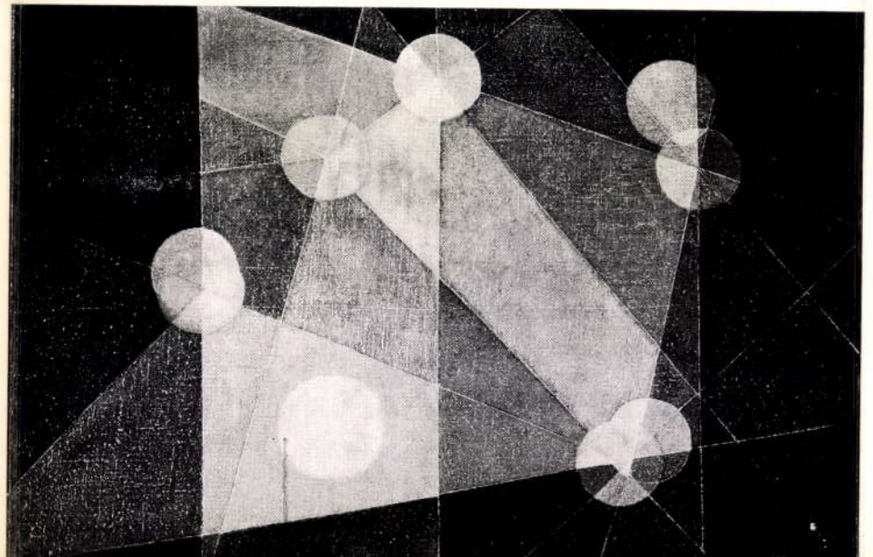

IMRE MAGYARÁSZ lebte schon seit Jahren ganz zurückgezogen, er widmete sich nur der Zeichenpädagogie auch in den Jahren seiner immer schwerer werdenden Krankheit, bis zum Augenblick seines Todes. Sein Name und seine Werke waren nur von Wenigen bekannt, Freunde und Schüler billigten seine menschliche und künstlerische Reinheit. Zum letzten Mal hatte er eine selbständige Ausstellung in 1967, die war eigentlich die einzige, die seine Tätigkeit an einem gereiften Niveau vorstellte. Seinerzeit lernte er in der Klasse von Vaszary und Csók, aber keiner dieser Meister hatte tiefer an ihm gewirkt. Eine Zeitlang huldigte er der Muse der Poesie und arbeitete mehrere Jahre als Reklamgraphiker. In der zweiten Hälfte der vierziger Jahre schaltete er sich in Kreislauf der heimischen Malerei ein, nicht zuletzt dem Beispiel von Jenő Barcsay und Géza Bene folgend, mit denen er eng befreundet war. In dieser Zeit war er von der Struktur der Erscheinungen (Stilleben, Figur, Landschaft) beschäftigt, die Form erstrebt die Selbständigkeit, aber sie passt sich vorläufig an die Ordnung der Struktur an. Die Umschaltung erfolgte am Ende der fünfziger Jahre: die äusserlichen Gebundenheiten wegwerfend tritt er in die autonome Welt des Raums, der Form und der Farbe und verpflichtet sich für des selbständige Leben und Bewegung des lenkbaren Stoffs. Eigentlich passt er die Materie, die Farbe und die Form dem Rhytm seines inneren Lebens an und findet einen tieferen Zugang zur Natur. Zuerst wir er von dem Email und dann vom Öl angezogen. Er war für die Einheit des „denkenden, fühlenden und wollenden" Menschen in seiner Kunst, und es gelang ihm, diese dreifache Einheit in seinen Bildern, die er in der zweiten Hälfte der sechziger Jahre gemalt hette, restlos zum Ausdruck zu bringen. Er findet das ungestörte Gleichgewicht des Intellekts und der Emotion, den Plus, der die Askese der Form zur Tugend macht. Seine malerische Kraft entflammt in dem letztem anderthalb Jahr mit strahlendem Licht, seine in dieser Zeit gemalten zehn-zwölf Ölgemälden zeigen nicht nur den Höhepunkt seiner Laufbahn, sondern nimmt auch einen wohlverdienten Platz auch unter den besten Schöpfungen der heimischen konstruktiven Malerei ein. Das eine wie das andere ist wirklich die Strahlung von Lichter in einem genau geplanten und doch unbestimmbar tiefen Raum, wo wir auch die Form als Strahlung wahrnehmen. Sie Stellen den Abschluss von immerwährenden Wert einer nach oben strebenden menschlichen-künstlerischen Laufbahn. Sein letztes, unvollendetes Bild zeigt die Richtung des Lichtstrahls.

Ottó Mezei

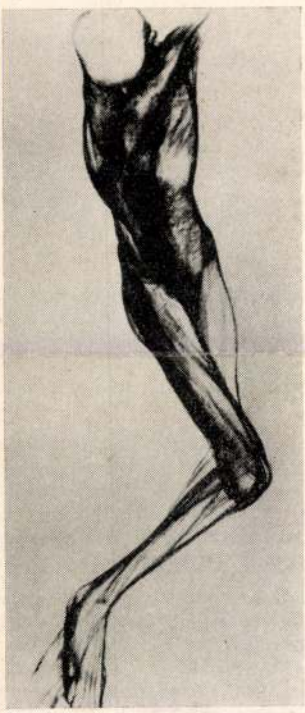

Magyari Márton triptichonjához

Ismerős, érzem ijedten, találkoztam már vele. Ha fölemelné a fejét, ha az arcába nézhetnék — de ezt ne, ettől nem is kell tartanom, ő nem kíváncsi rám, semmire sem kíváncsi már, befejezte a dolgát, elvégezte a munkát. És mégsem halott. Aláhulló, lefelé mozduló test pedig, a bővizű izmok rostokként csüggenek. Előreesne, ha nem tartanák meg a fölfüggesztés pontjai: anatómia és mitológia. Így lesz közbülső talán? élet utáni s halál előtti lény, az átváltozás maga: csökött-hamvadt szárnyak és evezőforma óriáslábfejek? meglehet, bár a halál itt a hulla-hidegség nélkül is kétségbevonhatatlan és ez az életutániság annyira evilági még, annyira a szenvedésre mutat — határozottan —, hogy kitérni előle sehogy sem lehet. Van véleménye. Tudása erős, akaratos. Különös egyéniség. A testiség neki semmi már, túl van rajta, de józan szépsége, fájdalmas harmóniája erőszak nélküli tény. Nem emeli föl a fejét, nem él — létezik.

Horgas Béla

Középen ő, ahogy szokás, de jobbról és balról is ő, az ő koponyája, teste; ha fölemelné a fejét, a saját arcát láthatná, de nem emeli, számára már nincs sem babonázó, sem elterelő látvány — önmaga rabságából is megszabadultan. Aki nézi, csak őt láthatja, három alakban ugyanazt, még háttér sincs, semmi, ami más volna, ami mellesleg megragadható vagy szintén létező. Magánya, függetlensége kihívó, szemet és agyat magához láncoló, holott egészen néma, semmit sem igér, nem helyettünk függ az üres térben, és átváltozásához nincs szüksége ránk — csakis nekünk őrá. Megváltás? Ezúttal is, itt is elmarad; hiedelmek hatalmától réges-rég megfosztott; szén csupán, lehet. De a hegyes orrtető, a védtelen-csupasz koponya, a lágy tömlőként deformálódó mellkas és a fájdalmas hosszú comb emlékeket idéz, tegnapelőtti méltóságot talán, amelyhez könnyes nosztalgia nem ragad, a kemény térdkalácsot szánni igazán nem lehet, neki volt története, a halálba ficamodott test még fogja, a felhúzott láb, a kampós ujjak tartják.

Levendel Júlia

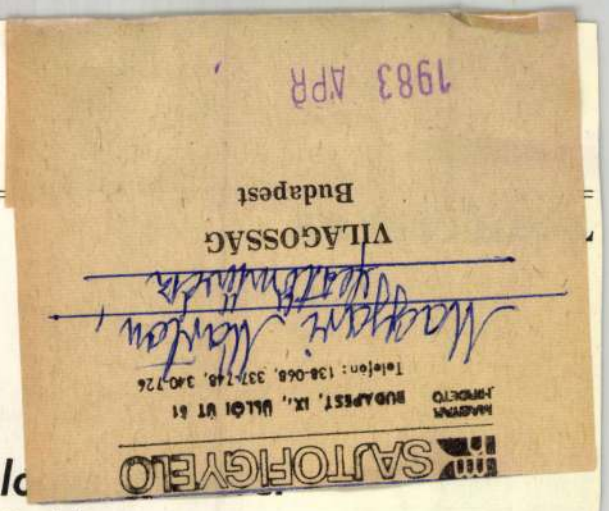

Szociálpolitika — a szociol

● Ferge Zsuzsa: Társadalompolitikai tanulmányok*

Ferge Zsuzsa egyike azon szociológusoknak, akik a kutatást az azt orientáló értékek nyílt felmutatásával kezdik. Ezen értékeket, társadalmi normákat méri össze azután a társadalompolitika megvalósulásuknak különböző formáival. Méri az eltérést a normatívtól és javaslatokat tesz arra nézve, milyen eszközökkel és feltételek teljesülése esetén lehet az értékmegvalósításhoz közelebb jutni. Ezt a sorrendet követi a könyv szerkezete is; a társadalomelmélettől a gyakorlatig vezető út vizsgálata szabja meg a könyv felosztását.

Ferge Zsuzsa a társadalompolitikában megfogalmazódó értékektől, illetve az azt irányító értéktől indít. Az első két írás a társadalom legfontosabb összefüggéseiben (tulajdon, elosztás, hatalom, esélyek stb.) érvényesülő elvek és a gyakorlat problémáiról szól, s ugyanezt tárgyalja a kötet utolsó cikke is, a mindennapi élet konfliktusainak, gyakorlatának keretében, a társadalompolitika elveit a gyakorlatban megvalósító szociálpolitikához kapcsolva. Az első és utolsó rész „zárójelei" között olvashatók az iskoláról, a társadalmi struktúra újratermelésének egyik legfontosabb eszközéről, valamint a nemzeti jövedelem elosztásáról és újraelosztásáról szóló írások.

Fergénél az elemzések alapja az egyénnek a munkaszervezetben, a társadalmi struktúrában elfoglalt helye. Az ebből adódó egyenlőtlenségeknek két típusát különbözteti meg: biológiai-fiziológiai okokra visszavezethetőeket és strukturális jellegűeket, amelyek a hátrányok összekapcsolódásából, egyirányú szerveződéséből jönnek létre. Az első típusú egyenlőtlenségek felszámolhatatlanok (hiszen a képességek eltérése természeti jelenség), de következményeiket csökkenteni lehet. A második típusú egyenlőtlenségek felszámolásának útja a kollektív mobilitás, amely a struktúra átalakítását, a rétegek közeledését jelenti. Ferge szerint a szocialista társadalom struktúrája rugalmas, kész az önkorrekcióra, mivel nem gátolja a magántulajdont védelmező intézményrendszer. Így a korrekció, a beavatkozás a szocialista fejlődés sajátosságaként tudatos. Ez azt jelenti, hogy a társadalom meghatározott értékek nevében alakítja, változtatja saját struktúráját, befolyásolja társadalmi folyamatainak jellegét.

Ferge az iskolával foglalkozó írásokban szelekcióellenes, tehát nem támogatja a kiemelés, „pozitív diszkrimináció" különböző formáit. A nagy F szerinte megbélyegzi a munkásszülők gyermekeit! A tagozatos osztályokról pedig azt írja: „a kiemelt osztályok tanulói felülmúlják képességeiket, az általánosban a meglevők sem fejlődnek ki".

A középiskola típusának „választásával" a gyermekek egy társadalmilag determinált hierarchiába kerülnek. Ennek élén a gimnáziumok állnak, az alján pedig a szakmunkástanuló intézetek. A bonyolult belső viszonylatrendszer ellenére az alaptendencia az, hogy az iskolai oktatás során az egyenlőtlenségek változatlanok maradnak.

Változtatni egy olyan általános iskolareformmal lehetne, amelynek fő célja: *az általános iskola* reformja. Az ezzel foglalkozó tanulmány *(Az iskolareform gátjai)* szerintem talán a kötet legjobb írása. A szerző felvázolja, mi várható 1990-ben, ha a jelenlegi tendenciák megmaradnak. Úgy véli, hogy „ez a prognózis mind gazdaságilag, mind társadalmilag elfogadhatatlan". Szenvedélyesen érvel amellett, hogy legalább a szintentartásra elegendő évi 10—15 százalékos többletforrást elő kell teremteni, s a majdani reformhoz vezető utat nyílt vitákkal kell előkészíteni. Fontos itt a nyílt szó, mivel az eddigi reformjavaslatok úgy buktak meg, hogy az érdekek és értékek rejtve maradtak, „nyílt kompromisszumra" így nem volt mód. Az „ellentáborok" megakadályozták bármelyik fél győzelmét. Hogy hogyan, arról meggyőzően tanúskodik a konzerválásban, illetve újításban érdekelt társadalmi erők szerinti csoportosítás. A konzervatív erők, úgy tűnik, erősebbek, mint az újítást akarók. Holott az utóbbiak élén állnak a politikai vezetők is — mondja Ferge Zsuzsa.

Itt mintha II. József-i illúziókkal találkoznánk: a modernizáló intézkedések megvalósulásához elég az azokat megvalósítani akaró hatalmat támogatni. Úgy tűnik — s nemcsak József, hanem éppen az iskolareformok sorsa is ezt bizonyítja — ez nem elég. Ferge Zsuzsa ugyan látja — s a konzervatív érdekeket fenntartó erők felsorolásánál említi is —, hogy „az új, 2. típusú érdekekben érdekelteknek gyakran nincsen szavuk, hogy érdekeiket kifejezzék, semmiféle nyomást nem tudnak gyakorolni a

* Budapest: Gondolat, 1980. 426 o.

MH SAJTOFIGYELO
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Magyari Márton, festőművész
NAPLÓ (VESZPRÉM)
1984 JAN 31
1021

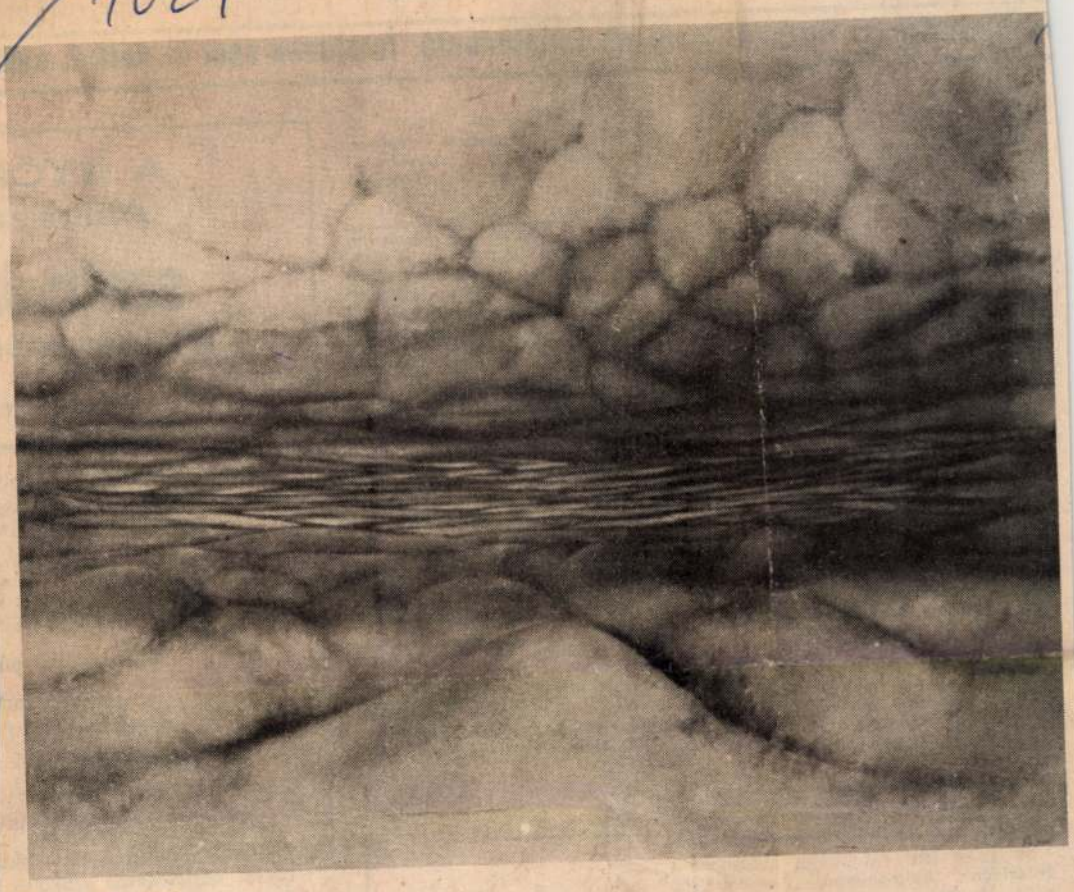

Felhők, dombok.

Hiszek a festészetben

HAZATÉRÉS

„Hiszek a festészetben, mint örök emberi kifejezésben". Ez olvasható *Magyari Márton* festőművész veszprémi kiállításának katalógusában. Önvallomás ez, és nem üres frázis. Erről győződhetünk meg, ha végignézzük Veszprémben, a vegyipari egyetem aulájában a művész kiállított képeit. Magyari Márton művészetéből már kaphatott ízelítőt a megye művészetszerető közönsége. Tavaly két évfolyamtársával egy közös kiállításon láthattuk alkotásait.

A jelen kiállítás teljesen más megvilágítást érdemel. Egy tiszta lappal induló, új nemzedék kitárulkozásainak villanása ez a veszprémi tárlat. A festő egész gyermekkorát Veszprémben töltötte. A Képzőművészeti Főiskolát 1983-ban végezte el. Jelenleg a főiskola művészképzős hallgatója. Tehát most indul a nehéz pályán. Mindenképpen figyelmet érdemel az a tény is, hogy a megye művészetét irányítók lehetőséget adtak egy pályakezdőnek arra, hogy szeretett városában önálló kiállítással mutatkozzon be. Hiszen a személyes ismeretség, a közvetlen baráti kapcsolatok oldják fel legkönnyebben az esetleges beidegződött, öröklött görcsöket, hozzák még közelebb az alkotót a műélvezőkhöz. Egy biztos, hogy Magyari nem lámpalázasan kezdett. Témaköröket, technikákat vált, tudatosan próbálkozik, érződik útkeresése, de mindez egy folyamat teljességére irányul.

Tudatos szelektálásban tálalja serkenő művészetét. Az ember, a természet külön-külön jelenik meg festményein. Élményszámba megy a Figurák I–VIII. című sorozata. Kilép a hagyományos portréábrázolás szűk határaiból. Extrém helyzetű mozdulatokat varázsol a kisméretű vásznakra. Változatos felületmegmunkálásai, kubisztikus részletelemzései dinamikussá, mozgalmassá teszik a látványt. Ezek közül a tanulmányízű, de [illegible] törekvő festmények

Öreg hölgy

Figurák IV.

pozícióhoz szorosan hozzátartozó részleteket.

Magyari Márton láthatóan és szándékosan kötődik a mesterség kemény, szigorú szakmai törvényeihez. Mindez megnyugtató pillér, ahonnan tovább kapaszkodhat majd

ció. Tévéjáték (ism.) 10.45: A rendőrség nyomoz (ism.) 10.50: URH-kocsival 16.10: Tudomány és technika 16.50: Mit mondanak a paragrafusok? 3. rész 17.30: Kelet-szlovákiai magazin 18.00: Ismeretterjesztő műsor 18.40: Mezőgazdasági magazin 20.00: Az ulmi szabólegény. NSZK film 22.00: Ez történt 24 óra alatt 22.15: Hangverseny

II. MŰSOR

17.05: Ifjúsági műsor (ism.) 17.35: Kicsinyek meseműsora 18.25: Dokumentumfilm a sífutó

9.05: Játékálla
mentumműsor
12.40: Maritub
tok (ism.) 17.2
Gyermekműsor
Teleobjektív 21
vek szerzői

II. MŰSOR

18.00: Orientá
19.15: Ki ad
21.05: Dallas 2

...vetkezetek is. Hirdetés levélben is fel

Háromszobás, összkomfortos családi ház eladó. Pápa, Kun B. u. 9. Érdeklődni egész nap.

Várpalotán kétszintes, 3 szoba, összkomfortos társasház lakrész, garázzsal, kerttel eladó. Érdeklődni: mindennap 17 órától. Tési u. 23. (Kálvária).

Csótapusztai kétszobás családi házunkat nagy telekkel elcserélnénk ajkai társasház részre. Állattartásra kiválóan alkalmas. Érdeklődni: Csótapuszta, Horváth.

Egyszoba, konyha, fürdőszobás családi ház sürgősen eladó. Ajka, Lehel út 10. Halászcsárdánál.

LAKÁS

Négyes társasházban 3 szobás lakás sürgősen eladó. Veszprém, Látóhegy u. 5.

Elcserélném veszprémi, Cholnoky lakótelepi tanácsi garzonlakásomat másfélszobás várpalotaira, vagy pétire. Érdeklődni: Komácsin Z. u. 34/D. fsz. 2.

Győr-Révfaluban 4 lakásos társasházban 76 négyzetméteres földszinti, 3 szoba, étkezős, összkomfortos öröklakás garázzsal eladó. Érdeklődés: délután 2–5 óra között, 18-680-as telefonon, dr. Szabónál.

AUTÓ-MOTOR

ZV 11–97 1500 Polski Fiat eladó. Érdeklődni: Balatonfüred, Hóvirág u. 3. 16 után.

750-es Zastawa karambolos, érvényes műszakival, alkatrésznek eladó. Ugyanott vennék 9–10 éves megkímélt Trabantot. Várpalota, Vasút u. 5.

VEGYES

Ajkán Mesterek Házában háztartási kisgépjavítás, öngyújtótöltés, gombbehúzás, naponta 8–11-ig 15–17-ig. Antal Sándor villanyszerelő mester.

9 éves, 9 hónapos vemhes tehén eladó. Adorjánháza, Fő u. 29. Remete.

Egyedülálló? Társtalan? Partnert keres? Segítünk Önnek! DUÓ Partner, Házasságközvetítő. Kérje tájékoztatónkat. Levélcím: 9002. Győr, Pf. 431.

Fantáziadús ESKUVŐI KELLÉKEK a készítőnél, Ajka, Kohász u. 9. Hétköznap 16–19-ig, szombaton 9–12 óráig.

Eladó 3 kecske. Érdeklődni lehet: Balatonfőkajár, Árpád u. 8.

Eladó Kővág... alapterületű, sz... kás barakkvas... Műhelynek, üvegnaznak. Erdeklodni: Budapest 1026., Pasaréti u. 169. Toronyi.

Kontaktus Társkereső Szolgálat 1092. Budapest, IX., Ráday u. 31/j. Telefon: 378-282. Várjuk jelentkezésüket levélben, vagy személyesen, mindennap 14–18-ig.

Kutyasétáltatást vállalok Veszprémben 17 óra után. Levelet: „Megbízható 539" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszpréf, Szabadság tér 15.

Orosz nyelvtanítást vállalok. Levelet: „Anyanyelvi szinten" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

2 db kétéves sodrott kancacsikó eladó. Pápa, Szabó E. u. 87. Érdeklődni: naponta 16 órától.

Eladó egy 4 éves vemhes tehén, két 10 hónapos üsző és egy bika. Érdeklődni: Somlószőllős, Árpád u. 37.

Pápa, Somogyi B. u. 15. sz. alatt eladó egy pár nehéz ló 4 évesek, mindkettő hasas.

100 nm. alapterületű, raktározás céljára helyiség kiadó. Érdeklődni: Balatonfüred, Bajzsy u. 24. sz. 16 óra után.

NAPLÓ MINDEN HÁZBA MINDEN NAP

pályázat

szálloda

munkakör

Fizetés mege

A munkakör betö

– Kereskedelmi és Vendé
Közgazdaságtudományi Egy
szerzett

– 5–10 éves s

– legalább egy i
– erkölcsi f

A beküldött pá

– a pályázó mu
munkakörbesorol

– eddigi tevékenységeinek

– az idegen nyelv
– részletes

1984-től 1986-ig a munkakö
tással kapcsolatos szakmai
ügyeleti munka képezi, 1986
tetésszerű

A beérkezett pályázat
gondo

A pályázatokat az
1984. feb

Volán
munkaü

90

Családi- és társash

Még az építkezés megkezdése
és nagyon jó hatásfokú berendez
vezi és elkészíti Horváth István
esztergályosmester Jánosháza,

...sítani szociális ellátási, raktározási, környezetvédelmi f

konténerépületekkel
ő épületelemekkel

...vben is
...megrendeléseiket

GYÁRTMÁNYAINK:

Fürdő-, öltöző-, iroda-, melegedőépületek.
...i és üzemi WC-épületek.
...garázsok, raktárak.
...ámszekrények,
...k.
...épületek
...is vállaljuk.
...nertetőt küldünk.

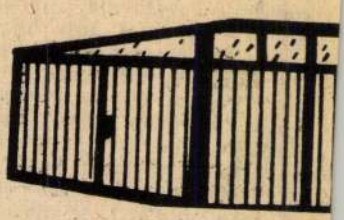

„Varia" rakt
szerelh

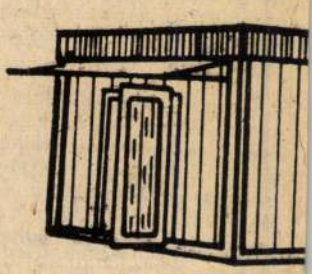

Szociális és ir
é

...ldi televíziók műsora

...rek 14.40: Tudósítóink jelentik 15.05: A Szovjetunió népeinek dalai és táncai 15.35: Dokumentumfilmek 15.55: Minden rajzon a Nap 16.10: Költészet 16.45: Ma a világban 17.00: A választások elé 17.10: Koncert 17.40: A gazdag és a szegény. Film 1. rész 19.00: Híradó 19.35: Nemzetközi ökölvívó-mérkőzés 20.45: Ma a világban

SZLOVÁK TV

8.45: Ez történt 24 óra alatt 9.30: Mentőak...

tömegsport-rend...
nulók műsora ...
Időszerű esemé...

JUGOSZLÁV

17.00: Magyar ...
oldalak 17.45: ...
adás 19.15: R...
kai adás 20.55
játékfilm

OSZTRÁK TV

Magyari Márton

• Magyari Márton festőművész kiállításának megnyitója 30-án, csütörtökön, 18 órakor lesz a Csepel Galériában.

Népszabadság, 1987. 10. 28

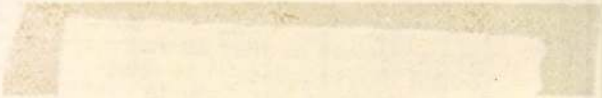

Magyari Márton

Riállítás Vácon a Madách Imre Ünv. Központban

Népszabadság, 1987. XII. 1

Magyari Márton

Fiatal képzőművész stúdiója

M. Lexikon
1987. I. 21.

Magyari Beck István, épíkú

Cikk

MBI: Tervgyár 50 old.

Tartalomjegyzék

Magyar

Építő művészet Bp. 1983 83/4

Magyari

1712-ben épitette a régi
mákóz } ref. templom körfalát
A régi kőfalnak
egyetlen maradványa
egy tábla, mely ezt meg-
említi, az újfal
1868-ban készült

Malmagyiépmüv. I. k

82. C.

ORSZÁGOS MAGYAR SAJTÓKAMARA

AZ UJSÁGIRÓI FÖOSZTÁLY TAGLÉTSZÁMÁNAK MEGOSZLÁSA AZ 1939 ÉVI IV. T.C. ALAPJÁN

1940 DECEMBER 31-ÉN

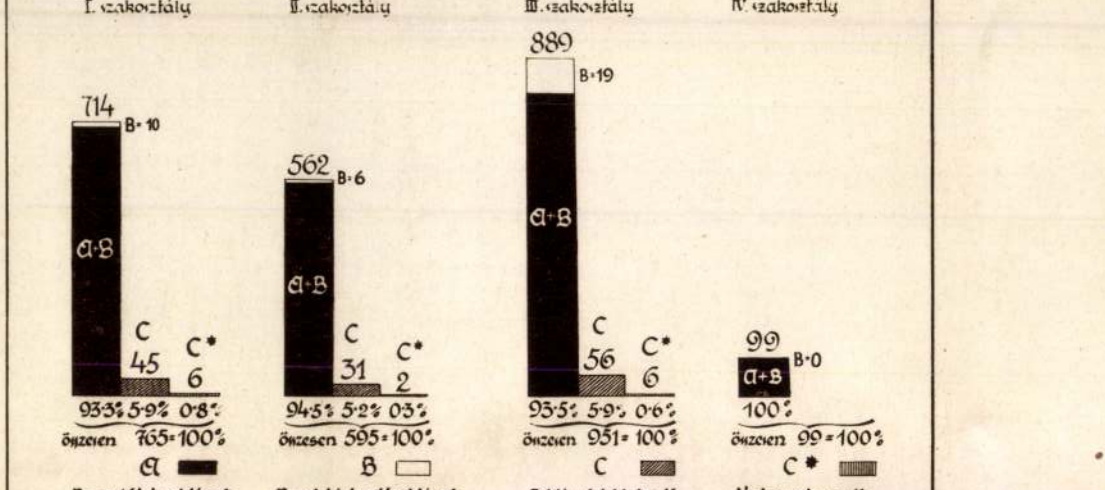

MDK

Magyarffy Gyula, épitész

A miniszterelnök a belügyminiszter előterjesztésére kinevezte M.Gy.-t Hajdu és Debrecen főispánjává.

Kineveztél az uj főispánokat.
"Pest" XXXX nov.3.
1944. 3.1.

MDK

Magyarffy Gyula, épitész

A miniszterelnök a belügyminiszter elöterjesztésére kinevezte M.Gy.-t Hajdu és D ebrecen föispánjává.

Kinevezték az uj föispánokat.
"Pest" 1944 nov.3.
1944. 3.1.

Magyarevits Iván

iparmüvész

szül. Apatin 1924 szept 15

vk. Dolgozott Kovács test-

vérekkel. 1943. nyarán

Farkas Tibornál az Opera

díszlépcsőházában –

Lakik: Érd.

Alkalmazott adat és

szabadságnyilvántartás.

V.

ARANY-, EZÜST- ÉS ÉKSZER-TÁRGYAK

Magyarcsák Mária

Magyarcsák Mária bárszekré-
nye látható a tárlaton.

Koczogh Ákos: Ötvösök és fémművesek Miskolcon
Népszava, 1976. november 12.-5. oldal.

Magyarcsek Mária

Következik a harmadik rész, ahol az ujitók szerepelnek: Bohus Zoltán, Borsfai László, Demcsik Attila, Kalmár Zsolt, Kardos Botond Kiss Éva, Lugossy Mária, Papp László, Soltész György. A kritika végül még egy negyedik részt is feltüntet, ahol az eklektikus darabok kerülnek bemutatásra. Készitőik: Laczák Géza, Magyarcsek Mária, Rozgonyi Béla müvészek.
A müvésznevek mellett szerepelnek alkotásaik ismertetése, néhol keményen birálva, másutt elismeréssel méltatva őket.

Vadas József cikkét lásd: Péri József nevénél.
Élet és Irodalom, Bp. 1976. okt. 3o.
XX. évf. 44. sz. 12. lap.

Magyarcsek Mária

"Képtől - gépig" cimmel Vadas József ir az I. Miskolci Országos Ötvösművészeti és Fémműves Kvadriennáléről. A tárlatot a művek szerint három részre osztja, megnevezi az egyes csoportok résztvevőit. Az elsőn szerepelnek az ötvösművészek: Bartuschek Ilona, Máté János, Muharos Lajos, Péri József. A második csoportban vesznek részt: Ásztai Csaba, Papp Zoltán, Schlosser Béla, Zétényi János, Zidarics Ilona. Ezeknek a művészeknek az alkotásai a kritika szerint inkább a zománcművészeti és a kisplasztikai biennáléra kívánkoznak.

A folytatást lásd a 2.-es sz. cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. okt. 3o. XX.évf. 44. sz. 12. lap.

Magyarcsétei Korda Béla MDK

Levak, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Magyarországi Kerék Béla

Levak, stb.

MDK

Magyarcsétei Kerda Béla, festö

364. Levak. Olf.

Bp.Műcs.-OMKT. Nemz. Képzőműv.Kiáll.1934.ápr.29.-jun.17
Kat. 16.1.

Magyarbikali Antal
János
toronyfedő (ács)
1883. Körösfő
Balzlel 133. l
51. l.

Europa Film, Könyv

Lapterjesztő

Budapest

V. Rothermere ucca 12. III. 2

Magyarász Imre

Wehner Tibor: Képzőművészeti Kronika
Komárom megye, 1985. márc, ápr

Uj forrás, 1985. 4 szám

Magyarász Imre

Kölla E. kiállítás
1982. Óbuda Gy

Anna Margit
MŰVÉSZET 1985/11
63

Magyarász Imre

Kállai Imre emlékezete

Magyar Nemzet 1985. XII. 28.

MDK

Magyarász Imre

Magyarász Imre

Figyelő

Öreg asszony

Budai Képzőműv. csop. MNM. 1949. febr.

Magyarász Imre

A művészek kiállítása volt
Esztergomban.

Bodri Ferenc: Az esztergomi modern gyűjtemény...
Művészet, 1979. május – 27. lap.

MEGHÍVÓ

MAGYARÁSZ IMRE

(1905–1972)

FESTŐMŰVÉSZ EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

1973. JANUÁR 20-ÁN DU. 17 ÓRAKOR

MEZEI OTTÓ

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ A ZODIAKUS KLUBBAN

1973. JANUÁR 20—FEBRUÁR 10-IG

ESZTERGOM, JÓKAI UTCA 8.

73.6140 KmNyVet

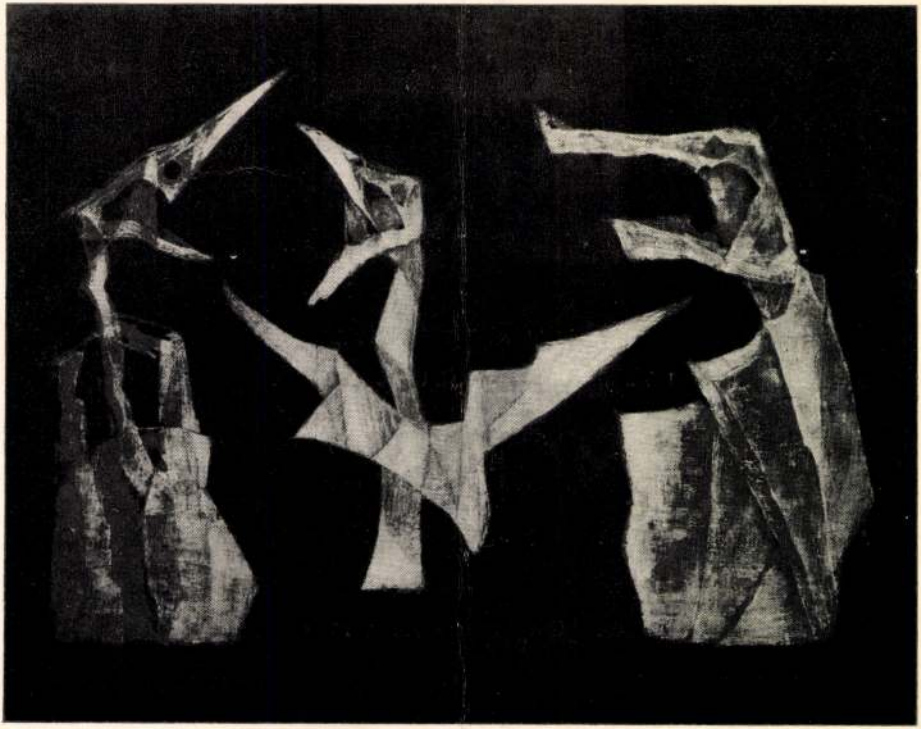

MDK

Magyarász Imre, festö

Óbuda. Olajpasztell.

Ut a dombok között. "

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 14.1.

Magyarán Imre
grafikus

Művészetében magyar sajátosságok
vannak.

Kurthy Sándor: A konfiguratio művészet világ
Művészet, 1971. március - 8 oldal

Magyarász Imre 1.

A Raptanitás 1973/1 számában fájdalmasan megeidemelt nekrológ jelent meg a kitűnő festőművész tanárról, akinek nemrégiben az esztergomi Zodiakus-klubban (1973 január) emlékkiállítása volt. A művész hagyatékát végrendelete szerint az itteni Keresztény Múzeum kapta, a kamaratárlat ebből az anyagból állt össze.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre emlékkiállítása.

Raptanitás 1973/4 32 old.

Magyarász Imre 2

Az Esztergomban bemutatott képekkel foglalkoznánk, amelyek remekül tájékozott és kitűnő érdeklődésű, felcsillanó tehetségű, de korantsem egyenletes szinvonalú mestert állítanak elénk. A következő általános benyomásunk a képek anyagi és technikai állagára vonatkozik: ennyire elhanyagolt állapotban levő műveket talán nem a legszerencsésebb kellő előkészítés és felfrissítés nélkül kiállítani.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre emlékkiállítása.

Rajztanítás 1973/4 32-33 old.

Magyarász Imre 3

A múzeumban őrzött teljes és bőséges hagyaték módot adott volna bizonnyal egy egységesebb benyomást kiváltó tárlat összeállítására. A kartonra festett olajképek a változatosan elnyúlt paszpartúrákban, keret nélkül nem a legszerencsésebben hatottak az ideiglenesség és befejezetlenség látszatát kelthették a látogatóban.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre emlékkiállítása

Raptanítás 1973/4 33 old.

Magyarász Imre 4

Kremelkedően szépek és tiszta emociókat
sugallók a Bauhaus és Kassák konstrukti-
vizmusát egyéni ízekkel vállalló kollázsok
voltak (Fekete-fehér kollázs, Vörös és fekete kollázs
I–II stb.), a színes fények játékát sajátos térkap-
csolatban idéző, kevert technikáju művek sora. A-
kár a szintetikus kubizmus örökét elevenítő „Bragne-
os" Pohárcsendélet, a jó pár keményebb világú képar-
chitektúra a kiállított harmúc mű között.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre [illegible]inlékkiállítása

Rajztanítás 1973/4 33 old.

Magyarász Imre 5

Egy két gondosan megfestett (Magyarász kedvelte a kréta és az olaj, egyidőben a zománc felületi sajátosságait) a klee-i harmoniákat idéző, geometrikus forma- és színfigurációs. De a natúrát absztrakt formákra bontó, olykor expesszív hatáskeresséssel (pl. Verdeső madár) kimért pózokban feltűnő néhány kép, a felületek megmunkálásának olykori eluagyoltsága nem teljesen kiérlelt pikturát állít elénk.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre emlékkiállítása.

Rajztanítás 1973/4 33 old.

Magyarász Imre. 6

Mezei Otto az esztergomi katalogusban a Bene Gézával és Barcsay Jenővel induló Magyarász rövid szellemi pályaképét rajzolja meg. Az ö vizsgálódása elsősorban műtörténeti és esztétikai. Nem hallgatja el az oeuvre egyenetlenségeit. Szerinte Magyarász „... megtalálja az intellektus és az emoció zavartalan egyensúlyát, azt a többletet, ami a formai aszkézis vállalását erénnyé avatja.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre emlékkiállítása.

Rajztanítás 1973/4 33 old.

Magyarász Imre 7

Festői ereje az utolsó másfél évben lobban fel
zugarzó fénnyel ekkor festett 10-12 olajképe
nemcsak a pályá csúcsát jelzi, hanem a hazai
konstruktív festészet java alkotásai között
is méltó helyet foglal el." A most látott képe-
ken a tér mélységét jelző mértanias síkformák
találkoznak a fények és színek játékával, és
a képek valóban aszkétikusak. Nem teljesedik
eggyé bennük a kortársak humanitása, és hi-
ányzik belőlük a kassáki erő.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre emlékkiállítása.

Raptanitás 1973/4 33 old.

Magyarász Imre

A csillagjárás pontossága és szépsége talán 8.
Elmélyült kultúrát érzünk a művek mö-
gött, de többször fanyarul hideg rációt. A fáj-
dalmasan félbeszakadt életmű végül is a
mélyebb emberi hidattartalmakkal adósunk
maradt. Nem teljes válasz, csak pontos és gyakor-
lott, olykor merészen rutinos kérdésfelterés.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre emlékkiállítása.

Raptanitás 1973/4 33 old.

Magyarász Imre

Magyarász elkerülhette a kortársak – Barcsay, Bene, Gadányi – és a pédaképek tisztító és öntépő pokoljárásait. Nem miloszt teremtett, csak kitűnő és érdekes, kultúrált széljegyzeteket. A képek alkotója leginkább a beleélés nagyszerű képességével rendelkezett.

Bodri Ferenc: Magyarász Imre emlékkiállítása.

Rajztanítás 1973/4 33 old.

Magyarász Imre

Szeptemberben – több évig tartó súlyos betegség után – elhunyt Magyarász Imre festő, a magyar avantgarde művészet számottevő egyénisége. Idős kora ellenére szoros kontaktust tartott fiatal nonfigurativ és szürrealista festőinkkel, akik tanítómesterüket tisztelték Magyarászban. A művész özvegyének rendelkezése értelmében hagyatéka az esztergami Keresztény Múzeum tulajdonába megy át.

D. I.: Művészeti életünk halottai.

Vigilia 1973/1 65 old.

Magyarász Imre festő.

Szept.-ben elhúnyt – több évig tartó betegség után – a művész, aki idős kora ellenére szoros kontaktust tartott fiatal nonfiguratív és szürrealista festőinkkel, akik tanítómesterüket tisztelték a, művészben Hagyatéka az esztergomi Keresztény Múzeum tulajdonába megy át.

D. I.: Művészeti életünk hatottai.

Vigilia, Budapest, 1973 jan. (2.) 65. old.

Mongyarási Imre

Műve szerepel Vattay Elemér gyűjteményében.

Dévényi Ivám: A „hites fotografus" gyűjteménye; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 13. l.

Magyarász Imre. 1

Rajztanitásunk sokak által ismert és szeretett alakja távozott el körünkből örökre. Mélyen érző művész, teljes ember, követlen hi-tű rajzpedagógus volt. Mindemellett végte-lenül szerény, múltjával érdemeivel sosem hivalkodó, sóha nem kérő, jó kollega és barát. 1905-ben született Esztergomban. A Rejzőművészeti Főiskolát 1929-ben végezte.

Füzér Károlyné: Magyarász Imre.

Rajztanitás 1973/1 29 old.

Magyarász Imre 2

Mesterei Vaszary János és Csók István voltak. Az esztergomi Reálgimnáziumban kezdett tanítani, de innen és az ország minden iskolájából hámarosan számüzte baloldali beállítottsága miatt Homan Bálint. Mint reklámgráfikus és tisztviselő tartotta fenn magát. Közben állandóan festett, művészete mélyült teljesedett.

Füzér Károlyné: Magyarász Imre.

Rajztanítás 1973/1 29 old.

Magyarász Imre 3

A Kassák köré csoportosuló aktivista-expresszionista művészek társaságába kapcsolodott be. A felszabadulás után tért vissza a katedrára. 1952-ben került a Horváth Mihály téri gyakorlóiskolába. Itt találta meg igazi helyét hivatását, ahol ettől kezdve nyugdíjba vonulásáig tanulók százait nevelte a művészet szeretetére, és sok-sok rajztanár kollegának adott értékes útmutatást bemutató tanításaival, előadásaival, baráti tanácsaival, egész munkásságával.

Füzér Károlyné: Magyarász Imre

Rajztanítás 1973/1 29 old.

Magyarossy Ymre.
Optimizmusa, életereje kiapadhatatlannak látszott. Munkatársaként könnyebb volt a munkás sok-sok éven át. Gazdagon szórta ötleteit, gondolatait. Mindenre élénken reagált, állandó igalom kielégítöttség, pedagógiai és művészi megszállottság jellemezték. Csak 100%-osan tudott dolgozni. Nem ismert megalkuvást, kompromisszumot is erre nevelte.
Fülöp Károlyné: Magyarossy Ymre

Nagykanizsa 1973/1 2 9 old.

Magyarász Imre 5

Hihetetlen energiával hozta felszínre tanulóiból a művészi alkotó erőt, alkotásvágyat. Eredményei csodálatosak voltak. Szaintalan gyermekrajz-kiállitáson-és pályázaton szerepeltek neveltjei nagyszerű eredményekkel, és hozták el az első díjakat külföldről is. Pedagogusi hivatástudatánál csak festői szenvedélye, a teljes önkifejezés vágya volt erősebb, ezért ment sok visszahívó szó ellenére nyugdíjba 60. évesen. 1966 szeptemberében.

Füzér Károlyné: Magyarász Imre

Rajztanítás 1973/1 29 old.

Magyarász Imre. 6

Ki akarta teljesíteni festői világát – mint mondta – addig, amíg erős, és fiatalnak érzi magát. Sajátos forma és színvilágba, csodálatos rendbe ötvözött mindent. Érett és teljes művész volt, de végtelenül szerény és visszahúzódó. Akik közelebbről ismerték munkásságát, a legnagyobb modernek méltó útódjai közé sorolták.

Füzér Károlyné: Magyarász Imre.

Rajztanítás 1973/1 29 old.

Magyarász Imre. 7

Sajnos, már évek óta dolgozott szervezetében a gyilkós, félelmetes betegség, s bár szívós akarással küzdött ellene, festett, alkotott tovább, végül felőrlődött erős szervezete. Szinte észrevétlenül távozott 1972 szeptember 19-én. Szobája falán utolsó képei tövetlen optimizmust és alkotói munkakedvet sugároznak.

Füzér Károlyné: Magyarász Imre.

Rajztanítás 1973/1 29 old.

Magyarász Imre

A Képzőművészeti Kislexikon tár-
gyalja

Vigilia 72/11 Dévényi Iván. cikke 783

Magyarász Imre

avantgarde művész is részt vett a közelmúltban a visegrádi „átkelő" étteremben rendezett kiállításon.

D. I.: Képzőművészet.

Vigilia 1971/12 856 old.

Magyarkuti Béla

Pest 1940 dec. 11.

(Az Athenaeum újsági könyvei.)

János vitéz képes díszkiadása a kis gyermekek számára igazi meglepetés. *Pelőfi* örökszép tündérmeséjét *Magyarkuti* Béla tehetsége, népi erejű művészete viszi közel az apróságok lelkéhez. De mint a *Magyar Kincsek sorozat* bevezető kötete, a felnőttek bibliofil gyüjteményébe is helyet kér ez a művészi munka.

Magyarkuti Béla

TOMPA MIHÁLY:

VIRÁGREGÉK

Magyarkuti Béla színes képeivel.
Nemes, költői regék, játékos, kedves, magyaros illusztrációkkal.

1941 Karácsony

Athenaeum

nanem ige is, nemcsak napi tájékoztatás, nanem jövőépítés is

MAGYARSÁG

LAPKIADÓ R. T.
KIADÓHIVATALA
BUDAPEST,
II., HUNYADI JÁNOS-ÚT 2.
TELEFON: 15-60-10.

Méltóságos
Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula *urnak*
urnőnek

Lg

Lagymanyosi u 16

NOV 8 GA 72 GA

3 FILLÉR

Magyarkúti Béla

Esti Magyarország

1941. dec. 17.

(Az Athenaeum ifjúsági könyvei.)

A *Virágregék*-ben *Tompa* Mihály örökszép legszebb virágregéit találjuk. Regét a virágok tündéréről, az iboiya álmairól, a vadrózsáról, a fehér liliom menyegzőjéről, arról a csodálatos világról, amelynek útjain tágranyílt szemmel követjük a nagy költőt. *Magyarkuti* Béla sok gyönyörű, magyaros rajza külön értéke a könyvnek, amely kiváltképpen lányoknak értékes ajándék.

Mezőgazdasági Üzem

Gép-Mezőgazdasági

1941. dec. 17.

(A vetőmagvetés
Mezőgépi Kísérleti)

Magyarkúti Béla

Tompa Mihály: Virágregék. Athenaeum kiadás. 122 lap. (Ára kötve 8.— pengő).

A hatalmas, albumalakú kötet *Tompa Mihály* legszebb virágregéit foglalja csoportba és adja a fiatal olvasóknak. Szerencsés gondolatnak tartjuk ezeket a finom hangulatú, szépségesen költői verseket ilyen formában vinni be az ifjúság tudatába. A kötet tartalma: A virágok tündére, Az ibolya álmai, Vadrózsa, Mécsvirág, Szarkaláb, Mohok, Bajnokfű, Aranka, A fehér liliom menyegzője, Repkény, Télizöld, Nefelejts, Vizi liliom. A kötetet *Magyarkuti Béla* szövegközti és színes, a szöveghez méltó művészi rajzai és képei díszítik.

Magyar Kultúrszemle
1941. 12. f. 302. l.

lomról közelebbi adataink nincse-
árhelyi államépitészeti hivatal, hogy
ye alispánja, annak düledező álla-
zt szakértőjével sürgősen vizsgál-
ól költségvetést készitsen s magá-
án vázlatokat készittessen,/ és a
ájékoztatást küldjön a MOB-nak.

Magyarkuti Béla

PETŐFI SÁNDOR: **János vitéz.** Athenaeum kiadás. 118 lap. (Ára kötve: 6.50 P.)

Az ifjúság számára nagyalakú, képes díszkiadásban adta ki az Athenaeum Petőfi klasszikus művét. A kötet egyébként bibliofil kiadásnak is számít, s ebből a szempontból a kiadó által *Magyar Kincsek* címmel tervezett kiadványsoro-

zatnak első köteteként jelent meg. A művészi kiállítású művet *Magyarkuti Béla* rajzai díszítik. Ezek a rajzok sajátos népi vonatkozásaikkal válnak ki, méltó illusztrációi Petőfi remekművének.

Ý Z É K E

800 P
800 P
730 P
730 P
730 P
730 P
730 P
750 P
750 P
750 P
750 P
750 P
750 P
700 P
700 P
700 P
600 P
550 P
550 P
500 P

Magyar Kultúra
1940. 12. 2. 301. l.

Magyary
farekas Győr

Művészi Ipar
1891. 179 l

közösségben vannak egymással. S miután a faragvány a kassai szent Erzsébet-templomból került elő s mert a négyszögű lap a maga mai alakjában is egy teljesen befejezett egészet képez, ilyen minőségében nem igen lehetett egyéb, mint egy templomi stallumnak vagy oltárnak olyatén betétje, a mely az illető tárgynak az alapítását s alapítóit volt hivatva czímerképeivel megörökíteni.

Az ekképen kombinált czímerképeknél a czímer helye a jobboldalon — a heraldikai szokás szerint — mindig a család fejét, a férjet, a baloldalin pedig a feleség czímerét illetvén meg, első sorban az következtethető

gon az 1461 évszám van bevésve. E véset öltétlenül egykorú s így a faragvány kelet-kezésének idejére vet világot.

A középső címerpazs, miként említettem, Kassa városnak azt a címerét tartalmazza, melyet a város Nagy Lajos királyunktól 1369-ben nyert adományul s a melyet egé-szen 1502-ig használt, a mikor azt II. Ulászló jelentékenyen módosította, illetve bővítette. Heraldikailag helytelen itt az ábrá-zolás, mert a címer három lilioma — bizo-nyára a faragóművész tévedése folytán — a pajzsból kiszorult s azon *kívül*, a címer-pajzs *fölött* talált elhelyezést.

E címer színezve van s a festékek nyoma

Magyari ötvös

Kolozsvári ötvös a XVII. században.

Jakab Elek. Oklevéltár. Kolozsvár története II. és III. kötetéhez. II.k. Sp. 1888. 730.lap

Magyari Barna . MDK

Európa elrablása, repr.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Magyari Barna szobrász

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 6-7. sz. 126. o. kiállítások.

Sfjulási képzőművészeti és iparművészeti kiállítás.

MDK

/Magyari Barna

Varró lány, bronz

Kislány labdával, bronz

M. Képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiáll.
1960. jun. Csók Gal.

Magyari Benedek
kőfaragó

A homoródszentpáli kastély mestere
/XVI. sz./

A magyarországi műv. tört. I. 243.
Corvina 1970.

Magyari Benedek kőfaragó

1579-ben a Homoródszentpáli kastélyon dolgozott.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970 1971

MDK

Magyari Benedek kőmives

a homoródszentpáli kastély székely mestere
1579-ből.

A magyarországi művészet története I.
Bpest,1961.II.kiadás. 350.l.

Magyary

rapsols

Horvát István arch.

repr.

Kis Követ (Kolozsvár)

1846. erf.

Szinnyei. IV. k.

1220. h.

1546. Charl

Sz. Bruxelles közelében 18
1910

A zsarnok rögeszi

Személyesítője egy
fejét kissé jobbra fordít
a melyet keblére szorít
kontyba tűzte, arcza kiss
vállravetett kendő. A sz
bal kezével feltámasztó, e
dülő, hátul pedig egy ö
haját tépő meztelen nő v
háton balról ez: »*Ch. V*

Márványszobor, mag
Vétetett 1897 június 10-én a
— Elszámoltatott 1897 sz
elszámolást jóváhagyta az
rozat (350–897).

Π 3 — 48

Pl.
Vét.
1897

magyari litografus M.D.K

emlitve:

Gerszi, A magy. Mörajz. 1960 28

Magyari

Keramikus

Városlöd 1857–
1866

l.

Wartha 137. l.

1647-909-62
Metszet-tisztito.

330. Szék.

Egy darab faragott keményfa szék (Esterházy), támláján és ülőkéjén nádbetéttel.

Méretei: 95 cm. magas, 48.6 cm. mély, 52.6 cm. széles.

Becsértéke.....20 K

Magyari Benedek

Magyar Művészet

1937. 153, 154. l.

Magyari Benedek

l.

Bíró Erdmüv

83. l.

XLIX.

Magyari Benedek

építész

a homoródszentpáli

kastély mestere 1579.

Balogh-művel

550 l.

rangnak nézik a polgári állapotot. Mindez egyébként a tradicióiból következett.

Ez a polgári büszkeség mégis inkább igénytelen és egyszerü volt, mint tolakodó. Megelégedett azzal, amije volt, csak éppen nem szivelte, ha más erők fölébe kerekedtek. Ebből sarjadt ki ide-odaingadozó érdeklődése a saját helyőrsége iránt. Polgári józanságában egyre több és több kaszárnyát követelt, fölismervén bennök a polgári jólét bőséges forrásait. Polgári büszkeségében viszont attól félt, hogy a katonatiszti tekintély olyan társadalmi elsőbbségeket követeltet, amiket nem adhat meg a polgári rang lealacsonyitása nélkül.

Szóval: a szegedi polgár egy kicsit féltékeny volt a katonatisztek kiváltságaira. Hogy inkább a közös hadsereg tisztjeire félténykedett, mint a honvédség tisztjeire, azt nem érezte ellentmondásnak. Azok az ő tisztjei voltak és el lehetett nézni, ha ki is nőttek egy kicsit az egyenranguságból. De amazok osztrákok voltak. Azok osztrák tisztek voltak. Bennök nem csak a tiszti öntudat dolgozott a felsőbbségért, de az osztrák kevélység is.

Tény, hogy a koszoru-botrány még megnövelte az osztrákirtózatot. Ama bizonyos nevezetü Dominik az osztrák önkény

Magyari Endre tervező mérnök.

Az adótechnika szakértője Magyari Endre tervező mérnök a Laki-hegyi adó épitését tervezte és Tolnay Pál főmérnökkel együtt tervezték a Studó akusztikai berendezését. Mindkét müvész arcképét bemutatja a lap. Repr.

Délibáb, Bp. 1929. szept. 28. III. évf. 39. sz. 69-7o. lap.

MDK

Magyari György, asztalosmester

centumpater

neve szerepel a kolozsvári céhkönyv XVIII.sz. harmadik negyedének megfelelő részében.

14.o. (12.jegyz.)

Balogh Jolán: Kolozsvári reneszánsz láda 1776-ból.

KelemenEml. 9-23.o.

Photo: Csaba J. Almásy

The Hungarian Cultural Centre in London first opened its doors in Covent Garden in November 1999. We are now a natural presence in one of the world's most important cultural districts. Over the past six years, we have provided a platform for thousands of Hungarian and British artists, and an international audience has visited us from all over the world.

I strongly believe that Hungarian culture should serve as a lynchpin in this incredibly exciting, colourful and varied city of world culture. Hungarian culture can serve in this role because it is itself varied: our geographical position in Europe has taught us to understand and integrate other cultures, to live with them. This idea characterises the events we are putting on this year as well.

For Hungarian literature, spring is significant for two reasons. In January 2002 we launched Sándor Márai's novel Embers, which went on to become an unprecedented success. Christopher Hampton wrote a play based on the novel, in which Jeremy Irons will be starring in the lead role from March in the West End. Imre Kertész's Nobel prize-winning novel Fatelessness has finally appeared in Tim Wilkinson's translation. In March, Imre Kertész himself will visit London, meeting British audiences as a guest of the Jewish Book Week.

Since 1999, we have run our Hungary in Focus series every year. Magyar Magic was the most colourful of these, in 2003-2004. In 2006, there will be three thematic Hungary in Focus series.

This year we will commemorate one of the most important years of our history. **The Voice of Freedom...** will commemorate 1956, when a revolution against Communist repression and Soviet occupation broke out in Hungary. We will investigate this decisive period in world history with a look at the fates of individuals caught up in the events of that year and at the work of historians of the period. From March we will be exploring the body of work left us by Béla Bartók, in the **Inspired by Bartók...** series, investigating how he remains present in the contemporary musical world.

And in the first two months we will be holding **Cultural Diversity...**, a series focusing on Hungarian Roma, with visiting representatives of this rich and inspiring culture.

Our latest news can always be found on our webpage, www.hungary.org.uk.

We look forward to welcoming you again,

Katalin Bogyay
MA, FRSA

MAHR, Mari

Friday, 13 January 2006, 6.30pm - 8.30pm
Architectural Association School of Architecture
36 Bedford Square, London WC1B 3ES
AA Gallery - Front Members' Room

AA

MARI MAHR – DAUGHTER OF AN ARCHITECT
Private View

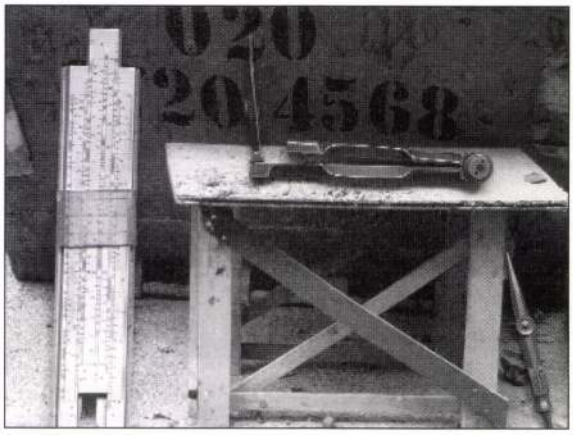

The Architectural Association is proud to announce the first UK exhibition of **Daughter of an Architect**, a collection of 16 black and white photographs by acclaimed Hungarian photographer Mari Mahr. The work pays homage to Tibor Weiner, her architect father, using his architectural instruments as themes, backdrops and inspiration, and responds to his expectation that she would become an architect. Weiner was a Bauhaus-educated architect and probably best known for his work as chief architect of the urban development project at Sztálinváros (now Dunaújváros), Hungary. The architectural tools and everyday objects from her father's desk evoke childhood recollections for Mahr, who was not permitted to touch them as a child. Now, she uses them in turn to show her respect to her father whose influence has left her 'deeply interested in all things architectural'.

Mahr studied at the School of Journalism, Budapest and went on to work for the Hungarian News Agency (MTI) in the 1960's. She came to London in 1972 and studied at the Polytechnic of Central London where she received her BA Degree in Photographic Arts in 1976. Her first solo exhibition followed in 1977 at The Photographers' Gallery London. Since then, Mahr's work has been displayed in over 50 solo shows and countless group exhibitions. Her work forms part of many public collections, including the Victoria & Albert Museum, London and The Arts Council of Great Britain.

The exhibition can be viewed at the AA Gallery, Front Members' Room, in the Architectural Association School of Architecture between Saturday, 14 January and Friday, 10 February 2006. Open Monday to Friday: 10am–7pm, Saturday: 10am–3pm
There will be a lecture by the photographer Mari Mahr, discussing the work featured in this exhibition on Thursday, 9 February at 6.30pm at the AA Lecture Hall.
For further information please call: 020 7887 4145 or visit www.aaschool.ac.uk

Magyari György

XVII. 4.

Kolozsvári asztalosok

1. l.

Magyary István, kezelő

Munkájával szerepelt a rendőrtisztv.kiáll.-én.

M.934.V.25.

MAGYARI Ilona

M. D. KM.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja
1928.

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 339. l.

MAGYARI Ilona
Arad, 1890.–Arad, 1964.
festő

Banner Erdély

Magyari István

1808-ban a Kolozsvári könyvkötő-céh egyik alapítója volt.

Jakab Kolozsvár

III. k. 590. l.

MAGYARI István
Nagybánya, 1958. november 26.
IA Képz. Főisk. Kvár,
formatervező

Banner Erdély

Magyari József úr

XVIII. 24.

Kolozsvári asztalosok

2. l.

Magyari Josef, asztalosmester
Junior

MDK

XVIII.sz. harmadik negyedében szerepel a Kolozsvári céhkönyvben.

14.o. (12.jegyz.)

Balogh Jolán: Kolozsvári reneszánsz láda 1776-ból.
KolozsmEml. 9-23.o.

Magyary József

farekas

l.

Szm Egermův

206 l.

937. V. 14. este 11 óra

Kedves Gyulám, –

itt küldöm az utiszámlád összegét:
=33= Pengő 50 fillért; légy szíves arom-
ban, írd alá a kívül záveretett nyugtát.
és mielőbb juttasd vissza hozzám.

Küldöm az aktát is. Teendők:

Magyari József

farekas Győr

l.

Kel 1885

III. k. 2. f. 214. l.

Magyari József, kályhásmester

Katalógus 31.- Győri mester. A XX. sz. elején készült kályha, ólommázas, plasztikus festett disz. Középen fajansz betét, tájkép. Vegyes tüzelésü. Használati hely: Győr, Belváros. 191.old

Csery Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-kályhái 179.old

...rrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyari József,kályhásmeseter

Győrben dolgozott.A kályha a XIX.sz.végén készült. Irókás festésü,sötétbarna mázon szines rozettak.Magyaros motivumok,zsák forma.Fafütéses.Használati hely: Győr. 29.katalógus, 1?.ábra. 187.old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179-old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr.1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Magyary József, kályhásmester

Győrben dolgozott. A XIX. sz. második felében készült 3 részes körgyürüs cseréjkályha. Plasztikus disz. Neoreneszánsz disz. "schmölz"-ös zománccal leöntve. Vegyes tüzelésü. Használati hely: Bőny, kastély, jelenleg Tanácsháza. 187.old. és 9.jegyz.189.old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyary József,kályhásmester

Győrben dolgozott.Neobarokk,"Svéd"rendszerü,dombormüves cserépkályha.Lehet.hogy Fruhmann által 1.készitette
Használati hely9Győr.Liszt Ferenc u.24.I Katalógus xx
14. 9.ábra. 185.lld. Fekete repr.

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Evkönyve

Magyary József,kályhásmester

Győrben dolgozott."Svéd" rendszerü cseréjkályha. A diszitésre kevés hely.Fent fülkével,barokkos ivelt lizénák.Sikerült darab.Lehet,hogy Fruhmann Antal I. készitette. Katalógus 14. 9.ábra. Használati hely Győr,Liszt Ferenc u.24.I. 187.old

Csery Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-kályhái 179.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Magyary József, kályhásmester

Győrben dolgozott. XIX. sz. második fele. "Schmolz" techni
kájú cserépkályha, Eklektikus, darázsderekú dombormüves
cserépkályha. Katalógus 8. 7. ábra. 184. old. Fekete
repr

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-
kályhái 179. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri
Múz. Évkönyve

Magyary József,kályhásmester

Győrben dolgozott.A kályha a XIX.sz.végén készült. Irókás festésü magyaros motivumokkal.Fafütésre.Sötétbarna máz.Használati hely Győr.Historizáló cserépkályha,irókás diszel.Katalógus 29. 13.ábra. 186.old. Fekete repr.

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179-old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr.1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Magyari József, kályhásmester

Katalógus 9.- Győri mester. A XIX. sz. második felében készült cseréppkályha. 7 részes, körgyürüs, domború disz. Neoreneszánsz disz. "Schmölz"-ös zománc. Vegyes tüzelés. Használati hel :Bőny, kastély, jelenleg Tanácsháza. 189. old.

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cseréppkályhái 179. old

rrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyary József, kályhásmester

Katalógus 8.- Győri mester. Cserépkályha a XIX. sz. második fele. "Schmölz" technika. Hengeralak, 3 részes. Plasztikus növénydisz, fent áttört disz. Fa, majd vegyestüzelésü. Használati hely: Bény, kastély, jelenleg Tanácsháza. 189.old. 7.ábra. 189.old.

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

rrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyari József, kályhásmester

Katalógus 10.-Győri mester. A XIX. sz. második felében készült kályha. Hengeres, 4 részes. Plasztikus disz. "Schmöész"-ös. Fafütéses, majd vegyestüzelésü. Használati hely, Győr, Alkotmány utca/volt Hupka ház/. Lehet, hogy Dachauer Ferenc munkája. 189.old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cseréppkályhái 179.old

-rrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyari József, kályhásmester

Katalógus 26.-Győri mester. A századfordulóban készült kályha. Aranyozott díszü fajansz kályha. Porcelán mázzal bevonva. "Dauerbrandt" ajtóval. Széntüzelésü.-Használati hely: Győr, Lenin út 29. I.em. 191.old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyari József, kályhásmester

Katalógus 14. Győri mester. A XIX. sz. második felében "schmölz" technikával készült kályha. 4 részes, plasztikus dísz, fülkés, áttört disz. Barokk ivelt lizena. Lehet, hohy Fruhmann Antal I. müve. - Használati hely: Győr, Liszt Ferno u. 24. I. em. 9. ábra. 190. old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cseréplkályhái 179. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri Múz. Évkönyve

Magyary József,kályhásmester

Győrben dolgozott. Ujabb rendszerü kályha."Darázszderekú" Plasztikus növényi diez,plasztikus.Fa vagy vegyes tüzelésü.Most:Bény,kastély,jelenleg Tanácsháza. Katalógus 8. 8.ábra. 184.old Fekete repr

Csery Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

...rrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Magyari József, kályhásmester

Katalógus 25.-Győri mester. A XIX. sz. elején készült kályha. Fehér ónmázas alapon többszínű, ecsettel felrakott porcelánfestés. Stilizált virágdisz. "Dauerbrandt" ajtóval. Szóntüzelésű.-Használati hely: Győr, Kossuth Lajos u. 62. az. 191. old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179. old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyar József, kályhásmester

Katalógus 24.- Győri mester. A XIX. sz. végén készült kályha. Csempékből összerakott, mázas disz. Dombormüves. Kariatidok, hattyúk. Kupolás tető. Vegyes fütésü, kandalló rendszerü ajtóval. - Használati hely: Győr, Aradi vértanúk útja, jelenleg Uttörő Ház. 191. old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179. old

Forrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri Múz. Évkönyve

Magyary József, kályhásmester

Győrben dolgozott, 188?-ban Dachauer Ferenc özvegyétől átvette a műhelyt és az üzletet, amelyeket teljesen felújitott. Később az Ipartestület elnöke is volt.
180.old 18.jegyz Műhelye az 1930-as évekig működött

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

rrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyary József, kályhásmester

Győrben dolgozott. Ujabb rendszerü, "Darázsderekú" kályhái Rézpántok erősitették össze részeiket. 3 részes, plasztikus növényi disz. Fa, vagy vegyestüzelésü. Most: Bőny, kastély, jelenleg Tanácsháza. Katalógus 8. 8. ábra 187. old Eklektikus

Csery Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-kályhái 179. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri Múz. Évkönyve

Magyari József, kályhásmester

Katalógus 29.-Győri mester. A XIX.sz.végén készült kályha. Zsák forma, plasztikus festett disz. Fekete ónmázas csempén irásos technikával felrakott magyaros motivumok. Fafütéses. 13.ábra.-Használati hely: Győr. 191.old

Csery Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

Irrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magyari József

szegedi fazekas, 36 szeddel dolgozott

Kresz Mária: Fazekas, kosár, tálas. Bp. 1960.

301. o.

Magyari József

györi kályhagyáros: 12-20 segéddel dolgozott
az 1900-as években
Kállai Miháj kályhásmester nála inaskodott

Kresz Mária: Fazekas, korsós, tálas Bp. 1940
327.o.

MAGYARI KÁLMÁN, kefeköto

Szombathelyen a Vakok Intézetében dolgozó vak kefeköto Nemrég ment nyugdijba. Több, mint negyed századon át dolgozott mint kefebehuzó a Vas megyei Vegyesipari Vállalatnal, illetve jogelődjénél. Az intézet egyik kedvence volt. Az arany törzsbrigádjelvény tulajdonosa, most komoly pénzjutalmat is kapott. 277.old

DOMONKOS JÁNOS: A szombathelyi vakok intézetének története 268.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

Magyary Károly

Vázsalotai szürszabó

l.

Größfyszür 86 l

MOB 1976.

Magyary Károly
iparmuvész szurszabó
Várpalota

Größy István dr
Magyar népi hím-
zések I. A cifraszur-
Bp. 1930. 4. l.

megvizsgálása után egy konkluziót le-
apcsolja őket, de el is választja a XI.
onban megvizsgálnánk a keletkezésükkel
etnénk a honfoglaló magyarság művészi
ílnunk abból a szempontból is e csopor-
módon a reánk hatást gyakoroló román mi
t hazánkban való elterjedése.
fogalmazta meg leghatározotabban, mond
ílati tárgyakon nyertek alkalmazást" és
tartalmazó
vándorláskori motivumokat "xx uj stilu
ek birtokában, kerültek Magyarországra.
könnyü feladat. Könnvü lenne a fent el
ban lehetne. Mig nekünk, akik az xkx

Magyary Károly

Vár palotai szurszabó

l. Györffyszűr

197. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 JÚN 12

Textilélet

dr. Magyari Kossa

Gyári tárlat

Dr. Magyari Kossa: Szénagyűjtők festménye

szervezhető, de
nagy, hiszen a
onalra vonatko
ödei teljes mu
nyersszövet m
yásolja.

Az első lépés
készítés volt, m
vetülékcsévelő
állapotát, a javí
ges intézkedések
táridőztük és ki
lősöket.

Ezt követték a szervezési intézkedések, a vetülékfonal forgalmával, az üzemrész területén dolgozók feladatával kapcsolatban. Bevontuk az előkészítő munkába valamennyi dolgozónkat. A DH munkarendszer ismertetése után kérdőlapokon keresztül is kértük véleményüket, javaslatukat, és mondhatom, nem eredménytelenül. Az előkészítő munka után a III. negyedévben beindítottuk a DH munkarendszert, és már a kezdeti időben jelentkeztek az eredmények, minőségi javulásban, több termelésben melyek elősegítették az 1975-ös év sikeres befejezését.

Dolgozóink most már nemcsak tudták, hogy a DH rendszer van, hanem napi munkájuk során érezték jótékony hatását is.

A vetülékcsévelőben szerzett tapasztalatokat az elmúlt év során már kiterjesztettük, s a teljes előkészítőben kísérleti jelleggel bevezettük a DH munkarendszert.

Az 1976-os év tervezésénél már egyik sarokpontunk volt az előkészítő DH munkarendszere, s dolgozóink megtették vállalásaikat.

— Az év első harmadán már túl vagyunk, a DH munkarendszerben tett vállalások és az eredmények hogyan alakul-

Ballagtak a

Magyary Károly

várpalotai

kurszabó

1

Györffy

4. l.

MDK

Magyary Kossa Aninó

Rózsák, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll.
1918. ápr.

MAGYARY KOSSA ANINO

Rózsák. Olajf.

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának ka talógusa. Nemzeti Szalon 1918.ápr-máj.

MDK

Magyary-Kossa Aninó/?/,festö

126. Nyugalom. Olf.
127. Mezei virágok,csendélet.
128. A Haraszt.

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp. 1934.ápr. Kat.

MDK

Magyary-Kossa A.

Paeoniák.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Magyari Kossa Anikó, festö

Virág Benedek ucca. Olajf.

Uj Szalon.- Tabán/ Kiállitása. 1934 máj. 1934.ápr.
Kat.

Magyary Kossa Aninó festőművész

Rózsák

Magyar Képzőművésznők Egyesülete, 1918. április 26. X. riáll.

23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 773. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 200. szám.

ubiacói apátság

zve lent jobbra: E. v. Wörndle.
zon, olaj, 46×62 cm. (Első emeleti fogadó.)
Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Rényi 23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 773. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 199. szám.

TOK

MERETLEN, Govaert Flinck után

g férfi

zon, olaj, 67×30 cm. (43. szoba.)
detije a bécsi Belvedereben.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 849. l. — Maszlaghy II., 118. szám.

MERETLEN, Rafael után

donna della Sedia

zon, olaj, 80×74 cm.

MDK

Magyari Kossa Anino

Ballerina, of.

Orosz fogoly Krimből, of.

M. Képzőművésznők V. 9. kiáll. M. Szal. 1917. ápr.

13. 1.

Magyary Kossa Anino
Cseresznyés csendélet, olaj
Fakir-tanulmány, tollr.

Magy. képzőművésznők egyesülete VIII. kiáll. N.Szal.
1916. márc. 17 1.

M.D.K.

MAGYARI KOSSA Miklós

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 333. l.

MAGYARI KOSSA Anikó testő M-D-K-

1915.ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 331.l.

M-D-K.

1915.ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 331.l.

Magyar Nándor vitéz, ny. ezr. Szül. Budapesten, 1880-ban. Középiskolai tanulmányait a Kálvin-téri ref. főgimnáziumban elvégezve, a Ludovika Akadémián 1899-ben abszolvált s mint hadapródtiszthelyettes a volt nagyváradi IV. honvéd gyalogezred kötelékébe lépett s 1905-ben mint hadnagy Aradra helyeztetett. 1914-ben századosi rangban vonult be a 2. honvéd gyalogezred 23. honvéd gyaloghadosztály kötelékébe s 1915 márciusában Przemysl védelmében, mint zászlóaljparancsnok orosz hadifogságba esett, onnan 1917-ben tért vissza. Ekkor mint százados a szegedi kerületi parancsnokság vezetőjévé nevezteték ki, mely beosztásában a Nemzeti Hadsereg megalakulásáig teljesitett szolgálatot. Siófok és Budapest voltak szolgálatának további állomáshelyei, mely utóbbi beosztásában a Nemzeti Hadsereg fővezérsége becsületügyi előadójaként működött s e minőségében a honvéd főparancsnokságnál 1928 julius 1-ig teljesitett szolgálatot, amikor nyugalomba vonult. Érdemei elismeréséül a III. o. katonai érdemkeresztet a hadiékitménnyel és kardokkal, a III. o. Vaskorona-rendet a hadiékitménnyel és kardokkal, Signum Laudist, Károly-csapatkeresztet nyerte el. 1926-ban az orosz fronton véghezvitt fegyvertényéért vitézzé avatták.

Magyar I. Elek, ny. Máv. főintéző. Született Nagykállón, 1876-ban. Középiskoláit Kassán végezte, majd a fiumei cs. és kir. haditengerészeti akadémia növendéke volt. 1900-ban az államvasutak alkalmazásába állott. A vasuti tisztképző tanfolyamot elvégezve, Dombováron, Zágrábban és Izsákon forgalmi szolgálatot teljesitett. Ezután Sátoraljaujhelyen a forgalmi főnökségen, mint tartalékos volt beosztva. 1909-ben ellenőri rangban az aradi üzletvezetőség III. osztályán menetlevél vizsgálattal volt megbizva. 1912—1914-ig Aradon, mint árupénztáros és mint raktárfőnök működött. A háboru kitörésekor a vasut- és távirda-ezredhez került az orosz hadszintérre. Itt egy ideig a József Ferdinánd főherceg parancsnoksága alatt álló IV. hadseregparancsnokságnál teljesitett szolgálatot. 1917-ben tart. hadnagyi rangban szerelt le. Ekkor az aradi üzletvezetőség III. osztályába helyezték. 1918-ban az igazgatóság F. 4. c. osztályán működött. 1923-ban a szegedi üzletvezetőség ban, valamint Vasuti és hajózási Szakközlönyben. 1926-ban „Riválisok" c. regénye sikert aratott. A „Vasut és autó" c. munkája magára vonta a szakkörök figyelmét. Az Országos Kisgazdapárt szolnoki választmányának, a Kansz.-nak és a Tesz.-nek vezetőségében helyet foglalt.

Magyarovits Mladen dr., főorvos. Született Baranyakisfalud községben. Középiskoláit Pécsen és Budapesten, orvosi tanulmányait a wieni és a budapesti tudományegyetemeken végezte, majd orvosdoktorrá avatták. Orvosi gyakorlatát Budapesten 1888-ban kezdte meg. 1904-ben tiszti főorvos lett. 1916-ban, közel három évtizedes eredményes müködés után elhunyt. Szolgálatainak elismeréséül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét kapta meg és ezenkivül tulajdonosa volt több külföldi kitüntetésnek is.

Magyari-Kossa Anikó festőművésznő. Atyja Sámuel, földbirtokos és Pest vármegye törvényhatósági bizottsági tagja. Középiskoláit az Erzsébet királyné nőnevelő-intézetben végezte. Érdeklődése a festészet iránt már gyermekkorában megnyilvánult. A budapesti Képzőművészeti Főiskolának 1913—1914-ben rendkivüli müvésznövendéke volt, azonban itteni tanulmányait a háboru megszakitotta és ezt csak 1916—1918. tanévekben fejezhette be. Deák-Ébner Lajos mellett folytatta tanulmányait és 1918 nyarán két hónapig Nagybányán, a Torma János vezetése alatt álló festőiskolában is dolgozott. A Képzőművésznők Egyesületének 1915. évi kiállitásán mutatta be először festményeit és ezt követőleg a tárlatok állandó kiállitója lett. 1923-ban Münchenben Hans Hens Hoffmann iskolájában dolgozott. 1927 tavaszán pedig Délolaszországban folytatott müvészeti tanulmányokat. Több izben gyüjteményes kiállitást is rendezett. Különösen mint portréfestő szerzett magának hirnevet. Puky Endre és számos más közéleti férfiu portréját festette meg. Tagja a Képzőművésznők Egyesületének, a Nemzeti Szalonnak és a Műcsarnoknak. Választmányi tagja a Lorántffy Zsuzsánna egyesületnek és még sok más karitativ egyesületben fejt ki tevékenységet.

Májay Béla *(májai)*, ny. áll. hadbirótábornok. Született Tordán, 1860-ban. Középiskoláit és jogi tanulmányait Kolozsváron

végezte. Ezután a cs. és kir. 51. gyalogezredben leszolgálta önkéntesi évét. A tartalékos tiszti vizsga letétele után a hadbirói pályára lépett. Sikeresen letette a hadbirói vizsgát és ekkor Pozsonyban hadbiró-főhadnagy lett. 1888-ban Aradon hadbiró-századossá lépett elő. 1899-ben Kolozsváron lett hadbiró-őrnagy. 1904-ben hadbiró-alezredesi rangban, mint igazságügyi előadó, Budapesten nyert beosztást. 1911-ben mint hadbiró-ezredes, a katonai törvényszékre került igazságügyi előadónak. 1915-ben elérte a hadbiró-tábornoki rangot és ekkor a legfelsőbb katonai törvényszék tanácselnökévé nevezték ki. Kolozsváron, valamint Nagyváradon is az ottani katonai törvényszékek vezetőjeként működött. 1919-ben nyugalomba vonult. Katonai kitüntetései: a Vaskorona-rend III. o., a Ferenc József-rend lovagkeresztje, stb.

Majer Imre dr., apátplébános, prelátus, pápai kamarás, szemináriumi rektor. Született Aradon, 1865-ben. Középiskoláit szülővárosában, a teológiát Esztergomban végezte és a budapesti tudományegyetemen avatták doktorrá. 1888-ban Esztergomban pappá szentelték. Előbb mint káplán Garamkövesden, Esztergomban és Érsekujváron működött, majd 1893-ban a leányvári plébániát vette át. 1906-ban párkányi plébános lett, majd az esztergomi érseki nőnevelő intézet és zárda igazgatójává nevezte ki a hercegprimás. 1922-ben Komáromban lett plébános. Az egyházi élet terén maradandó érdemeket szerzett; nevéhez füződik a párkányi anyaegyházhoz tartozó nánai templom felépitése, a Szent András plébániatemplom, a Szent Rozália és Szent Anna kápolnák restaurálása. Ugyancsak M. kezdeményezésére történt 1930-ban az örsujfalusi templom rendbehozatala. Százezer korona költséggel a Szent András templom elrekvirált harangjait ujakkal pótolta. Saját költségén elkészittette a templom részére Szent Imre harangját és Szent Imre nagy üvegfestményes ablakát. Rendkivüli fáradozással és nagy anyagi áldozatokkal sikerült naggyá fejlesztenie egyházközségének intézményeit és hitbuzgalmi egyesületeit. A lelkipásztorkodás terén szerzett érdemeinek elismeréséül a pápa 1931-ben a prelátusi cimmel tüntette ki. Egy másik alkalommal — a háboru alatt — I. Ferenc József király az arany érdemkeresztet adományozta. Széleskörü egyházirodalmi müködést fejt ki; cikkei és értekezései egyházi folyóiratok hasábjain jelennek meg. „Katolikus lelki kalauz" cimen imakönyvet szerkesztett, „Szünidei kézikönyv"-e elmélkedéseket tartalmaz papnövendékek részére. Ezenkivül még számos önálló munkát adott közre. A komáromi rk. egyházközség, Szent Erzsébet Egyesület, a Katolikus Legény Egyesület, a Caritas Jótékonysági Egyesület, az Oltáregylet és az egyházi énekkar elnöke, a komáromi internátus és magyar szeminárium rektora.

Majláth Géza gróf, ifj. *(székhelyi)*. Született Gárdonypusztán, 1896-ban. Középiskoláit Kalocsán, a gazdasági akadémiát Nagyváradon végezte. A világháboruban a 11. huszárezred kötelékében az orosz és a román fronton teljesitett tüzvonalbeli szolgálatot. Tartalékos főhadnagyi rangban szerelt le és vitéz magatartásának elismeréséül az ezüst és a bronz Signum Laudissal, a kardokkal, a bronz vitézségi éremmel és a Károly-csapatkereszttel tüntették ki. Leszerelése óta gazdálkodással foglalkozik.

Majláth István Géza gróf *(székhelyi)*, a felsőház tagja. Született Pécsen, 1860-ban. Atyja György gróf, országbiró volt. Tizennégy éves koráig Budán végezte tanulmányait, majd 1874-ben belépett a fiumei tengerészeti akadémiába. A négyéves akadémiai tanfolyam elvégzése után 1878-ban, mint tengerész-hadapród tényleges szolgálatba lépett. Tizenhat éven át tartozott a haditengerészet kötelékébe és ez idő alatt különböző hadihajókon majdnem az egész világot beutazta. 1882-ben az „Albrecht" páncélos kazamattahajón a dalmáciai hadjáratban vett részt. 1890-től 1891-ig magántanulmányutat tett a föld körül és bejárta egész Indiát, Hátsó-India déli részét, Jáva-szigetét, Kinát, Japánt, a Sandwich-szigeteket és Északamerikát, majd Anglián, Hollandián és Franciaországon át tért haza. Utjáról, különösen annak japáni részéről, felolvasást is tartott a Magy. Földr. Társaságban. Több éven át szolgált a dunai nagy monitorokon is, melyek közül a „Szamos" monitornak 1893-ban parancsnoka lett. 1894-ben megnősült s a tengerészeti pályát felcserélte a gazdálkodással. Azóta maga vezeti nógrádmegyei birtokait. 1894-ben lett tagja a főrendiháznak. 1905-ben az általános választások során a szécsényi kerület néppárti programmal beküldte a képviselőházba. 1917-ben Nógrád vármegye főispánja lett, mely állásától 1918-ban vált meg. A felsőházba az örökösjogu főrendi családok választották be.

MAGYARY-KOSSA *Anikó*, festő, • Tápiószentmárton 1882 febr. 8. A bpesti képzőm. főiskolán tanult. 1915-től figurális és csendéletképeket állított ki a Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállításain.

Ke. Gy. II. 73 l

Kanizsa.

A bástyákkal megerősitett
csetek tornyai uralkodnak, az
háttér felé, a hol hegyek hull

CANISCHA

magyarázó szövegének kezdete:
gegen Serinwar.

Rm., mér. a vk.
Krekwitz: Richt
Frankfurt 1

140-

Magyary Kossa Aniko

Virágcsokor c. Lépe
repr.
Képzőművészet

1934. 124. l.

Magyary Kossa

Anino

festő

Nül. Tápiószentmárton

Másd élett

Bozmagyarszlex

628 h.

archeppél

39. vroba.

Magyari Kossa Anikó

1912/13 II. - 1913/14, 1915/16 - 1917/18

Ferkèpzomfoiskèvk

110. l.

Magyary Kossa Anikó

szül. Tápiószentmártonban
1882 febr. 28. Ev. ref. 4 fel-
sőbb leagisk.
1915/16. I. harmadéves mű-
vésznő Deák Ebner L.
Következetesen Aninó-
nak van írva. Ez csak Anikó
lehet. Vagy nem?
1915/16. II. harmadéves u.o.
(szül. 1882 febr. 8.)
1916/17. I. negyedéves u.o.
(szül. 1882. febr. 8).
1916/17 II. negyedéves u.o.
1917/18. I. ötödéves u.o.
1917/18 II. " " "

Cambridgei egyetem III. 161.

Magyary Kossa Anikó

Szül. Tápiószentmártonban L
1882 febr. 8 Ref. 4 felsőbb
leányisk.
1912/13. II. elsőosztálybeli
művesznő, Deák Ebner L.
1913/14. I. másodosztálybeli
Deák Ebner L., Erdőssy B.,
Pilch D.
1913/14. II. másodosz.
u.o.

L (Pest m)

M. M. Museum VI. 68.

Magyary Kossa Anino

1915. MKE kiáll. Nemzeti halon
Tanulmányfej, pasztell
Csendélet, olaff. 50.–
1916. márc. MKE kiáll. m. o.
Cseresznyés csendélet, olaff. 200.–
Fakir tanulmány, tollrajz 30.–
1919. jan. MKE kiáll. N. halon
Cigányleány, olaff. 500.–
Félakt tanulmány, olaff. 600.–

Mainz h. n. V. 98.

Magyary Kossa Anikó

festő

Életr. arck.

lárd

Gell Mad

340 l.

Kobor Karoly Lerbap bezomonyos [illegible]

BUDAPEST
41 XI 15-13
Ta 62 Ta

Magyari-Kossa Angyal

festő

A sümegi vár és a püspöki kastély c. képe (1918), a sümegi püspöki palotában

Dor Bakony

325. l.

ıyomda Budapest

MAGYARY-KOSSA A.

79 Paeoniák 300.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-márc

1972. H. Potnyl

Parasztház belseje.

Balról a kád körül, a m
kendővel, rézüst, vörös fa
széles katimájú ka
a mely előst ke
zselem lever a földön. Há
seprűt tamasztottak,
tejére, honnan a padlásra a
ketreczet, korsót, zsupot és
a vizet mező férfin Tó
zsupot hoz a lajtorján
és a feleje vezető deszkákon
gyelmünket. A falon egy pá
korsó lóg; míg a szekrény
Jelzése jobbra a deszka és a

Fa, méretei 56·3
Vétetett 1901: III.

⊥, hol a szék körül
zöldség fekszik
szanaszét,

Magyary Kossa

Anino

Tabáni virágos udvar c. képe repr.

HoMHu 39. l.

Scander Beg.

Mellig, jobbra fordult,
keretbe helyezett kerek meda

SCANDE

fölül: QVID PYRRHVM EPIRVS P
PELIDAE ET PYRRHO
alól: ROBORE PHARSALICO GETI
PERGE: TVA PATRIA

Rk., mér. 15.8

Szn. 21-907
544-907-1

Magyari Kossa Erzsébet

textil.

1923-25.

Éimisk 1930. 86. l.

A hatvan éves Löbl-nyomda könyvének első oldalai

MAGYARI Lajos litográfus

Kis Követ c. lapja 1846

ld. OSZK Évkönyve 1957 (1958) 242-243.p.

NOM

Adresse

Profession

Quels renseignements recherchez-vous d

d'ordre général

dans un domaine particulier

lequel

Etes-vous intéressé par tous les pays

un seul ou un groupe

lequel

d'autres pays socialistes

lesquels

Ce bulletin est-il

MDK

Magyari Lajos kőrajzoló

Ambcsata ~~124/123/11~~ 123.1.

Magyari Lajos litografus M.D.K.

A Kemjérmezei diadalt ábrázoló lapja egy 17 n. i réznetnet után készült.

Gerszi, A magy. körajz. 1960 62.

Magyari Lajos M.D.K.

litogr.

A Mult és Jelen, Kiskövet c. erdélyi folyóiratoknak dolgozott.

Gerszi, A magy. könyvtár. 1960 43

Magyari Lajos litografus M. D. U.

költészettel s lapkiadással is foglal kozott.

1843: Erdélyi nemzeti fejedelmek sorozat, 1846 ban a Kiskövet mellékleteként ismét megjelent.

Gerszi, A magy. hőrajz. 1960 48-49

M.D.K.

Magyari Lajos litografus

„Életelvek" címen rajngyűjteményt
tervezett.

Gerni, A magy. körajz. 1960 56

M. D. K.

Magyari Lajos festő és
körajzoló

35.) Ezüst nyelvem – 1843
36.) A görhajó – 1846
37.) Junius 1846
38.) A mammut – 1846
39.) Méregkeverés – 1846

Gerszi, A magy. körajz 1960 165

Magyari Lajos festő és M.D.K.
körajzoló

40.) Az óriási tengeri kígyó — 1846

41.) A paradicsommadár — 1843

42.) Schmutzer restje — 846

43.) Vérért vért 1846

Gerszi, A magy. törajz. 1960 165

Magyari Lajos festő-
körajzoló

M. D. K.

25.) Macao – 1843

26.) Vajda-Hunyad – 1843

27.) A Verur – 1846

28.) Kemény János végnapjai

29.) A kenyérmezei viadal – 1846

Gerszi, A magy. körajz. 1960 165

Magyari Lajos festő M.D.K.

Bőrajzoló

20.) Erdélyi nemesi fejedelmek

21.) " " " " 1843 1846

22.) Chinai vízi vásár – 1843

23.) Detonata – 1846

24.) Grafenbergi emlék

Gerecsi, A Magy. bőrajz. 1960 165

Magyari Lajos festő és kőrajzoló M.D.K.

30.) Egy cseber hug – 1846
31.) Kártyások vigsága – 1846
32.) A menyasszony – 846
33.) Pzelistyei oláh nők – 1846
34.) Egyesülés – 1846

Gerszi, A mag. kőrajz. 1960
165

Magyari Lajos Jestő, M.D.K.
körajzoló

15.) I. Rákóczi György — 843
16.) id. Kilágyi Ferenc — 844
17.) Vajda Péter — 1846
18.) Erdélyi főkormányzók
19.) Erdélyi nemzeti fejedelmek — 842

Gerszi, A magy. körajz. 1960 164–65

Magyari Lajos festő, M.D.K.
körajzoló

10.) Maria Christierna – 1842
11.) Máté barát – 1846
12.) Méhes Sámuel – 1846
13.) Pestalozzi Henrik – 1846
14.) Prieszniti Vincze – 1846

Gerszi, A magy. körajz. 1960
164

Magyari Lajos M.D.K.

Festő, kőrajzoló

5.) Hunyadi János – 1846

6.) István főhercege – 1846

7.) br. Jósika Lajos – 1846

8.) Kook Jakab – 1846

9.) Liszt Ferenc – 1846

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960
164

Magyari Lajos M.D.K

festő, körajzoló

mük. az 1840 es években kolozsvárt

1.) Bethlen Gábor — 843

2.) Gr. ifj. Bethlen János

3.) B. Bornemissza János

4.) Lengyonics András

Gerszi, A mag. körajz. 1960

164

Magyari Lajos
litografus

M.D.K.

Gerszi Teréz: A magyartörténelmi litografia
M.M.M. Évkönyve 1952, 511.

M. D. K.

Magyari Lajos
litográfus

"Kemenyjainos végnapjai"-t ábrázoló lap.

Gerszi Terézia: A magyar történelmi litográfia
M. M. M. Évkönyve 1952, 51 l.

M.D.K

Magyary Lajos: A kenyérmezei viadal

1846

Repro.

M.M.M. Évkönyve 1952. VI. ábra

MAGYARI Lajos litográfus

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siecle. - Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980
2. XVIII, 1981 89 p.

tovább

~~Ács Lipót~~
~~26. l.~~

~~Gróh István~~
26. l. 32. l. u. Keppel

K

Magyary László
26. l.

Nagy Sándor
25. l. 30, (Lután Keppel; 35, 36, 32.)

Pálinkás Béla
25. l. 26, 37.

Rapopport 35. l.

Steig Florián
26. l.

Torocskai Vigand Ede
25. l.

Urbán András
26. l.

Miskolci ipam. kiáll. Ear.
Bp. 1904

X

43 VII. 12. Gr. E.

Tekintetes

M.Kir.Pénzügyigazgatóság

Rimaszombat.

F.hó év június hó 21.-én kelt
28.857/1943.II.számú végzésére tisztelet-
tel kérem, hogy akrasznahorkai Andrássy
mauzoleum őrlakásának adóhátrálékáról
valamint a f.évi kirovásról a MOB-t érte-
síteni szíveskedjék.

Budapest, 1943 julius 6.

1943. VII.

M. E. Ny.

M. D. K.

Magyary László.

Tata, 1779.

Budai királyi palota külső felvételi rajza, a kupola középső tengelyétől, a délnyugati szárny. .... a palota régi állapotát megörökítő felvételek között a legjobb.

Pesti piarista levéltár.

Mojzer Miklós: Architectura civilis.

Művért. 1957. VI. é. f. 2-3. sz.

117. l.

MDK

Magyary László

Miskolci iparm. kiáll. kat. Bp. 1904.
26.l.

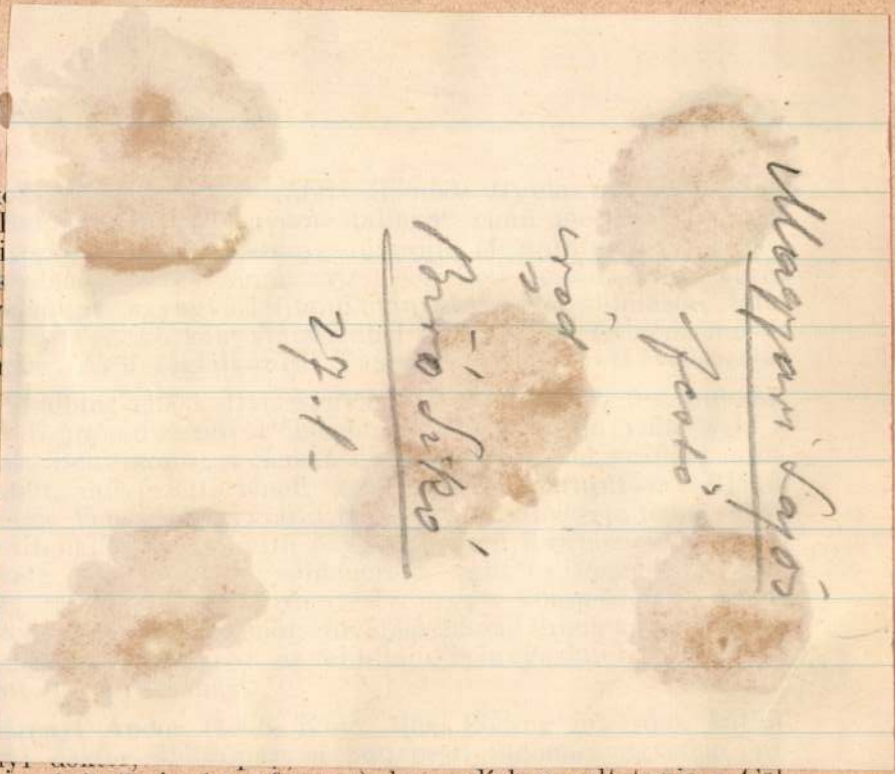

angyal-alak
képmását. I
figuráját gi
gyermeke k
grafittal, v
gatta a Pal
szeti tanul

Szabó
a budapest
Collegiumn
kákat kész
pedig a Pa
fára festve
és csendél
kompozíció
papírra fe
Elkészített
megmintáz

Dr. S
hittudomá
tudományi karáról (Iványi professzor), harmadízben volt tagja a Col-

A római nemzetközi egyházművészeti kiállítás hatása alatt több vallásos vonatkozású képet festett. Befejezett egy „Háromkirályok" című nagyobbméretű képet olajban, továbbá egy ugyancsak nagyméretű vásznat („Szent kereszt imádása"). Nagyobbszámú vallásos irányú vázlatai közül kettő kiállításra került az egyházművészeti kiállításon. Nápolyi tanulmányútjának hatása alatt festett három figurális képet. Római benyomásait örökítette meg — egész sor tanulmányon kívül — két csendéletben, egy figurális kompozícióban és több arcképtanulmányban, amelyek közül egy a velencei biennális kiállításon szerepelt és körülbelül 50 akvarelljében.

Tanulmányi segéllyel beutalt tagok:

Patzó Pál (1886, Budapest, róm. kath.), szobrászművész, a bécsi képzőművészeti főiskoláról, 1933 december 1-től 1934 június 30-ig a Collégiumban ingyen lakást és ellátásra havi 400 líra segélyt nyert. Tanulmányi ideje alatt elkészített két kompozíciót, három képmást és három figurát gipszben. Jelentékeny időt szentelt a római szobrászati emlékek tanulmányozására. Több tanulmányutat tett Róma környékére.

Temesváry József (1904, Zombor, róm. kath.), festőművész, a

MAGYARI *Lajos*, festő és litográfus, • 1820 körül. Az 1840—60-as években Kolozsvárt működött. Kis követ c. ismeretterjesztő hetilapjához hetenként egy maga rajzolta kőnyomatú képet mellékelt. Kiadta az erdélyi fejedelmek és kormányzók képeit, az Életképek c. képes vállalatot, Miatyánk c. művét (két kiadásban is) stb.

E. G. II. 73 l

T. 5875.

os látképét szemlélhetjük, alól
ott vár van térrajzban feltüntetve.

.1 : 22.6 cm.
n Krieg, Augspurg 1665.

Magyari

Ltáb. III 31

Magyari Lajos, szentháromságos festő és kőmetsző Kolozsvárt. az 1850-60 as években. ~~Költemé-~~ ~~nyeket is irt.~~ Irodalmilag is működött. Kis követ cz. ismeretterjesztő hetilapjaban, meg Kolozsvárt jelent meg, hetenként rajzolt egy könyvmatni képet.

Szinnyei. Magyar Irok. VIII. 308. l.

Magyari Lajos

fiatal festőnk ujabb probá-
ját adá szorgalmának, ü-
gyességének. A közönséget az
erdési főkormányzók képeivel
lepé meg. I. Bánfi György
képet hosszas fáradsága után
sem kaphatá meg, s helyét
egy fac-simile jeleli, mint
történeti adatta az eddig par-
lag művészetnek. Közepén
a táblának mostani főkor-
mányzónk élet után rapott
mellképe, körötte, mintegy
a mult idő leple alatt,
hátterben, a már elhunytak.
valóban Magyari, ki er-
delyt fejedelmei s főkor-
mányzóinak mellképeivel

Magyari Lajos.

„Kolozsvárt Magyari Lajos úr Életképek
cím alatt akar létrehozni egy rajzgyűjteményt,
erköltsi, házi és közéletből kiragadt
eszményi ábrázolatokbul szerkesztettet,
melyhez néha jelesb férfiak arczképei
járulandanak. Minden hóban két
könyvmat (magyarázattal ellátva)
jelenik meg, s előfintéri ára egy év-
negyedre csak 40 pkr. Előfinthetni
minden postahivatalnál, tanodák
előljáróinal, s az Erd. Hiradó,
s Mult és Jelen szerkesztőségeinél". —

Honderü, 1844. I. 33.

„Magyarj Életelveiből 6 füzet
– egy évnegyed – megjelent. Szülők s ne-
velőknek kutonosen ajánlható e könyv.
Mint halljuk ugyanazon müvéntől kénü-
lőben van a „Mátyák" második kiadás-
ban, és a nemzeti fejedelmek arczképei."

Honderü 1844. I. 656

Tavaszutó, 18. 1844.

Nagy Zoltán ez adatok nagyrészét
tőlem kapta – Kentvanyi

Magyari Lajos.

„Magyary Életelvei ből az ily évnegyed első száma is megjelent."

Honderü, 1844. I. Fig.

Nyárelő, 1. 1844.

Kis Követ.

2. melléklete „A menyasszony" Egyszerű divatkép, glucz-szerű csoportosítás-ban.

6. mell. „A Kenyérmezei viadal." Jól megfigyelt, viaskodó, lovas alakok.

8. „Szelisztyei vláhnő." Néhány vonással rajzolt, kivételesen finom litográfia. Tzied. tekintet. Abrándos mordy, kezében rózsával.

Erdélyi Nemzeti Fejedelmek.

I. Mellképcsoport, könyomat,

Magyari rajza 1842-ből

31-34, 37-49 cm.

~~Kun S.~~ 1842 { Báthori István, Báthori Kristóf, Zsigmond, András, Bocskai István, Rákóczy Zsigmond, Báthory Gábor, Bethlen Gábor, István.

*

II. { Mellképek, köny. rajz. Magyari

31-34, 37-49 cm.

Zápolya Zsigmond, I. Rákóczy Gy., II. R. Gy., R. Ferenc, Rhédei Ferenc, Barcsai Ákos, Kemény János, I. Apafi Mihály, II. Apafi Mihály.

1843. *

Kun S. Arch-jegyz. (32.) 736-37.

Lajos, * 1844-ben a Kittő egy lapon is megjelent

Honderü, 1843. VI. füzet.

Th-B. (0) Wurzbach (0)

Nagler (0)

Magyari. Kiskovet 30. sz. Bethleni Gróf. Dfj.
Bethlen János Nemes Udvarhelyszék Követe

MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNETI ÉS NYELVÉSZETI;
ESZTÉTIKAI ÉS MÜVÉSZETTÖRTÉNETI TANFOLYAMOK .

Felhivjuk a T. hallgatóság figyelmét arra, hogy a folyó félévtől kezdve magyar irodalomtörténeti és nyelvészeti, továbbá esztétikai és müvészettörténeti tanfolyamot nyitunk, amelyben a kollokviumokra, tanárvizsgákra és doktori szigorlatokra készitjük elő a jelentkezőket. Az előkészités kis csoportokban történik, de mindenkivel külön-külön, személy szerint fogunk foglalkozni.

A tanfolyam előadói nagy gyakorlattal rendelkeznek, az elvégezendő anyagot, a vizsgálati követelményeket teljes mértékben ismerik.

Az 1933/34. tanév I.felében a következő tanfolyamokat tartjuk:

A./ MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET ÉS NYELVÉSZET.

I. tanfolyam: Kollokviumi előkészités. /:Nyelvészetből és irodalomtörténetből:/ Kollegiumonkint heti 1 óra.
II. " : Előkészités alapvizsgára magyar szakos hallgatóknak. /:Nyelvészetből és irodalomtörténetből:/ Heti 3 óra.
III. " : Előkészités alapvizsgára nem magyar szakos hallgatóknak. Heti 2 óra.
IV. " : Előkészités szakvizsgára. /:Nyelvészetből és irodalomtörténetből.:/ Heti 3 óra.
V. " : Előkészités doktori szigorlatra. Heti 2 óra.

B./ ESZTÉTIKA.

VI. tanfolyam: Kollokviumi [illegible]

Magyari Lajos; pestő és litográfus kolozsvárt.

Körajzai: Gróf Bethlen János. 8.-r.—

Bethlen Gábor, 8.-r. 1843.—

Életkepek ~~Életkepek~~. Életelvek c. vállalkozásáról ír a

Honderü 1844. I. 33. l. (Pesti Divatlap 1844. 48. sz. Ismi)

Miatyánk c. Kiadványa I–II. Kiadás.

Nemzeti fejedelmek arcképeiről ír a

Honderü 1844. I. 656, 719. l.—

Szerkesztette és lithográfiákkal illusztrálta a „Kis Kövel" (N.M. 1521) ~~ismeretterjentő~~ hetilapot (1846–47) ~~mely~~ kolozsvárt jelent meg.—

Szinyei: Magyar Irók (VIII)

Kelemen Lajos az Erdélyi Nemzeti Muzeum igazgatója

Honderü 1843. június (+?)

Lyka Tbo. m. Erdély. 31. l.—

Magyari Lajos (szentháromsági) festő és kőmetsző kolozsvárt. Költeményeket írt a Vas. Ujs.ba (1856-58.), M. Népdalba, (1856-57.), Kalauzba (1857.) Szépirodalmi közlönybe (1857-58.), M. Postába (1857.) Növi Lajba (1857.) és a Divatcsarnokba (1858.). — Munkái: 1.) Életelvek, Kolozsvár, 1844. Képmagyarázattal (Ismerteti Pesti Divatlap 48.52.). — 2. Magyari költeményei. Pest, 1858. — Szerkesztette a Kis követ c. ismeretterjesztő hetilapot kolozsvárt, melyhez hetenként rajzott egy könyomatú képet. (Ebben cikke: Szórat a hon érdekében). — Petrik Bibl.

Szinnyei Magyar Szók VIII. 308.

24. mell. „Dugonics András". Árnyékolással rajzol. Általában az éles vonalat nem szereti. Kis-követben mellékelt rajzai, az 1842. évi nemzeti pejedelmekhez képest, különösen technikai téren mutatnak haladást. Akkor még a legelemibb eszközökkel is alig volt tintában. Itt már biztosan rajzol, s a jellemzésre is fordít némi gondot. —

Honderü 1843 – 1844. ← 4422.
Életelvek
Pesti Divatlap 1844. 3736
Kis Követ 1846-47 1521.

Magyari

Müqyüjtő 1927. (Mokcsi József) 1667j.
Pásztortűz 1926 Sikó M. 1416i
Bukuresti Magyar Közlöny Szath. P.K. 4546. –
Sz. P.K. Erdély képekben
– " – Vennetiféjedelmek
Pesti Müeglet Évkönyvei.

Magyari Lajos

Magyary Lajos

l.

~~422~~

Bíró Erdmüv

158. l.

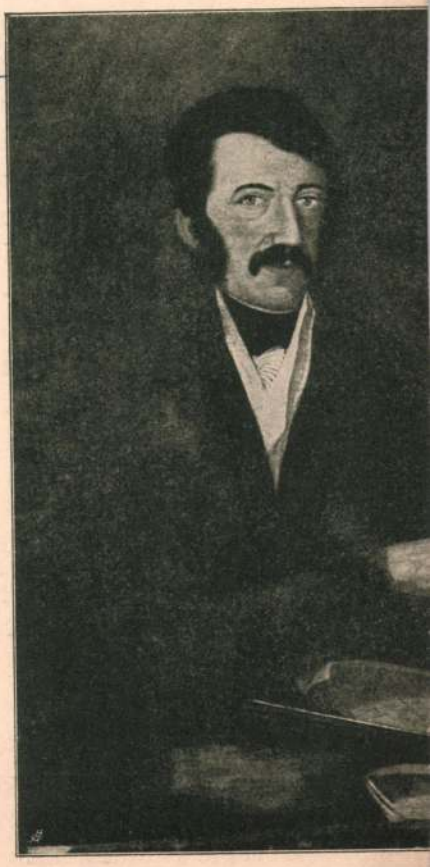

500. ábra. Lavotta János. Kiállította a N

grégibb kiállított emlékei, melyek
ız úgynevezett «lanttáblázatok» a
ak gyűjteményét is tartalmazzák;
ak, megemlítendők első sorban a
es lantvirtuoznak «Harmoniarum
asz tabulatura szerint írott műve
s Gomberth, Archadelt stb. művei
tartalmaz, melyek a lantirodalom-
brát).

a franczia tabulatura szerint írott
Romani . . . per Joannem Bapt.
MDCIII.) és a Luculentum
veket a lőcsei evang. egyházköz-

ltal kiállított kéziratos könyv, mely
ik; ezen kézirat praeambulumok,
kilencz «Chorea» nevezetű tánc-
ely a népies dalokból fejlődött

dra és a XIX. század elejére esik
Az ezen irányban szerzett érdemek
ződik, ki gazdag inventióval és
új lendületet adott. Kiállításunkon
mzeti Zenede tulajdonát képező

Magyary Lajos

Kolozsvári festő

emlitve.

Balogh Kolozsvár

42. l.

Magyari Sajos

(litografus??)

alighti

1.

Novák V. 58 l.

1.

Ferenczi Zoltán

az kolozsvári ugyan-
dársat tört

Diós kosár . 50 fillér
Krémes . . . 70 fillér

Békebeli	vaniliás krémes	1.10
	csok. torta	1.50

az ujra meginduló

„Dubarry" cukrászatban

Magyari Lajos
litografus
itt Kőmetszőnek mondva.

irod
2

Firtinger 101. l.

Nagymaros, 1928. junius 24.

Sír!

Kelt n.b. sorait és tisztelettel érte-
em kételkedtem, hogy Ön velem
de mivel nem emlékszem pontosan,
, szíveskedjék megnyugtásul ezen
limitált összeget felírtam.
, azonnal visszafogom Önnek

Magyari

l.

LykaMagyműI800-50

290 l.

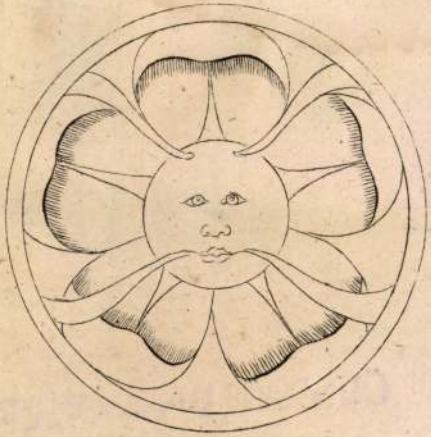

9.

5.

játszott, már 1845-től kezdve magyar mestereket bíz meg az évenként illetményeként adott műlapok elkészítésével. Ekkortájt, a 40-es évek derekán vesz nagy lendületet a történeti tárgyú magyar kőrajz. Kiemelkedik Magyari Lajos, a 40—50-es évek legtermékenyebb erdélyi kőrajzolójának munkássága. Magyari költő is volt, de mint litográfus jelentékenyebb. Saját hetilapja volt, a »Kis Követ« s ennek mellékletében (1846—47) a kenyérmezei viadalt ábrázoló kőrajzot adta.[513] Bár Magyari művészetének elemei is rokonvonásokat árulnak el a bécsi akadémizmussal, megfigyelhetjük a jó rajzot, a hamis pátosztól ment realisztikus törek-

Magyari Lajos

Ambrozata 123. l.

vést. Jól megfigyelt lovas alakok viaskodnak a képen, élénk mozgásban, értelmes, világos elrendezésben.

lehetős ellenszenves beállításban [illegible]
az osztrák győzelmet akarják népszerűsíteni.[514] Nagy Zoltán, a XIX. századi magyar kőrajzolás monográfusa gyüjtötte össze ezeket a 48-as eseményeket ábrázoló kőrajzokat. Igy látjuk Katzler Vinzenz, osztrák illusztrátor (1832—82) rajzait az Armee-Bulletinben, Hofelich kiadásában,[515] Trentsenskynek, Momente aus Oesterreichs Kriegsgeschichte c. művében,[516] (48. kép); Bachmann-Hochmann német csatafestő bécsi kiadásban illusztrálja a temesvári, szikszói, tarczali ütközetet, Schlick hadműveleteit s más csatákat;[517] Heicke Joseph bécsi festő (1811—61) aránylag egyéni ízű, realisztikus felfogású képeket ad a szabadságharcról, de főleg

is csataképeket, ezek javarészt elkallódtak, ismeretlen helyen lappanganak.[512] Mindaz alapján azonban, amit a kutatás ismer, meg-

című, naturalisztikus felfogású kép, [505] sokkal jobban érdekel bennünket Kiss Bálint, a század első felének úttörő csataképfestője.[506] Ő is alapos viselettörténeti tanulmányokat végzett. Sokoldalú tevékenysége és változatos életpályája folyamán 1843-ban a Magyar Képtár, 1847-től kezdve pedig a nemzeti múzeumi képtár őre volt.[507]

46. Kiss Bálint: Dobó Katica. (Debrecen, Déri-múzeum.)
Valentino Kiss: Katica Dobó. (Debrecen, Museo „Déri".)

Régészeti ismereteit méltányolták ezzel. Szentimentális, bécsies jellegű életképei mellett több történeti képet festett; már 1841-ben, jóval Geiger előtt, megfesti Hunyadi Jánost a rigómezei ütközet után,[508] majd Dobó Katicát, Egervár védelmét a törökök ellen s négy jelenetet rajzolt a török háborúkból.[509] Egyes újabb szerzők igyekeznek lebecsülni Kiss Bálintot, »a rajz és a színezés kezdetlegességét« kifogásolva.[510] Bizonyos, hogy naturalisztikus értelemben véve Kiss Bálint nem volt elsőrangú mester. Nincs oly síma, olajos hangszerelése sem, mint Geigernek, nem oly görögtüzes, mint Krafft. A külső korszerűség hiányát hibáztatták kortársai s még manapság is mi mutatunk rá először, hogy mennyivel

magyarosabb jellegűek Kiss Bálint csataképei, mint sok, mesterségbelileg egyébként magasabb színvonalon álló kortársaié. Arctípusai is magyarosabbak ; felfogása a hazai romantikáé. Bensőséggel és lelkesen festi meg a témáit, távol Geiger síma, gyakorlott, de lélektelen ügyeskedésétől. Mély átérzettség sugallja Dobó Katica c. legjobb művét.[511] (46. kép.) Romantikus tájképi háttér,

47. Magyari Lajos : A kenyérmezei viadal (1847).
Luigi Magyari : La battaglia di Kenyérmező (1847).

fenn a vár, előtérben a deli megjelenésű hölgy és a török párharca ; a háttérben kétoldalt viaskodók csoportja. A képszerkesztés értelmes, a rajz világos, a festő kerüli a zsúfoltságot. Az esztergomi képtár magyar festőjének kuruckori csataképei jutnak eszünkbe, vagy a francia háborúk ismeretes huszárjelenetei. Félreismerhetetlen ez a magyaros formaérzék, amely sajátja s amely előttünk rokonszenvessé teszi.

A század első felének többi történeti festői e műfajt kevésbbé művelték s ha ezek a kismesterek : Wándza Mihály, Schmidt József, Kozina Sándor, Warságh Jakab, Palinay György festettek

Magyari

Bethlen János gr:

Mellig s kissé balra nézve. Előre fésült haja és álla körüli szakálla rövid, bajusza hosszú. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendője kettős csokorra van kötve, mellénye szét-áll s egyelejű kabátja zsinóros. Felirata a kép alatt három sorban:

Bethleni
Gróf ifj. Bethlen János
Nemes Udvarhelyszék Követe

a balkarnál: Magyari
alól balra: Kis-követ 30. sz.
jobbra: I-füzet 6. sz.

Könyvmat, az alak nagysága 12·3 cm.

9821.

S. N. 381/98.
112 – 98 – 106

Bethlen Gábor.

10870.

Derékig, kissé jobbra néz. Tollal és ékköves boglárral diszitett kucsmát és prémes palástot visel. Bajusza és körszakálla hosszu. Felirata a kép alatt két sorban:

BETHLEN GÁBOR
Erdélyi fejedelem.

alól jobbra: Magyari
843. Kolosv:

Kny., mag. 13.5 cm.

Sz.n. 35-904
298-904-6.

grafikai ág volt. De bizonyítja ezt a sok arckép-, város és tájkép-rézmetszet is, amit ebből az időből ismerünk.

A 30—40 es évek legtöbb szépirodalmi lapja rézmetszetű, illetve a 40-es években divatossá lett acélmetszetű mellékleteket, elsősorban divatképeket ad az előfizetőknek. Igy az Aurora (1822—37), Kisfaludy Károly, majd Bajza József évkönyve csak réz- és acélmetszetű illusztrációkkal, illetve mellékletekkel jelent meg. A folyóiratok leginkább divatképekkel kedveskedtek az olvasóknak, amelyeket Perlaszka Domokos (Honderű, Pest 1843—48.; Életképek, Pest, 1843—48.), Kohlmann Lipót és Kohlmann (Vidéky) Károly (Honművész, 1833—37.) Karacs és mások, főként párisi rajzok után metszettek rézbe, illetve acélba. De a divatlapok sokszor eredeti párisi nyomatok voltak. Egyes folyóiratok csak cimlapjaikon adtak többnyire klasszicizáló allegorikus képeket ugyancsak réz vagy acélmetszetekben (Tudományos Gyüjtemény, Pest, 1817—41.), illetve fametszetekben (Figyelmező, Pest, 1837—43.), csak elvétve közöltek külön beillesztett lapokon, inkább csak szakrajzokat, mérnöki terveket, vagy reprodukciós litográfiákat, mint pl. az Athaeneum (1837—43). De vannak évkönyvek és folyóiratok, mint pl. a Hebe (Bécs, 1822—26.), vagy a Rajzolatok, amelyek felváltva metszeteket és litográfiákat mellékelnek majdnem mindegyik számukhoz. A 30-as évektől kezdve jelennek meg egyes folyóiratok csaknem kivétel nélkül litografált mellékletekkel, mint pl. a pozsonyi Fillértár, amely első ezen a téren (1834—37.), majd a Charivari (Pest, 1848.), amely Szerelmey Miklós karikaturáit közli még nem szöveg közt, hanem külön lapokra nyomtatva, bár e külön lapokon már tipagráfiai nyomást is találunk. Az első magyar folyóirat, amely szöveg között, tehát illusztrációnak vehető módon közöl rajzokat kőnyomatos sokszorosításban, a kolozsvári Magyari Lajos által szerkesztett, többnyire arc-és genre-képekkel illusztrált „Kis Követ“ (1846—7.) c. ismeretterjesztő hetilap, majd ezt követi a kasai Werfer Károly nyomdájában megjelent „Ábrázolt folyóirat“ (1848. Későbbi számai „Képes Ujság“ címen jelentek meg.), de ez is rövid életű volt, még ugyanabban az évben megszünt. Hasonlóképen kimondottan litografált illusztrációkat, portrékat, tájképeket, stb. találunk a 60 as években megjelenő

Az Ország Tükrében. A kőnyomatokat inkább önálló lapok és mellékletek, „félévi kedveskedések", arc- és genre képek, tájképek készítésére használták fel, míg az illusztrálásra a kevésbbé súlyos és kisebb kiterjedésű, tehát könnyebben kezelhető réz- és acéllemezt vagy a század második felében ismét feléledt fametszetet alkalmazták. Tekintetbe kell veni, hogy a nagyobb nyomdák rendszerint már korábban réznyomó gépekkel is fel voltak szrelve, valamint azt, hogy a XVIII. század végén a debreceni diákok — Kováts György, Farkas István, Kabai Mihály, Erőss János elsősorban azonban Karats Ferenc (30) által fellendített magyar rézmetszésnek számos kiváló művelője működött Pesten, így Karats, Ehrenreich, majd Vidéki Károly, Falka Sámuel, s a 40-es évektől kezdve divatba jött nálunk is az angol acélmetszés. De tekintetbe kell vennünk azt is, hogy első kőrajzolóink nem épen a tehetségesebbek közül kerültek ki, hanem talán épen azok, akik a rézmetszés terén kevésbbé érvényesültek, s eleinte nem kvalitásukkal, hanem olcsóságukkal keltek versenyre a közönség által már megkedvelt rézmetszőkkel. Az önálló műlapok készítésében azonban a litográfusok hamar megszerezték a vezetést (Schmid János, Szakmáry, Trentsenszky, Walzel, Szerelmey Miklós, stb.).

A modern litográfiában a kőnek aluminiummal, illetve cinkkel való helyettesítése természetesen lényegesen megváltoztatja a helyzetet. A réz- és acélmetszés ma már alig ismert és gyakorolt grafikai sokszorosító eljárás, bár az is tagadhatatlan, hogy a litográfia is háttérbe szorult a fametszet és rézkarc mellett.

A 20-as évek elején nem szaporodott, inkább megfogyatkozott a litográfusok száma, aminek magyarázata nem annyira a fejlődésképtelenség, hanem — a fenti okokon kivül — az engedélyek kiadásának megszorítása volt. Dorffinger kimutatásában (31) 1827-ben már csak három rézmetsző-üzem és hat rézmetsző működik Pesten, mig az előbb felsorolt litográfusok közül már csak Schmid nevét említi. Az 1825-ben alapított Trentsenszky-féle kőnyomda már szünetelt. Ugy látszik, Trentsenszkynek jobb üzlet volt bécsi nyomatait árulni nálunk is, mint Pesten külön üzemet fenntartai. A litográfia ekkor már

MAGYARI LAJOS költő, festő és kőrajzoló Kolozsvártt az 1840—50-es években. Kőrajzai: Erdélyi Nemzeti fejedelmek, I—III. lap. 1842—44. — Életelvek, Kolozsvár, 1844. Kőnyomatos illusztrációkal. — Kis Követ. ismeretterjesztő hetilap, minden számában egy-egy kőrajzzal. 1846—47. — Bibl: Honderű, 1844. I. 33, 656, 719. l. — Szinnyei: Magyar Irók, VIII. — Emlékkönyv a Székely Nemzeti Muzeum 50 éves jubileumára. Sepsiszentgyörgy, 1929.

Magyari Lajos

Magyari Jós ?

Magyari Lajos

Magyari Lajos festő c. lith. Kolozsvár

Körajzai { Gróf Bethlen János 8-r.
Bethlen Gábor, 8-r. 1843

Hinnyei Magyar Irók

Kelemen Lajos. Erdélyi Nemzeti
Unszem gazgatója

(Életekpek?)

⊕ Életkepek c. lith. vállal Eczásáról
Honden 1844 T. 22 b.

Miatyánk I–II. kiadás

Neuzeti fejedelmek arcképei

(Honderü 1844 I. 656, 719. l.

Szerkesztette és litografiákkal illusztrálta a „Kis Követ" c. ismeretterjesztő hetilapot, mely Kolozsvárt jelent meg.

Honderü, 1843. junius.

Lyka Tbom. Erdély 31. l. —

A 40—50-es évek legtermékenyebb erdélyi kőrajzolója Magyari Lajos. Az 1842-ben megjelent „Erdélyi Nemzeti Fejedelmek" a kezdő rajzoló rajzhibákkal teli tanulmányai, többnyire régi mesterekről készült másolatok. Magyari azonban gyorsan fejlődött, s az 1846—47-ben megjelent, Kis Követ c. ismeretterjesztő saját hetilapjának illusztrációi és mellékletei, ehhez képest meglepő haladásról tesznek tanuságot. „A kenyérmezei viadal" c. mellékletén pl. jól megfigyelt és ügyesen rajzolt, viaskodó, lovas alakokat látunk. Néhány évvel korábban még a legelemibb eszközökkel sem volt tisztában, itt már nemcsak biztosan rajzol, hanem, mint pl. a 24. számhoz mellékelt

Dugonics Andráson, a jellemzésre is sok gondot fordit. További munkásságát nem ismerjük. Az erdélyi családi gyüjteményekben bizonyára neki is, valamint Szabónak és Simó Ferencnek is több képe lappang; valószinüleg sokkal több kőrajzot is készítettek, mint amennyit Lexikonunkban felsorolunk. Ezeknek az összegyüjtése a magyar müvészettörténet egyik fontos feladata, mert csak ezután alkothatunk végleges képet művészetük jelentőségéről, s csak ezután láthatunk bele Erdély mozgalmas XIX. századeleji művészi életébe.

nuló éveit élhette, s alig néhány festménye és ezek grafikája ismeretes, ezek azonban rendkívüli tehetséget árulnak el. Ha nem ragadja el a korai halál, ma bizonyára Borsos és Barabás mellett, mint e kor egyik legjelesebb magyar festőjét emlegethetnők.

A magyar litográfia, de az egyetemes ujabb magyar művészet fejlődésében is hatalmas oromként kiemelkedő egyéniség *Barabás Miklós*, aki a litográfiának nemcsak legjobb magyar képviselője, hanem különösen korai alkotásaiban a kor legjobb kőrajzolói

rületi, mint stílusbeli elkülönülés is a magyar művészetnek akkor újra kialakuló stílusegységén belül — akik a kollégium kőnyomdája részére kőrajzokat is készítettek. Legkiválóbb közöttük *Szabó János*, aki a fiatal Barabás művészetére is jótékony hatást gyakorolt. Stilusában ő is Fügerhez kapcsolódik, de kifejezésre jut alkotásaiban saját egyénisége is. Azok közé a 19. század eleji magyar művészek közé tartozik, akik keveset tanultak; s őt is kiváló megfigyelőképessége tette jó rajzolóvá. Meglepő rajzainak naturalizmusa, amiben azonban elsősorban

Magyari

Nagy Zoltán adatai

X

Nagy Zoltán adatai.

Az árvíz előtti és a
budai utcai élet, gen
Egyéb genre - képek
röviden. —

~~VI. FEJEZET: Összefoglalás.~~

~~XXXXXXXXXXX~~

VII. J E G Y Z E T E K .

VIII. L E X I K O N /Betürendes

IX. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ ~~Isma~~
Pest - Budát átrakoló ~~fel~~

X. ~~Általános bibliográfia.~~
Forrásmunkák felso

Képek. —

VI. fejezet: Téma és
táj, portr

Magari

Ifj. gr. Bethlen János. (Kiskövet 30 sz.

I. füzet. 6 sz.) Körajz.

Lesezeit

Th. H. Postkartenfrau. (Reichsrat 30 ℳ.

E. Privat. (C. ℳ.) Telegr.

MDK

Magyari Nándor, sz. 1891.

okl. építészmérnök

MMÉE Közl. 1928. jan. 8. 12. l.

Hirdetés tagfelvételről.

M. D. K.

MAGYARI Mihály kőfaragó

1674. Hidvég, virágos szószék

Agghásy: Barokk szobrászat... Syn. 1959.

I. 236., II. 118. l.

M. D. K.

Magyari Mihály

munkája a háromszéki hidvégi szószék 1674-ből.

Wód

Balogh Jolán dr. Sipos David nehány ismeretlen műve. Cluj, 1935. 6. l.

ni viszonzásul szivesen nyujt bete-

irodalmi anyagba.

Magyari Márton

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

TARI GÁBOR
MAGYARI MÁRTON
MÜLLER ÁRPÁD

képzőművészek kiállításának megnyitójára
1992. április 27-én 18 órára
a Józsefvárosi Kiállítóterembe
(Budapest VIII., József krt. 70.)

A kiállítás 1992. május 27-ig tekinthető meg,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

Magyari Márton
nagyenyedi kő-
műves

1712-ben építette a
mákói ref. templom
cintermének kerítését.
Nevét a Kőkerítésbe fa-
lazott latin nővegű
emléktábla örökítette meg.

Herepei János: A
mákói templomkerítés
felirata és Martonosi
Mihály lelkipásztor.
Egyháztörténet. 1943, 377-
380. l.

kalotaszegi

Magyari László

litogr. Kolozsvár

1813 — 1850

l.

Bielz Portrhat

193. n.

~~BC bélyeggel ellátott római tégla~~

~~VI. 113.~~

MDK

Magyari Lajos

A kenyérmezei viadal. (1847). Repr.

Ambrózy M. A m.csatakép, 1940. 122.l.

MDK

Magyary Lajos

Biró Béla dr.: Sikó Miklós élete és müvészete 1818-19ee. Kolozsvár, 1944.

Magyari Márton, amatőr festő

Veszprémben, a Megyei Művelődési Központban megnyílt a XIII. megyei amatőr képzőművészeti kiállítás, melyen Magyari Márton festett, vagasztott falkompozícióját látjuk.

Veszeli Lajos: Amatőr képzőművészek megyei kiállítása.
Napló /Veszprém/, 1949. szept. 23.

Magyari

Bethlen / Gróf ifj:
Bethlen Zénó. / Nemes
Udvarhelyszék Követe
Kijomat. 8°

Kiskövet 30 n.
I für. 6 n

Isk. Magyari.

Magyari

Körajzoló.

Bethlen Gábor / Erdélyi

Tejedelem.

Közomat, 8°

Tek. Magyari 843.

Kolosv.

Magyari Lajos

Jestö

esetleg lásd is.

Regélő Pesti Divatlap

1844. 766. l.

lásd

Szinyeit Ervetlenül

Magyari Lajos

Festi.

pivod

Honderu 1844 II. 164 l

Magyari Lajos

„Az Életelvek képek-
ben." Magyari Lajos
volt szerzesztője, írója,
kiadója és kihordója
Erdélyben. Az irodalmi
ferdeségek sorába tar-
tozik. 1844-ben pár év-
negyed jelent meg belőle.
Budapesti Szemle. XVI. 61. l.

Szinnyey József =
Hírlapírodalmunk a
19-ik században.
Das. Ujs. 1865. 77. l.

Magyari Lajos 2

ajándékozásnéj, mélto, a
nemzet méleg részvétére.

Gerley. Erd. galamposta
Honderü. 1843. II. 95 l

Magyari Lajos

festő

Kolozsvár Magyari Lajos ur Életképek cím alatt akar létrehozni egy rajzgyűjteményt, erkölcsi, házi és közéletből kiragadt ezzmiényi ábrázolatokból szerkesztettel mellyben néhai jelesb férfiak arcképei járulandomak. Minden hóban 2 könyvnak (magyarázattal ellátva) jelenik meg, előfiz. ára egy évnegyedre csak 40 pkr. Előfizethetni minden pósta hivatalnál, tanodák elöljáróinál s az Erd Hirelő és Mult és Zelen szerkesztőségeinél.

Honderű ~~[illegible]~~. 1844 I. 33 l

Magyary

Kolozsvár-festő
vállalatai
1844 be

Életelvek, (6 füzet?
vagy több?)

Mi atyánk II-ik kiadás-
Nemzeti fejedelmek
arckepei

Honderü 1844. I.
656. l
719 l

Magyari Sándor

építész

szül Szeged 1891

oklevelet nyert 1920.

Műegyetem 13 l.

T. 5921.

ros terül el, melyen innen az
mig a háttérben a környékbeli
a:

OOT SERRAIL VAN KONSTANTINOPOLEN.

133.
: 1. Een gedeelte van Galata.
cutari.

42.8 cm.

40-95

Magyari Nándor

épitész

a földmüvelésügyi minisz-
terium gazdasági is-
kola II. típusának terep.
megvétel

MAGYAR-EPITOMUVESZET

1927. 3-4. sz. 35 l.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Magyari Nándor

Mav. építész
tervezte a szeged-zá-
kányi rk templomot
1923-ban

cród
z Biertempl

XIV. l.

Magyari Sándor

órás

1838-ban (?) készítette
a nyárádszeredai ref.
templom óráját.
torony

Benkő Károly

Marosszék ismertetése.
Kolozsvár, 1868-69.
I 7213.c

Ismeretlen festő
el XVIII. századból.

684. Guyon Rikhárd.

Mellig, balra fordult pan
és
bajusza és körszakálla rőt, szeme kék.
rú kabátja fekete.

Vászon, méretei 63: 47 c
Az 1848/9-iki szabadság
Átvétetett az 1896: IV.

904: V. 4.

Magyari Sándor

órás 1794

l.

Balogh fatornyok

171. l.

~~Római különfügő~~ V. 247.

MDK.

Magyari Vilmos

Alkalmes-e c. cikke a formalkid alkalmazásáról

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 máj.2o.

Magyary Zoltán

Benczur Társaság ülésén ügyből társelnökké választották meg.

NM.933.IV.9.

MDK

Magyari Zsigmond

Megnyitották Kassán az ... iparm.tárlatot. Uj Magyarság 1943. máj. 11.

MDK

Magyari Zsigmond, ip.müv.

a gyermekjátékteremben müvészi alkotásai a figyelmet magukra vonták.

Schalk-ház.Kassa.-/?/:A kassai iparmüvészeti kiállitás. Népszava.1943.május 9. 10.1.

Magyaries Ignác

fazekasmester

1843 körül győr - új-
városi polgár

Jerfy 258. 1-

Kiváló tisztelettel

Miklós Béla

kormánybiztos-helyettes.

A TELEFON-PALOTA A NAGYMEZŐ-UTCZA FELŐL.

A TELEFON-PALOTA UDVARA.

Jetfy Gyula fényképei.

A BUDAPESTI TÁVBESZÉLŐ-HÁLÓZAT ÚJ KÖZPONTJA.

Az állam a budapesti távbeszélő-hálózat üzemét 1897. évben saját kezelésébe vette át. Az átvételkor a hálózat előfizetőinek telefonjai négy központba egyes vezetékkel voltak bekapcsolva. Az átvétel után a kormány elhatározta, hogy a hálózatot átalakítja és pedig oly módon, hogy a négy központ megszüntetésével a székes főváros területén levő összes előfizetők telefonjai *egy* központba kapcsoltassanak be, az állomások pedig részben földalatti kábelek felhasználásával kettős vezetékű áramkörökkel köttessenek össze a központtal. Az egy központ a kapcsolások gyors végrehajtását mozditja elő, mert nem kell más központok közreműködését igénybe venni, a kábel és a kettős vezeték pedig az üzembiztonságot és a beszélgetések tisztaságát fokozza.

Az *új központ* a Nagymező-utcza 54—56 és Hajós-utcza 33—35. számú házak között elterülő 2500 négyzetméter nagyságú telkén épült, s a 325 ezer koronáért vett telek árának beszámításával és teljes fölszereléssel együtt 2,996,000 koronába került. Ehhez azonban még hozzászámítandó a külső vezetékek átalakításának költsége is. A vezetékek az új központból kiindulva a város területén elszórva berendezett fölvezető pontokig földalatti kábelekben vannak elhelyezve és csak ezen fölvezetési pontoktól kezdve haladnak tovább tetőtartókon. Összesen 65 fölvezető pont készült, a melyek mindenike a közelében fekvő előfizetői állomások légvezetékeinek a kábelekkel való összeköttetésére szolgál. A földalatti kábelek betoncsatornákba vannak behúzva, mely csatornák a későbbi fejlesztés érdekében szükséges kábelek behúzását is megengedik. A kábel-csatornák, a kábelek és légvezetékek összes építése 3.760,000 koronába került. Végösszegben tehát a budapesti hálózat átalakítása az előfizetőknél felszerelt uj készülékek árának beszámításával összesen 7.393,000 koronába került.

Az új épület legnevezetesebb része a *kapcsoló szekrény* elhelyezésére szolgáló *nagy kezelő terem*, melynek hoszsza 63 méter, szélessége 10 méter és magassága 7 méter.

A fölállított kapcsoló szekrény egyelőre 10,000 előfizető számára van fölszerelve, de befogadó képessége már most 20,000 előfizetőre terjed, pedig a teremnek csak egyik oldalát foglalja el, úgy, hogy a terem másik oldalán ugyancsak 20,000 előfizetőre szolgáló második szekrény is felállitható, vagyis a kezelő terembe 40,000 előfizető kapcsolható be.

Az új telefon-központ az úgynevezett «*Common-battery*» rendszer szerint rendeztetett be. Ezen rendszer sok fontos előnynyel bir. Az előfizetőnek a felhivás alkalmával nem kell csengetni, mert ha a hallgató kagylót a horogról leemeljük, erre a központban e czélra alkalmazott kis villamos izzó-lámpa meggyullad, a mi a kezelőt figyelmessé teszi arra, hogy az előfizető beszélni óhajt. Ezen új rendszernél az összeköttetés létesítésére szolgáló zsinórba az összekapcsolt két előfizető mindenike részére izzólámpa is van bekapcsolva, melyek a beszélgetések ellenőrzésére hivatvák. Ha a beszélgetést befejezték és mindkét előfizető a hallgató kagylót fölakasztotta a horogra, az összekötő zsinórba kapcsolt mindkét lámpa meggyulad, mire a kezelő az összeköttetést szétbontja.

A «*Common-battery*» rendszer további nagy előnye az, hogy a beszélgetés érdekében szükséges telepek nem az előfizetőnél vannak elhelyezve, hanem az összes előfizetők a központban elhelyezett közös elemet használják. Innét a rendszer elnevezése is: *közös* (common) *telep* (battery).

Az előfizetők a rendszer-változásnak megfelelően új távbeszélő készülékekkel vannak ellátva s a négyféle kivitelű készülék közül ki-ki szabadon választhatja azt, mely az ő kivánalmainak leginkább megfelel.

Vannak az új rendszernek még többféle előnyei is, de már a fentebb fölsoroltak is eléggé bizonyítják, hogy a hálózat egész átalakításánál a gyors és biztos kapcsolás és a beszélgesek jóságának biztosítása volt irányadó.

*

A *központi épület* hat emelet-sorban van emelve, nem számítva hozzá a pinczét, mely az egész épület és udvar alatt terül el.

A *pincze*-részben vannak a *vezetékrendező* s egyéb helyiségek, az egész épület hoszszában pedig a kábelcsatorna. Az udvari közép részen a *kazán-* és *gépház* és akkumulator helyiség, a nagy udvar alatt pedig az *anyagraktárak* nyertek elhelyezést.

A *kazánházban* három nagy kazán, míg a *gépházban* két nagy gép van felállítva az itt lévő két nagy és két kisebb dynamo-gép hajtására, melyek az épület villamvilágításához szükséges áramot szolgáltatják, egy kisebb elektromotor pedig a gőzfűtéshez szerkesztett hatalmas *ventillátort* hajtja. A hideg levegő az udvaron felállított nagy légaknán és ennek folytatásán átjut a melegitő csövekhez, innen a ventillátor segélyével a légcsatornán és kéményen keresztül az egyes emeletek helyiségeibe.

Az udvari rész alacsony földszintjén *tiz kisebb raktár* van és *száraz raktár* a kényesebb anyagok részére; továbbá a *munkástanya* és *a vonalőrök helyisége*.

A nagymező-utczai fölépcsőn, mely gyönyörű faragású siklósi fehér márványból készült, oszlopai siklósi vörös márványból, festése pedig magyaros izlésű, jutunk a félemeletre, a hol a *kisérleti állomás altisztjeinek lakása* van.

A hajós-utczai fölépcső a többi félemeleti részt elfoglaló *kisérleti állomásba* vezet.

Az első emelet helyiségeit a *műszaki vezetőség* foglalja el; a nagymező-utczai részen az *ülésterem* és különféle hivatalos szobák sorakoznak, hajós-utczai részén pedig a *rajzterem* és egyéb helyiségek.

A második emeleten az *igazgató lakása* és két más lakás van elhelyezve.

Az udvari részen van a *kezelőnők lépcsője*, szintén fehér márványból. Ezen érünk a második emeleti előtérbe, honnan a *nappali* és *éjjeli pihenő szobákba* jutunk, majd a *ruhatár*, *öltöző* és *közös mosdó* is innen nyilik.

E lépcsőn feljebb menve, érünk a 630 négyszögméter területű *nagy kezelő-terembe*, mely igen szép magyar motivumú festéssel van díszitve; ebben vannak a *kapcsoló asztalok* elhelyezve.

A harmadik emeleten vannak a *kapcsoló hivatalok*, a helyközi kezelő terem és nehány lakás. A felülvilágitós nagymező-utczai fölépcsőn a harmadik emeletig, a hajós-utczain pedig a padlásig lehet jutni. A padlás faszerkezete tűz ellen impregnálva van s igy az épület tűzvésznek nincs kitéve.

A nagymező-utczai részen a kábel-folyosóból húzódik fel a *kábel-torony*, mely kisebb emeletekre osztva, a kábelek hordására vasszerkezettel van beépitve. Ugyanilyen állvány van a hajós-utczai részen is.

Az épület belső részei: az előcsarnokok és lépcsőházak, hivatalok és lakószobák magyaros izléssel vannak festve.

A külső homlokzatok franczia modorban ké-

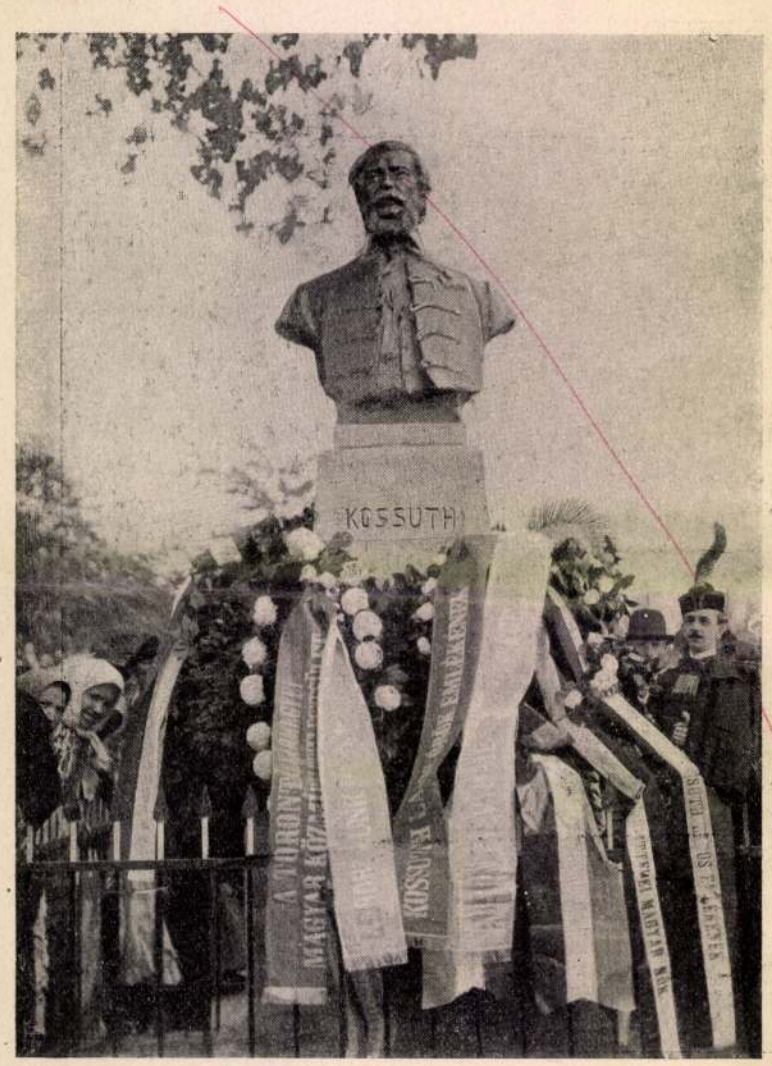

Biró Juliska fényképe.

A MAGYAR-ITTEBEI KOSSUTH-SZOBOR A LELEPLEZÉS UTÁN.

szültek, szintégla- és kőpor-vakolattal, az udvari homlokzatnál ellenben a magyaros formák érvényesültek, ugyancsak szintégla- és kőpor-vakolatból készítve.

A főlépcsőház és előcsarnokok ablakai szines üvegtáblákkal gyönyörködtetik a szemet.

*

A nagy mű létesítésében maradandó érdeme van *Szalay* Péter elnökigazgatónak, ki hosszú évek óta lankadatlan buzgalommal vezeti eme hatalmas intézményt. Az immár majdnem teljesen befejezett átalakítás és átkapcsolás munkájában fő része volt a hálózat kiváló szaktudású vezetőjének, *Balla* Pál műszaki tanácsosnak, a ki *Holzmann* főmérnökkel s a hálózat többi mérnökeivel s tisztviselőivel éjjeleket nappalokká téve dolgozott a nagy mű létesítésén. *Sz. M.*

A KIRÁLY AZ ERZSÉBET-SZANATÓRIUMBAN.

A «Vasárnapi Ujság» tudósítójától.

Azt a nemes művét a magyar emberszeretetnek, mely fehér falaival barátságosan köszönti az érkezőt a János-hegy délnyugati lejtőjének pompás erdőségtől borított bemélyedésében: az Erzsébet királyné-szanatóriumot május 24-ikén tüntette ki Ő Felsége látogatásával.

A szanatóriumban kora délelőttől kezdve gyülekeztek a meghivott előkelőségek a király fogadására, *József* főherczeg és felesége, *Klotild* főherczegnő állottak az élére a királyváró közönségnek, *József Ágost* főherczeg is eljött. A kormány képviseletében *Berzeviczy* Albert kultuszminiszter és *Tóth* Lajos miniszteri tanácsos jelentek meg. Pestmegyét *Beniczky* Ferencz főispán és több tisztviselő, a fővárost is többen képviselték, Budakesz községet *Hegedüs* Károly kerületi országgyűlési képviselő és *Bulics* Ferencz esperes-plebános. A fölsorolt képviseleteken kívül csak a *Budapesti tüdőbajosok szanatórium-egyesületének* kötelékébe tartozó előkelőségek voltak hivatalosak. A hölgy-bizottságból jelen voltak: *Batthyány* Lajosné grófné, *Almássy* Györgyné grófné, *Hadik-Barkóczy* Endréné grófné, *Adler-Bankaláry* Hedvig, *Dániel* Ernőné báróné, özvegy *Herich* Károlyné, *Korányi* Frigyesné dr.-né, *Emich* Gusztávné, *Hatvany-Deutsch* Józsefné. Az urak bizottsága ez volt: *Batthyány* Lajos gróf, a szanatórium-egyesület elnöke, *Korányi* Frigyes dr. alelnök, *Harkányi* Frigyes báró alelnök, *Müller* Kálmán dr., egészségügyi bizottsági alelnök, *Tauszk* Ferencz dr., a szanatórium-egyesület első titkára, *Czigler* Győző, a szanatórium építője, *Kuthy* Dezső dr., a szanatórium igazgatója, *Ormódy* Vilmos igazgató-tanácsos, továbbá csetei *Herzog* Péter báró, *Emich* Gusztáv udvari tanácsos, *Réczey* Imre egyetemi tanár, stb.

Két perczczel déli egy óra előtt érkezett meg a Felség, ki, miután *Batthyány* Lajos gróf meleg szavakban üdvözölte, azonnal tetszését fejezte ki az intézet elragadó fekvése fölött. Majd *Korányi* Frigyes főrendiházi tag, *Kuthy* Dezső igazgató-főorvos és *Czigler* Győző műegyetemi tanár kalauzolása mellett megkezdte az intézet megtekintését. Nagy érdeklődéssel nézte végig sorra a helyiségeket: a szanatórium földszintjén a rendelőszobát, társalgókat és a vízgyógyintézetet.

A *rendelőben* megtekintett egy kórtörténetet s meglepő szakszerűséggel jegyezte meg a hozzácsatolt «*láz-görbé*»-ről, hogy szépen mutatja a beteg láztalanná válását az intézeti kezelés folyamán. Majd hozzátette a terjedelmes, rajzokkal illusztrált kórtörténet láttára: «Ez maga is sok munkát adhat!»

A vizgyógyintézetben az igazgató-főorvos, Ő Felsége kiváló érdeklődését látván a tus-készülék iránt, működésben bemutatott egy gőztust, egy sugár- és egy esőtust. Majd a melegített gyomorborításhoz való készüléket mutatta be, mint jó appetitóriumot, mire a király mosolyogva jegyezte meg: «Még soha sem láttam ilyet».

Az első emeleten *Korányi* Frigyes több *betegszobát* mutatott be a Felségnek, a ki mindenütt nagy érdeklődéssel tartott szemlét útjában, több beteget is megszólítván. Egyik két ágyas szobához tartozó fekvő loggián azt kérdezte *Kuthy* igazgatótól, vajjon így fekszenek-e kinn a betegek télen is? «Igen, Felség, nagy hidegben is», volt a felelet.

A tágas nagy lépcsőházban *Czigler* tanárhoz fordult a király, elismerését fejezve ki neki a pompás higiénikus építkezés fölött.

A második emeleten a *fertőtlenitő helyiséget, a nagy vörös mosdót* tekintette meg Ő Felsége s látható érdekkel hallgatta *Korányi* magyarázatait.

Utóbb kalauzolói visszavezették a *nagy szabad fekvő folyósóra,* melyről elragadó kilátás nyílik a budakeszi tágas völgyre. Itt néhány pillanatot szentelvén a festői táj élvezetének, ismét több beteget megszólított a király, minél gyorsabb javulást kivánván nekik. Ezen a folyosón *Kuthy* igazgató a *napsütésmérő-készüléket* (nap-autograph) mutatta be Ő Felségének, melylyel a napsütés idejét pontosan fel lehet jegyezni s így hónapról-hónapra megállapítatni, hogy mennyi napfényt élvezhettek a betegek.

A folyosóról visszamenet az éjszaki korridorban az intézet parkjának a János-hegy felé eső részén nyílt kilátás. Szemben volt itt két csinos nyitott fabódé, az *intézet foglalkoztató műhelye,* egyikben férfiak, másikban nők serénykedtek önkéntes kosárfonó munkán, melyet a szanatórium igazgatósága azért végeztet, hogy elvonja vele a beteg figyelmét a bajával való foglalkozástól. Ez is szemmel láthatóan tetszett a királynak.

Végül az 1060 köbméter légtartalmu *nagy ebédlőterem* került bemutatásra, a hol a berendezés és tisztaság fölött szintén elismerését fejezte ki a felséges látogató.

Majd *Korányi* Frigyes köszönő szavaira kifezte örömét a látottakon s azon meggyőződését nyilvánította a király, hogy az intézet hasznosan fog tovább is működhetni az emberiség javára.

Néhány szót váltván még az uralkodóház jelenlévő tagjaival, a király barátságosan köszönt az egybegyűlteknek, s aztán kocsijába ülve elhajtatott.

A KIRÁLY A BUDAPESTI TELEFON-PALOTÁBAN.

A király május 25-ikén délben Budapest egyik legújabb nevezetességét, a telefon központi palotáját tekintette meg, mely a Terézvárosban, a Nagymező- és Hajós-utcza közt levő telken nem régen készült el és nagyságra, berendezésre Európában első helyen áll.

Az uralkodó érkezését *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter, gróf *Serényi* Béla államtitkár, *Szalay* Péter elnökigazgató, *Lers* Vilmos miniszteri osztálytanácsos, *Demény* Károly és *Kolossváry* Endre igazgatók, *Balla* Pál műszaki tanácsos, *Hollán* Sándor és *Szegfy* Mátyás titkárok s *Holzmann* főmérnök várták.

Déli egy órakor érkezett a király a palotába gróf *Paar* Ede főhadsegéddel. *Hieronymi* miniszter a fogadásra megjelenteket bemutatván, a *király* a központi épület tanácstermébe ment, a hol *Szalay* Péter elnökigazgató előadta a telefon-hálózat átalakításának munkálatait. A *király* érdeklődéssel hallgatta az előadást, azután a harmadik emeleti nagy kezelő-terembe ment s meglepetve nézte a hatvanhárom méter hosszú óriási helyiséget s érdeklődéssel szemlélte a sötétkék egyenruhás kezelőnők gyors mozdulatait, a mint a beszélők jeladására száz helyen is kigyúltak a villamos lámpák. A felség tudakolására *Szalay* fölemlíté, hogy naponta átlag *hetvenezer beszélgetés* történik. A kapcsoló-teremben bemutatták a királynak *Matkovics* Juliát, a hálózat legrégibb kezelőnőjét. Az ellenőröktől azt kérdezte a *király*, hogy sokat hibáznak-e a kezelőnők, a mire tagadó választ kapott. Megtekintette Ő Felsége a nagyteremben levő arczképét is, és megkérdezte, hogy ki festette? «Balló Ede festőművész», volt a felelet.

Megnézte a király ezután az épület egyéb berendezését, az öltözőt, társalgót, a hálótermeket, s mindennel nagyon meg volt elégedve. Innen a kisérleti állomás helyiségébe ment a *király*, a hol megnézte az egyenruhák posztóját megpróbáló szakítókészüléket, miközben megmagyarázta a kalauzoló uraknak, hogy a katonaság miféle fajtáját használja a hordozható svéd telefon-készüléknek. *Kolossváry* Endre postaigazgató megmutatta a dróttalan táviratozást is, a mi ismét főképen katonai szempontból érdekelte a királyt. Kolossvárytól megkérdezte a felség, hogy testvére-e a volt honvédelmi miniszternek és a veszprémi főispánnak? A postaigazgató igennel válaszolt. *Szalay* elnökigazgató elmondta, hogy a budapesti telefon palota első a maga nemében az egész világon. Japán rendezett be csak még a budapesti palota tanulmányozása után majdnem ilyent. Más városokban a telefont több hivatali helyről kezelik. Bécsben is két központ van. Berlinben nyolcz központ teszi bonyolulttá a kezelést. A *király* csodálkozását nyilvánította a magyar elektroteknikusok bátorságán és sikerén, gratulált a kereskedelmi miniszternek és az elnökigazgatónak s eltávozása előtt beírta nevét az emlékkönyvbe.

KOSSUTH-SZOBOR MAGYAR-ITTEBÉN.

Torontál vármegyében a nemzetiségek közé ékelve van egy kis, alig kétezer lakossal biró falu, Magyar-Ittebe. Ámbár idegenajkú falvakkal van körülvéve, mégis nemcsak hogy megőrizte magyarságát, hanem még a szomszédos oláh, német és szerb lakosokat is föl-föllelkesíti egy-egy hazafias ünnepélyével. Most pedig nagy áldozatok árán Kossuth-szobrot emeltek itt. Ennek leleplezése volt május hó 17-én. Ünnepi díszbe öltözött aznap az egész falu, háromszínű lobogó lengett még a legszegényebb házon is. A falu lakossága díszbe öltözve vonult ki a küldöttségek fogadására. Az ünnepély kilencz órakor kezdődött a református templomban, hol istenitisztelet volt. *Mészáros* Lázár lelkész tartott hazafias beszédet. Azután a szoborhoz vonult a közönség s itt *Jenovay* János nagybirtokos, a szobor-bizottság elnöke nyitotta meg beszédével az ünnepélyt. Utána ifj. *Bóna* János mondotta el lelkes ünnepi leleplező beszédét. Az éljenzéssel fogadott beszéd után a szoborról lehullott a lepel s a közönség a «Ne sírj, ne sirj Kossuth Lajos» kezdetű dalt énekelte. Az első koszorút *Rigó* János t. b. főjegyző Torontálvármegye nevében helyezte el; *Somfai* János titkár a torontálmegyei közmivelődési egyesület nevében, *Omalyev* Elemér mint egy budapesti fiatal irókból és művészekből álló társaság küldöttje tett le koszorút és szép, hazafias beszédet intézett, mint ittebei születésű szerb szülők gyermeke, az összegyült nemzetiségi polgárokhoz. *Jenovay* Imréné a szerb-ittebei hazafias hölgyek, *Jenovay* Imre *Csávossy* Bélának, a kerület képviselőjének nevében tett koszorút a szoborra; koszorúkat helyeztek el a szomszéd községek nevében is. Még egy-két rövidebb beszédet mondottak s azután a Szózat eléneklésével a szobor előtt az ünnepély véget ért.

HALLER KÁROLY.

Erdély közéletének egyik jeles szereplőjét, *Haller* Károly egyetemi tanárt, kiváló jogtudóst ünnepelték május 24-ikén Kolozsvárott, abból az alkalomból, hogy betöltötte tanári működ-

Magyarországi János MDK

Schürer és Wiese szerint a Lőcsei Szt. Miklós oltár táblái közeli rokonságot mutatnak a Magyarországi János által festett Krakkói Alamizsnás Szent János oltár képeivel.

/Schürer O.-Wiese E.: Deutsche Kunst in der Zips.Brünn-Wien-Leipzig.1938.227-228./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.171,213.l.

Magyarországi János mester M.D.K.

festő

A jánosszáti mester tanítványa, 1494 és 1522 között Krakkóban működött. Az ottani ut. Katalin tplomban alamizsnéis ut. János oltára. (1504.)

Kampis, Magy. Mus. Pop. 1960 421.

Magyarországi János MDK

Radocsai szerint a festő krakkói oltárát csupán Alamizsnás János hasonló tipusa füzi a két azonos témakörü lőcsei jelenethez, Magyarországi János ismerhette ugyan a Szent Antal legenda mesterét, de nála konzervativabb, kisebb felkészültségü művész volt.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.171.l.

Magyarországi
János mester
festő Krakó

l.

Fürsthangsz
25. l.

Vat
zilö

t 35.

Magyarországi János

festő Krakkó

XV. sz

l.

Móricz bárfaiolt

7. l.

M.D.K.

Magyarországi István,himzőmester,XIV.sz vége

A burgundi királyi udvar megbecsült művésze.425.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.1960.Bpest

Magyarországi István himzőmester M.D.K.

/ Étienne de Hongrie

XIV. sz. -ban a burgundi udvar megbecsült művésze.

Az egyik akkor divatozott öltésmódot " point de Hongrie"-nek hivták.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 623.l.

A Kultura világa. Bp. 1963.

Magyarországi István /Étienne de Hongrie/

~~volt a burgu~~ hímzőmester a burgundi udvar megbecsült művésze volt a XIV. sz. végén.

Kampis Antal: A magyar művészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes /Minerva zsebkönyvek/

84. l.

Magyarországi István M.D.K.

Limzömester

14. s. végen a burgund királyi udvarban működött.

Kampis, Magy. műv. Bp. 1960 425

Magyarország ipar-
művészete

Nádai Pál: Az
iparművészet Magyar-
országon. 8-r 143 l.
Pp. é. n.

Gent (1631)

143
1906.

A m.kir. vall.és közokt.miniszter f
és a ~~IX. ker~~ Központi .állampénztárhoz intéze

Utasitom az álla
rencz és társai tetemeinek elhe
elkészitéseért valamint a kopor
ért Jancsurák Gusztáv rézmüvesn
egy része fejében egyezerhétszá
zat szerint bélyegelt és a Müem

Magyarországi ipar-
művészet

Radisics Jenő:
L'industrie artistique
hongroise. 8-r. 16 l.
Bp. 1913.

Gent (1842)

. . . . . .

. . . . . .

. . . .

us hó

. . . . . .

Magyarországi festő
18 század vége

Gróf Batthyány Szidónia képmása
Olaj, vászon 96 x 70
restaurált, védett
kikiáltási ár: 8000 Ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Magyarországi festő 18. sz. eleje

„Onódi országgyűlés"

O. V. 75 x 115 cm (sérült) Védett.

kiírásítási ár: 18000 ft

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Magyarországi festő 18. sz. vége

„Főúr képmása" o. v. 45 x 36 cm

(Restaurált) Vételi ár: 6000 Ft.

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1979. május

Magyarországi festő 1800 körül:

„Pozsony látképe" o.v. 24×34 cm

(Restaurált) Védett.

Vételi ár: 6000 Ft

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1979. május

Magyarországi festő 1790 körül:

„Szabályos festői képmása szabadkőműves jelvénnyel" o.v. 57x44 cm (Restaurált)

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

MDK

Magyarországi 2. festő. XVIII. sz.

Prokóby Imre képmása. Vászon.

Ernst Múz. aukciói, XXV - XXV. - 34. l.

MDK

Magyarországi festő, XVIII. sz.
2 darab Férfi és Női képmás. Baron.

Ernst Museum aukciói, XXV - XXV. - 34. l.

Magyarországi festő 18. n. M. D. k.

Patrona Hungariae vászon 103 r 69

Szent Erzsébet pergament

Enjedy Lukács és neje hagyatéka. Bjo.
1923, 28

MDK

Magyarországi festő, 1700 körül.

Szent Mihály arkangyal.

Szent György Céh M. Am. és Gyűjt. Egyes. 15. aukc.: Kat 324. C

M.D.K.

Magyarországi festö

XIV. század harmadik negyede

Szent püspök mellképe pásztorbottal

Az Esztergomi Keresztény Múzeum Képtára Bp. 1964
113. l.

(Magyarországi
építészeti tervek
a XVIII. szból)

Zádor Anna: ( )
Kny. Arch. Ért.
4-r 11 kép 24 l.
Bp. 1936.

Gent (2405)

Temes vármegye közig. bizottságától.

zottsága t. Elnökségének

Budapest.

ott megküldött III. kötetért méltóz-
hálás köszönetét fogadni.

Magyarországi építészet

Pasteiner Gyula:
Középkori építészetünk topographiája - 8-r, 20 l.
Bp 1908-

Gent (1735)

	Mell. sz.	Bevétel	Kiadás
ozat:		71986.10	72464.39
ségei	206.		70.40
2. évi	207.		
			25.83
-ben			
	A.		34.80
	B.		36.--
	C.		35.--
		680.32	
		72666.42	72666.42

jave. i.

Magyarországi építészet

Pasteiner Gyula:

Az építészet I. látja alatt. Kir. Budapesti Szemle. Bp. 1893

Gent (1733)

U. a. Az építészet története Magyarországon. 8-r. 9 l. Bp. 1904

Gent (1734)

zetősége által I9I2. évben beszerzett
ról.

	Beszerzett mennyiség	Elhasznált mennyiség	Megmaradt I9I3. évre
..	3 drb.	–	3 drb.
..	I0 "	–	I0 "
..	I3 "	5	8 "
..	30 "	–	30 "
..	50 "	–	50 "
...	I "	–	I "
..	I5 "	–	I5 "
..	I5 "	–	I5 "
..	I5 "	–	I5 "
..	9 "	9	–
..	I "	–	I "
..	4 "	4 "	–
...	I "	–	I "
..	I "	–	I "

Magyarországi ereklyetartók

Römer Flóris: Remek művészeti ereklyetartók. Pest 1865

Agent (1906)

KIFIZETTETET
MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZT IX. ker.
Budapest, 1913 év 7/29 hó

Magyarországi „D."

falképek

Pasteiner Gyula:

XVIII. századi falképek Magyarországon.

Egyéb adat nincs.

Gent (1736)

Kelet		Tárgy:
		Áth
dec.	31.	Épttésvezetőség postaköltségei
	31.	Budapesti művezetőség 191. postaköltségei
		Sürgős külön munkák 1912.
		Közjegyzői lakóházon
		Járásbirói lakóházon
		Járásbirósági hivatalban
dec.	31.	Elszámolásra felvéve

Budapest, 1913.

Magyarországi hadi-
építészet

Maggiorotti, Leone
Andrea = A hadi-
építészet Magyarország
történetében. Kny.
Hadtört. Közl.
8-r. 14 Lap, 42 l.
Bp. 1935-

Gent (1462)

8058-1917. szám.

eln.

A Műemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Szives tárgyalás és sürgős jelentéstétel végett megküldöm.

Budapest, 1917. junius hó 13.

A miniszter rendeletéből:

Magyarkuti Béla, grafikus, 1938. végbizom yitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1938-1941. Bp. 1942.
33 l.

9

, középütt négy, felfelé keskenyedő
illérrel előcsarnokszerüen kialakitott
zat zárja le. A feljárat kétoldalról
zépről kiindulva, egy nagyobb és két
ó, egy-egy ablak, majd ismét egy-egy aj-
ldalán a keskeny falsávoktól keretelt
dásu ablak. Oldalhomlokzatán négy ablak,
kissé mélyitett mezőben, Hátsó frontja
eszáródásu ajtóval. Középső háromten-
l hangsulyozva.

M.D.K.

Magyarkuti Béla

"A hiu cserépköcsög" c. bábfilm diszleteit tervezte.

/sas/: A hiu cserépköcsög c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. márc. 2. IX. évf.
9. sz. 17. l.

Magyarkúti Béla, díszlettervező 7104

Az Igy lövünk mi c. bábfilmhez
a díszleteket tervezte.

— : Magyar ürhajó 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. febr. 11.

Magyarhuti Béla
iparművész

M.D.V

A bábfilmek díszletét készíti

Révész Imrsa: Bábfilmjeink képzőművészeti problémai
Művészet, 1962. november – 34 lap

M.D.K.

Magyarkuti Béla
festő

„Jánosvitéz" rajzai

Nagy Ismesa: Petőfi illustrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 156 l.

Magyarkuti Béla MDK

illusztrációi

Magyar Iparművészet 1941. 152.o.

Magyarországi János mester festő

Magyar Életrajzi Lexikon

MAGYAR ÉLETRAJZI LEXIKON

3160/1966.

Magyarországi János mester (16. sz. eleje): festő. 1494--1522 között Krakkóban működött. Ott áll egyetlen ismert alkotása, a szt. Katalin templomból való Alamizsnás szt. János oltára (1504).

Magyarországi János mester

Jánosréti mester követője. Kihöltözött az országból, – 1494 és 1522 között Krakkóban élt. Egyetlen ismert alkotása az 1504-ben festett ~~Alamizs~~ Alamizsnás Szt. János-oltás a krakkói Szt. Katalin templomban áll.

Kampis Antal: A magyar müvészet a XIX. századig. Bp. 1968. ~~12~~ 167 l., képes /Minerva zsebkönyvek/

75. l.

Magyarországi János

a krakkói Alamizsnás János-oltár festője

Radocsay Dénes: A gogánváraljai (Goganvarolea) festett famennyezet lengyel rokonsága. MTA. II. Társ.-tört. Tud. Ont. Közl. II. köt. 1. sz. (1951.) 62. l.

MDK

Magyarországi János

Középkori magyar könyvmásolók és könyvfestők.
Pesti Hirlap. 1909. febr. 24. 46.sz. 21.l.

M.D.K.

Magyarországi János mester, festő.

1494-1522. Krakóban dolgozott. Egyetlen ismeret alkotása is ott a Szt. Katalin templom 1504-ből való Alamizsnás Szt. János oltára. 421.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. 1960. Bpest

Magyarországi János mester festő M.D.K.

Jánosréti mester követője, valószinüleg , tanitványa és segéde.

Kiköltözött az országból.

1494-1522 között Krakkóban élt.

Egyetlen ismert alkotása a krakkói Szt. Katalin templomban az Alamizsnás Szt János -oltár /1504.

Lampis Antal:A képzőművészetek története 617.1.
A Kultura Világa Bp. 1963.

MDK

Magyarországi János mester

Aki 1494 és 1522 között Krakóban dolgozott. Egyetlen ismert műve a krakói Sz.Katalin-templom 1504-ből való Alamizsnás Sz.János oltára.

Genthon István: A régi magy.festőművészet.

Vác, 1932. 61.l.

Magyarországi János

festő

1494–1522. Krakkó

l.

Genthon István:

Középkori magyar festészet. Bp. 1948.

8. l. képpel

(16. tábla)

a rnqk

Budapest

Müemlékek Országos Bizottsága

Högyes Endre utca 10.

Magyarországi János

Kodexmásoló

Ulrich asbachi apát
volgálatában

1348

(Joannes de Vngaria)

l.

Könyvkiáll. emlék

4-l. 8-l.

A vall. és közokt.

én 71937 sz.akelt s a IX.ker.állo

másolata:

A domonkosok budavári el

szentélyében talált 11 sirkőről

az esztergomi templom diszkapuj

re /802/ nyolczszázkettő/ koron

lampénztárt,hogy ez összeget a

hivatalos nyugtatványára fizess

A hivatalos

igaz

Magyarországi János

festő

1494–1522 között

Krakóban dolgozott.

A krakói szent Katalin templomban ma is álló, 1504-ben festett szárnyasoltára, mely közepen Alamizsnas szent János alakját, szárnyképein pedig a szent legendájából vett jeleneteket ábrázol. Ennek az igen jelentékeny festőnek stílusa nem a kassai körhöz, hanem a magyar bányavárosi iskola körébe kapcsolódik, különösen a jánosreti és jákabfalvi mesterhez. A krakóban kivitt többképét eddig sem Lengyel, se Magyarországon nem sikerült kimutatni.

Gerevich Lengyel magy. 122. l.

Szám 1726/908./190

kb.

Határidő:

A válaszirat alapjául szolgáló jelentés, megkeresés, rendelet stb. száma: 596/908.

Tárgy: a műemlékek nyilvántartása.

Magyarországi János

könyvmásoló

1348

vod

Deák Geyza: A

könyv és a könyv

diszítése. Pápa

1910. 8. l.

atásos, bérért dolgozó könyvmásolók is elég sürűn talál-
még arra is van példa, hogy magyar másoló külföldre
1348-ban Magyarországi János, hihetőleg világi férfiú
ban, az ottani apát számára egy terjedelmes kéziratot
sinos munkájáért — a mint a kódexre feljegyezte — a
lő meg is adta a bérét.

Codex-Szalay II.
216.l

Magyarországi János
könyvmásoló

általános. A margitleg
a melyek közül a Szent Margit életét tartalmazó kötet
iratok közül (a Cornides-kódex és a Példák könyve) a
a mely a már említetteken kívül még több, a XVI. szá

A nemzeti költészetnek, a melynek létezését a
zadból már szép emlékei maradtak. Van néhány hi
szentekre, a melyek ugyan kevés kivétellel fordításokna

Magyarországi János

Karthausi szerzetes
épitett
(Johannes de Ungaria)
Baselben szerzett
hirnevet az ottani
karthausi templom
felepitésével -
1408 -

Bal XV - XVI. mint
II. 550. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Magyarországi János R mester.

1495 és 1522 között Krakkóban élt és 1504-ben egy alamizsnás János-oltárt festett az ottani Katalin-templomban. (említve.)

Kampis Antal: A magyar képzőművészet története.

Népszava, 1971. nov. 6.

Magyarországi jezsuita művészek

Schoen Arnold: XVIII
századbeli képző- és
iparművész jezsuita
fráterünk. Kny.

Történetirás. 8-r
16 l. Bp 1937

Gert (1985)

A m.kir. vallás-és közoktatá
alatt a keb.számvevőség VII.
lata.

Felhivom, hogy a Müem
havi ellátmánya fejében a Bi
csekkszámlájára a következő

I. a 127.688 számu cs

Beszerzési költség

Magyarországi Miklós
betüfessö
azonos Andreas
Nicolai de
Hungaria
kassai domonkos
szerzetessel.

Csontosi János
tévesen közölte
Magyar Könyv-
szemle 1879.
145. l.

Magyarországi

Miklos

scriptor XV. sz

Récsey Viktor:

Nicolaus de Hungaria bencés apát XV. századbeli kézirata Münchenben.

Magyar Sion:

1899 - 141 - 144. l.

Magyarországi Miklós

scriptor XV. sz.

lásd

Radó Polikárp:

Magyarországi Miklós Cassinói mísekönyve (1418) a Nemzeti Muzeumban.

Magyar Könyvszemle

1942. 364–367. l.

Magyarország Miklós
Kodexmásoló
tévés olvasás

Andreas Nicolai de
Hungaria helyett
Kassai domonkos
A tévedés forrása

Csontosi János:
Adalékok a magyarország XIV–XV. századi
Mb.
Magyar Könyvszemle
1879. 145 l.
l. még
Csontosi: Magyar
Könyvszemle 1881.
208–209 l.

76. szám. 19

A magyar királyi vallás és

6568 szám
190.3

Az e

legujabb névtárát hi

lékek orvágos-bó

Budapest, 190.3

A minister

D Vános

osztály

Magyarországi Miklós

a kassai konventből

Könyvmásoló

Egy XV. századi latin biblia commentárt másolt, melyet Vaticanban Cod. Ottob. lat. 26. jegy alatt őriztetik: Florenceben írta 1474-ben

Csontosi János:

Adalék a magyarországi XIV–XV. századi könyvmásolok és betűfestők történetéhez. Magyar Könyvszemle 1879. 145-l

A vallás és közokt.m.kir.m

1908 évi 24626 sz

ügyoszt.

Méltóságos

Báró F o r

a

Folyó évi nov

iratára való hivatkozáss

tész szászsebesi

(Magyarországi
miseruhák)

B. Oberschall Magda:
( ) 16-r, 31 kép
24 l. Bp. 1937
Gent (1688)

u. az neuetül-
16-r, 31 kép 28 l.
Bp. 1938.
Gent (1691)

lékek tek:
bizottságának

Budapest

VI. Andrássy út 65 sz.

rak és az idő a visegrádi vár-
gat nagyon megviselte. Peregnek,
lanak alkatrészei.-
széjjel szedte a Salamontorony
éjét, egy részét ledobta, egy része

1957. máj. 6.

Magyarország műemlékei

Ötezerötszáz művet, könyvet és folyóiratot, nézett át *Genthon* István, az *Akadémiai Kiadó* kiadásában most megjelent, a magyar művészettörténetírás és kutatás számára páratlan értékű, nélkülözhetetlen adatok ezreit tartalmazó *„Magyarország műemlékei"* című könyv szerzője. Több, mint ezer községben végzett helyszíni tanulmányokat. Mindebből, az immár évtizedek óta tartó lelkiismeretes munkából egy könyv született, egy közel hatszáz oldalt tartalmazó, szép kiállítású könyv, mely nem akar semmi több lenni annál, mint ami: lajstrom, adatoknak vármegyéken belül, községek abécésorrendjében csoportosított felsorolása. És ez az adathalmaz, ez a minden irodalmi hozzábeszéléstől mentes, kommentárnélküli, száraz tudományos felsorolás a *legérdekfeszítőbb olvasmányok egyikévé lett.*

Nélkülözhetetlen ez a könyv mindenki számára, aki hazáját, hazájának régebbi kultúráját megismerni akarja —, mert hisz a letűnt korok kultúrájáról semmi sem szól beszédesebben hozzánk, mint a fennmaradt, látható és kézzelfogható valóság, *maga a műemlék.*

És mennyi, de mennyi műemlék van ebben az országban. Hány ezer és ezer, amelyekről ezelőtt sohasem hallottunk, amelyeket ezelőtt sohasem láttunk. Mennyi, de mennyi szépség és kultúrdokumentum — városokban, de kicsi falvakban is — melyekben megfordultunk, és amelyek mellett közömbösen elmentünk, éppen azért, mert nem is tudtuk, hogy mit is nézzünk meg ott abban a városban, vagy pláne egészen jelentéktelennek látszó kicsi faluban. Nélkülözhetetlen ez a könyv mindenki számára, aki nyitott szemmel jár ebben az országban és mindazt a művészi szépet be akarja fogadni, amit ez az ország számára nyujthat.

Műemléki lajstrom nélkül nincs és nem is lehet műemlékvédelem. A magyarországi műemlékeknek hasonló számbavétele a század elején megjelent és ma már a magyar műtörténeti irodalom fejlődése folytán elavult *Gerecze* Péter-féle gyüjtés óta nem történt meg, úgy, hogy ebből a szempontból is felmérhetetlen az értéke ennek a most napvilágot látott topográfiának, mely az említett Gerecze-féle egyszerű felsorolással szemben — ha röviden is —, de le is írja a világi és egyházi építményeket és ezenfelül a hozzájuk tartozó oltárokat, képeket, szobrokat, szószékeket, faragásokat, bútorokat, ötvösmunkákat, textiliákat és egyéb iparművészeti tárgyakat. Az 1850 óta emelt épületek közül csak a legkiemelkedőbbeket tárgyalja, egyben ezzel felhívja rájuk a figyelmet és azokat védetté nyilvánítani javasolja.

Miután azonban, mint említettük, nemcsak a műemlékeket védő hatóságokat, hanem a közönséget is szolgálni akarja, vagyis mindenkit, aki szereti a művészetet és a szépet, nem ad fölöslegesen fárasztó bibliográfiát és éppen ezért tartja be az útikönyvek célszerű kisebb formátumát is. Hogy a vidéki városokat megtekintőket mindenről tájékoztassa — ugyancsak az útikönyvek, ú. n. baedekerek szokása szerint — a vidéki múzeumok anyagát is ismerteti, mellőzi azonban sajnos ezeknek az útikalauzoknak jól bevált módszerét, a fontosabb, kiemelkedőbb műemlékeket, műtárgyakat ugyanis nem hangsúlyozza ki tipográfiailag, ami a hozzá nem értők számára kissé fáradságossá teszi az emlékek megtekintését. A könyv használatát még két körülmény teszi kicsit nehézkessé, az egyik, hogy a világi épületeket az utcanévvel és házszámmal ismerteti — így például az egri liceumot elég hosszasan kell keresni, míg végre megtaláljuk a Szabadság-tér 6. szám alatt — az egyházi épületeknél pedig egyáltalában nem jelöli meg azoknak az illető városban lévő helyét, ami helyenként zavart okozhat, vagy fölösleges járkálást, például Szentendre esetében, ahol öt különféle szerb elnevezésű görög-keleti templom is van. A bővebb leírás, a részletes irodalom, alaprajzok és fényképek közlése a *Magyarország Műemléki Topográfiája* sorozatának lesz majd a feladata, mely elsősorban a tudományt szolgálja s melynek első kötete, *Esztergom Műemlékei* két évvel ezelőtt jelent meg s további kötetei munkában vannak.

Külön értéke ennek a műemlékeket felsoroló könyvnek, hogy szerzője nagy műveltségű, széles látókörű tudós, aki nem vész bele csupán a saját szakmájába és nemcsak a művészettörténet számára értékes adatokat, hanem kultúrhistóriai érdekességeket is megemlít. Így tudjuk meg például, hogy a váciutcai ház helyén — mely ház mozijában igen sokszor megfordultunk — valamikor szálloda állott, melynek dísztermében *Liszt Ferenc* hangversenyezett, hogy a műemlékekben bizony igen szegény alföldi kisváros, melyben fiatalságunkban oly sok nyarat töltöttünk, főtéren álló multszázadi templomának harangja középkori és rádöbbenünk, hogy miért volt számunkra mindig különösen szép kongása annak a harangnak, vagy megtaláljuk a lajstromban a kis pestmegyei község evangélikus gimnáziumát is, pedig ezt a szerény, jelentéktelen épületet bizony nehezen lehet műemléknek tekinteni, van azonban egy igen nagy nevezetessége: idejárt Petőfi 1835—38 között. Sajnáljuk, hogy ezek a kultúrhistóriai adatok eléggé szórványosak és kissé ötletszerűek, látszik, hogy ezekkel külön már nem ért rá foglalkozni a szerző.

Vegyük hát kezünkbe *„Magyarország műemlékei"*-t és induljunk felfedezni hazánk műemléki szépségeit. Felfedezni a szó szoros értelmében. Felfedezni a magunk számára a könyv által felsoroltakat és felfedezni a tudomány és a műemlékvédelem számára azokat is, amelyek még az országban találhatók, de a könyvben nem szerepelnek. A könyv szerzője ugyanis az előszóban mindenkit felkér, hogy könyve hiányosságait segítsük kipótolni és ha a könyvben nem említett műemléket látunk valahol, azt jelentsük be a Múzeumok és Műemlékek Országos Központjának.

Czobor Ágnes

Csajkovszkij Anyégin-jét vasárnap újítja fel az Operaház

Csajkovszkij dalművét, az *Anyégin*-t vasárnap este új előadásban ismét műsorra tűzi az Operaház.

A nagy zeneköltő lírai operáját kiváló szovjet vendégművészünk, *Nikoláj Szeverianovics Dombravszkij* állította színpadra, a moszkvai Nagy Színház rendezője. A táncokat a leningrádi Kirov Opera nemrég elhunyt neves balettmestere, *Vlagyimir Ivanovics Ponomariov* tanította be. *Ferencsik* János vezényli az előadást, a díszleteket *Oláh* Gusztáv, a jelmezeket *Márk* Tivadar tervezte.

Több szereposztásban tanulta be az együttes a dalművet s a szereplők felváltva lépnek fel az előadásokon. Anyégint *Svéd* Sándor, *Losonczy* György és *Melis* György fogja énekelni, Tatjána *Osváth* Julia, illetve *Mátyás* Mária lesz, Olga pedig *Tiszay* Magda és *Halász* Éva. Lenszky szerepében *Simándy* József és *Udvardy* Tibor lép fel, s ugyancsak felváltva *Székely* Mihály és *Littasy* György teszi teljessé a főszereplők sorát.

Az Operaház szombaton délelőtt *főpróbát* tartott a felújításból. A telt ház közönsége őszinte, nagy sikerrel, sok tapssal fogadta a dalmű új előadását.

SZOVJET TUDOMÁNYOS FILMHETET rendeztek Romániában, ez alkalommal különböző szovjet játékfilmeket is vetítettek. Többek között: a „Zsukovszkij", a „Micsurin" és az „Óceán vándora" szerepelt műsoron. A vetítések előtt akadémikusok és professzorok tartottak előadásokat.

A SZOT tiltakozó távirata

A Szakszervezetek Országos Tanácsa a következő tiltakozó táviratot küldte Truman elnökhöz:

„A magyar szervezett dolgozók mély felháborodással értesültek arról, hogy a legfelsőbb bíróság visszautasította William McGhee azon kérelmét, hogy ügyét vizsgálják felül.

A leghatározottabban tiltakozunk az emberi jogok ilyen arcátlan megsértése és lábbal tiprása ellen. Követeljük William McGhee azonnali szabadonbocsátását.

Szakszervezetek Országos Tanácsa,
Apró Antal főtitkár."

A Nemzetközi Ujságíró Szövetség végrehajtóbizottsága Budapesten tartja ülését

A Nemzetközi Ujságíró Szövetség végrehajtóbizottsága 1951 május 10—12-én Budapesten ülésezik.

A nemzetközi sajtó képviselőinek e tanácskozása igen nagy jelentőségű eseménye annak a küzdelemnek, amely a béke megvédéséért világszerte folyik.

A budapesti ülésen számos ország újságíró szövetségének képviselői vesznek részt, közöttük a békeharcban is élenjáró szovjet sajtó képviselői.

Napirend: 1. Harc a békéért — minden becsületes újságíró feladata. 2. Az újságírók jogi és anyagi helyzete. 3. Főtitkári beszámoló.

— **Romániában** nagy lelkesedéssel folyik a Béke Világtanács felhívásának aláírása. A bihari református egyház 185 lelkésze közös nyilatkozatban foglalt állást az öt nagyhatalom közti békeegyezmény követelése mellett.

alatti vasúton

Déli pályaudvartól dionig

gyunk a föld alatt, a levegő mégis friss, tiszta, üde, a szellőzőberendezések pompásan működnek. Ha nem tudnám, hogy a föld alatt, sőt a Duna alatt utazom, azt hihetném, hogy valahol a Zugligetben robogok egy 21-es villamos nyitott perronján.

— **Kossuth Lajos-tér!** — kiáltja a kalauz. Ez földalatti első pesti állomása volt felől. Megnézem az órámat. Amióta a Déli pályaudvartól elindultunk, összesen csak nyolc perc telt el. Ennyit, de még jóval többet is, vártam volna a Széll Kálmán-téren a

A szovjet sajtó ünnepe

A szovjet nép ez év *május 5-én* is megünnepli a *Szovjet Sajtó Napját*. Ez a hagyományos, de egyben mindig újabb és újabb munkára lelkesítő ünnep annak emlékezésére szolgál, hogy a *Pravda*, a híres és élenjáró bolsevik újság, az orosz dolgozók hű előharcosa, vezetője és tanácsadója *1912 május 5-én* jelent meg először. Ezt az újságot az orosz munkások saját filléreiekből, adományaikból alapították Oroszország népeinek legnehezebb történelmi időszakában, az egyeduralmi zsarnokság tombolása idején. Azóta a *Pravda* és a többi forradalom előtti bolsevik újság, mint az *Iszkra*, a Sztálin által kiadott *Brdzola* valóságos hagyományt teremtett, a nép öntudatos forradalmi közreműködésének, majd pedig a szovjet építésben való szellemi részvételének nagyszerű hagyományait és eleven valóságát.

Lenin joggal írhatta, hogy a burzsoá kezében a sajtó nemcsupán a tájékoztatás vagy a szórakoztatás eszköze, de egyúttal eszköze a gazdagok részéről a dolgozók becsapásának és elbutításának, a nép leigázásának is. A burzsoá sajtó mindig fegyver volt az uralkodó kizsákmányoló osztályok kezében, amelyek ezt a fegyvert ingatag és igazságtalan uralmuk megszilárdítására használták fel. A szovjet sajtó teljességgel különbözik a burzsoá sajtótól, amely Nyugat-Európában és Amerikában ma is meg akarja fertőzni a dolgozó nép öntudatát, el akarja terelni a nép figyelmét a legfontosabb politikai és gazdasági kérdésekről, eltorzítja és eltagadja a valóságot és igazságot, rágalmakat szór a Szovjetunióra és a népi demokratikus országokra. A szovjet sajtó egészen más — a burzsoá sajtó a kapitalista osztályuralom és kizsákmányolás, népbutítás és háborús uszítás tőkés fegyvere, a nép ellensége, kevesek birtoka, viszont a szovjet sajtó gyökerében népi, a népből született, a népet szolgálja és a nép céljait és feladatait magyarázza a legszélesebb tömegeknek.

A szovjet sajtó legnagyobb dicsérete: hogy a *tömegek sajtója*. Világosan kifejezi a szovjet szocialista demokráciának összes kérdéseit, építő feladatait és közben rugalmas kapocs a *Párt és a nép között*. A szovjet sajtó megvalósítja *Sztálin* programmját az újságírásról, amelyet 1901-ben írt le a Brdzola hasábjain: *„A lap elsőrendű kötelessége, hogy minél közelebb álljon a munkások tömegéhez, hogy állandó hatással lehessen a tömegekre, hogy a munkástömeg tudatos és vezető központja legyen"*. Máig is ragyogó példáját nyujtja a programm megvalósításának a dolgozók legszélesebb rétegeinek bevonása a szovjet sajtó munkájába. Ez a hatalmas tömegmozgalom a szovjet sajtó munkájában a dolgozók millióinak részvétele a szovjet sajtó munkájában a huszadik század első szakaszában megjelent.

A nagy forradalmi felszabadító harc tapasztalatai tükröződtek vissza elejétől fogva a forradalmi, majd új országot és új társadalmat építő, a tömegeket *Lenin* és *Sztálin* tanításai szerint vezető szovjet sajtóban. Már az első bolsevik újságok minél több munkást és egyszerű párttagot vontak be szerkesztésükbe. *Lenin* 1899-ben dicsérően emelte ki, hogy az orosz munkások körében terjed az a szép szokás, hogy önálló tudósításokat írnak a szocialista újságokba. Ugyancsak *Lenin* állapította meg *„Mi a teendő?"* című könyvében, hogy még a legelmaradottabb munkások között is valóságos szenvedéllyé lett a nyomtatásban való megjelenés, ez a *„nemes szenvedély"*. Igy alakult ki *Lenin* és *Sztálin* útmutatásai szerint a manapság már rendkívül széles körre, a termelés és építőmunka, a szellemi élet és a szervezés minden részletére kiterjedő munkáslevelezés intézménye, a munkáslevelezők hatalmas gárdája. A dolgozók milliói vesznek részt a falusi és munkáslevelezők mozgalmában. A munkás- és falusi levelezők úgy írnak az újságba, mint a szocializmus aktív építői, akik mindenütt észreveszik a szovjet valóság összes kérdéseit, felismerik és kárhoztatják az előrehaladás és építés akadályait, reámutatnak a hibákra, sürgetik a termelés és munka fokozását, — *Sztálin* szerint *„ők a munkás- és parasztsajtó építői."* Miközben ezek a levelezők nyiltan bírálják a vállalatok és intézmények munkájában még tapasztalható fogyatékosságokat, beszámolnak egyben örömmel és lelkesen az új élet fejlődéséről és szépségeiről.

Rengeteg szovjet ember vesz részt ebben a munkában, amely eleven kapcsolatot jelent a szovjet állam és a Párt vezetése és a néptömegek között. Értelmiségiek, mérnökök, tanárok, írók haladnak itt együtt a széleslátókörű munkásokkal és parasztokkal, a termelés élenjáró embereivel, a munka magas termelékenységét megvalósító munkásoknak, a tökéletes munkamódszerek előharcosainak írásaival. A lapok is állandóan foglalkoznak a munkás és falusi levelezők alkotásaival, észrevételeivel — így alakul ki a leggyümölcsözőbb kezdeményezés a szovjet sajtó és a nép között. Igy szolgálja a szovjet sajtó a néppel állandó kapcsolatban *Lenin* és *Sztálin* pártjának nagy ügyét, a Szovjet Haza eszméjét és valóságát, a kommunizmus felé haladó szocializmus ügyét. Kifejleszti a dolgozókban a szovjet hazafiság nemes érzését, harcra lelkesíti őket a szocialista állam további fejlődéséért és felvirágzásáért, a béke nagyszerű gondolatáért és megteremtéséért —

Magyarországi műemlékek

Pálinkás László:

A Délvidék visszatért műemlékei. Kny. Művelődés. 8-r. 6 kép 16 l. Bp. 1941.

Gent (1720)

ítel

óval: Hatszárötven
mely összeget, pósta
ames bankról a mai
levételezten. –

1917 junius 16-án

Nagrand Libász

Magyarországi (keramika

története)

Siklóssy László:

A magyar (Holics,
Tata, Stomfa. 4-r
154 kép, 76 l.
Bp. 1917

Gent (2024)

	B·218		
	[illegible]		
	468		
	31527		7881 75
	32 230	250 –	8057·50
	5·46	340 –	1856·40
		25	157250
288		80	23040
			21194 35
			2099405

Magyarországi
Ötvösség

Szalay József: A XIV
és XV. századbeli ötvösség két remeke.
Kny. Műipari Ipar.
4-r., 9 kép., 20 l.
Bp. 1893

Gont (2096)

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
74/1940

Magyarországi ötvösök
rendkívüli

Pulszky Károly – Radisics Jenő – Szendrei
János: Az ötvösség
rendkívüli Magyarország-
ban. I–II. kötet.
2-r. Bp. 1885.

Gent (1836)

szükséges munkákat és azok költség
és a munkával ebben az évben elkés
Nagyon kérem azért Méltóságodat, h
részben már ebben az évben megkez
Kérésemet megujítva vagyok Mélt

Mártonhely 1913 május 22

Magyarországi régi falképek

Römer Flóris: Kirchliche Wandgemälde des XIII. und XIV Jahrhunderts in der Eisenburger Gespanschaft. Wien. 1874

Gent (1910)

i beosztást feltüntető térképet.

iszonkötésben **előfizetőknek** — hiva-
az előfizetési határidő lejárta után

lt (100.703. sz.) csekklapon történő
ás külön megrendelés mellőzésével.
uár hó 31.

özponti Statisztikai Hivatal.

INDÁJA.

Magyarországi régi falképek

Römer Flóris: Régi falképek Magyarországon. 2-r., 77 kép, 170 l. Bp. 1874

Ajánl (1909)

h. államtitkár.

ságának,

Budapest.

Magyarországi
reneszánsz

Pálinkás László:
A renaissance
Magyarországon.
16-r. 32 kép 28 l.
Bp. 1942
Gent (1721)

U. az olasz nyelven.
Bp. 1942
Gent (1723)

vétel

al: Hétnár Kornáról
Hermes banktól a mai
a utján érkezett.

hevételezte:

ápriliś 26-án Regrandlilian

Magyarországi
klasszicizmus
építészete

Zádor Anna –
Rados Jenő:
A klasszicizmus
építészete Magyar-
országon. 4-r
250 kép, 424 l.
Bp. 1943.
Gent (2406)

szolgabiroi járás, Csernán
lakó Szalánczy Sándor
szabadcságott állómány beli
nyugalmazott honvéd szá-
zadósnak

a bennt alázattal irt ügy
ben. —

Magyarország

Könyvkötészet

Romhányi Károly:

A magyar könyvkötés művészete a XVIII. és XIX. század-ban. 8-r. 48 kép. 340-l. Bp. 1937.

Gent (1913)

Magyarországi
középkori téglaépítészet

Römer Flóris: A középkori téglaépítészetről Magyarországon. M-r, 2 kép, 11 l. Pest, 1864.

Gent (1904)

Dr Fleischer Nyula

Kérni

[illegible]ezeném, hogy a mel-
[illegible]n feltüntetett Költsé-
Zoltán muzeumi I. rg
[illegible]udapest VI. Aréna ág
Nagyarkadjenek.

Magyarország

középkori emlék-

szerű építészet.

Ipolyi Arnold: A

középkori emlékszerű

építészet Magyarország-

gon. Kny. Pondapesti

Szemle. 6-r Pest.

1862.

Gent (1063)

17.588/1917.
----------szám.
eln.

./.

A Műemlékek Országos Bizottságának a folyó évi julius hó 20-ikán 538 szám alatt kelt fölterjesztésére szives tudomásul végett másolatban visszakérőleg megküldöm.

Budapest, 1917. évi október hó 18.

A miniszter rendeletéből:

Magyarországi középkori emléképítészet.

(szerk.)

Ipolyi Arnold: Magyar műemlékek. VI. A középkori emlékszerű építészet Magyarországon. Kny. A M. Tud. Akadémia évkönyvei- 4-r. 30 l. Pest 1862

Gent (1062)

16.165/1917.
----------szám.
eln.

./.

A Műemlékek Országos Bizottságának, szives sürgős véleménynyilvánitás végett ide mellékelten visszavárólag megküldöm.

Budapest, 1917. évi október hó 23.

A miniszter rendeletéből:

miniszteri tanácsos,

Magyarország közép-
kori és renaissance
stylű műemlékei

Myskovszky Viktor:

( ) 2-r. Bécs, 1889.

Gent (1626)

103
1906

A m.kir.vall. és kö
7609.sz.a.kelt s a IX.ker.állan
mása:

Utasi tom az államp
zottságánál fölmerült és a jöv
zésére ötezer/5000/ koronát az
vatalos nyugtájára elszámolás
s tárcám naplójában kiadáskép

A másolat h

Magyarországi kő-
zépkori művészet

Ipolyi Arnold: A
középkori művészet
Magyarországon
Kny. M. Tud. Aka-
démia évkönyvei
4-r. 80 l. Pest 1863

Gentl (1064)

…rszágos Bizottságának
Budapest.

…al folyó évi october
… alatt kelt értesitésére,
…l. templom megvizs-
…izott Fankovich Lász-
…ésére a Hermes bank
…k megküldött 33 Kor.
…ó nyugtát ide csatól-

… 1917. october 26án
A hivatal fönöke:
Kenekely
kir. műsz. Tanácsos

Magyarország (közepkori) várai

és városai

Wenzel Gusztav:

Magyarország közép-
kori várainak és
városainak épít-
kezési módjá-
ról
4 r, 13 l.
Bp. é. n.
Gent (2364)

A MUNKÁCSI M. KIR. ÁLLAMI FŐ

247 szám.
1914

Műcsalérek Or

Nagyszőlőtetű

Vonatkozással 1913
van szerencsém
értesíténi, hog
a vezetésem al
Könyvtára vésze
tetét a Műc
mányeinek Kö

K. D. K.

Magyarországi mester

Jézus születése (1430 körül) (Fotó)

Bodnyik – Hevesy – Rabinovszky: 2000 év festészete. Bp. 1943. 110., 111., 456., 457. l.

M. D. K.

Magyarországi mester

Mária halála XV. sz. vége (Bártfa, Sz. Egyed-templom) (Fotó)

Bartuzik-Hevesy-Rabinovszky: 2000 év festészete. Bp. 1943. 107., 456., 457. l.

A Magyarországi négyszarokbástyás
várkastélyok

Balogh Jolán cikke
Művészt, 1954. 247 lap. 2 sz.

A Pesti Hírlap Vasárnapja 1931 febr. 15. I

Világünnep egy magyar asszony emlékére.

(Kinai könyv a hétszázéves magyarországi Szent Erzsébetről.)

A regényes kuriózumok sorába tartozik az a munkásság, amelyet Sanghájból érkezett hosszu levél közöl: dr. Szun-vej könyvet ir a szerinte legérdekesebb magyar asszonyról, aki „egyuttal a világ leggyönyörübb karaktere". Meg is küld egy hosszabb részt áttekintésre és kiegészitő adatokat kér.

— A magyar föld asszonyszentje megérdemli, — szól a kinai nézet — hogy akár a Csung-jung krónikájába jutott légyen. Már pedig a Csung-jung az erény és a széptudomány főkönyve, amelyet maga Konfuce alkotott még Krisztus előtt a VI. században.

Világszerte aktuálissá lesz ebben az évben Szent Erzsébet, miután *kerek hétszáz éve* a halálának. Jubiláris ünnepség leszen Pozsonyban, ahol született, Wartburgban, ahol legtovább élt és annyit szenvedett, Marburgban, ahol szalmaágyán elhunyt, Boroszlóban és Bécsben, ahol relikviáit őrzik, Hogstraatenben, ahol a legendáit ábrázoló remek gobelinek vannak és még sok helyt.

Vulgárisan: a világ egyik legnagyobb idegenforgalmi eseménysorozata is készül 1931 november 19-re. Hit és költészet, mese és művészet csodái tárulnak ujra föl a forfait-utasok és rajongó zarándokok elé.

Murillótól Schwindtig, akinek modern freskója az ujjáépült Wartburg-kastélyt disziti, nagy művészek hosszu sora örökiti meg a szent magyar nőt s templomok épültek még Amerikában is a tiszteletére.

Szent Erzsébetről azt mondja a türingiai leirás, hogy a szülősorsot engesztelte ki; hiszen anyját, Gertrud meráni hercegnőt, eszeveszett pazarsága és erkölcstelen zsarnoksága miatt ölték meg Pilisen 1213 szeptember 18-án; apja, II. Endre király pedig vitéz, de könnyelmű férfi volt, akinek István fia a tragikus utolsó Árpád-sarj lett.

Türingia grófja, Lajos, 1211-ben csak 11 esztendős volt, amikor a piciny Erzsébetet odaküldték Hermann fejedelemhez a wartburgi kastélyba, hogy jegyesének szülei neveljék tovább. De a jövendő anyós, Zsófia, bármennyire nagyvilági dámává akarta nevelni, Erzsébet „tulmélyen vallásos és alázatos" maradt.

Kettős legenda regéli el a rózsák ismert csodáját, amelyet sokan elfelejtettek és oly kevesen követnek. Az első rész szerint Pozsonyban ki-kisurrant az udvari konyhába, hogy minél több ennivalót szedjen össze a szegények számára. Ezért a szakácsok zugolódtak s a király maga sietett ki a zajra. Erzsébet köténye étellel volt tele s amikor Endre kérdezte, hogy mit visz a kötényben, a kis hercegnő elpirulva mondta:

— Rózsákat szedtem a kertben.

— De hisz elmult már a rózsavirágzás.

Amikor utána nézett, mégis csupa friss rózsa illatozott a kötényben.

Magyarországi Szent Erzsébet képe a csehek által elrabolt kassai dóm főoltárán.

Később pedig a legenda Türinglában ugy szállott szájról-szájra, hogy a férj — nem az apa — vonta kérdőre az aggódó Erzsébetet s akkor történt a csoda.

Huszéves volt Lajos, amikor az eisenachi oltár elé vezette a tizennégyesztendős Erzsébetet. A fiatal asszony nemcsak férjét szerette, hanem szegényeit is. Rávette urát, hogy Wartburgban menedékházat épittessen. Maga varrta a szegények ruháit s az éhinség idején naponta 200 személyt látott el ennivalóval. Lemondott az élet minden kényelméről. Amikor Lajos a keresztes-haddal elutazott a Szentföldre és még abban az évben (1227) meghalt a távoli Otrantóban, Erzsébet a szegényeinek sorsára jutott. Henrik herceg, aki a kormányzást átvette, kiűzte az asszonyt és gyermekeit a wartburgi várból.

Az eisenachiak félelmükben sehol nem fogadták be Erzsébetet, hasztalanul kopogtatott be szállásért vagy élelemért. Sok szenvedés után csak a lovagok közbenjárására, miután Lajos holttestét meghozták, adta vissza Henrik a türin-

2840

kezében. Ő mindig vágyott gyermekre. Dehát nekünk, szivem, nem adott az Isten. Ugy éreztük, hogy jó üzletet kötöttünk. Legalább szerethettünk valakit. Az emberek — hidd el — csak szeretni akarnak valakit. Mindenkiben van egy nagy-nagy adag szeretet, mely nem találja helyét. Bennem azt hiszem annyi van, hogy kilenc gyerekre is futná. Nyáron Zamárdiban találkoztam egy vénkisasszonnyal, az — képzeld — mindig fogkefével és fogpéppel mosta a kutyája fogát. Hóbortosnak tartották. De mit tehetett róla, hogy az ő szeretete a kutyájának jutott, hogy az ő szeretetének nem akadt más gazdája?

— Nem, mi egyáltalán nem képzelődtünk. Az uram egy este azt kérdezte, vajjon miért karoltuk föl éppen Sárikát s nem egy más kislányt, aki épily elhagyott, éhes és inséges. Nyilván azért, — magyarázta — mert Sárika a legkedvesebb, a legszebb, a legkellemesebb. Merő önzés az egész — mondotta. — A csunya, beteg gyermekeket is szeretni kellene, ahogy az apácák, a kedvesnővérek teszik. Ehhez igazibb erő kell, igazibb jóság.

— Elég az hozzá, az anya több hónapig feküdt a kórházban s azalatt a kislány nálunk lakott, nálunk étkezett. Az apa tudomásul vette ezt, átmenetileg megengedte, hogy — felesége fölépüléséig — mi viseljük gondját. Nem is emlegettük ezt senkinek. Ismétlem, mi nem varrtunk himet ugynevezett „nemes tettünk"-re. Később eszméltünk föl. Mert az, ami nekünk magától értetődő és természetes volt, a többieknek nem volt magától értetődő és természetes. Az utcánkban lakó szegények nyilván sokat tárgyaltak felőle, meghányták-vetették egymást közt. De egyelőre hallgattak. Mindössze azt vettük észre, hogy egy idő óta csodálkozva, vagy szánakozva pillantanak felénk, furcsán, szinte görbe szemmel.

— Végre házmesterünk kirukkolt. Az iránt érdeklődött, meg vagyunk-e elégedve nevelt lányunkkal. Ezt a szót ugy foghegyről fanyalogva ejtette ki. Bajusza alatt gunymosoly szemtelenkedett. Kedves jóság — feleltem. — Tudomásul vette és vállat vont. Tejeskofánk azon sopánkodott, hogy Sárikát — bizonyára jogtalanul — az utca legvásottabb lányának tartják. Annyi bizonyos, hogy mindenfélét beszélnek felőle. Egy helyesirási hibáktól hemzsegő, szálkás betükkel irt névtelen levél kiméletesen arról értesitett, hogy Sárika a hátunk mögött kinevet bennünket, azt hireszteli, hogy helyesebben tennénk, ha kifizetnők adósságunkat a sarki fűszeresnél és nem „uraskodnánk". A szomszéd vici tudtomra adta, hogy Sárika lop. Az az öreg szakácsnő, aki házunkban szolgál az első emeleten, titkolózva félrevont, elmesélte, hogy Sárika a világ leggonoszabb teremtése, szájas, pimasz, durva s az édesanyját — legalább azt hallotta — multkor ugy hasbarugta, hogy ágynak esett, azért kellett kórházba szállitani, csak meg ne haljon szegény.

— Néhányszor az is megesett, hogy Sárika nem jött ebédre. Amint kiderült, ilyenkor a házmesterünk nem engedte föl hozzánk. Azt hazudta, hogy már megebédeltünk, vagy hogy elmentünk, nem vagyunk itthon.

— Mit szólsz ehhez, szivem? Gyülölték ezt a teremtést, mert mások szerették őt. Gyülöltek minket, mert szerettük őt. Irigyelték tőle, hogy a mi szegényes asztalunknál eszik s irigyelték tőlünk, hogy megosztjuk vele falatainkat. Nyiltan, titokban áskálódtak ellene. A legenda pedig nőttön-nőtt. Zsongott a környék. Sárika előbb csak neveletlen utcagyerek volt, később már tolvaj, betörő, gonosztevő, sőt anyagyilkos is. Messalina nem volt oly parázna, Nero nem volt oly vérengző, mint ő.

— Mult héten meggyógyult édesanyja, mert — amint sejtheted — mégse halt bele abba a sérülésbe, melyet ez a hétéves leányka okozott. Hazajött, elvitte tőlünk Sárikát. Azóta csak hetente egyszer ebédel nálunk, csütörtökön. Talán jobb is igy. Különben az utca valóságos szörnyet formál belőle s végkép türhetetlenné teszi helyzetét.

— Amikor nem eszik nálunk s üres a helye az asztalnál, gyakran beszélgetünk róla. Még emléke is kedves nekünk. Voltakép most értem meg azt, amit multkor mondott az uram s amit akkor nem értettem, hogy a szegény emberek csak egymás előtt szégyelhetik a szegénységüket, hogy erről ők maguk tehetnek, hogy ebben cinkosok valamenynyien. Tényleg, a szegények gyülölik egymást és ezért szegények. Ha szeretnék egymást, gazdagok volnának. Vagyis akkor nem volnának többé se szegények, se gazdagok, csak testvérek, akkor maga a Paradicsom valósulna meg a földön és eljönne Isten országa. Igen, szivem. A gyülölet a szegénység s a szeretet a gazdagság. Ugy van ez, ahogy az Ur Jézus Krisztus mondta...

Női arckép.
Cornelus de Vos festménye a budapesti Szépművészeti Muzeumban.

Magyarországi Szent Erzsébet szobra a kassai dómban.

giai birtokok egyrészét Erzsébetnek. Marburgban, ahol kórházat épitett és vagyonát szétosztotta a szegények közt, a jóságos cselekedetek hosszu sora után halt meg saját kórházában.

Már négy évvel utóbb, 1235 nov. 19-én, a szentek közé iktatták, annyi csodatétel gyült össze felőle. Az által Szent Ferenc tiszteletére emelt kápolnában temették el. Maga II. Frigyes vette ki sirjának első kövét, amikor sok fejedelem és püspök jelenlétében ünnepiesen kiemelték holttestét és aranykoronát helyezett a fejére. Marburgi sirja fölé Konrád nagyszerü kora-gótikus dómot emelt, a Szent Erzsébet-templomot. A szentély fölött fényes arannyal-ezüsttel ékes alakja tündöklik a Megváltó és Szűz Mária közt, a 12 apostollal környezve.

Zsófia nevü leánya révén, aki a brabanti Henrik neje lett, Erzsébet a hesseni uralkodóház s Európa számos királyi családjának ősanyja. A Windsorok, Hohenlohék, Habsburgok s a hazai családok közül a Batthyányiak, Bethlenek, Lónyayak, Rákócziak, Széchenyiek is kaptak többékevésbé Erzsébet véréből.

Nincs magyar asszony, akiről annyi fenkölt irást és eszményi szobrot vagy képet alkottak volna, mint Szent Erzsébetről.

Száz éve, hogy Montalembert megirta a Vie de Sainte Elisabeth de Hongriet, amely ma is áhitatos olvasmánya a hivőknek, de még sok országban egyházi és világi irodalom és művészet uj meg uj termékei hirdetik az árpádházi királyleány karitászát.

Liszt Ferenc Szent Erzsébet-oratóriumát pedig az eddigi terv szerint Rómában, Budapesten, Berlinben, Newyorkban és Londonban fogják az évfordulón bemutatni.

Tábori Kornél.

Magyarországi Szent Erzsébet alamizsnát oszt a szegényeknek. Pittoni XVII. szazadbeli olasz barokk festő képe. (A budapesti Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményeiből.)

2841

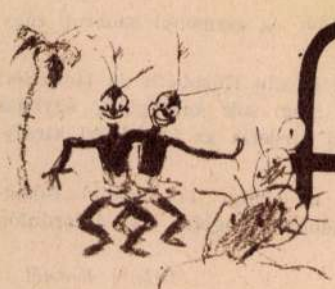

A tundrák fia

IRTA: BIBÓ LAJOS.

Nos. — vége. Befellegzett.

A művelt olvasóközönség szeme kinyilott, az ugynevezett tősgyökerek és őserdők mehetnek Kukutyinba zabot hegyezni. A közönséget nem lehet többé mindenféle ostoba irka-firkával félrevezetni és falhoz állitani. Az olvasóközönség végre rátapintott a lényeg elevenjére és rájött, hogy az elvont irodalom, vagyis az igazság és az élet csinált művészi tükre helyett elmék verejtékezésének zavaros eredménye, üres és unalmas szószátyárkodás, semmi egyéb. Az olvasóközönség tehát e nagy hordererejü felfedezése óta fütyül a szép szavakra, nem akar semmi mást, csupán szórakozást. Mint modern iró, aki minden idegszálammal érzem az ujkor szivének lázas lüktetését s magam is rokonságot érzek a sejtés távolában rejtőzködő delejes titkokkal, teljesen és egészen igazat adok a közönségnek. Fő az érdekesség! — kiáltom magam is és éppen ezért méltóztassanak megengedni, hogy bemutassam a mai kor igényeihez szabott legujabb halhatatlan művemet.

A borzalmas fogsor.

I.

John Állkapocs, aki kint a Tundrákon született s akit barátai villogó, görbe fogai után egyszerüen csak Cápának neveztek, odalépett Miss Csontvázhoz és rekedt hangon sugta a fülébe:

— Meneküljön!...

A miss, aki karcsu volt és mégis telt, beesett arcu, szeplős és sárgabőrü, de mégis szép, mint egy kigyulladt démon, megrázkódott, párductestén hullám rezdült át s csak ennyit mondott:

— Hova?

Állkapocs rászegezte üres tekintetét.

II.

Ah! Ez a tekintet. Ez a tekintet az, amiről külön kell szólnunk. Mély volt és titokzatos, mint a vadon, vonzó és taszitó, mint a mágnes, bágyadt és foszforeszkáló, mint az északi fény, és hideg, dermesztően hideg tüzek izzottak benne.

Állkapocs tehát ezt a tekintetet szegezte rá Miss Csontvázra.

— Hova? — ismételte meg a kérdést. — Hát ki, vagy el, esetleg be. Az ablak nyitva van. De gyorsan, mert már hallom üldözőink lépteit.

Miss Csontváz felszökött az ablakpárkányra. Állkapocs még látta, hogy belekapaszkodik a sürgönyhuzalokba s ott marad harminchét emelet magasságban ég és föld között lebegve, ezt még látta, többet azonban már nem, mert az üldözők ebben a percben már dörömbölni kezdtek az ajtón s be kellett ugrania a kürtőlyukba.

III.

A menekülésnek minden utja el volt zárva, Állkapocs tehát leereszkedett a csatornába.

— Na, Állkapocs, most mutasd meg, hogy milyen cápa vagy, — mondotta magának maró gunnyal, amikor a büzös csatornában körültekintett.

A lucsok kötésig ért. Állkapocs tehát uszásra fogta a dolgot. Két órai küzdelem után világosság kezdett derengeni a távolban. Állkapocs néhány erőteljes tempóval elérte a csatorna torkolatát. Kint volt a vasszerleitungból és kint volt a tengerparton.

— És most merre? — tette fel magának a kérdést. — Szudánba, vagy Alaskába?

IV.

Szudán?

Ifjukorának emlékei elevenedtek meg. Küzdelmei a vadakkal. Az a harc, amikor vitorlásuk zátonyra került. Skalp-sziget mellett. Hajnalban a benszülöttek megrohanták őket. Vitézül, sőt derekasan tartották magukat. Különösen a kapitány. A feje, amit egy öles néger harcos nyisszentett le harci bárdjával a törzséről, már lent volt a porban, a pipa azonban még mindig ott füstölt a szájában. Nyugodtan szivta tovább, mintha mi sem történt volna.

Már csak ketten voltak életben, ő és Bill, a hajóinas. De Billt is dárda járta át s egyszerre egy egész sereg üvöltő vad fordult ellene. Az egyik fölemelte szörnyü yatagánját, a bárd megvillant a levegőben...

V.

Állkapocs kiköpött maga elé. Ez az emlékezés fájó hurt rezditett meg a szivében.

— Gyerünk talán inkább Afganisztánba, — mormogta. — Hátha megadja az emir az öt dolláromat.

VI.

Három hét mulva elérte a Tyret-folyót. A folyót az ötvenkét fokos hidegben vastag jégpáncél boritotta. Ez a csodálatos ország seregestül csábitotta ide az embereket s csapatostul vonultak észak felé.

Magyarország szent

Erzsébet

kepe a csiksomlyói

szárnyas oltáron

Egyházm. Lap

1886. 116. l.

Budapest, 1908. jun. 20

Báró úr!

Magyarországi Szent
Erzsébet ikonográfiája

1

Egyházm. Lap
1881. 33. l-64. l.
97. l. 121 – 136. l.

Lásd Erzsébet alatt
is.
és Árpádházi Szent
Erzsébet alatt is.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
306 – 1908. szám
Érkezett: május 14-én.

Tekintetes
Országos Műemlék
Bizottság

A BUDAVÁRI
FŐEGYHÁZ
ÉPÍTÉSVEZETŐSÉGE

Schulek Frigyes műépítész
műegyetemi tanár.

< Magyarországi szent
György-ábrázolások
forrásai >

Balogh Jolán:
< Ny. Arch. Ért.
1929. 134. l.

Openbare Leeszaal en Bibliotheek

VII. 44 – 53.

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: vidéki Magyarság, Szabadka
Megjelent: 1947 aug. 18

Ujból megkezdte müködését az ujvidéki szerb Matica

Dr. Balla Pál miniszteri osztályfőnök beszéde a magyar nemzetiségi politikáról

Ujvidékről jelentik: A Szerb Matica kétévi szünet után mos tartotta első ülését, amelyen megjelent dr. *Balla* Pál, miniszterelnökségi osztályfőnök, kormánybiztos is. A kormánybiztost ünnepélyesen fogadták az épületben. Dr. Balla Pál megtekintette a régi és ujabb szerb festők képeit, amelyeket a Szerb Matica őriz, s a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott azokról a kulturális értékekről, amelyeket a Szerb Matica őriz.

A választmányi ülésen dr. Balla Pál beszédet mondott, amelyben hangsulyozta, hogy Isten áldását kéri a Matica Szrpszka hazai szerbjei több mint százesztendős multra visszatekintő intézményének müködésére abban a reményben, hogy az ujra megindulo munka hathatósan szolgálja a kölcsönös megértést és ezzel a lelkek összefogásához füződő egyéni és nagy közösségi érdekeket. Amidön elvállalta a Matica kormánybiztosi tisztségét, tisztában volt a magyar kormány megértő, nemzetiségi politikájával, amelynek alapelve hogy az ország területén élő nem magyarajku polgároknak joguk van nyelvük, népi kulturájuk szabad müveléséhez és fejlesztéséhez, joguk van ahhoz, hogy sajátos népi mivoltukat akadálytalanul kiélhessék. A nemzetiségek e természetes jogát a magyarság mindenkor elismerte és biztositotta. Ezt bizonyitja a Matica több mint százéves multja is. Hivatkozott az egyesület alapitójának, Thököly Szávának szellemére, aki fajtája iránti szeretetét teljesen összhangba tudta hozni a magyar hazája iránti hüséggel és a magyarság iránti meleg vonzalmával és mindenkor határozottan sikraszállt a szerb-magyar megértés mellett.

A beszédre dr. *Mócs* Sándor, a Matica elnöke válaszolt, hangoztatva, hogy ez az intézmény, amely a multban a legszorosabb összeköttetésben állt a magyar irodalmi, müvészeti és tudományos élettel, a jövöben is ezen az uton halad Példákat sorolt fel annak bizonyitására hogy a Matica mindig a magyar-szerb megértést szolgálta. Már régebben is legszorosabb összeköttetésben állt a Petőfi- és Kisfaludy Társaságokkal, valamint a Magyar Tudományos Akadémiával. Az elnök köszönetet mondott dr Balla Pál kormánybiztosnak azért a megértésért, amelyet a Matica irányában mutatott.

A beszédek után az egyesület különböző ügyeit tárgyalták és a napirend összes pontjait a kormánybiztossal egyetértőleg elfogadták. Ülés után dr. Balla Pál miniszteri osztályfőnök látogatást tett dr. *Csirics* Irinej bácskai szerb püspöknél.

Lesz bábszinház, szabad játékok, fürdés stb. Mindenki hozzon magával ennivalót, fürdőruhát és villamospént. A szülők is eljöhetnek akár egész napra, akár a délután 6 órai áhitatra. Hazatérés este fél nyolckor.

— **Kétévi fegyházra sulyosbitották az ujvidéki közellátási hivatal volt vezetőjének büntetését.** Ujvidékről jelentik: Rédei Györgyöt, az ujvidéki közellátási hivatal volt vezetőjét azzal vádolták, hogy még a katonai közigazgatás alatt sulyos visszaéléseket követett el hivatali minőségben. Az ügyészség okiratthamisitás és csalás miatt adott ki vádiratot Rédei ellen és az ujvidéki törvényszék nyolchónapi fogházbüntetésre itélte. A vizsgálati fogságban lévő vádlottat 10.000 pengő óvadék ellenében szabadlábra helyezték. A tábla megszigoritotta büntetését, kétévi fegyházbüntetést kapott. Rédei felebbezet.

— **A szabadkai házak fellobogózása.** A közeledő Szent István ki-

nagy felháborodást keltett az a hi
hogy a munkások átkutatják a kiáso
csontvázakat, aranygyürüket vagy m
értéktárgyakat keresnek és a kop
ponyák fogait is kitördelik, hátha talá
nak aranyfogat. Az emberi csontok
teljesen össze-vissza törtdelik és kegy
letsértő módon hányják azokat a tö
melékek közé és a szemétrakásra. A
talában az a vélemény a községbe
hogy ha már a volt temető helyén ép
keznek, járjanak el kegyeletesebben
akadályozzák meg az ilyen kegyele
sértő eljárást.

Téli szükségletét
burgonya-és vöröshagymából
jegyeztesse elő
Rózsa Károlynál Majsai ut 53.

— **Öngyilkosság Szenttamáson.** Bl
zsanyik Mihály ötvenéves szenttamá
gazdálkodó szállásán felakasztotta m
gkt és mire hozzátartozói rátaláltak m
hagott volt. A vizsgálat megállapitott

Magyarországi vár-
kutak

Seemann Gábor -

Határok középkori
várkútjai. Kny.
Iparosok Olvasó-
tára. 8-r, 2 kép
27 l. Bp 1914.

Gyűt (2015)

| | | |

Magyarországi Szűz
Mária kegyhelyek

Schaefer Jakab:
A boldog. Szűz Mária
kegyhelyei Magyarországon. 16-r. 103 kép.
115 l. Bp. 1897.

Gent (1966)

szternek f. é. november hó 15-én
sti cs. és kir. katonai parancsnokság-
ata:

védelmi m. kir. miniszter úrnak
a Budapesti Közlöny folyó évi
egyházi épületeken lévő rézanyagnak
tárgyában megjelent rendeletére ér-
hogy az ujvidéki gör. kel. szerb székes-
sen tagolt és domboritott, részben ara-
tt, karcsú rézsisakját, amely a templom-
zést ád, annak művészeti értéke alapján
lmentem.-

lat hiteléül:

Magyarországi téglaépítészet

Ipolyi Arnold: Magyar műemlékek. II. Téglaépítészeti emlékek. Régi magyar keresztkutak és Magyarország címereinek monumentális használata. 8-r 55 l. Pest, 1861.

Gent (1061)

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
893 /1917 szám
Érk.: 917 év okt. hó 31. n.

<Magyarországi
várak tört. fejlődése>

Soós Elemér: < >
8-r. 35 kép 32 l.
Bp. 1912

Gent (2039)

A miniszter helyett.

Kárayvaba

államtitkár.

Magyarországi
vaŕépítés

Pataky Vidor:

A XVI. Háradi vaŕ-
építés Magyarország-
on. Kny. Bécsi
M. Tört. Intézet
év könyve. 8-r
6 kép 35. l. Bp
[1931]

Gent (1740)

M.D.K.

A magyar üvegművességtörténde a reform-
korban és az elnyomatás idején.

Borsos Béla ákhe.
Művért, 1954. 2. sz. 253 l

Magyarországi viking leletek

Paulsen Péter: [ ]

4-r 27 kép, 59 l

Bp. 1933

Gent (1750)

NEMZETKÖZI SZÁLLITÁSI IRODA
INTERNATIONALES SPEDITIONS BUREAU.

Szállitási, bizományi és elvámolási iroda
Speditions-, Commissions- u. Verzollungs-Bureau

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCZA 14.

BUTOR-SZÁLLITÁS

CS. ÉS KIR. SZABADALMAZOTT BUTOR-KOCSIKKAL
és
BUTOR-BERAKTÁROZÁS.

MÖBEL-TRANSPORT

MIT K. U. K. PATENTIRTEN MÖBEL-WAGEN
und
MÖBEL-AUFBEWAHRUNG.

Nagytekintet
Miniszte

A nagytekintetü
66 szám II. emeleten levő irod
illetve leltári tárgyaknak, v
f. hó 27. vagy 28. án a budapest

1021

Magyaros Miklós

1971. IV.23. /Petőfi/ 20,00 /3/Z.

Esti krónika II.

- A következő beszámolót Tréba Gyula készitette.

- Magyaros Miklós Miskolcon élő festőművész kiállitását, hat órakor nyitotta meg dr. Fehér Zsuzsa müvészettörténész a Fényes Adolf teremben. A müvész első budapesti kiállitásán a környezetét, a tájban élő embereket, Olaszországban és Bulgáriában szerzett élményeit ábrázolja. A népi élet, a falusi munka és a táj, a parasztemberek, a terméstől duzzadó föld, a tenger és a folyó, ihletői alkotó szenvedélyének. A természetnek a müvész szemében szokatlanul nagy hatalma van. Ez készteti arra, hofy közvetlenül tájakat fessen és olyan részletekkel gazdagitsa, amelyeket nem lát, csak érez. Igy szabadabbak, izgalmasak, rendkivül nagy szingazdagságról tanuskodó képei.

- Az olaj és pasztellképeken a vörös és a kék dominál a barna és a fehér mellett. A ma bemutatott gyüjtemény Magyaros Miklós számvetése, mutatja fejlődését és valla megtett útjáról. Első budapesti tárlata, a budapesti közönség előtt is, nagy sikerre számithat.

1971. IV.23. /Petőfi/ 20,00 /3/2.

Esti krónika II.

- A következő beszámolót Tréba Gyula készítette.

- Magyaros Miklós Miskolcon élő festőművész kiállítását, hat órakor nyitotta meg dr. Fehér Zsuzsa művészettörténész a Fényes A u olf teremben. A művész első budapesti kiállításán a környezetét, a tájban élő embereket, Olaszországban és Bul gáriában szerzett élményeit ábrázolja. A népi élet, a falusi munka és a táj, a parasztemberek, a terméstől duzzadó föld, a tenger és a folyó, ihletői alkotó szenvedélyének. A termé szetnek a művész szemében szokatlanul nagy hatalma van. Ez készteti arra, hogy közvetlenül tájakat fessen és olyan rész-letekkel gazdagítsa, amelyeket nem lát, csak érez. Így szaba dabbak, izgalmasak, rendkívül nagy szingazdagságról tanusko dó képei.

- Az olaj és pasztellképeken a vörös és a kék dominál a barna és a fehér mellett. A ma bemutatott gyűjtemény Magyaros Mik-lós számvetése, mutatja fejlődését és valla megtett útjáról. Első budapesti tárlata, a budapesti közönség előtt is, nagy sikerre számíthat.

Magyarosi Anna

– mühimző

Szent Györgyöt ábrázoló hímzett vecc-munkája a M.N. Muzeumban 1660-ból

Genth Verecke

V. 149. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Magyarosi Anna

mühimző

1660

l.

Divíparmtorh

200. l. után

keppel

Az interpelláló
hatalmasa volt. És
— Hát tanácsc
Kállay most m
— No, maguk
nem adnak, mert a
rint, nem érdemli
nem adnának, mer
a megsegítése.
Több szó nem
dóság iránt való
fogadták, mikor a
pen csak, hogy k
miatta.
— Most legalá
Kállay nyugoc
rozta meg a szája
— Persze, ho
az ezer esztendőbe
csak az, hogy a K

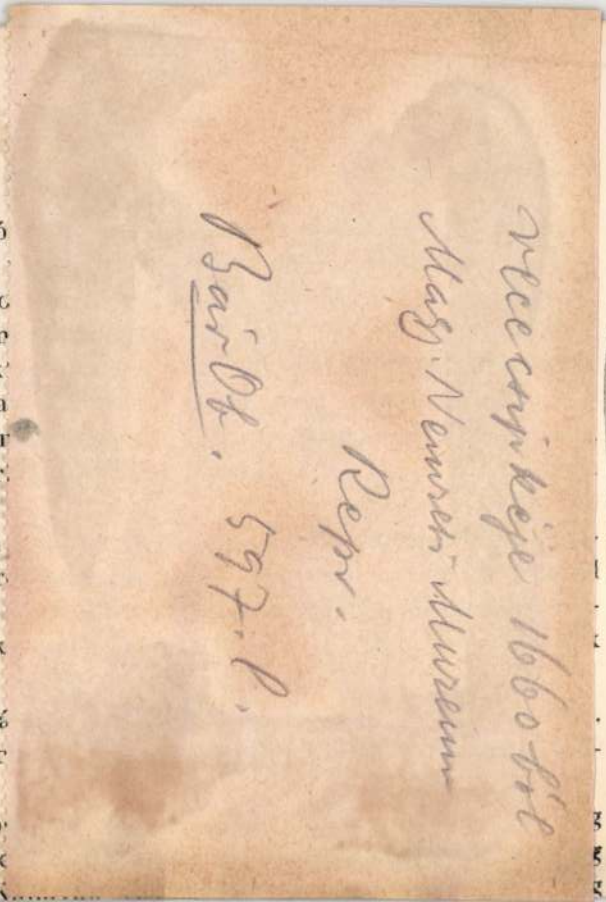

moskodás gondolatkörébe eső fogalmakat gyámoltalanul tudta kifejezni. Az élet nem kényszeritette arra, hogy megteremtse az erre alkalmas szóképeket. A «kijárás» pl., amely ma annyi lelkiismeretlenséget takar, ismeretlen fogalom volt az akkori Szegeden, vagy csak patriarchálisan ártatlan jelentéssel emlitették, teszem ugy, hogy a László szenátor, vagy a Bokor szenátor «kijár» a tanyájára. A törvényhatósági bizottság tagjai között is csak ilyen «kijárók» voltak. Hogy lehet «kijárni» városi bérletet, vállakozást, stallumot is, azt meg sem sajditotta még a szegedi nyelvtudomány. Emberemlékezet óta nem akadt itt senki se, aki kárt tett volna a közvagyonban, elharácsolt volna belőle akár csak egy piculát is, vagy fölprédálta volna, vagy csak meg is vámolta volna a szabad kalózkodás törvényei szerint. Azért dermedt meg nagy szörnyüködésében az egész város és azért tört ki aztán belőle vad viharzással a felháborodás, mikor nem sok idővel azelőtt, hogy idejöttem, mégis megesett, hogy a korrupció, amely talán csak a talajt kikémlelni surrant be valahonnan, két embert megkisértett és ki is rágta a hagyományos becsületből. Huszka városi számvevőt és Bába Sándort, a Szegedi Napló nagyhatalmu tulajdonosát. Ez papirféléket és nyomtat-

Magyarossy János id.

rajzoló

lakik

Magyarossy J.

alatt

(Magyaróvári plé-
bániatemplom)

Pintér Gyula: A (7
multja, értékei és
ereklyéi. 16-r., 3
kép, 16 l. Moson-
magyaróvár, 1940

Gyut (1802)

i hivatalnak

Kolozsvárt

Jetmányt azon kérés-
hogy azt a szokásos mó-
i és a tárgyalás nap-
záradékkal ellátva, visz..

MAGYAROVICS MIHÁLY, aranymüves

A XVIII.sz.közepén a pécsi belvárosi lakosságotxxx elő kelő lakosságot a kereskedők alkották.Tizen voltak.Néggg Négy aranymüves:volt akkor Pécsett: Radics Pál, Magyarovics, Szinkovich Jakab a belvárosban és Laczkovics József a szigeti külvárosban. 169.old. 8.jegyz

KOPASZ GÁBOR: Régi pécsi kézmüves mesterségek 167.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. 1971.
Pécs, 1972

Magyi János

az alábbi kódex
írója XV. sz.

Ebetrapia röviden
és további irodal.
ma

lásd

Klemm Antal:

A pécsi nyírkállai-
kódex magyar glosszái.
Pannonia-könyvtár
37. sz.

Pécs 1937. 9. l

MOB Kvt 2064.

MAHÁCSEK János egri ötvös. Az 1721. évi adó-összeirásban már találkozunk vele, amikoris a város I. negyedének 4. fertályában, mint vagyontalan zsellér iparost irják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Maharos Lajos iparművész

a Torontóban megrendezésre kerülő I. Iparművészeti Világkiállításra a magyar nemzeti előkészítő bizottság kiválasztotta művét, mely a kiállításra fog kerülni: kézzel vésett ezüstserleget. (említve)

Tálos Miklós: A világkiállításra válogatnak.
Dolgozók Lapja Komárom, 1973. aug. 10.

Mahalsek János faller M.D.K.

A Klir Vencel által épített ládhári református templom építésénél Mahalsek János és Plánéta Mátyás segédkezik.
(1792-1801)

A Miskolci Hermann Ottó Múzeum Közleményei 1955 december 34.l.

M.D.K.

Makár Alajos, festő

nincs a kolozsvári Képzőművészeti Főiskola végzett növendéke diplomamunkájával szerepel a kiállításon

Bozgida István: A kolozsvári Tartományi Képző-művészeti Kiállitás

Utunk - Kolozsvár, 1955. jan. 13.

Mahatsek János és

tovabb Planéta Mátyás

v épitettek a lád-
házai ref. templomot
1792-ben

l.

Magyar ref. templomok

I. k. 133. l.

A vízgyü

1. Dur
2. Bal
3. Sárv
4. Mar
5. Ráb
6. Mur
7. Zala
8. Bala
9. Kap
10. Drá
11. Bar
12. Völ
13. A

Ha viszon
adatokat fogj

A hány forrás, csermely, patak vagy folyóvölgy, annyifele változata a természeti szépnek. Mert a több ezer közül nincs egyetlen egy sem, mely minden tekintetben hasonlatos volna a másikhoz. Egyiknek a felső-, másiknak a középső vagy alsó szakasza a megkapóbb. Az egyik sívó szikla-, a másik törmelékes tufa-, konglomerát-, lősz-, vagy pannon-agyag mederbe ágyazott. Az egyik szédítő meredélyü szurdokban rohan s a szikla falba kőrkörös döbröket vájva, háznagyságú kőtömböket hengerget maga előtt; a másik partját virágmezős rétségek kisérgetik és medrében porrá őrölt fövenyt görget. Az egyik zajtalanul siklik tova, mint a parti kigyó a lapulevelek alatt, a másik zúgása betölti a völgyi tájat és jelenlétéről messziről értesíti a vándort. Kényelmes, kedves ösvény kanyarog az egyik partján, a másik sűrű surjánnal benőtt és parttalan szakadékában mohülte kövein lehet csak tovalépni. Szelid lejtéssel símul alá az egyik, lépten-nyomon zuhatagokat alkotva rohan a másik. Itt üde, vizportól csillogó lapuk, folyondárok, páfrányok, bokrok kisérik nyomon, ott tölgy-, bükk-, szil-, éger-, fenyőerdők sátora árnyazza be és ezek mindegyike változó aljnövényzeteikkel más-más jelleget adnak környékének.

Az egyes tájegységek szerint vegyük számba ezeket a csermelyket, patakokat, hogy majdan, mikor bejárjuk völgyeiket, megülünk partjaik szélén, felüdülünk habjaik kristálycseppjeitől már mint ismerősöket üdvözölhessük.

A Dunakönyökben, a Szentendre-visegrádi andezit- s a Pilis-

MAHATSEK JÁNOS, pallér

A ládházi ref. templomot 1792-1801 között Klir Vencel épitette. Ennél a munkánál Mahatsek pallér volt munkatársa Planéta Mátyással együtt. 34.old.

MARSALAKI KISS LAJOS: Ujabb adatok Miskolc 18. szazadi épitkezéseihez 38.old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. dec. Miskolc

MAHATSEK/MAHATZEK/János,pallér

1792.ápr,16-ána ládházi ref.templom alapkőletételénél az egyházi jegyzőkönyvből:"Lejöván Miskolcrul ottan lakozó komives maiszter Ur Kleir Vencel pallér Mahatzek Jánossal és Plánéta Mátyással". 34.old.

MARJALAKI KISS LAJOS: Ujabb adatok Miskolc 18.századi épitkezéseihez 38.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI,1955. dec. Miskolc

M.D.K.

Mahek Vencel, hörnüves

nevét az 1845-évi egri adóösszeírás említi.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 363. old.

M.D.K.

Mahknecht Keresztély, tiroli szobrász

faragta a XVIII. században
az egerszalóki búcsujáró temp-
lom feszületét.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

363. old.

2132. SZOBOR-ÁLLVÁNY, oszlopalakú, rózsaszín márvány *(Ft 150)* 1

2133. ÖRANGYAL SZENTEKKEL, faragott farelief *(Ft 200)* 1

2134. FALITÜKÖR, csiszolt, áttört aranyozott fakeretben 100

2135. KÉTÁGÚ FALIKAR, aranyozott sárgaréz *(Ft 60)* 1

2136. FALI VILÁGÍTÓTESTPÁR, aranyozott bronz, szalagdísz *(Ft 400)* 1

2137. MADONNA A GYERMEKKEL, színezett terrakottarelief, (sarkán apró törés) Népies *(Ft 100)* 1

2138. KIS FALIÓRA, tűzaranyozott bronz, szalag- és levéldísz, Francia, 19. sz. e. *(Ft 300)* 1

2139. ÁLLÓ-ÓRA, monstrancia-alak, áttört és domború, apró-lékos virágdísz, angyalfejekkel, tetején allegórikus nőalak, jelezve: Georg Mahl à Peest *(Ft 800)* 1

2140. ÁLLÓ-ÓRA, aranyozott bronz, apró, finom, áttört és domború figurális díszítéssel, mindegyik oldalán több díszes mutatólappal, bevésett 1562. évszám, szerkezete későbbi *(Ft 800)* 1

2141. FALIÓRA, aranyozott keretben, domború dísz, Magyar 1840 k. *(Ft 150)* 1

2142. SZENTELTVÍZTARTÓ, kalapált vörösréz, 18. sz. *(Ft 60)* 1

2143. PÜSPÖK, kezében feszülettel, színezett, álló faszobor, Osztrák 18. sz. m. f. 160

állványban elhelyezve. *(Ft 250)* 1

2106. PARAVANT, ötrétű, mahagóni, egyik lapjában Hegedüs: női aktot ábrázoló szénrajza, többiekben színezett angol lovas rézmetszetek. *(Ft 300)* 1

2107. MADONNA A GYERMEKKEL, faragott, színezett és aranyozott faszobor (kéz hiány). 18. sz. 70

2108. APPLIKÁCIÓS KÉP, női szentet ábrázol, aranyozott keretben, zárda-munka. 19. sz. e. f. *(Ft 50)* 1

2109. ÁLLÓ-LÁMPA, kalapált fehér fém, stilizált levéldísz, 18. sz. valanyra szerelve, zöld selyemernyő. *(Ft 250)* 1

2110. FALI-ÓRA, tűzaranyozott bronz, domború szalagdísz, tetején urna. Francia, 18. sz. v. *(Ft 800)* 1

2111. ÁLLÓ-ÓRA, alabástrom, domború levéldísz. Osztrák, 19. sz. e. *(Ft 200)* 1

2112. SZEKRÉNYÓRA feketére pácolt fa, aranyozott és faragott díszítéssel, mutatólapján zománcképp, ébresztő és naptárszerkezettel. Oszrák, 1800 k. *(Ft 300)* 1

2113. ÁLLÓ-ÓRA, négy faoszloppal, berakott és aranyozott bronzdísz, mutatólapján mozgó puttós szerkezet. Bécs, 19. sz. e. f. *(Ft 600)* 1

2114. FALI-ÓRA, faragott fatokban, domború bronzdíszítés, 19. sz. v. *(Ft 120)* 1

2115. FALI-TÜKÖR, faragott és aranyozott fa, felül szalagdísz, 60×45 cm. Louis XVI. st. *(Ft 300)* 1

MAHRECHT Keresztély tiróli szobrász. Az egerszalóki bucsujáró templom feszületét és oltár szobrait faragta a XVIII. században. /Voit 1956./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MAHEK Vencel kőmüves. Az 1845.évi egri adó-
összeirás emliti nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

1635. TEMPLOMI GYERTYATARTÓ, cinn, domború díszítéssel. Osztrák, XVIII. sz. 60

1636. GYERTYATARTÓ-PÁR, vésett, figurális bronz, reneszansz stílus. Olasz, XIX. sz. e. 70

1637. NAGY ÁLLÓ GIRANDOLE, sötét patinájú bronz, hétkarú kiképzését sasmadarak tartják, négy körmös lábon. Lengyel, XVIII. sz. 800

1638. KÉTÁGÚ GYERTYATARTÓ, aranyozott bronz, villanyra szerelve. 50

1639. ÁLLÓ ÓRA, négyoszlopos, feketére pácolt fa, aranyozott, vésett számlappal, 1850 k. 80

1640. OVÁLIS PORCELLÁNKÉP, két darab, szentek. Bécs, 1850 k. 12

1641. KRISZTUS-FEJ, sötétre patinázott bronz relief. 10

1642. KETTŐS KERESZT, vésett díszítéssel, XVIII. sz. 15

1643. ÁLLÓ NŐALAK, faragott és aranyozott faszobor. Osztrák, XVIII. sz. e. 500

1644. PIPATORIUM, fa, kétfiókos, XIX. sz. e. f. 50

1645. PIPATORIUM, diófa, egy fiókkal, XIX. sz. e. 60

1646. KOSÁR, áttört dísz, füles, Berndorfi. 70

1647. ÚJSÁGTARTÓ, aranyozott bronz, neobarokk. 40

1648. IRATLÁDA, bőrrel bevont fa, áttört vasveretekkel, XVII. sz. 250

1649. KÉPKERET, berakott, leveles elefántcsont dísszel, XVIII. sz. 30

1650. SZIVARTÁRCA, lakk, női képmással, XIX. sz. k. 10

1651. NŐI MELLTŰ, festett porcellánkép, ezüst foglalatban. 10

1652. GYERTYATARTÓ, sárgaréz, szentek fejével, három lábon, XIX. sz. e. 30

1653. TEMPLOMI GYERTYATARTÓ-PÁR, cinn, domború díszítéssel. Osztrák, XVIII. sz. 160

1654. LÁMPAÁLLVÁNY, szerecsen nőalak oszlopon, kezében virágág, faragott, aranyozott és festett fa, villanyra szerelve. Velence, XIX. sz. 300

1655. FÜRDŐ ELŐTT, carrarai márványszobor, hozzá erezett, fehér márvány oszlop. Jelezve: G. Horváth. 350

1656. GYÜMÖLCSEVŐ GYEREKEK, bronzszobor, vörös márványtalapzaton, hozzá faragott faállvány, jelezve: Pongrácz. 600

1657. IMÁDKOZÓ ASSZONY, bronz mellszobor, márványtalapzaton, jelezve: Margó 1900. 100

1658. LOPÓTÖK, népies, színes, virágos festéssel. 20

1659. KENYÉRKOSÁR, Louis, XVI. stílus, plated. 15

1660. ANYA GYERMEKKEL, bronzszobor, márványtalapzaton, jelezve: Pongrácz. 100

1661. ASZTALI ÓRA, aranyozott bronz, tetején allegorikus ülő nőalak. Francia, 1800 k. 1000

1662. KÉTOSZLOPOS ASZTALI ÓRA, feketére pácolt fa és alabástrom. Osztrák, XIX. sz. e. f. 200

1663. MOZART ÁLLÓ BRONZSZOBRA, egyik kezében hegedű, másik kezével vonóval dirigál, jelezve: Pauli. 500

1664. LEÁNYAKT, bronzszobor, jelezve: Pátzay. 150

1665. „LA RESIGNATION" álló női bronzszobor, sötét patinával, jelezve: P. F. Humann 1852. 150

1666. GYERTYATARTÓ, cinn, három lábon, domború dísz, (hibás), XVII. sz. 40

1667. ÁLLÓÓRA, monstrancia-forma, domború díszű bronz, tetején nőalak. Pesth, Georg Mahl. 1200

1668. ÜLŐ KÍNAI FÉRFI, zsákkal, elefántcsont netsuke. Kína, XVIII. sz. 150

1669. SZENT ANNA, elefántcsontszobor. Német, XIX. sz. e. 800

1670. DIANA ÉS BACCHUS, elefántcsontfaragás. Német, XVIII. sz. 1500

1671. KÉT FÜSTÖLŐ, madáralak, vas, arannyal tausírozott, India, XVIII. sz. 300

1672. PÁRBAJPISZTOLY, arannyal díszített, jelezve: Kuchenreuter. 40

1673. PISZTOLY. Török, XVIII. sz. 15

1674. TŐR, domború díszű gyenge ezüst. Balkán, XVIII. sz. 30

1675. PIPA, tajték, kettős címerrel, ezüstkupak, XIX. sz. e. 15

1676. PIPA, tajték, sok aktos, gáláns jelenettel, ezüskupakkal, XIX. sz. e. 20

1677. PIPA, tajték, vésett és leveles dísz, ezüstkupak, XIX. sz. e. 16

1678. ÓRAGARNITÚRA, aranyozott fém és onix, női alakokkal, óra és két hétágú gyertyatartó. Bécs, XIX. sz. m. f. 1200

1679. TÁNYÉR, három darab, cinn, XIX. sz. e. 50

1680. KORSÓ, cinn, fedővel, XVII. sz. v. 70

1681. TÁNYÉR, három darab, cinn, XIX. sz. e. 50

1682. KANCSÓ, cinn, fedeles, XVIII. sz. 40

1683. TÁNYÉR, három darab, cinn, XIX. sz. e. 50

1684. TÁLKA, cinn, füles, XVIII. sz. 30

1685. BÖGRE, füles, sárgaréz, XIX. sz. e. 10

1686. TÁLKA, cinn, füles, XVIII. sz. 30

1687. KORSÓ, vörösréz, XIX. sz. e. 15

1688. TÁLKA, cinn, füles, XVIII. sz. 30

1689. KIS KANNA, cinn, fedeles, XVII. sz. 20

1690. SÁSKA, bronz. Kína. 18

1691. FEKVŐ BIVALY, berakott bronzszobor. Kína, XVIII. sz. 15

1692. FALITÜKÖR, csiszolt, aranyozott fakeretben. 400

1693. NAGY FALITÜKÖR (2 darabból), diófakeretben, bronz díszítéssel. Magyar, XIX. sz. e. 250

1694. TALPAS, FEDELES SERLEG, ezüstözött fém. 50

1695. PECSÉTNYOMÓ, achát, tokban, XIX. sz. 10

1696. KEREK SZELENCE, teknőc, ezüstfoglalatban, XIX. sz. e. f. 30

1697. CSÉSZE ALJJAL, ezüstözött fém, vésett díszítéssel. 10

Mahl György

ötvös

1794. a pesti ötvös
céh ichmestere

Mihalik József. A
kassai ötv. tört.
310. l.

Betumviel Janos-
sal kapcsolatban
sinlitve.

Mahl, Georg

pesti (?) órás

l.

Mü-és Régiségkerváll. VIII. aukció

1948. máj.

76. l.

M. 81 cm. XVIII. sz. v.
Kiállítja: a M. Kir. Országos Levéltár.

223. **KIS ÁLLÓÓRA**, aranyozott bronz, ezüst veretekkel. Négy állatkarmon nyugvó, fönt félkörösen záródó szekrény, két-oldalt egy-egy zománc-medaillon

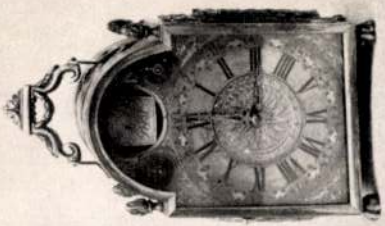

223.

216. **SZEKRÉNYÓRA**, barna fényezett fa, aranyozott lécdíszítéssel. Négy lábon nyugvó szekrény üvegezett ajtóval és oldalakkal. Tetején aranyozott bronzfogantyú lanttal és női maszkkal.
M. 60 cm. Jelezve: Matheus Schwarc in Ofen. XVIII. sz. v.
M. 60 cm.

Kiállítja: Romhányi Gyula dr.

217. **SZEKRÉNYÓRA**, barnára fényezett fa, faragott és aranyozott díszítményekkel. Négy lábon nyugvó szekrény üveges ajtóval és oldalakkal. Tagolt tetején rozettás közepű bronzfogantyú. Jelezve: Peter Paul Hueber in Ofen.
M. 60 cm. XVIII. sz. v.

Kiállítja: Rill Imre.

218. **ÁLLÓÓRA**, szinesre festett és aranyozott fa. Négy volutás lábon egymásfelett kettős hordóidomú óratok, fent miniatűrfestésű kép: nő Ámorral. Jelezve: Nicolaus Kölbl in Pest.
M. 32 cm. XVIII. sz. v.

Kiállítja: a Fővárosi Múzeum.

Mahl Georg

ötvös.

1794. ben Pesten cek-
mester.

Lásd: Betumviel Tárnok

Mahler Ede ny. egyetemi tanár

B. H.

B.H.933.IX.10.

Mire ké
a Szépművészet

Átrendezik a régi képtárt — Megnyili
Decemberben Lotz-emlékkiállítás
főigazgató nyilatl

A *Szépművészeti Múzeum* itthon a közönség esztétikai nevelésének fontos tényezője, kifelé pedig egyik leghathatósabb eszköze a magyar kultúra propagálásának, mert a nemzetközi művelt publikumot a természet szépsége mellett mindenütt a művészet nagy emlékei érdeklik legjobban. A *Szépművészeti Múzeumot* nemcsak a magyar közönség becsüli nagyra, hanem a külföldön is úgy ismerik, mint elsőrendű kulturális intézményt. Sorsa és fejlődése tehát méltán érdekelheti közönségünket. Most, az őszi évad elején felkerestük *Petrovics* Eleket, a *Szépművészeti Múzeum* főigazgatóját, s megkérdeztük legközelebbi programmjáról.

— A legnagyobb feladat, — mondotta Petrovics főigazgató — amelyet a közel jövőben kell megoldani, *a múzeum régi képtárának átrendezése.* Erre már évek óta készülök, s csak ért húzódott mostanáig a dolog, mert az átdezést össze akartam kötni az erősen megt képtári termek falainak kifestésével, illeúj szövettel való bevonásával és a helyigyökeres rendbehozásával. Ehhez pénz . Nem sok ugyan, de kevés sem volt. *Csak ikerült a szükséges összegre szert tenni* a hitelnek keretében, amelyet erre az man Bálint kultuszminiszter úr eszköztatarozására. A termek rendmar *befejezéséhez közeledik.* Ennek entével azonnal hozzálátok az új rendezéshez. Az átrendezés alapelveiről éppen a *Budapesti Hirlapban* nyilatkoztam már. Most röviden csak annyit, hogy két főgondolat vezet tervemben. Egyik *a kiállított anyag szigorúbb megrostálása,* másik *a művészettörténeti összetartozás* tiszteletben tartása, de e mellett erősebb érvényesítése a művészi hatás szempontjának, vagyis törekvés arra, hogy *minden mű a legkedvezőbben hasson.* Az új rendezésre nagy kedvvel készülök. Ha nem is könnyű, de igen hálás feladat, s ha megoldása sikerül, *régi képtárunk újjászületését* fogja jelenteni.

— *A Szépművészeti Múzeum gyüjteményeinek örvendetes kibővítését is várhatjuk a közel jövőben,* még pedig két irányban is. Először egy *egyiptomi művészeti gyüjtemény* felállítása van tervben. Ennek anyagát elsősorban a *Magyar Nemzeti Múzeumnak* köszönhetjük, még pedig részint régiségtárának, részint pedig néprajzi osztályának. Ezekben a gyüjteményekben meglehetősen sok és részben művészi szempontból is becses egyiptomi anyag jük, még pedig részint régiségtárának, részint volt együtt, amely azonban nem illett be a gyüjtemények keretébe. Most a gyüjtemények vezetői, magasabb múzeumi érdekből, lekötelező készséggel adják át ezt az anyagot a Szépművészeti Múzeumnak, ahol az, mint *a görög-római művészetig gyüjteménynek természetes nyitánya,* legjobban fogja tudományos és művészeti hivatását teljesíteni. Ennek a gyüjteménynek elhelyezésére az épület egy eddig ki nem használt részének átalakítása útján *egészen új helyiséget* teremtünk, amelybe az előcsarnokból lehet majd feljutni. Nagy örömünkre és megnyugvásunkra szolgál, hogy az anyag szervezésére és rendezésére legkiválóbb szakemberünk, *Mahler* Ede ny. egyetemi tanár úr, az egyiptomi történet és kultúra tudós és lelkes kutatója vállalkozott.

— A másik újonnan felállítandó gyűjtemény *Balló* Edének, a köztiszteletben álló, kiváló festőművész-tanárnak híres *másolat-gyüjteménye,* amelyet ő szokott nagyszabású áldozatkészségével késznek nyilatkozott *az államnak ajándé-*

kozni,
Múzeu
dunk.
van és
miniszt
tézödik.
temény
ká ánal
különbö
bemuta
majd
mére é

— A
tani fr
amely
ményén
hatni
nagy e
Szépmű
zainak,
s ezzel
is, ame
ban lát
lesz szü
zeum r
amely r
méltó r

— *A*
lete is t
zeumba
amit a
számár
ez a ki
iránt a

— A
sától fi
olyan t
hiszem,
azt eml
múzeun
nek kül
a múze
Szinyei
Ehhez
gáltatt
téről é
fontosn
Meller
működé
után
Szépmű
retben,
napvilá

illandóan látható lesz a közönség öró-
s nagy épülésére.

z időszaki kiállítások sorozatában mos-
ancia rajz- és akvarellkiállításunk után,
— főként *Majovszky* Pál pompás gyűjte-
ek beiktatása következtében — mond-
urópai hírre tett szert, *Lotz Károly*
mlékének fogunk áldozni. Kiállítjuk a
ivészeti Múzeum tulajdonában lévő *raj-*
tanulmányainak, akvarelljeinek javát,
kapcsolatban azokat az *olajfestményeit*
lyeket ez idő szerint nem lehet a képtár-
ni. *Lotz Károly születésének decemberben*
izadik évfordulója, s ezt szeretnők a mú-
észéről olyan kiállítással megünnepelni,
néltó ennek a nagy és végtelenül szeretre-
nester emlékéhez.

Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesü-
ervez egy kiállítást a Szépművészeti Mú-
n, amelyen együtt mutatjuk be mindazt,
z egyesület két művészeti múzeumunk
a húsz év alatt szerzett. Reméljük, hogy
állítás fookzni fogja az érdeklődést ez-
nagyérdemű egyesület iránt.

többi tervek sorsa a viszonyok alakulá-
igg. A fentiekben csak a közeljövőnek
erveiről szóltam, amelyeknek sorsát, úgy
biztosítottnak lehet tekinteni. Még csak
ítem meg, hogy nemsokára megjelenik a
Évkönyveinek új, hatodik kötete, amely-
önös érdekessége lesz *Meller* Simonnak,
um nyugalmazott osztályigazgatójának
Merse Pálról szóló monografiája.
monografiához még maga a mester szol-
az anyagot. Személyesen mondta el éle-
művészetéről Mellernek mindazt, amit
ak tartott, *azzal a kívánsággal, hogy*
ezek alapján írja meg az ő életének és
sének hiteles történetét. Évek munkája
most készült el a monografia, amely a
vészeti Múzeum évkönyveiben méltó ke-
igen sok illusztrációval legközelebb lát
got.

ELLA

A színház gaz-
zeptember 11—
9—12 és délut
ruhatár hely
árat.)

n Kabaré
, a Moderr
színháza
kat fog j
k *Fabi*

tása V
te 7 óra

ő

özönségének most
at a sztárjait is
önség is nagyobb-

Boswell-nővérek,
way és Vincent
eneszámaikkal ki-
eséjét, amelynek
főszereplői.

kai
t hősei
újra filmeznek

Az elmult évnek kétségtelenül legnagyobb szenzációi közé tartozott az *Égi titánok* című film, amely az amerikai haditengerészet légi flottájának közreműködésével készült. Az amerikai haditengerészet ezzel a sikerrel nem elégszik meg. Az U. S. A. — mintha meg akarná mutatni a nagyvilágnak teljes felkészültségét — most ismét résztvett egy film elkészítésében, de ez alkalommal nem a levegőég hőseit, hanem a tenger mélyének ezer veszéllyel küzdő katonáit bocsátotta a filmművészet rendelkezésére.

Nemrégiben készült el Hollywoodban a *Hell Below! (Alattunk a pokol!)* című film, amely a tengeralattjáró-háború titokzatos és izgalmas eseményeit örökítette meg a vásznon. Robert *Montgomery,* Madge *Ewans,* Walter *Huston* és Jimmy *Durante* játsszák ennek a filmnek a főszerepeit — szereposztás szerint, *de a tulajdonképpeni főszereplők a tengeralattjárók és maga a tenger.* A cselekmény a világháború idején, a Földközi-tengeren

Máhler Dávid

alakrajz 1884.

Címisk 1930. 86. l.

M.D.K.

Mahla, csizmadiamester

Egy ónmázas csizmadia céhkantán 1833-ból neve szerepel Pozsony környéki habán telepen készült, valószinüleg é zakdunántúli helység céhe rendelte. A Népr. Múz. gyüj - tése 1966-ban-Ltsz. 66.79.71, 295.o. 25. ábra.

ifj. Kodolányi János: A Néprajzi Múzeum 1966. évi tárgygyüjtése. 277.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múz. Évkönyve. XLIX. 1967. Bpest. Akadémiai Kiadó. 1967. Bp

Mühler József, grafikus MDk

Nagyfalussy István: Dalol az ABC

c. verseskönyvének címlapját

készítette. (linoleummetszet)

– : Új magyar könyvek betűrendes tárgymutatója 16

A KÖNYV, bp. 1934. október [I/1]

M.D.K.

Mahler József

Rochenstein Jenővel körösen készített tervét az Ors. Iparmin-vészeti Társulatnak festett bu-torra kiírt pályázatán meg-vethék.

Építőipar - Építőművészet, Bp. 1916 évf. 14 sz.

83. old.

+87. "

MDK

Rockenstein Jenö és Mahler József ip.müv.-k közös pályamüvét megvételre ajánlották.

Repr. a köv.számban lesz.

Pályázatok. Festett fabutorok. -O.M.Ip.müv.Társ. Magyar Iparmüvészet. 1916. 169.l.

Mahl György

órás Pest

1780-ban mester

irod

=

Pritz

55. l.

lva s kissé jobbra néz. Jús hajá, szemöl-
barna; szakálla leberetvált. Atillájás lehaj-
mentéje, melyet bal vállára vetetten hord, piros.
diszitik. Felirata alól:

nihil

.

rinio Eques Aur: R: Dalm: Sclav: Ban:
M: Com: Szal: et Sim: S. Com: Conf: R:
Praes: Legrad 1651."

: 14·6 cm.
ándéka 1824.

Mahl, Georg

órás, Pest XVIII. r.

lásd

Lay Bpestipsomüvkiáll

46-l.

Mahl (Maâl) György

öräs

Pest

1780 ban mester

1797. ig követhető

Horváth - Szentpéteri

2541.

MAHLER EDE*

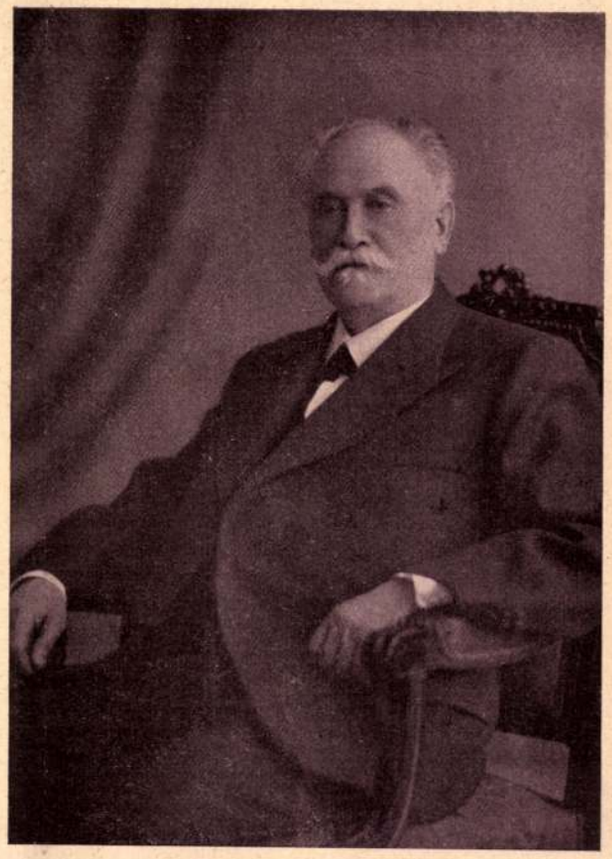

Prof. Mahler Ede

a Budapesti Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem ny. nyilvános rendes tanára 80.-ik születésnapjának megünneplésére szaktársai, tanítványai és barátai bizottságot alakítottak, amelynek elnökéül engem választottak meg. Ebben a minőségemben megkísérlem értékes egyéniségét és kiemelkedő tudományos munkáját röviden jellemezni. Igaz örömmel teszem ezt, mert több évtizedes benső barátságunk folyamán megismertem benne elsősorban az igaz embert a szó legjobb és legszebb értelmében. Ennek mutatkozik nemcsak szűkebb családjával és meghitt barátaival való viszonyában, mert ez a legtöbb ember veleszületett adottsága; de Ő az élet minden körülményei között olyannak bizonyult, amilyennek Goethe tartja a derék embert:

„Edel sei der Mensch,
Hülfreich und gut,
Denn das allein
Unterscheidet ihn
Von allen Wesen,
Die wir kennen"

Mahler élete folyása mindig igazolta, hogy Ő az ember hivatását és kötelességeit Goethe értelmezésében fogta föl. De Ő nemcsak ezeket a tulajdonságokat tekinti döntő fontosságúaknak. Épp olyan lényegesnek tartja azt is, hogy szeretettől áthatott életét még magasabb, lehetőleg az egész emberiség szolgálatában teljesített munkának szentelje. Ez az igyekezet vitte Őt a tudományos pályára és ezen a téren tudott az egész emberiség érdekében munkálkodni. Nem a gyakorlati értelemben hasznot hajtó életpálya lebegett szemei előtt, hanem már kora ifjúságától kezdve az apáktól öröklött hajlam a vallásos irodalomban való búvárkodásra késztette. *Ebből fakadt azután a világürben mutatkozó törvényszerűségek megfigyelése, a kronológia, a csillagászat, matematika problémáinak kutatása.* Ez oly eszményeket érlelt meg benne, melyek messze kiemelték a nem mindig nagyvonalú mindennapos életkörből.

Ifjúkorának különösen nehéz küzdelmeiben, melyek gyakran tanulmányai befejezését is kétségessé tették, végre is győzött a vasakarat és már egészen fiatal korában a tudományos világ figyelmét és érdeklődését magára irányította olyan értékes művekkel, melyek a teljesen megérett és beérkezett tudósnak is becsületére váltak volna.

Mahler Ede 1857 szeptember 28-án született Ciffer községben, Pozsony vármegyében, *mint az ottani zsidó pap fia.* Olyan szűkös anyagi körülmények között nevelkedett, hogy már zsenge korban kizárólag saját erejéből kellett az élet nehézségeivel megküzdenie. Ehhez pedig az élet örömeiről való lemondás kellett, valamint elhatározottság, kitartó szorgalom és teljes elmélyedés azokban a tudományokban, melyeknek művelését életcélul tűzte ki magának. *Atyja vezette őt be már gyermekkorában a héber és arameus nyelvekbe. Tizenkétéves korában nemcsak a Biblia 24 könyvét ismerte, hanem már a talmudi iratokban is annyira jártas volt, hogy idegen segítség nélkül tudott ebben a tudományban, mint egyáltalán a rabbinikus irodalomban előrehaladni.* Amellett nem hanyagolta el a világi tudományokat. Pozsonyban kitűnő eredménnyel érettségizett. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Bécsben végezte. Főleg a matematikai tárgyak érdekelték, de állandóan látogatta a csillagászati tudományok és a sémi nyelvek kollégiumait is. A sémi filológiát *D. H. Müllernél,* az egyiptológiát *Leo Reinisch* tanárnál hallgatta. 1880-ban, alig 23 éves korában, a budapesti egyetem bölcsészeti doktora lett.

Első tudományos munkái különféle szakfolyóiratokban (Archiv für Mathematik, Zeitschrift für Mathematik und Physik, Tagblatt der Versammlung deutscher Naturforscher und Aerzte zu Eisenach 1882) jelentek meg a magasabb matematikának, csillagászatnak és a matematika történetének köréből. Különös figyelmet keltett tudományos körökben az 1880-ban és 1881-ben megjelent *„Die Fundamentalsätze der allgemeinen Flächentheorie"* és más tanulmánya, mely a tudományos kritika ítélete szerint e tudományágakat új alapokra helyezte. Egyidejűleg folytatólagosan bővítette ismereteit *a keleti nyelvekben. A tudományos kutatásnak e téren több vitatott kérdésekben általánosan elismert megoldásokat talált.* Ez érlelte meg benne azt az elhatározást, hogy mivel ilyen egymástól annyira távoleső kutatási területeket egyidejűleg nem képes a kellő alapossággal művelni, lemond matematikai munkásságának folytatásáról és *1885 óta teljesen a keleti tudományoknak szenteli magát. Több mint 270 dolgozata és önálló műve jelent meg eddig, jobbára a kronológia és a kultúrtörténelem köréből.* Önálló kisebb-nagyobb munkálatait közölték a következő folyóiratok és gyüjtőmunkák:

Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft, Zeitschrift für Assyriologie, Zeitschrift für Aegyptische Sprache, Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes, Orientalische Literaturzeitung, Annales du Musée Guimet, Journal Asiatique, Journal of the Royal Asiatic Society, Völkerkunde, Proceedings of the Society of Biblical Archaeology, Monatsschrift für Geschichte und Wissen-

* A kiváló tudós jubileuma alkalmából Wertheimer Adolf elnöklete alatt alakult szerkesztőbizottság maradandó értékű ünnepi kötetet adott ki, melyben a világ minden tájáról résztvettek a legismertebb tudósok, legkülönbözőbb nyelveken. A hatalmas kötetből közöljük Wertheimer Adolf elnöknek fenti értékes cikkét, mely teljes képet ad Mahler Ede tudományos működéséről.

Múlt és Jövő
1938. okt.

schaft des Judentums, Archaeologiai Értesítő, Ethnographia, Budapesti Szemle, Magyar Zsidó Szemle, Történelmi Szemle, Az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat Évkönyve, Aurora, Szivárvány, Numizmatikai Közlöny, Philosophiai Közlemények, Scripta Universitatis Hierosolymitanarum, Sitzungsberichte der Wiener Akademie der Wissenschaften, Denkschrift der Wiener Akademie der Wissenschaften, Debir, Akadémiai Értesítő; a különféle nemzetközi orientalista kongresszusok jelentései: London 1892, Hamburg 1902, Algir 1905, Kopenhága 1912, Athén 1912, Brüsszel 1935; nemzetközi vallástörténeti kongresszusok jelentései: Basel 1904, Leiden 1912, Lund 1929; egyes ünnepi iratokban: Hilprecht 1909, Paul Haupt 1924; különféle irodalmi szaklapokban és napilapokban, mint a Neue Freie Presse, Die Presse, Wiener Allgemeine Zeitung, Münchener Allgemeine Zeitung, Frankfurter Zeitung, Pester Lloyd, Ungarische Rundschau tett közzé jelentéseket, nekrológokat és számos népszerű tudományos értekezést.

A végére hagytuk nagyobb önálló munkáit:

Chronologie und Zeitrechnung der Hebräer, Wien 1887. Maimonides Hilchot Kiddusch Ha-chodes, Wien 1889. Chronologische Vergleichungs-Tabellen nebst einer Einleitung zu den Grundzügen der Chronologie, Wien 1889. Babylonia és Assziria, Budapest 1906. Ókori Egyiptom, Budapest 1909. Beöthy Zsolt egyiptomi gyüjteménye a budapesti Tudományegyetemen, Budapest 1912. Handbuch der jüdischen Chronologie, Leipzig 1916. Vergleichungstabellen der mohammedan, und christl. Zeitrechnung im Auftrage der Deutschen Morgenländ. Ges. Leipzig 1926. Vergleichungstabellen der persischen und christl. Zeitrechnung im Auftrage der Deutschen Morg. Ges. 1931.

Mahler Ede pályafutásának főbb állomásai a következők: 1882-ben az Oppolzer-féle csillagvizsgáló asszisztense. 1885-ben asszisztense lett a K. K. Gradmessungskomissionnak Bécsben. 1896-ban a háromszögelési hivatal alkalmazottja Budapesten. 1898-ban a Magyar Nemzeti Múzeum régészeti osztályának segédőre. Ugyanazon évben a budapesti Kir. Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem magántanára: „Az ókori Kelet története és kronológiája, összefüggésben az aegyptológiával és assyriológiával" tárgykörből. 1905-ben címzetes rendkívüli tanára, 1910-ben nyilvános rendkívüli tanára, 1914-ben nyilvános rendes tanára ugyanennek az egyetemnek. 1912 óta a Tudományegyetem egyiptológiai intézetének igazgatója. 1922-től egyúttal a Keleti Szeminárium igazgatója. 1928 július 1-én nyugalomba vonult. 1909-ben a Magyar Tudományos Akadémia tagjává választotta. 1924 óta a damaszkuszi Académie Arabe tagja lett. Több tudományos társulat elnökségi tagja. 1931 óta a Pesti Izr. Hitközség dísztagja. 1889-ben tudományos működéséért I. Ferenc József királyunk legmagasabb elismerésében részesült. Ugyanaz évben a stockholmi nemzetközi orientalista kongresszus alkalmából II. Oszkár svéd király a „Pro Litteris et Artibus" nagy aranyéremmel tüntette ki. 1905-ben a párizsi Académie des Sciences tiszti dekrétumát kapta.

Mahler Ede méltatását nem fejezhetjük be anélkül, hogy ki ne emeljük *tanítványai iránt tanusított odaadó gondosságát, amellyel nemcsak kiképzésüket, hanem életfenntartásukat is igyekezett megkönnyíteni.* E gondosságával *kísérte tanítványait későbbi életükben is és személyes befolyásával igyekezett útjukat egyengetni* egy-egy állás elnyerésében és más módon is buzdítva és támogatva őket.

Ezekben igyekeztem Mahler Ede egyéniségét, az embert, a tudóst, a tanárt Emlékkönyvünk olvasói előtt röviden jellemezni. Nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy szerény soraimmal az Ő képének megrajzolásához hozzájárulhattam.

WERTHEIMER ADOLF.

OLASZ ZSIDÓK TRAGÉDIÁJA

tölti meg most a zsidó sajtó hasábjait és az aggódó zsidó szíveket az egész világon. Az antiszemitizmus „koreszméinek" eddigi csapásai között a legérzékenyebben sujtotta a zsidó lelkeket az olasz faji törvény hirtelen proklamálása, amely ellentétben áll mindazokkal a fogalmakkal, amelyek eddig az olasz liberalizmussal kapcsolatban a köztudatban éltek. A „Correspondence Juive", amelyet a „Congrés Juif Mondial", a zsidó világkongresszus Genfben kiad, legújabb számát szinte teljesen ennek a kérdésnek szenteli. Rámutat arra, hogy a hivatalos ellenőrzés alatt szerkesztett olasz enciklopedia még csak nemrég leszögezte: „hogy nincs olasz faj, csak olasz nép van, olasz nemzet. Nincs zsidó faj vagy zsidó nemzet, csak zsidó nép. Nincs árja faj és ennek létéről beszélni a legnagyobb tévedés, „csak árja civilizáció és árja nyelv". Ugyanez a hivatalos olasz enciklopédia a zsidó civilizációról és a zsidó érdemekről a legnagyobb elismerés hangján ír. Maga a Duce ismételten kijelentette, hogy Itáliában zsidókérdés nincs és nem is lesz. És hirtelen mindennek az ellenkezőjét vallják és hirdetik. És most a német, osztrák, burgenlandi menekültekhez újabb tragikus csoport fog csatlakozni, Itália zsidó kitaszítottjainak ezrei, akik a legnagyobb biztonságban és számosan ujonnan szerzet állampolgárságuk birtokában éltek szabadságban olasz földön. Fájdalom, a történelem arra tanít, hogy a zsidó sorsfordulás idején céltalan a mult érdemeinek föltárása. Sőt, minden érdemet a zsidók ellen fordítanak, hogy ime, mennyi „poziciót foglaltak el" és minden emberi igyekvésből csak új vádakat kovácsolnak. De a történelem arra is tanít, hogy a zsidó sors mindig tele volt változásokkal, fordulatokkal. Sosem szűnt meg a remény, a bizalom és a hit a zsidóság jövőjében.

PATAI EDITH: AZ ELSŐ FOG

Kicsiny Tirzának Jeruzsálembe

Piros inyedből hófehér fog pattant,
Az első fog, egy új kis földlakó,
Paránynál kisebb pont, alig hogy villan
Szájadban kis fogad, te kis zsidó.

Harapj vele kenyérbe és kalácsba.
Telt banán sárga húsába harapj,
Ha sok fog nő a puha gyermekszájban
A piros almákat is megharapd.

És fogad mögött nyelved, az daloljon,
Úgy kell a dal és lásd, dalolni jó,
Sírást és könnyet is lehet dalolni,
Majd megtanulod még, te kis zsidó.

Harapj, dalolj, az első fog a szádban,
Mint fehér acél, kemény, villogó,
Nőjj sudár fává, nőjjön dalod, álmod,
S nőjjön haza számodra, kis zsidó.

M D K

Mahler David, Bonyhád. Pictor senex jud.

Kaposy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

MAHLER Ede

Járay Péter

Jó ember, jó tanár, kiváló tudós

Mahler Ede halálozási évfordulójára

Új Élet, 1985. nov. 1. XL. évf. 17. sz.

[6.]

szöveggel dúsította, művészetének jelentésköre köze
ről is körülírható.

A gyerekkori falusi életforma élményanyagát, vila
pét sértetlenül megőrző és plasztikailag eredeti mo
kifejező művészetet teremtett Ilyés István, s újabb mu
iban ennek a hűséges ragaszkodásnak szöveg szerin

Mahler István

festő (mázoló?)

1774-ben harisnyalajdonos Aradon

Lakatos Arad

II. k. 226. l.

Mahler Tobias

ötvös

7121.

1698. jan. 26. – Tobias Mahler, bürgerl. Goldschmied, zu Pressburg geburtig, Mariam Reginam, des Mathias Schissl Tochter. Zeuge: Johann Georg Kuffner, Nicolaus Kollworth, beide bürgerl. Goldschmiede.

Beisben ält, hol 1698-ban nösült.

Starzer VI. B. № 7121.

Lázár György dr. V. 188.

Mahler M./Mertin/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordált asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Berlin: Mahler M." 121.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz. Évkönyve

Mertin Mahler,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,October 1692 Jahr után:"Mertin Mahler von berlin fremdgesessen den 12 April Anno 1694". 109.ol

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Antus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz. Évkönyve

---

Mahler,? Mertin,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke:"Mahler,? ~~Martin~~ Mertin,Berlin,1694.
VI.12." 118.old. 17.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz.Évkönyve

Mahler József

200 k államsegél

Éimisk 1916/17. 29. l.

Magy. Tzv. Földmivelő és Kézmű Egylettől 100 k

u. o.

Végbiz. jó eredm.

u. o. 30. l.

T. 5249.

császár bécsi bevonulását áb-
FTE CONTERFACTVR DER STADT WIEN
közül a templomok és a kapuk
ata fölül:

II. in Wien i. J. 1563.
zschnittes aus der Sammlung Sr.
M. Franz Ritter von Hauslab.

istorische Bilderbogen.

Schratt.
ta & Voigt, Buchhändler.
Köke Wien.

61.5 cm.

Mahler Tanús

aquisitó

1625. Kassa.

K 219 l

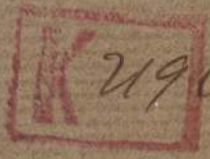

Mahler János

Kassai ágyúöntő

1625.

l.

Arch. Ért.

1903. 219 l.

kenését az indokolja, hogy 1939.

ekre kiterjesztett 1.249/1917.

szabályzat/ hatálya alá került,

m fizettünk.

VALENTIN MAHLER, éremvésõ

S Nürnbergi mester. Székesfehérvárnak 1601-ben történt visszafoglaásakor készült érméhez a mintát a nürnbergi Samuel Dilbaum számára dolgozó Wilhelm Peter Zimmermann 1601 szept. után készült metszetéről vette. 49.old

FITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolásai XVII. századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV. évf. 1955-1956. Akad. Kiadó, Bpest. 1956

VALENTIN MAHLER, éremművész

Nürnbergi mester. Székesfehérvár 1601. évi visszafoglalásáról készült érmének előlapja.-III. tábla. 2. kép. Fekete repr.

FITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolásai XVII. századi emlékérmeken 46. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV. évf. 1955-1956. Akad. Kiadó, Bpest. 1956

VALENTIN MAHLER, éremvésző

Nürnbergi mester. Érme Székesfehérvár 1601-i visszafoglalásáról. Előérem: E/Fent félkörivben OMNIS VICTORIA A DOMINO, alatta kétfejü sasos Habsburg-cimer. Szfehérvár távlati képe, az előtérben jobbról felvonuló csapat. A szelvényben C.PRIVIL:CAES:/ V.M. 46.old.

FIZT JENŐ: Székesfehérvár ábrázolásai XVII. századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV.évf. 1955-1956. Akad.Kiadó, Bpest. 1956

VALENTIN MAHLER,éremvésző

Nürnbergi mester.Székesfehérvár 160i-i visszafoglalásáról készült érme.Elólap:Fent félkörivben OMNIS VICTORIA A DOMINO,alatta kétfejü sasos Habsburg cimer Székesfehérvár távlati képe,az előtérben jobbról felvonuló csapat.A szelvényben C.Privil:CAES:/V.M.-Harmadik érem. 46.old.

FIZT JENŐ: Székesfehérvár ábrázolásai XVII.századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LIV-LV.évf. 1955-1956. Akad.Kiadó,Bpest. 1956

VALENTIN MAHLER, éremvésző

NÜRNBERGI mesterÉrme Székesfehérvár 1601-i visszafoglalásáról. Előlap: Fent félkörivben OMNIS VICTORIA A DOMINO, alatta kétfejü sasos Habsburg cimer Székesfehérvár távlati képe, az előtérben jobbról felvonuló csapat. A szelvényben C.PRIVIL:CAES:/V.M.-Hátlapja ismeretlen mester müve. Második érem. 46.old

FIZT JENŐ: Székesfehérvár ábrázolásai XVII. századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV. évf. 1955-1956.
Akad. Kiadó, Bpest. 1956

VALENTIN MAHLER, éremvéső

Nürnbergi mester. Érme Székesfehérvár 1601-i visszafoglalásáról. Hátlap: ALES VT PHOENIX REVIVISCIT. SIC VNGARIA OPE DEI SUB IMP. RUDOLP: II: /EXPVGNA. ALBAE ARCE. M. DCI D. XX. SEPT. REVIRESCIT lángok fölött kiterjesztett szárnyu főnix, mellén koronás magyar cimer. - MNM. ezüst 32.5 mm. 19.5 gr. 46. old.

FITZ JENŐ: Székesfehérvár árbázolásai XVII. századi emlékérmeken 46. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV. évf. 1955-~~1956~~ 1956. Akad. Kiadó, Bpest. 1956

VALENTIN MAHLER, éremvéső

Székesfehérvár 1601.évi ostromáról készült érme és Wilhelm Peter Zimmermann egyik metszete közötti összefüggésre vall az éremkép előterében a felvonuló puskás csapat, gyalogosok, és a lovas ágaskodó lován. Kiragadott részletek a metszetből, mely Mercoeur herceg táborát, vonuló csapatokat és az erődítéseket bombázó tüzérséget jeleniti meg a Budai külváros előtt. 5, jegyz. 47. old

FITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolása XVII. századi emlékérmeken 46. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV. évf. 1955-1956.
Akad. Kiadó, Bpest. 1956

MDK

Mahlknecht

Kossuth Lajos arcképe 1849

Szinnyei VI. 1125-1126 l.

MDK

Mahlknecht, Karl. grafikus
szül. 1810.

Bányász. Barabás után. Acélmetszet

gr. Almásy -Teleki Éva müv.int. /v.Ernst-Muz./
IX.Müvészeti aukció.1942 máj.lo.-töl kiáll. 18.-án
Kat.23.l. aukció

MDK

Mahlknecht

gr. Teleki József koronaőr arcképe
rajz. Barabás, metsz. Mahlknecht

Figyelmező 184o. IV. 511-12.

Mahlknecht metszö.

Figyelmezö.1840.IV.511-12.

MDK

Mahlknecht C. acélmetsző

Mahlknecht C. acélmetsző /Eötvös J. b. arcképe Barabás M. rajza után/

Müvészet, XIII. évf. 1914. 239 l.

Kemény L: Meyer Károly.

MDK

Mahlknecht

A M.Tud.Akad. Széchenyi Muz.a 1902. máj. 1. Bp.1902.

22 l.

K.D.K

MAHLKNECHT

W. T. Clark 1837. évi hiatervének retrodukciája vedutaelemekkel

Budapest müemlékei II . Bp. 1962. 126. l.

Mahlknecht,

Barabás Bajza Józsefről készült rajzát acélba metszette

Tört. képcs. graf. kiáll. 1907. 110. l.

Mahlknecht

rein.

l.

Beilage: Mag. neues
Fol. IX. 144. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

~~Barabás Miklós~~

Mahlknecht

[illegible]

Bajza József archépe

Rajzolta B. Acél-
metszet M-től.

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört.

V. k. Bp. é. n. 372. l.

~~Barabás Miklós~~

Mahlknecht

ünnes
éd Gurmics Izidor arc-
képe. Acélm.

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört.

V. k. Bp. é. n. 287. l.

Mahlknecht

Eötvös József bt. Rajk. Barabás,
metsz. Mahlknecht. Acélm. 49—.

Lauts. X. A. 577. —

Mahlknecht

Magyar képek Albuma. Barabás Miklós rajzai után acélba Metszve. Szövege Vajda Jánostól. Pest. kiadja Heckenast Gusztáv. [1859.] Címlap lőtt acélm. Jelrés: Barabás del. Mählknecht sc. & a szöveg közt 12 önálló acélmetszet.

Gyöngy Jenő tul.

Kr. ①. 840.

Mahlknecht

Bajza József (1804–1858) Barabás Miklós nyomán Mahlknecht acélmetszete. —

M. T. Képes. kat. (1922.) 622. a. —

1841-ben Tusrajz
"en almancach" számára. —

schiffte. Die hohe Generalität und der Stadtmagistrat von Preßburg verfügten sich hier an den Bord des Schiffes, um Se. k. k. Hoheit zu salutiren, und wurden von Höchstdemselben auf das Huldvollste empfangen, worauf sogleich das Schiff abfuhr. Am Borde des „Franz" befanden sich ungefähr 200 Reisende, darunter der Herr Baron Sina mit seiner Frau Gemahlin, der Fürst von Mont-Lear, General Vacani u. a. m. Für den Durchlauchtigsten Prinzen war zwar ein besonderes Cabinet eingerichtet worden, Höchstderselbe befanden sich aber den größten Theil des Tages über auf dem Verdecke, wo der Backbord auf das zierlichste mit Tapeten belegt und ausgeschmückt war. Im Gefolge Se. k. k. Hoheit befanden sich blos der Oberstthofmeister Graf Grüne und Graf Eltz *). Um zwei Uhr Nachmittags war zu Ehren Se. k. k. Hoheit ein Diner, zu welchem ein Theil der Reisegesellschaft geladen wurde. Ihre k. k. Hoheit unterhielten sich auf das Herablassendste mit Mehreren derselben, besonders mit der Frau Baronin Sina, welche zur Rechten Se. k. k. Hoheit saß. Bald nachdem wir Preßburg verlassen hatten, kamen wir zu dem Karlburger „Sporn," eine Art Sandbank, welche im Sommer ein Schrecken und oft ein unwillkürlicher Ruheplatz der Dampfboote ist. Wir fanden hier den „Arpád," welcher bereits seit 25 Stunden aufgefahren war, und schon fast ganz auf der Seite lag. Unterhalb der gefährlichen Stelle lavirte der „Nádor," welcher im Falle eines unglücklichen Ereignisses zu unserer Aufnahme bestimmt war. Capitain Pellegrini, der Commandant unseres Schiffes ankerte oberhalb des „Spornes" und setzte sich in einen Kahn, um das Fahrwasser mit dem Senkblei zu sondiren; er fand nach einer genauen und aufmerksamen Beobachtung, daß das Wasser nur 2½ Schuh habe, während der „Franz" zu seiner Flottirung 3 Schuh benöthigt. Trotz diesen ungünstigen Conjuncturen beschloß Capitain Pellegrini, der bei dieser Fahrt eben so große Geschicklichkeit in seinem Fache, als hohe Entschlossenheit und Geistesgegenwart entwickelte, die gefahrdrohende Stelle zu befahren. Er ließ die Passagiere beinahe sämmtlich auf den Vordertheil des Schiffes treten, und dieselben dann eine schnelle Bewegung nach der Mitte desselben machen, wodurch das Schiff eine Schwenkung erhielt, und während derselben glücklich über den gefährlichen Punkt geleitet wurde. Durch Zufall, oder durch die starke Bewegung des Wassers wurde nun auch der Arpád flott, und da wir früher seine Passagiere aufgenommen hatten, so wurde derselbe angewiesen, alle Reisende nach Pesth auf den Zwischenstationen einzunehmen. Se. k. k. Hoheit der Durchlauchtigste Erzherzog Karl schenkte dem Capitain Pellegrini, als Zeichen seiner hohen Zufriedenheit mit der Leitung des Schiffes eine prächtige, goldene Dose, und unter der Schiffsmannschaft wurden 24 Stück Ducaten ausgetheilt. Auf dem ganzen Wege und von beiden Ufern des Flusses wurden Se. k. k. Hoheit von den Landbewohnern mit großen Freudenbezeugungen aufgenommen. Aus allen Dörfern am Ufer der Donau strömten die Bauern festlich gekleidet, schwenkten die Hüte, und riefen: „Éljen"; auch wurden überall Pöller, und in Ermanglung dessen sogar Flinten abgeschossen. In Komorn waren festliche Vorbereitungen zum glänzenden Empfange des hohen Reisenden getroffen worden; das Schiff hielt aber nicht an. Um 6 Uhr kamen wir nach Gran, wo sich ein schöner Anblick unsern Blicken darbot. Eine äußerst zahlreiche Menschenmenge bedeckte das Ufer, sogar die Gerüste der Kathedral-Kirche, und die Heiligenstatue auf derselben, waren mit Zuschauern wie besäet. Am Landungsplatze stand eine hohe Triumphpforte mit der transparenten Ueberschrift „Szerencsével menj!" (Reise mit Glück); hinter demselben stand zum Empfange des durchlauchtigsten Erzherzogs, Se. Eminenz der Herr Erzbischof und Reichsprimas, und das hochwürdige Domkapitel; leider konnte aber auch hier das Schiff nicht anhalten. In Visegrád, der ehemaligen Residenz der alten ungarischen Könige, brannten Freudenfeuer zur Begrüßung des glorreichen Helden aus Habsburg's Kaiserstamme; und vom Salamonsthurme wurde Höchstderselbe mit Kanonenschüßen salutirt. Auch in Waizen waren festliche Vorbereitungen getroffen, im Falle der Prinz aussteigen sollte, welches aber nicht geschah. Oberhalb St. André bemerkte man schon die Beleuchtung der Festung in Ofen; pfeilschnell flog das Schiff immer näher; die Alt-Ofner Schiffswerften waren glänzend illuminirt, und auf der dortigen Insel war die Militz aus Alt-Ofen postirt, welche den allgeliebten Prinzen mit Kanonensalven und Éljen-Ruf empfing; plötzlich schimmerte Pesth von Tausend und abermal Tausend Lampen erhellt, zwischen den Bäumen hervor; noch einen Augenblick, und ein imposanter, wahrhaft zauberischer Anblick bot sich unsern erstaunten Blicken dar. Die prachtvolle Donauzeile glich einer langen Reihe von Feenpalästen von herrlichem Lichtglanze umflossen; die unübertrefflich schön illuminirten Gerüste am Brückenpfeiler mit der Namenschiffer Se. Majestät des Kaisers (gegen Osten F. I. und gegen Westen F. V.) schienen gigantische Feuergeister, dem Fluße zur Bewillkommung des geliebten Gastes entstiegen; aus der herrlich beleuchteten Nationalschwimmschule stießen nun zwei Kähne ab, aus denen eine große Anzahl Schwimmer ins Wasser sprang, und in der Rechten Furiengleich Fackeln schwingend, das Schiff mit einem lauten Éljen-Ruf begleiteten; das griechische Feuer und die schönen Raketen, dazu die Salve von 101 Kanonen auf der Bastei und vom Brückenkopfe; das unermeßliche Menschenmeer auf beiden Ufern der Donau — wahrlich es war ein Anblick der mir unvergeßlich bleiben wird. — Am Landungsplatz erwartete Se. k. k. Hoheit der Durchlauchtigste Erzherzog-Reichspalatin mit den Großwürdenträgern des Reichs Ihren geliebten Bruder, und sich an Bord verfügend, umarmten Sich Höchstdieselben unter lautem Zuruf der Menge. Die beiden Durchlauchtigen Erzherzoge stiegen nun in die bereitgehaltenen Hofequipagen und fuhren von donnerndem Éljen-Geschrei empfangen durch die Spaliere der prächtig ausgestatteten Ofner und Pesther Bürgergarde in das königliche Schloß hinüber. Mit großer Anstrengung drängte ich mich durch die ungeheure Menschenmasse, und mit Mühe und für einen fabelhaften Preis erhielt ich einen Fiaker, der mich durch die hell erleuchtete Stadt führte. Einen grellen Contrast zu den strahlenden Brückenpfeilern und der glänzenderleuchteten Donauzeile bildete die alte Schiffbrücke, die fast ganz dunkel, schon gleichsam vor der Geburt ihrer Nebenbuhlerin den Witwenschleier angezogen hatte. — In der Stadt war das Comitatshaus sehr geschmackvoll und das untere Donaubad mit der Transparenz: „Dunalördö" erleuchtet. Erst spät, beinahe um Mitternacht, trennte sich die unzählige anstaunende Menschenmenge, welche uns ein überraschendes Bild von der zahlreichen Bevölkerung unsrer Hauptstadt gab, wiewohl auch der Markt seinen nicht unbedeutenden Tribut an Zuschauern zu diesem imposanten Schauspiele lieferte. E.

*) Das Gerückt, als würden mehrere Prinzen, unter andern, der Durchlauchtigste Erzherzog Johann Se. k. k. Hoheit hieher begleiten, hat sich also nicht bestätigt. D. R.

Nachrichten.

Ankunft Abfahrt

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr } **Täglich.**
Ankunft von **Orsova** Vormittag jeden Montag und Freitag.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4 Uhr jeden Sonntag und Donnerstag.

Außerdem fährt das Waarenschiff **Árpád** jeden Mittwoch früh 6 Uhr nach Preßburg und Wien. Auf diesem Boote zahlt eine Person bis Wien am ersten Platz nur 6 fl. 30 kr., am Verdecke 4 fl., bis Preßburg am ersten Platz 4 fl. 40 kr., am Verdeck 3 fl. C. M.

Der Remorqueur **Erös** fährt jede zweite Woche nach Semlin und Drenkova.

Post- Schreib-, Druck- und Packpapiere

werden zu

äußerst billigen Preisen

ausverkauft, am Anfange der zwei Adlergasse im Erc. gräfl **Steinlein**'schen Hause

Johann Ludwig Fischer

empfiehlt sich mit einem reichhaltigen Lager von aller Gattung Meubelstoffe, als:

Meubelstoffe in Ganzseide,
Meubelstoffe in Halbseide,
Meubelstoffe Manilla-Bast,
Meubelstoffe Schafwollen-Damast,
Meubelstoffe Garn-Damast,
Meubelstoffe gedruckte Wollenzeuge und Meubel-Cottone.

Derselbe hat auch allerdings gesorgt, um von ein und demselben Stoffe und Desin jedes beliebige Quantum vollführen zu können und die Preise auf das Billigste gestellt, und bittet daher um gütigen Zuspruch. Verkaufs-Gewölb, Wienergasse Nr. 199 gegen den neuen Marktplatz.

Gustav Heckenast, Buchhändler in Pesth,

Waiznergasse Nr. 15, erlaubt sich zu der bevorstehenden feierlichen Grundsteinlegung der stehenden Brücke zwischen Ofen und Pesth, auf die in seinem Verlage erschienene

Ansicht der stehenden Brücke zwischen Ofen und Pesth,

nach dem von der hochlöbl. ungar. Reichs-Deputation genehmigten Plane, in Stahl gestochen von Carl Mahlknecht, aufmerksam zu machen.

Ausgabe Nr.	1	Imperial-Folio colorirt		8 fl. C. M.
— —	1	— schwarz		3 „ „
— —	1	— auf chinesischen Papier		4 „ „
— —	2	Klein Quer-Folio colorirt		2 „ „
— —	2	— — schwarz		1 „ „
— —	1	auf Leinwand gespannt und in Oel colorirt		12 „ „
— —	1	— — — — mit Goldrahm		15 „ „
— —	2	— — — —		5 „ „
— —	2	— — — — mit Goldrahm		7 „ „

Dieses Kunstblatt gibt mit der Ansicht des großartigen Brückenbaues zugleich ein schönes und richtig aufgenommenes Bild der beiden Donaustädte Pesth und Ofen, und ist, in Bezug auf die Ansicht der Kettenbrücke selbst die einzige rechtmäßige und getreue Abbildung, welche nach der Originalzeichnung des Hrn. Clark, mit Genehmigung der hochlöbl. Reichstag-Deputation ausgeführt ist.

Zu herabgesetzten Preisen

ist das große automatische

Wachsfiguren-Cabinet

täglich von 3 bis 8 Uhr Abends in der großen Bude in Ofen nächst der Brücke, am Donauufer zu sehen.

Das Nähere melden die Anschlagzetteln.

Georg Tiets und Benoit Fréchon.

Feine orientalische Schönheits-Essenz.

Diese verdient als das vorzüglichste Schönheitsmittel empfohlen zu werden, da sie die Haut wahrhaft verschönert, dieselbe von allen Mängeln reiniget, die Sommer- und andere Flecken hinwegnimmt, und außerordentlich fein, weiß und schön macht. Eine von Sonne und Luft verdorbene Haut stellt sie in reinster Schönheit wieder her und verschönert das Gesicht auf eine angenehme Weise. Selbst eine grobe, verdorbene Haut setzt sie in einen angenehmen Zustand, indem sie dieselbe gelinde und gleichsam jung, und in ganz kurzer Zeit sichtbar weiß macht, ohne ihr im geringsten nachtheilig zu sein. Man gebraucht diese Essenz nicht so wie sie ist, sie würde zu stark sein, sondern man gießt etwas weniges davon in eine Schale mit Rosen- oder Brunnenwasser vermischt, welches eine Art feiner Schönheitsmilch hervorbringt, von welcher das Angezeigte zu erwarten ist. Bei sehr verdorbener, von Luft und Sonne gebräunter, oder mit allerhand Unreinigkeiten und Bläterchen entstellten Haut, wird diese Essenz ohne Zusatz von Wasser gebraucht. Die Stelle, wo Sommerflecken sich zeigen, kann man des Tages öfters mit dieser Essenz benetzen, wobei man selbe auf dem Gesichte eintrocknen läßt, dieses wiederholt man so lange, bis die Flecken verschwunden sind.

Um allen Verfälschungen hinlänglich vorzubeugen, bitte ich gefälligst darauf zu achten, daß jedes Fläschchen mit meinem führenden Wappen, die sich auf der bei jedem Fläschen befindlichen Gebrauchsanweisung befindet, versiegelt ist.

Freiberg, 1842.

Carl Meyer.

Erprobtes Kräuteröl

zur

Verschönerung, Erhaltung u. zum Wachsthum der Haare

von

Carl Meyer,

in Freiberg, im Königreich Sachsen.

In Folge der Erlaubniß mehrer hohen Landesdirectionen kann Unterzeichneter nicht umhin, auf dieses neue, aus den besten kräftigsten Kräuterstoffen zusammengesetzte Mittel aufmerksam zu machen, durch welches bei richtiger Anwendung die Haarwurzeln neue Stärkung bekommen, und das Wachsthum der Haare sicher befördert wird.

Die täglich eingehenden Berichte und Zeugnisse sehr angesehener Personen und Empfehlungen der Herren W. A. Lampadius, k. sächs. Berg-Commissionsrath und Professor der Chemie in Freiberg; Berg- und Hütten-Physicus Dr. Hille daselbst; k. Regierungs- und Medicinal-Rath Dr. Fischer in Erfurt; Dr. Kastner, ord. Professor der Physik und Chemie, k. bair. geh. Hofrath in Erlangen; Dr. Solbrig, k. Kreis- und Stadtgerichtsarzt in Nürnberg u. s. w. beweisen die Wirkungskraft auf das Unzweideutigste, und erlaube ich mir noch zu bemerken, daß ich wegen Verfälschungen meines Kräuteröls veranlaßt worden bin, neue Etiquets in Congrevedruck anfertigen zu lassen; es ist demnach blos Dasjenige als echt zu betrachten, welches mit erwähnten Etiquets versehen, so wie jedes Fläschchen mit den Buchstaben C. M. versiegelt, und auf den Gläsern bei den nächstfolgenden Sendungen sich die Schrift: „Kräuteröl von Carl Meyer in Freiberg" befindet.

Untrügliches Mittel,

den rothen, grauen und lichten Haaren eine nach Belieben braune oder schwarze Farbe in sehr kurzer Zeit zu geben.

Nach vielen und mannichfaltigen Experimenten, und durch den zu Rathe gezogenen, unten genannten Arzt, ist es mir gelungen, aus exotischen Gewächsen ein Pulver darzustellen, welches rücksichtlich seiner merkwürdigen und ausgezeichneten Wirkung mit dem vollkommensten Recht ein specifisches Mittel genannt werden kann.

Es ist dasselbe nicht nur allen bisher erfundenen derartigen Mitteln gleichzustellen, sondern übertrifft dieselben unbedingt bei weitem noch, da es seine Wirkung nie verfehlt, sondern auch beim Gebrauch nur eine ganz leichte und einfache Behandlung verlangt, und mehr als ein Glas nicht erforderlich ist.

Daß dieses Pulver der Haut im Geringsten nicht nur unschädlich ist, sondern auch seine Wirkung nie verfehlt, berufe ich mich auf untenstehendes ärztliches Zeugniß.

Carl Meyer.

Zeugniß:

Endesunterzeichneter bescheinigt hiermit, daß das vom Herrn Carl Meyer in Freiberg erfundene Pulver zur Färbung von braunen und schwarzen Haaren nicht allein von mir selbst, sondern auch auf meine Anordnung von andern Personen, ohne allen Nachtheil mit erwünschtem Erfolg angewendet worden ist.

Freiberg, am 23. April 1840.

Dr. Johann August Pohl,
ausübender Arzt.

Das Commissions-Lager von obigen drei Artikeln ist bei

Franz Amtmann,

Spezereihändler in der Hatvanergasse, im Exc. Graf Cziráky'schen Eckhause Nr. 582, und empfiehlt sich allen geehrten Abnehmern bestens.

Zur Beachtung.

für alle pl. t. Herren Tabakraucher.

Die Unterfertigte Tabakhandlung empfiehlt ihren Verlag der so sehr beliebten Tabak-Pfeifenröhre von Alois Ernhoffer in Preßburg, wovon ein neuer Transport aller Gattungen angekommen ist.

A. Krantz,
Tabak- und Cigarren-Handlung zum Schafkamehl neben dem Gasthofe zum König von Ungarn in Pesth.

Echtes gesponnenes Roßhaar,

welches vorzüglich für Madratzen und Meubeln anwendbar ist, für rein und echt versichert werden kann, im Centner so wie Pfundweise bei A. L. Klausz, Spiegel- und Luster-Niederlage, im städt. Theatergebäude.

Haupt-Niederlage

des echten Prinzessenwasser von Jean Bigot in Paris

das Fläschchen zu 40 kr. C. M. zu haben bei A. L. Klausz, Spiegelhandlung im städt. Theatergebäude.

Bei **Gustav Heckensat** ist erschienen und zu haben:

Eötvös Jos. Freiherr v.

Der Karthäuser.

Aus dem Ungarischen übersetzt

von

Hermann Klein.

2 Thle. mit dem Portraite des Verfassers und 2 Titelvignetten gr. 12 in Umschlag geheftet 4 fl. 40 kr. C. M.

Theresia Weissenfels,

Marchande des Modes aus Wien,

hat die Ehre einem hohen Adel und dem geehrten Publicum auch diesen Markt ihre in einer reichen Auswahl der jetzigen Jahreszeit entsprechende, und im neuesten Geschmacke der Pariser und Wiener Moden bestehende Damenhüte, Putz- und Negligée-Häubchen, Chemisetten, Krägen, Blumen, Burnos, und alle in dieses Geschäft einschlagende Artikel um den möglichst billig gestellten Preisen gehorsamst anzuempfehlen.

Ihre Hütte befindet sich auf dem neuen Marktplatz, Frauengasse, 1. Abtheilung.

Antou Waldner

empfiehlt sich mit einem best assortirten

Nürnberger- und Galanterie-Waarenlager

zu sehr billigen Preisen, und hat seine Handlung **auch außer der Marktzeit** in der Königsgasse im v. Simoni'schen Hause.

Daselbst sind auch Lose von der schon am 3. September erfolgten Ziehung des Dominical-Gutes Geyerau billigst zu haben.

Lizitations-Ankündigung.

Den 5. September l. J. werden bei der goldenen Flasche, Waiznergasse in Pesth, sämmtlich Wirthshaus-Geräthschaften, als Tische, Leder- und Strohsesseln, dann Tischzeug, Eßzeug, Teller, Lampen, Spiegeln, Gußeisenöfen sammt Röhren, Glasgeschirr, große Schankpudel, Glasstellagen, Kupfergeschirr, Kellerganten, Faßgeschirr, ein großer gemauerter Sparherd, ein großer kupferner Fleischkessel, 4 Kiebel sammt einem Krautstander gegen gleich baare Bezahlung hintangegeben.

Auch ist daselbst eine große Wiener Spieluhr mit 14 Walzen billig zu verkaufen. Auskunft beim Gastgeber im Hause. Auch kann man vor der Zeit mündliche Abschlüsse machen.

August M. Simonyi,

weiße Schiffgasse, Sziklai'schen, vormals Krachenfels'schen Hause, empfiehlt sein bedeutendes, neu sortirtes Lager schönster, im gothischen Geschmacke nach den neuesten Zeichnungen gearbeiteter

Fuß- und Wagen-Teppiche

in beliebiger Länge und Breite.

Siebenbürger Kerzen und Seife

in bekannter vorzüglicher Qualität sind eben daselbst während des Marktes in Kistchen pr. 25 Pfund zu haben. — Pesth, im August 1842

Die neuesten Kleider und Mänteln

in Baumwolle, Schafwolle und Halbseide,

eine große Auswahl in Umhängtüchern

in jeder Größe, nebst einem verstärkten Lager

aller Gattungen gedruckten Percails

von den ordinärsten bis zu den feinsten Sorten, empfiehlt für den jetzigen Markt zu besonders billigen Preisen

Carl Ludwig Fest,
in der großen Brückgasse, gegenüber dem Durchhause „zum weisen Schiff" in Pesth.

Vorzüglicher Champagner

ist billigst zu haben bei

Carl Gross,
am Josephsplatz im Groß'schen Hause in Pesth.

Ein ganz neues

Wiener Fortepiano

von einem der vorzüglichsten Meister, mit echt englischen Saiten 6½ Octaven, ist billig zu verkaufen in der Badgasse, im Spiegelschen Hause, 1. Stock Thür Nr. 26.

Seifensiedergarn

ist zu verkaufen bei Anton Koszgleba, in Pesth, am Theaterplatz, im Baron Sina'schen Hause Nr. 152.

Verlorne Lose.

Nr. 136333 als ein gewöhnliches ganzes Los und ein Fünftel Freilos-Antheil Nr. 79617 von der Herrschaft Geyerau zur Ziehung am 3. September d. J. sind in Verlust gerathen, der redliche Finder wird ersucht, selbe gegen ein Honorar in Pesth, Servitenplatz, in der Handlung „zum weißen Hasen" abzugeben.

Pesth, August 1842

Anton Prüller,

empfiehlt sich mit allen Gattungen Blas- und Streichinstrumenten nebst den billigsten Fabrikspreisen am neuen Marktplatz, in der Frauengasse Hütte Nr. 148.

Echter Saazer Hopfen

billig zu bekommen bei

Anton Koszgleba,
in Pesth.

Ein Garderobe-Kasten

neuester Façon (Meisterstück 150 fl C. M.) ist zu täglich verkaufen in Altofen, gegenüber der k. k. Montour-Commission beim Tischlermeister Johann Scheidl.

Zimmer auf die Gasse

mit Alkoven zu verlassen, in der Wienergasse Nr. 200 im 1. Stock.

Fremden-Anzeige.

König v. Ungarn. HH. Koronthaly, Ingenieur. — Florian, Fabricant. — Graf Rhadey. — Zettel, Kaufmann. — Komjáthy, Fiscal.

Weiß. Schiff. HH. Schmidt, Schönfeld, Werfen, Heller u. Bachmayer, Kaufleute.

☛ **Beilage: Fortsetzung der Nachrichten.**

MDK

Mehr vagy Majer Henrik, akadémiai szobrász

jelesebb szobrászaink az 1790-es évek tájáról, kik Pesten és Budán működtek ill. laktak. Róla tudjuk, h. a görög templom díszítésénél közreműködött, s özvegyének követelése volt Jung vállalkozóval szemben.

Vármai Sándor: A magyar iparművészet úttörői. Magyar Iparművészet. 1908.évf. 325-337.l.

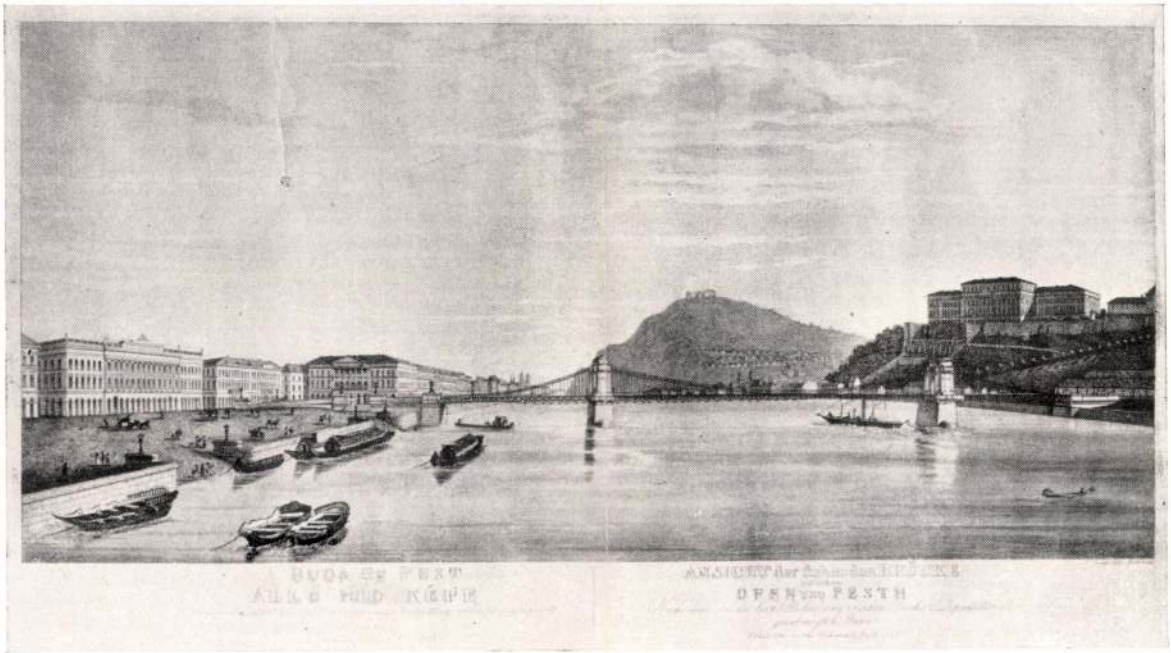

169.

Mahlknecht, C.

Schoen Csillag gjüst

Mahlknecht Karl

rézin

l.

Biró – Barabás

221. l.

VASÁRNAP

16

Kath. Husv. vas.
Prot. Husv. vas.

Ógörög Husvétvasárnap

HÉTFŐ

17

Kath. Husv. hétfő
Prot. Husv. hétfő

☾ Utolsó negyed 5 ó. 17 p.

Izr. Passzah 7. n.
Ógörög Husvéthétfő

KEDD

18

Kath. Apollonius
Prot. Ilma

Izr. Passzah 8. n.
Ógörög Husvétkedd

SZERDA

19

Mahlknecht K

beim acélm.

l.

Kremszeplit

55. l. 68. l.

171. l.

181. l.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1865, 1866, 1867, 1869: XII. 50. *P. P. Rubens:* Mucius Scaevola kezét tűzre tartja.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XII. 50. *Rubens:* Mucius Scaevola kezét tűzre tartja. — 1873: XII. 50. *P. P. Rubens* (?): Mucius Scaevola. — 1876, 1878, 1879: XVI. 656. *P. P. Rubens:* Mucius Scaevola. — 1881: 440. *P. P. Rubens modora:* Mucius Scaevola.

Mahlknecht, C.

A pest-budai lánc-
hid képreletbeli képe
1839

metszet

-Repr-

Gáspdivat

II. 165. l.

Mahr

l

LykaMagyműI300-50

476. l

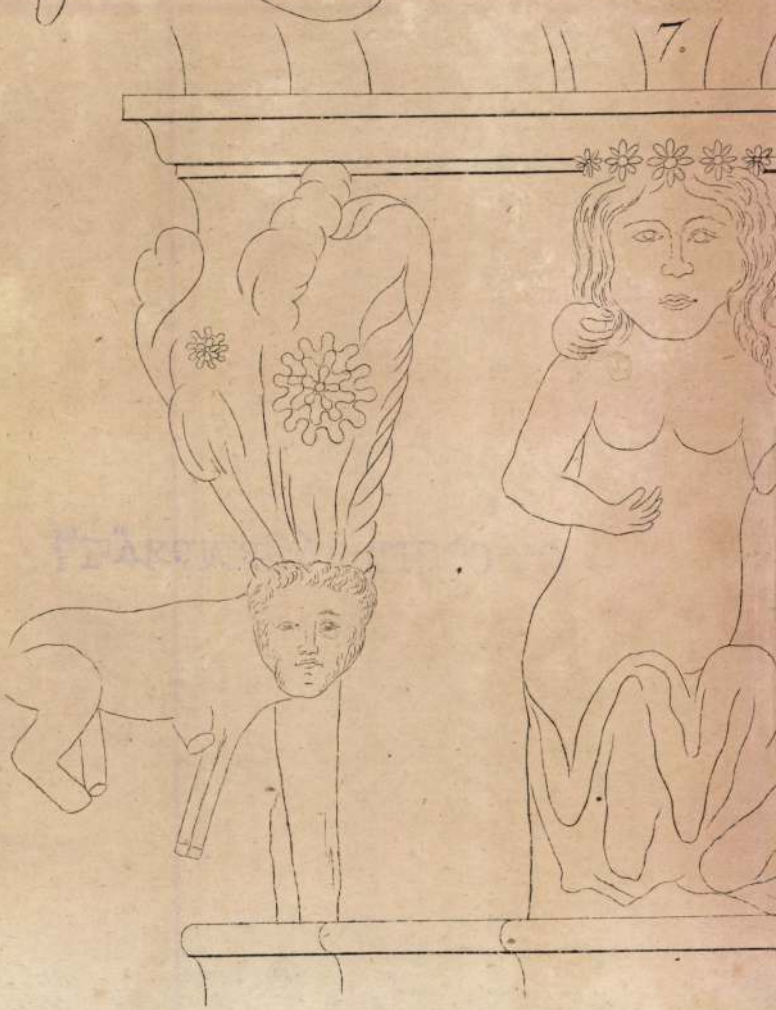

Mahr
vorsouji česni
1775

l
Weyde Walch
16. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Mahr

pozsonyi épitész

épitette a régi pozsonyi szinházat, melyet 1776 nyitottak meg s melyet pr. 1790-es évek-ben hozzáépült vigadóval együtt 1884-ben ~~évek elején~~ bontottak le. Ez a szinház a maga korának egyik legszebb és legnagyobb szinháza volt. Helyére épült a mai pozsonyi városi szinház.

Orthay Tivadar dr

Pozsony város utcái és terei. Pozsony, 1905. 284. l.

Mahr

Stab IV. 88

Római bronztábla-töredék VIII. 206–208.

Mahr

tervesen építőmesternek ne-
verve, egyébként pozsonyi
ácsmester. Néki tulajdoni-
tották a pozsonyi régi szin-
ház terverését és építését
Weyde kimutatja, hogy ez
tevedés, mert a szinházat
nem ő, hanem Walch Máté
terverte. M. csak az épület ács-
munkáját végezte.
Weyde Dr. G. Die evang. Kir-
che und ihr Erbauer M. Walch.
Pressburg 1924. 16. l.

Fabricius Otto, Das neue The-
ater in Pressburg. Grenzbote
1886. 4. l. — Ortvay, Pozsony
utcái és terei. 284. l.

Maholany Joannes

habán farekas (?)

d.

Šourek 73. l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

19[illegible] évi 6857 számv. sz.

VI. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának
és évének pontos feljegyzése kéretik.

Nagyméltóságu

Br. Forster Gyula u

Mahlknecht C.

acelm 1866

l.

Bielz Portr Lat

577.n

Bázel l. n. VIII 210

Mahlknecht Karl

beisi grafikus

l. Mark Barönelett

166. l. 221. l

Für die Geburtsdarstellung mag die ähn-
hen Hochgotik das weithin bekannte Vor-
nte im Museum zu erinnern, die
nern. Hier steht der heilige Joseph am
Kripe, dass früher immer über bzw. hinter
Bette steht und von Esel und ~~Ochs~~ Kuh mit
langen von schmalen Faltenwurf umwalten
bmals durch untersetztere Proportionen
erabgemindet, das etwa dem Verhältniss von
1.
Auch die Darstellung mit der Auferstehung
e Plastik Frankreichs .1226-1270. Firenze -

Senlis kan hier herangezogen werden, wo
unserer Nonnen spielen, allerdings von
tisution ~~zu sein scheinen~~ einst. Die ähnliche
samme kann in diesem Zusammenhange ebenfalls erwähnt
em feinlinigen, kaligraphischen Grundzug

Barabás Mária

Mahlknecht C.

acélmetsző-
tovább

Zápolya Izabella
arcképe
12·5 X 19 cm

Fővárosi Képtár
4425. leltári sz.

Budapest VI. Ker. népkönyvtár egye-
sület VI. 223

Irodalmat.

M.D.K.

Makold Farkas, kőműves

Egerben az 1800-évi adó-
könyvben szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 363 old.

Mahorcig, Josef (1843-1923)

„Vizimalem" o. v. 68x55
J. l. b. J. Mahorcig Graz
r. ás 8000 ft

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

Mahovits Valter

Szobormüve szerepel a Nemzeti Szalón csoport-kiállitásán.

M.O.934.XII.23.

Mahovits Walter

Szobormüve a Nemzeti Szalón csoportkiállitásán.

Est, 934. XII. 23.

MDK

Mahovits Walter

Szomory D: Fiatal festők kiáll. a N.Szal.ban.
Az Est, 1934, dec. 23. 4.l.

MAHOLD Farkas kőmüves. Egerben az 1800. évi adó-
,összeirás emliti nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Mahknecht Keresztény

1895-ből való feszülete az egerszalóki rk. templomban.

Voit Pál stb: Hevesmegye műemlékei II

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

6661

MAHO Wenzeslaus, kőfaragósegéd Po-
zsonyban

W. M. Steinmetzgesell, † 65 éves korában, 1805
december 12. (1805, 1225.)

Preßburger Zeitung
(Gentner)

MDK

Maholy-Nagy László

Népszava, 1947. márc. 27. 4 l.

MAHLKNECHT, Carl (1810-1893)

Sz.KÜRTI Katalin: A Református Kiollégium és a képző-
művészetek (1790-1848). = A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve,
1988 (1990) 298.p.

12. *Mahlknecht, Carl* (1810—1893) Barabás rajza után
Kölcsey Ferenc (1790—1838)
acélmetszet, 175×118 mm
J. a lapon kívül: Einsle[130] után rajz Barabás, jobbra:
balra: aczélba metszé Mahlknecht
DM. ltsz.: II. 81. 32. 1.

MAHLKNECHT, Karl

MASITS László: Kölcsey Ferenc hiteles ábrázolása.
= Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1988 (1990)
323.p.

Anton Einsle festménye után, Barabás Miklós rajza után KARL MAHLKNECHT (1810—1893): Kölcsey Ferenc, 1840. Acélmetszet, papír. 174×125 mm. J.n. Bp., MTKcs. Ltsz.: 2048. MTKcs. 53.643. sz. másodpéldány.

M a h l k n e c h t C.

acélmetsző

/XIX.sz.első fele/

/:b.Eötvös J.arcképe és a Karthauzi
német kiadásának vignettái/

M Ű V É S Z E T

XIII.évf.1914.

239.

"Kemény L.: M e y e r Károly"

Mahlknecht Karl, grafikus

Művészet, IV.,1905. 275-276.

Adatok művészetünk történetéhez

Mahlknecht, Edmund
(1820-1913)

„Vízparti táj tehenekkel"
o.v. 70 x 95 J. l. b.: Mahlknecht
(Restaurált, sérült) Védett
Kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Mahlknecht Carl

l.

Schoen 1948

30-l

a néz[illegible]. Jobb felől elválasztott haja és baju-
tvált. Mellét érdemjel díszíti: Paszomán
ombjai sornalaknak. Felirata a kép alatt:
ÁNDOR."
ín, Pest."

n alak nagysága 18 c/m.

8769. (alányomással).

107/95 № 164.

MDK

Mahlknecht C.

Művészet, XIII. év. 1914. 239. Kemény L: Meyer Károly.

MDK

Mahlknecht Carl,graf.
1810-1893

26. A cigányanya Barabás Miklós után. Acélmetszet.
25x17

Árv. Közl. 1932.I.rk.sz. 61.sz. 14.l.

MDK

Mahlknecht C. - Meyer Károly

/Eötvös: Karthauzi német kiad.1842/

Müvészet XIII.évf. 1914, 239.

MDK

Mahlknecht, C.

Buda és Pest közti állóhid..., am.

Schoen Csillaggyújt. 1936. 4o l.

MDK

Mahlknecht

Kossuth Emlékkiállitás. A M. Nemzeti Muzeum kiállitásai. Bp. 1924. 6.l.

.I.9

Grafika, XIX.sz.első fele -
Könyvdiszités - Vignetta

Mahlknecht C. acélmetszet,
Meyer Carl képe után
/Eötvös:Karthauzi, német kiadás,
1842./

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
239.
"Kemény L.: M e y e r Károly "

KILENCEDIK TEREM.

I. ***Br. Wesselényi Miklós státusférfiú.*** († 1850.)

Mellen alul ábrázolt, balfelé forduló alak. Fejét kissé visszafordítja. Írás lent: «B. Wesselényi Miklós.»

Kőnyomat. M. 25—21·3 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Kolosvárt ev. ref. Koll. Lithogr. — Barabás | 1838.» Ltsz. 4487.

II. ***Br. Vay Miklós a főrendiház elnöke.*** († 1894.)

Derékon alul ábrázolt, balfelé forduló álló alak. Feje háromnegyed arcélben. Lent a középen névaláírása.

Kőnyomat. M. 52·4—33·8 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Nyomt. Leykum A. Bécsben. — Eybl. 843.» Ltsz. 4285.

III. ***Gr. Teleki László, státusférfiú, párisi magyar követ.*** († 1861.)

Derékon alul ábrázolt, kissé balra forduló ülő alak. Lent a középen az ábrázolt névalírása tintával.

Kőnyomat. M. 32·1—24·7 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Nyomt. Leykum A. Bécsben. — Eybl. 842.» Ltsz. 5240.

IV. ***Gr. Teleki József.***

Derékon alul ábrázolt álló alak, szemközt, ovális keretben; karjait összefonja. Lent a középen névaláírása. Alatta: «Szül. 1811, Febr. 11. † 1861, Maj 8.»

Kőnyomat. M. 30·2—23·5 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Rohn — Nyomt. Rohn, Pesten 1861.» Ltsz. 4285.

V. ***Bohus-Szőgyényi Antonia.***

Térden alul ábrázolt, félig balra forduló álló alak. Jobb kezében könyv. Lent a középen névaláírása.

Kőnyomat. M. 37·8—27·2 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Barabás 852 — Nyomt. Walzel A. F. Pesten.» Ltsz. 690.

VI. ***Deák Ferenc.*** († 1876.)

Derékon alul ábrázolt, félig balra forduló ülő alak. Lent a középen névaláírása.

Könyomat. M. 30—23·6 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Eybl. 842. — Nyomt. Leykum A. Bécsben». Ltsz. 5557.

VII. ***Garay János, költő.*** († 1853.)

Derékon alul ábrázolt, félig balra forduló ülő alak. Lent a középen névaláírása.

Könyomat. M. 28·8—22·1 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Barabás | 1844 — Ged. bei Joh. Höfelich in Wien». Az írás alatt: «Nemzeti Képcsarnok. — a' Pesti Divatlaphoz.» Ltsz. 1563.

VIII. ***Br. Eötvös József és Trefort Ágoston 1844-ben.***

Félig jobbra forduló alakok. Az előbbi karosszékben ül, az utóbbi könyökével annak támlájára támaszkodik. Írás lent a középen: «Báró Eötvös József És Trefort Ágost.»

Könyomat. M. 26·7—19·9 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «C Angerer u. Göschl. — Barabás Miklós 1844. évi eredeti rajza után». Ltsz. 4172.

IX. ***Fényes Elek, statisztikus.*** († 1876.)

Derékon alul ábrázolt, félig jobbra forduló ülő alak. Lent a középen névaláírása.

Könyomat. M. 31·7—22·4 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Barabás M. | 846 — Ny. Walzel Pesten. Az írás alatt: «a' Pesti Divatlaphoz.» Ltsz. 1470.

X. ***Jászai Pál, történetíró.*** († 1852.)

Mellen alul ábrázolt, félig jobbra forduló alak. Lent a középen névaláírása.

Könyomat. M. 20·2—13·3 cm. Jelzése alul balra: «Rohn | 854.» Ltsz. 4934.

XI. ***Bajza József, költő.*** († 1858.)

Derékon alul ábrázolt, félig jobbra forduló ülő alak. Írás lent a középen: «Bajza.»

Acélmetszet. M. 11·9—8·5 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Rajz. Barabás. — Acélba metszé Mahlknecht.» Ltsz. 867.

XII. ***Fáy András, író.*** († 1864.)

Derékon alul ábrázolt ülő alak, szemközt. Fejét félig balra fordítja, karjait összefonja. Lent a középen névaláírása.

Könyomat. M. 25—19·9 cm. Jelzése alul balra és jobbra: «Nyomt. Leykum A. Bécsben. — Eybl. 841.» Ltsz. 5548.

MDK

Mahlknecht

Csák Mátyás. rajz. Ender, metsz. Mahlknecht

Figyelmező 1837. I. 3. sz.

NÉPRAJZI MÚZEUM
ETHNOLOGIAI ADATTÁR
Budapest, VIII. Könyves Kálmán körút 40.
Telefon: 331-142, 140-058

Ad BA 90.P/1965.

Az Erkel Diáknnnepek 1965.
néprajzi pályamunkák

e r e d m é n y

I. Aranyéremre javasoltak:

1., "Kotárka" jelige:
"Tápéi ház" /92 la
P. 146/1965 /ED 27

2., "Békalövő" jelige:
"Szelevényi gyuny-

MDK

Mahlknecht

Országgyülés. rajz. Ender, metsz. Mahlknecht

Figyelmező 1837. I. 3.sz.

NÉPRAJZI MÚZEUM
ETHNOLOGIAI ADATTÁR
Budapest, VIII. Könyves Kálmán körút 40.
Telefon: 331-142, 140-058

Ad NA 90.P/1965.

Az Erkel Diákünnepek 1965.
néprajzi pályaunkák

eredmény

I. Aranyérmere javasoltak:

1., "Kotárka" jelige:
"Tápéi ház" /92 lap
P. 146/1965 /ED 27-

2., "Békalövő" jelige:
"Szelevényi gyuny-

Mahlknecht Carl

Széchenyi Crescentia

Mellig, jobbra. Középütt elválasztott s szinára lefésült haja kontyba van fogva, fülbevalója hosszukás gyöngyszem, nyakába szalag van vetve, ruhája kivágott s vállravetett kendője csipkézett. Felirata a kép alatt két sorban:

„Gróf Széchenyi Crescentia
született Seilern Grófné.";

alól balra: „Gezeichnet v. Barabás"
s jobbra: „Stahlst. v. Carl Mahlknecht."

Acélmetszet, méretei a sarkain levágott hattérnek 10.3 : 7.9 s az acéllapnak 14.4 : 10.5 cm.

Metszette: Mahlknecht Károly.

Ltsza 8031

nincs a művek
sorában

191/93 № 380.

Mahlknecht

Liab. IV, 36, 106

Roma VIII. 206.

Mahlknecht C

A Buda es Pest / kösti
álló hid kepe / a
nagyméltóságu magyar
országgyülési küldött-
ség által megállapitott /
terv szerint.

Kiadja Hereinast
Gusztáv Pest 1839

Acrelin fólio
szeve

Sculpt direx. C.
Mahlknecht

Mahlknecht, Carl

l.

Va Hö Ernst Güst

VI/III. 6.

ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le-
ós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép-
ertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
s kalandmentes külpolitikát akar.
ez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat-
Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
áért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki-**
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
epel.
orsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Barabás

Kuthy Lajos (aláírás)

Acrelin. 8°

Barabás gez.

Stahlst. v. Mahlknecht.

in Wien

Barabás

Bajza József. Acélm.
Rajz. Barabás.
Acélbe metszé
Mahlknecht.

Folio.

Mahlknecht Karl

laid

Joh. Ender †

~~Barabás~~

Kossuth Lajos
megjelent Mahlknecht
acél-metszetben
kiadta Heckenast
Gusztáv Pesten

Mahlknecht

vérm.

Gróf Széchenyi Crescentia / született Seilern Grófnő. ~~[illegible]~~ Acélmetet. pontozott modor 12 rét. jelz. Gezeichnet v. Barabás.

Stahlst. v. Carl Mahlknecht.

Barabás

Kossuth Lajos (aláírás)

Arckép. 4°

Rajz Barabás.

Metz. Mahlknecht.

Mahlknecht

Bajza Josef.

Bowafor sajzanta

8°. aczeb.

metrze fonti.

Mahlknecht C

Läsd Fischer Lipót.

Mahlknecht

München 1914. 239

Ipolyság VIII. 136.

Mahlknecht, Carl

1810 – ?

l.

Ernst-Muzeumaukcioja I.

37 l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
BUDAPEST, IX., HŐGYES ENDRE U. 10.

182/1938. szám

Tekintetes IV. kerületi Elöljáróságnak

Budapest.

Mahlknecht C.

U. 4233. 61.1.

Villa vasból, római / VIII. 188.

Mahlknecht C. aczélmetsző:

1) Barabás Miklósnak a Szász nő. Gélli czímű képét aczélba metszette. Műmelléklet a Johann graf Majláth. Irás. Taschenbuch. Pest 1842 évf 144 lap.

2.) Ugyanannak gróf Teleky József arcz képét aczélba metszette. Műmellék lete a Nemzeti Almanachnak. Budapest. 1841.

Mahlknecht

Lisd

Barabás festo.

Mahlknecht, C.

József-nádor:

Mellig, kissé jobbra fordult. Teje elől kopasz, hátrafésült haja hosszú, bajusza nyirott, szakálla le beretvál. Nyakra valója felett az aranygyapjas – s mellén a szt István rendet jelvennyel viseli, az utóbbinak szalagját is hordja. Vállra vetett prémes mentéje és álló galléru atillája gazdagon zsinórzott. Felirata a kép alatt két sorban:

„JOSEPH
Erzherzog von Oesterreich, Palatin von Ungarn &c. &c."

ezt követi öt sorban:

„Ihrer Kaiserlichen Hoheit der Durchlauchtigsten Frau Erzherzogin
Maria Dorothea
geborne Prinzessin von Würtemberg
ehrfurchtsvoll gewidmet
von Carl Mahlknecht Kupferstecher"

a jobb karnál: „Joh. Ender del"
a balnál: „C. Mahlknecht sc. Viennae"
s legalól: „Eigenthum des Verlegers, Pest, bey Ferd. Tomala".

Rézmetszet, az alak nagysága 20.8 s a rézlap mérete 35 : 26.1 Cm.
Metszette: Mahlknecht.

Ltsa 8932 (chin. pap.) 156/95 N° 11

Mahlknecht C.

l.

Schoen Pest - Buda

61. l.

71

1904 II. 22. A nagyenyedi Bethlen főiskola igazgatóságának. Utasítások az állami segélyezés feltételei felől. (55/1904)

Mahlknecht

Kossuth Lajos 10440.

Derékig, kissé jobbra. Ingének lehajtott galléra széles, nyakkendőjét egyszerüen átvetette, mellénye kivágott, kabátja zsinóros. Felirata a kép alatt aláirásának másakép:

Kossuth Lajos. 1841?

a jobb karnál: Rajz Barabás.
a balnál: Metz. Mahlknecht.

az Emlény részéré

Am., mér. a vk. 10.5:7.8 cm.

Mahlknecht

Kuthy Lajos 10172

Derékig, jobbra. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendőjét csomóra kötötte, fehér mellénye hajtókás, kabátja egy elejű. Felirata a kép alatt, aláírásának másául:

Kuthy Lajos.

balra: Barabás gez.
jobbra: Stahlst v. Mahlknacht in Wien.

Am., mag. 9.9 cm.

Pécsi Aurora
1841.

Szn. 35-900.
125-900-20.

Budapest. T. 5307.

Az éjszakról felvett látképen balra Pestet, jobbra pedig Buda várát és városát, valamint a Gellérthegyet látjuk. A pesti partot, a hol csolnakok és bárkák kötöttek ki, kocsik és járókelök élénkitik; a Dunán [illegible] göznajó halad lefelé. Felirata

balra: A' BUDA ÉS PEST
közti
ÁLLÓ HID KÉPE
a nagyméltóságu magyar országgyülési küldöttség által megállapitott
terv szerint
Kiadja Heckenast Gusztáv, Pest 1839.

jobbra:
ANSICHT der stehenden BRÜCKE
zwischen
OFEN UND PESTH
Nach dem von der hochlöblichen ungarischen Reichs-Deputation
genehmigten Plane
Verlag von Gustav Heckenast, Pesth, 1839.

alól jobbra: Sculpt. direx. C. Mahlknecht.

Szines Am., mér. a vk. 20.1 : 42 cm.
140-95.

Károly fhg:

Derékon alól, balra. Rövid haját előre fésüli s arcza s bajusza leberetvált. Karjait öfszefonva tartja. Nyakra valója felett szalagon az aranygyapjas rendet hordja, melynek szalagja jobb vállán át van vetve. (s mellét a Lipót rend diszíti) Egy elejű fehér kabátjának uj hajtókain a paszomant, melyre gombok vannak felvarrva, tölgyleveles; derekát szolgálati jelvény szorítja s oldalán kard lóg. Legalól az orosz és a német sas közott az osztrák kétfejű sas látható. Felirata a kép alatt három sorban:

„Carl
Erzherzog von Oesterreich
&c. &c. &c."

ez után hat sorban:

„Den tapferen Kais: K: oester:, Kais. russisch: und Königl preussischen
Armeen zum Andenken
in tiefster Ehrfurcht gewidmet und in Stahl Ende 1846 (gestochen)
von Carl Mahlknecht
in Verbindung mit Johann Saazer
herausgegeben zu Wien am 30. April 1847.

Acélmetset, az alak nagysága 19 cm.
Metsette: Mahlknecht Károly.
Ltsa 7964

191/93 № 691.

Jubileum és „keresztelő"

Huszonöt éves lesz az idén az egyik „névtelen" nagykanizsai iskola, a Csokonai utcai. Eddig ugyanis az utca nevéről „keresztelték" el az intézményt, amelyben közel hétszázan tanulnak.

A negyedszázados jubileumot igyekeznek méltóképpen megünnepelni, a tanév a 25 hét–25 év jubileum jegyében telik el, azaz minden hétre szerveznek egy programot az évforduló jegyében. Ruhagyűjtési akciót szerveztek a menekültek számára, papírt gyűjtöttek az iskola könyvtáráért. Megszervezték az egészséges életmód, a képzőművészet, a népművészet, a világjárók hetét... Vetélkedők, kultúrműsorok, kiállítások, sportprogramok egész sorát rendezik.

Minderre május 17–25. közt teszik fel a koronát, a jubileumi hét során veszi fel az iskola Kőrösi Csoma Sándor nevét. A névválasztás nem esetlegesen történt, hanem a lehető legdemokratikusabb módon. A tantestület, a gyerekek és a szülők számos javaslata közül I. István, Kölcsey, Deák, Csokonai és Kőrösi nevét választották ki, s az életrajzaik kiadásával bocsátották szavazásra. A magyarság eredetét kutató utazó egyéniségével – annak romantikájával, kitartásával, magyarságával – méltó képet kívánnak a tanulók elé állítani. Hogy a gyerekek minél jobban megismerjék az iskola névadóját, videofilmet készítenek Kőrösi Csoma Sándor életéről, s azt minden osztálynak bemutatják.

Egy a gyerekek munkáiból összeállított kiállítások közül

– Ebben az évben számos területen igyekszünk az intézmény életét javítani – mondta Dezső Ferenc igazgató –, például az épület belső esztétikumán. Saját erőnkből új, megfelelő helyet biztosítunk a könyvtárunknak, minigalériát alakítunk ki. Igyekszünk méltóak lenni az iskola múltjához.

Kép, szöveg:
FARSANG LAJOS

FEHÉRVÁRI KÖZÉPISKOLÁK KÍSÉRLETEI

Az elmúlt két évben megváltozott az általános és szakközépiskolák szerkezete. Az oktatási intézmények általában felfelé „építkeznek"; az általános iskolák speciális szakiskolákat, 9–10. osztályokat indítottak Székesfehérváron, a gimnáziumok pedig bevezették a 6 és 8 osztályos képzést.

A következő tanévre három középfokú iskola is előállt újabb tervekkel; az Árpád, a Szent István és a Váci Mihály Szakközépiskola.

Az Iposz kísérleti tanterve alapján az Árpád Szakközépiskolában a hároméves képzés helyett három és fél éves tanulmányi időben épületvillamossági szerelő szakmát sajátíthatnak el a diákok. A megnyújtott képzési időben idegen nyelvet, számítástechnikai és vállalkozói ismereteket is tanulnak a leendő szakmunkások – a gazdaság igényeihez igazodva. Az oktatás a hét öt munkanapján, a délutáni órákban folyik majd, melyhez az anyagi fedezetet nappali tagozatos állami támogatásként a költségvetési törvény biztosítja.

A Szent István Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Középiskola szintén a Székesfehérváron és a környékén végzett szakmunkások részére tervez kétéves szakközépiskolai nappali tagozatos képzést. A programban itt is kötelezően megjelenik a számítástechnika, a vállalkozás és az idegen nyelv ismerete.

A Váci Mihály Szakközépiskolát több vállalat is megkereste, mert karosszérialakatos szakmában hiány van a városban. Ez év szeptemberében 15-en kezdhetik meg tanulmányaikat, de a szakmai felkészítés mellett ebben a szakközépiskolában is bevezetik a német nyelvű órákat.

Hangversenyévad Fertődön

Nem akar elkápráztatni *Bak Jolán*, a fertődi kastély igazgatónője, így is elkápráztat: tavaly ötven(!) koncertet tartottak a kastélyban. Óriási szám egy teljes esztendőre elosztva is, hát még ha azt vesszük, hogy csak az áprilistól szeptemberig terjedő időszakról van szó. Az első kérdés rögtön az, hogyan lehetséges ez a nem mindennapi dömping. Részben az igazgatónő személyes közreműködésének, szervezőkészségének, kiterjedt kapcsolatainak tulajdonítható a siker. Részben a Joseph Haydn nevével összekapcsolódó Fertődnek hihetetlen a vonzereje, meglepő az ismertsége szerte a világban. Ennyi koncert természetesen pénzbe kerül. Nem is kevésbe. Bak Jolán röviden válaszol. Alapítványi pályázatok útján előteremthető a pénz.

Az április 17-ével kezdődő idei évad szerényebbnek is látszik az előzőnél meg nem is. Harminc koncertet hirdettek meg. Az igazgatónő jóslata szerint ennél több lesz. Április 17-én, este 6 órakor a fiatal németországi *Trio Gentile* lép fel a kastélyban. Az 1991-ben alakult együttes Európán kívül Ausztráliában, Afrikában, Ázsiában is ismert. Műsorukon Händel, Bach, Beethoven, Marais, Haydn, Stradella, Kreisler művei szerepelnek. Bak Jolán levelezési kapcsolatban áll a budapesti Osztrák Kulturális Intézettel, amelynek igazgatója, *Gertrude Kothanek* asszony szívesen támogatja a fertődi évadot. A támogatás azt jelenti, hogy az Osztrák Kulturális Intézet vendégeként Magyarországra érkező osztrák művészek fertődi fellépti díját az intézet fizeti. A *Concilium Musicum* és az *Ensemble Unicorn* együttes összesen három koncertet ad. Az évad programjában szerepel egy Enesén táborozó müncheni főiskola szimfonikus zenekara. Csemegének ígérkezik a Wiener Sangerknabenhez hasonlítható regensburgi *Dom Spatzen gyermekkórus* fellépése. A Dom Spatzen 1975-ben ünnepelte a kórushagyományok ezeréves fordulóját. Érdemeiket még a pápa is méltatta.

A program kiemelkedő pontja Haydn Évszakok című csodálatos művének megszólaltatása. A páratlan környezetben a művet a *Győri Filharmonikus Zenekar* játssza az operaház szólistáinak, a németországi Wangen kórusának, a Liszt Ferenc vegyeskarnak és a kapuvári Haydn kórusnak a közreműködésével. Vezényel: *Sándor János*. Fertőd köszöntheti a *Mirabelle Triót*, a *Festetich Vonósnégyest*, *Alexej Ljubimov* orosz művészt, *Matúz István* fuvolaművészt, *ifj. Dalmay Miklós* zongoraművészt, *Hegedűs Endre* és *Katalin* zongoraduóját, a hollandiai *Kónya István* lantművészt, *Szabó Orsolya* zongoraművészt.

A fertődi évad különlegességei közé számít a tavalyelőtt felújított Interfórum. A televízió jóvoltából az ország széles nyilvánossága előtt zajló művészeti vetélkedő május 21. és 29. között lesz. Június 12-én Fertődön lesz az Eszterházy-vigasságok magyarországi megnyitója. Tizenhetedik és tizennyolcadik századi népi komédiák adatnak elő, látható lesz a Mandragora, Pergolesi Urhatnám szolgálója. Az egészet barokk vacsora, barokk tánc és tűzijáték egészíti ki. A programot illetően tehát Fertőd felkészülten várja vendégeit.

P. M.

KAMARATÁRLAT

Máhr Géza kisbronzai

A kis méret ellenére is térélményt nyújtanak *Máhr Géza* szobrai Győrött, a *Széchenyi István Főiskola* aulájában. Az alkotónak – polgári foglalkozása: rádiólaboros – ez a harmadik önálló bemutatkozása az intézményben, amelynek művészeti ösztöndíjasa. Mintha csak azt mondaná az április 2-áig látható kamaratárlat kiállítója: lám, itt vagyok újra, ilyenek és ezek az én témáim.

Az agyag, a bronz ad lehetőséget az amatőr szobrásznak, hogy mondanivalóját szakmai biztonsággal az érdeklődők felé közvetítse. Érzelmekről, hangulatokról, a másik ember közelségének öröméről van szó ezekben a kisplasztikákban. Éppúgy benne rejlik a szeretet, mint a ragaszkodás, az együvé tartozás, a biztonságérzet. Rögtön szembetűnő: az alkotások jó része nőábrázolás. Kezdve az egyszerű, pedig a méltóságát megillető, pompa nélküli királykisasszonytól a vörös anyagból született kerámia-Vénuszon át a mulandó dolgokba nem kapaszkodó Mária Magdalénáig. A miértre könnyű a válasz; a férfiaknál a nők alkalmasabbak, ahogy mondani szokás; sokkal alkalmasabbak az érzelmi hangütésre. A szobrász az életről vall, érzések tisztaságáról, intimitásról – a hullámzó plasztikai formák játékával éppúgy (*Furulyázó nő*), mint a nyugodtabb felületekkel (*Nő áldott állapotban, Nő nyakékkel*).

Nagyobb figyelmet Máhr Géza kisbronzai érdemelnek, közülük a már említett *Mária Magdaléna*, a Furulyázó nő, azután a *Boszorkány*, majd a *Karját kitáró Jézus*. A tizenöt alkotás legtöbbje nekem azt példázza, hogy közel az idő, amikor már nem variálhatók tovább az ismétlődés veszélye nélkül ezek az ábrázolások. A lehetséges utat éppen a kisbronzok – hat van a kamaratárlaton – jelzik.

J. J.

Átmenet a létből a nemlétbe...

Az emberi létezés három nagy alkalma a születés, a szerelem és a halál. E nagy események sokoldalúan kötődnek a kultúrához, a művészetekhez, a hagyományokhoz. Az emberiség az élet e mozzanataihoz kapcsolódott mindig a legteljesebben, s végső soron itt ismerhető fel az ember nembeli lényege is.

Balla Andrásné a Temetőtörténet, temetőkultúra című tanulmányában a halállal, a halálhoz kapcsolódó kulturális jelenségekkel – ezen belül a tárgyi, anyagi hagyománnyal, a temetőkkel, sírjelekkel, ezek művészi megnyilvánulásaival foglalkozott.

– Az emberi életnek a születéstől a halálig terjedő ívében az utolsó állapotváltozás, az életből a halálba, a létből a nemlétbe való átmenet jelenti a legfontosabb mozzanatot. A kultúrtörténetben milyen szertartások kapcsolhatók ehhez?

– Az ember minden korban megkísérelt gondoskodni arról, hogy ünnepélyessé tegye az emberi lét e végső mozzanatát. Gondoskodott a holtak végtisztességéről. Valószínű, hogy a kegyelet, a halottaktól, valamint a haláltól való félelem egyaránt közrejátszott abban, hogy a temetkezési szertartásoknak, rítusoknak olyan hallatlan gazdagsága alakult ki földünk népeinek életében. E szokások jelentős része abból a hitből táplálkozott, hogy a halott valamilyen módon tovább él, tehát tagadja a halált.

– Milyen módon temetkeznek Európában?

– Földrészünkön a legszélesebb körben a keresztény egyház által elfogadott elföldelés volt gyakori. A halotthamvasztás a bronzkorban terjedt el. A római katolikus egyház sokáig nem ellenezte, de az utóbbi században szembefordult ezzel a formával. Azt hirdette, hogy a testnek, legalábbis a csontozatnak egyben kell maradnia az utolsó ítéletig. A viták nemrégiben elcsendesedtek, ugyanis a hamvasztást az egyház elfogadta.

Magyarországon a földbe történő temetkezés terjedt el. Így temetkeztek a honfoglaló magyarok, s ezen a szokáson a kereszténység felvétele sem változtatott. A hamvasztásos temetkezést csak az utóbbi évtizedekben fogadták el. Bár 1928-ban felépült a debreceni krematórium, az ellenkezés és az egyházi tilalom miatt üzembe helyezésére csak 1951-ben került sor.

– Hogyan választották ki a temetőket, a temetkezési helyeket?

– A római birodalomban a gazdag rómaiak kertjükben, házukban temetkeztek. Az állam vezetőinek, előkelőinek

sírjai a városok központi helyeire kerültek. Később, a tizenkét táblás törvény értelmében, csak a város falain kívül temetkezhettek. Az őskeresztények sírjai is a városon kívül, a nyílt utak mellé kerültek. Az üldöztetés idején föld alatti katakombákba, egy-egy vértanú sírja köré helyezték nyugalomba halottaikat. A vértanú sírja fölé később kápolnát, templomot emeltek, amely gyülekező- és imahely lett. Így alakult ki a templom-temető kapcsolat.

– A templomudvarok, a temetők a középkorban egyre nagyobb szerepet kapnak...

– A templomudvar volt az egyházi és a világi bíráskodás, községi gyűlések, tisztségjelölések színhelye. A menekülőknek menedékjogot adott, erős falaik a háborúknál védelmet jelentettek. A templomokat és a temetőket kimagasló helyre, dombtetőkre, keleti tájolással építették, mert az általános hit szerint Krisztus kelet felől fog megjelenni az utolsó ítélet idején. A sírok is kelet felé néztek. A temető szerkezete, a sírok elrendezése híven tükrözte a hely társadalmi felépítését, rendjét.

– Milyen temetők alakultak ki a XX. századi Európában?

– A túlméretezett, lélektelen temetők szükségessé tették a temetőkultúra újjászületését. E törekvések során Európában új, bensőséges hangulatú temetők jöttek létre. Szabályos, mértani elrendezésű – építészeti, a tájat érintetlenül hagyó, meglévő erdőket felhasználó –, mesterségesen kialakított, tájképi ihletésű, harmonikus parktemetőket építettek.

– Mi a helyzet Magyarországon?

– Századunk európai temetőmegújítási törekvései hazánkba nem értek el. Így a temetők nagy része az 50 vagy 100 évvel ezelőtti európai állapotokat mutatják. A gazdasági és világnézeti haladás gyorsulása felbontotta a temetők egységét. A síremlékek a vagyoni helyzet szimbólumává váltak. Eluralkodott az egymáson „túltenni akarás" szelleme. A gazdagok síremlékeit a szegények olcsó lehetőségeikkel másolják. Az emlékművek anyaga fokozatosan egyre silányabbá válik. A kézi fafaragásokat gépi munkák szorítják ki. A fából, terméskőből faragott sírjelek helyét műkő, beton síremlékek vették át. A temető helységenként sajátos formakultúráját uniformizált, esztétikai hatóerővel nem rendelkező, plasztikai élményt nem nyújtó, hagyományos gondolkodásmódban gyökértelen, új kegyeleti helyek szorítják ki. A részdíszítmények formai megjelenítésükben a szériatermeléshez igazodnak, tartalmukat tekintve túlságosan általános szimbólumok.

– Nekem tetszenek a bakonyi temetők. Jobban illeszkednek a tájhoz, mint másutt...

– Így van, a bakonyi lankák, hegy- és domboldalak eszményi természeti környezetet teremtenek a temetőknek. S ezekben a kis bakonyi falvakban nem is cifrázták annyira a síremlékeket, mint másutt, nem annyira giccsesek a jelölések, mint például a városokban. Ügyeltek arra, hogy a temetők a falvakkal szembenézzenek – ez vagy tudat alatti, vagy tudatos jelkép. Arról van szó, hogy szembe kell nézni az elmúlással, a halállal, az élet csak így lehet teljes.

VADERNA JÓZSEF
Fotó: BORBÁS JÁNOS

Ma-lom, holnap rom

A gyórói malom lehet, hogy pár év alatt összeomlik. Belsejébe már most is inkább az menjen, aki nem félti igazán az életét! Én még hat-hét esztendővel ezelőtt láttam működni a vízikereket, igaz, nem malomkövet hajtott, hanem egy ügyes gatterfűrészt. Akkortájt a malom gazdája, használója a mihályi termelőszövetkezet volt. De aztán ők is megunták a természet adta, ingyen energiát. Jobb a villany, az olaj, annak legalább

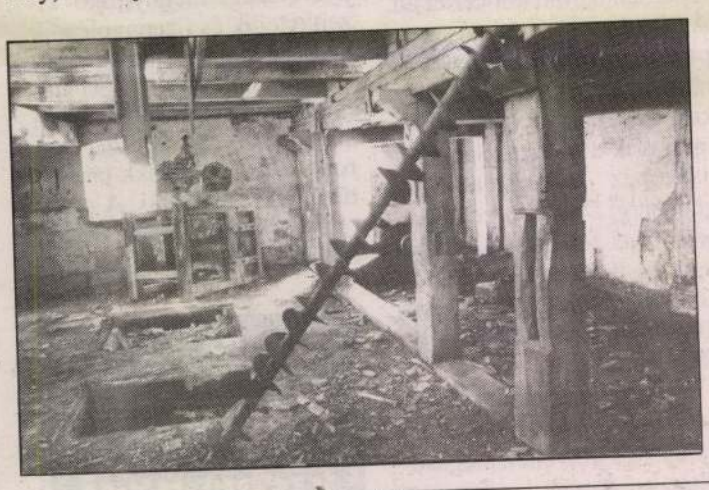

drágul az ára – gondolhatták. Mindenesetre leállították a kis műhelyt. De a történet sokkal előbb kezdődött.

A Kis-Rába, a Répce eléggé bővizűek s sebes folyásúak voltak ahhoz, hogy elhajtsák a kisebb malmok vízikerekeit. A két folyócskán a dicső malomkorban közel félszáz őrlőcske működött. Írás vagyon arról, hogy IV. Béla idejében a Csák nemzetségbeli Izsák 1231-ben Mihályi környékén négy malmot építtethetett. Talán ezek egyike állhatott azon a helyen, ahová 1800 táján a Hochcker-féle malmot emelték, amely becsületesen szolgált egészen a téeszesítésig. Sőt, mint a bevezetőben említettem, később is hasznát vették.

A malom járókereke ma is működőképes, dicsérve a régi mesterek keze nyomát. De ki átkozza majd az új tulajdonosokat? Merthogy a téesztől az önkormányzathoz átkerült malmot két-három esztendővel ezelőtt eladták, mondhatni táglaáron, potom másfél millió forintért. Az újdonsült tulajdonos, az azóta már hírhedtté vált Trezor Kft. gyors terveket készíttetett, az épületben tizenkét kétágyas vendégszobát, ötvenszemélyes éttermet, kívülre gépkocsiparkolót, újabb lakószobákat terveztek. Azóta a Trezort már felnyitották, s kiderült, belül üres. Magyarán: csődbement. Így azután a gyórói önkormányzat tagjai joggal panaszkodnak, ott áll a falu szélén egy hatalmas épület, s

igazándiból még azt sem tudják, kié.

Az idő, a felelőtlenség azután teszi a magáét. Amit nem tudott lerombolni negyven esztendő alatt, azt most véghezviszi két-három évben. Ha nem lesz hirtelen vevő, befektető a malomra, akkor attól lehet félni: a fal elunja magát és beledől a vízbe. Szakemberek szerint még megfordítható volna ez az állapot. Persze, ehhez elkelne egy új gazda. De kell-e még a gyórói malom valakinek? Ha milliókat kérnek érte, aligha. Én a mostani tulajdonos helyében talán a nyugati példát választanám, s azt mondanám: *malom 100, azaz száz forintért eladó*, ám erős kikötésként megszabnám: rövid időn belül állíttassék helyre a két szint s használják akár étteremnek, akár malomnak vagy fűrészüzemnek, de őrződjék meg e múltunk egy darabkáját őrző kedves épület!

NÉMETH E.
Fotó: SZABÓ BÉLA

CSATORNAHÁLÓZAT, TELEFON, ÁRAMSEGÉLY...

Ercsi erőfeszítései

Több nagyszabású program végrehajtása folyik egy időben az ercsi önkormányzat határozatai alapján, ezek közül különösen említésre méltó a tornacsarnok építése, a csatornahálózat megvalósítása, a telefonhálózat kiépítése és bekapcsolása az ország, illetve a külvilág kommunikációs rendszerébe, a sétálóövezet és emlékegyüttes kialakítása. Ezek közül két fontos részt ismertetett Ercsi jegyzője az Új Hírek kérdéseire válaszolva.

Elmondta: a csatornahálózat, illetve a szennyvíz elvezetésének problémája akut gondja Ercsi lakosságának. A közel négyszáznegyvenmilliós beruházáshoz mintegy kétszázhúszmilliós céltámogatási hozzájárulást kért az önkormányzat az állami közpénzekből, a hároméves program várhatóan minden háznál megoldja majd a szennyvizek elvezetését. A lakosság anyagi erőforrásait is igénybe veszik az építkezés végrehajtásához, hiszen bevezették már az úgynevezett kommunális adót, amelyet évente ezerkétszáz forintos összegben kell megfizetnie az ercsi családoknak. Mindezzel egy időben készül majd a szennyvíztelep is, amely száztízmillió forintba kerül, az ehhez igényelt állami céltámogatás összege ennek a pénznek pontosan a fele.

A beruházásokhoz az önkormányzat hiteleket is vesz fel, s abban is reménykednek, hogy a céltámogatásokra beadott igényeket kedvezően bírálják majd el. Ugyancsak részben hitelkonstrukcióban, részben lakossági erőből fejlesztik majd az új telefonközpontot, illetve -hálózatot. Mintegy kétezer telefon bekapcsolásáról van szó, amely gyakorlatilag azt jelenti, hogy szinte minden igénylő telefonhoz juthat majd a fejlesztés során. A magán-előfizetőknek harmincezer forintot kell fizetni a vonalért. A rendszer várhatóan az év végére készül el.

Jó hírekkel is szolgáltak a továbbiakban az ercsi városházán: a Héra Alapítványból a mostani hétvégén, tehát szombattól a három, illetve ennél több gyermekkel rendelkezők számára villanyszámlasegélyt adnak, három gyermek felett már ötszáz forintot gyermekenként. Ez az akció mintegy százhetven családot érint Ercsiben.

KGP.

TALÁN ELHÁRUL AZ AKADÁLY

Határátkelőhely épül Molnáriban?

A Trianon óta egymástól elszakított községek joggal keresik egymással a közvetlen kapcsolatot, ám úgy tűnik, hogy az átkelőhely létesítéséhez nem elég a jó szándék.

Molnári önkormányzata a horvát Kotoriba községgel 1991 májusában tett közös szándéknyilatkozatot, amelyyel a köztársasági elnökhöz, az érintett minisztérekhez és a szakhatóságokhoz fordultak. Határátkelőhelynek azonban még nyoma sincs az egymástól öt kilométerre levő községek közt. *Miért?* – kértünk választ *Dobos Bélától*, Molnári polgármeserétől.

Kiderült, hogy nem mindenütt örvendeztek az ötlet felett. A közlekedési minisztérium támogatja a létesítést, a Pénzügyminisztérium előjegyzésbe vette a tervet, mivel egyelőre nincs pénz a megépítésre. Tavaly a Külügyminisztérium illetékese is járt a helyszínen, mintegy terepszemle céljából. A határőrséghez, a Belügyminisztériumhoz s a vám- és pénzügyőrséghez is kéréssel fordultak a molnáriak, sőt, a nagyobb nyomaték kedvéért a köztársasági elnök és a miniszterelnök részére is levelet címeztek.

– Úgy tűnik, hogy a jó szándékból nincs hiány, ám az érdeklődésemre több ízben azt a választ kaptam, hogy „sajnos a politikai helyzet nem felel meg itt és most egy új átkelőhely létesítésének" – tájékoztatott a polgármester. – Remélem azonban, hogy előbb-utóbb követjük a szlovén határszakaszon látható példát, s a horvát határon is egyre több helyen megnyílnak a határok. A horvát szakaszon ugyanis évek óta nem nyílt új átkelőhely.

A megvalósítás különösebb technikai problémát nem jelenthet. A Szombathelyi Vízügyi Igazgatóság tájékoztatása szerint nincs akadálya annak, hogy az 1947-ben megszüntetett kompátkelés újrainduljon a két község közt húzódó Murán.

A molnári önkormányzatnak módjában áll bizonyos összeget a határátkelőhely megépítésére áldozni, s megteszi a szükséges előkészületeket. S hogy mikor lehet majd átadni az új átkelőhelyet? Ahogy Dobos Béla polgármester mondta: talán jövő tavasszal...

Molnári egyébként nem csupán a határátkelőhely létesítésében látja a fejlődés útját és feltételét. A község közintézményeinek átalakításához, a szebb, praktikusabb falukép kialakításához a TTI-Eurovia tervező kft. nyújt segítséget, az elmaradott térségeket segítő programjával. A terveket ingyen bocsátják a község rendelkezésére, a megvalósítás pedig remélhetően mintát adhat a régió más településeinek is. Az önkormányzat lépésenként, az anyagi lehetőségektől függően építi fel azt, amit *Jeney Lajos* Ybl-díjas építész megálmodott.

A gyógyszertár és az orvoslakás a kibővítendő egészségházban kap helyet, amelyben ezen kívül vendégszobát is kialakítanak. Áthelyezik a postát, az oktatási intézmények pedig közös épületegyüttesben kapnak helyet. Ehhez meg kell növelni az iskolaudvart, a szükséges telkek megvételéről már folynak a tárgyalások a tulajdonosokkal. A község jobb ellátására bevásárló- és szolgáltatókomplexumot tervezett a falu központjába a TTI-Eurovia. A Mura melletti autóspiac túllép a falu érdekkörén. Ennek megvalósítása azonban nemcsak a molnáriakon múlik, hanem elsősorban azon, hogy zöld utat kap-e a határátkelőhely létesítése.

Kép, szöveg:
FARSANG LAJOS

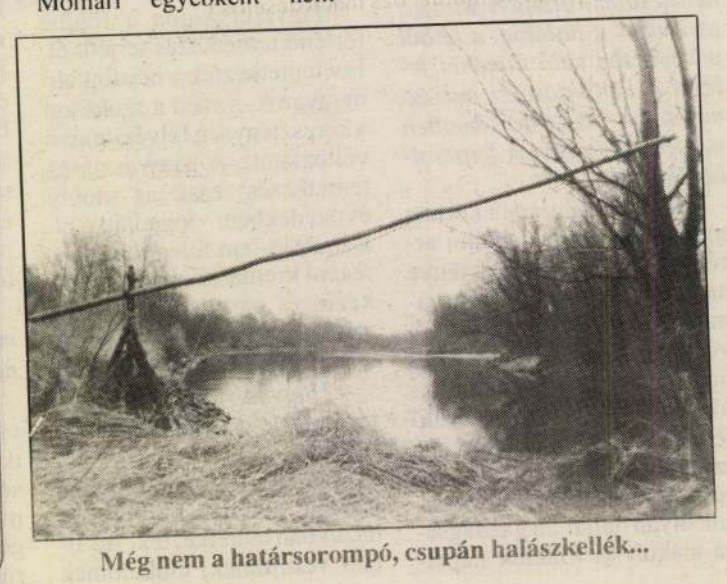

Még nem a határsorompó, csupán halászkellék...

„Kecske lóg a sorompón"

A kecskénket Milinek hívták. Fehér magyar tejelő volt, nem togenburgi zergeszínű. Értett a szóból. Legelőre hajtottam, akácbokros területre, kertek aljára. Az emlékek rétjén elsőként a Mili ugrott elém, amikor minap az szólt a rádióból, hogy tartsunk kecskét.

Istálló nem kell neki. A teje kiváló. A húsa finom.

Csoda-e, hogy utána rögtön a régi eset jutott az eszembe arról a kecskéről, amelyik szintén rossz legelőkön szedhette össze a gyomrábavalót, aztán meglógta megát, kacagtató módon. Történhetett volna tragikusan is. Dehogy olyan régi eset! Néhány éve történt, ilyentájt, magyarlakta területen, legyen ennyi elég a település helyszínéhez. Hogy a hírekben szereplő háziállat milyen volt? Német horzi? Schwarzwaldi? Mindegy. A gazdája nyugodtan dülleszkedett a leeresztett sorompónál, kalapját a szemébe húzta, tán bólogatott is, elöl állt a kecskéjével – alighanem sváb, őzbarna –, mögötte egy motorkerékpáros, amögött pedig – a szemtanúk ebben megegyeztek – lovas kocsi várakozott, hogy elrobogjon a vonat. Nem emlékeztem volna az esetre, ha a gazdák műsorában nem hangzik el a felszólítás a kecsketartásra. És akkoriban sem tudtam volna szólni a jelenetről, ha a fiatal fickó nem túráztatja olyannyira a csodamasináját, hiszen erre dobbantott figyelmeztetően kettőthármat a gazda lova, majd miután ez sem használt, beleharapott a motoros vállába.

Tényleg nem ez a pont a történetben, hogy elmondjuk, megismételjük az állattenyésztő szakember szavait, nem kell a kecskének istálló, a kecske húsa ízletes, nagy a fehérjetartalma, kicsi a kalóriaértéke, egyszóval igencsak megfelel a korszerű táplálkozás követelményeinek, nem beszélve arról, a sós kecskesajt igazi ínyenceknek való. A kitérőt csak azért tettük, hogy érzékeltessük, még ennyi időbe sem telt, ami lejátszódott. Ott tartottunk: az ideges ló harapott. Nem csak úgy, finoman. Erre – jogosan – felbőszült a motoros, megpördült a csillogó-villogó masinával, a poros paripa előtt még vadabbul berregtetett azzal a nem titkolt szándékkal, hogy bosszúját töltse a befogott állaton. Sikerült neki. A ló ijedtében hátranyomta a szekeret, de nem az árokba, hanem egy vadonatúj személygépkocsinak. Ugrott ki hatalmas vörös fejjel a vezető, hárman mindjárt szóváltásba keveredtek, összekaptak, a motoros, a kocsis, az autótulajdonos. Ekkor ballagott hátra a mi atyafink, hogy jobban halljon, jobban lásson. Ekkor kötötte kecskéjét a sorompóhoz.

Elképzelhetjük, mi történt.

A vasutas nem tartotta magát vétkesnek, mondván, semmi köze az egészhez. A vonat elsuhant, a bakter felhúzta szép lassan a sorompót a szolgálati szabályzatnak megfelelően. A koszos zászlót odatűzte két cserép muskátli közé, majd bement a házba. A gazda először a földön kereste a kecskét, csak azután pillantott fölfelé, mikoron néhány asszony jajveszékelt, sikoltozott rettenetesen, hogy „kecske lóg a sorompón".

Bugyborékolt bennem a nevetés.

Mili ugrik elém a múltból, azt mekegi, ha kecskét veszek, sose kössem sorompóhoz.

J. J.

M.D.K.

Maler (Maiar) Bertalanné,
egri asztalos özvegye

1747-58 között szerepel a
város adóösszeírásaiban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII, köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 363. old.

M.T.A.

M.D.K.

Makar Ferenc, egri ácsmester

az 1824-45 közötti adóösszeírásokban szerepel. 1827-ben mint 10 segédes ácsmestert írják össze. 1828-ban az egri erdészi melegfurdó tetőszerkezetét készíti. 1838-40 között részt vesz a Markmüller által tervezett megyeházi börtön munkáiban, 1842-ben a nyugati sarokrész kiépítésében.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII, köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 363 old.

Mähr

és Wildinger egri mesterek folytattak munkálatokat az egri Fürdő u. 2. p. v. kertiházban. 1772.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.

Magyarország műemléki topográfiája, VIII. köt.

Budapest, 1972.

3041

MAHR /Maár/ Bertaláanné egri asztalos özvegye.
Az 1747-5o. közötti adóösszeirásokban szerepel
Egerben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

412

Mahlknecht Carl

rezin

József-nádor:

Mellig, kissé jobbra nézve. Feje elől kopasz, hosszú haját hátra fésüli, bajusza lenyirott és szakála leberetvált. Nyakravalója felett az aranygyapjas rendet hordja s jobb vállától balcsipőjé felé a mellét is diszitő szt Istvánrend szalagja fut. Atillája s vállravetett prémes mentéje gazdagon zsinórzott. Felirata a kép alatt:

„JOSEPH
Erzherzog von Oesterreich, Palatin von Ungarn &c. &c."

ez után öt sorban:

„Ihrer Kaiserlichen ~~Hochheit~~ Hoheit der Durlauchtigsten Frau Erzherzoginn
Maria Dorothea
geborne Prinzessinn von Würtemberg
ehrfurchtsvoll gewidmet
von Carl Mahlknecht Kupferstecher.

alól balra: „Joh. Ender del."
jobbra: „C. Mahlknecht sc. Viennae"
s legalól középütt: „Eigenthum des Verlegers, Pest bey Ferd. Tomala."

Acélmetszet, az alak nagysága 21 s a lapé 35.2 : 26.1 cm.
Metszette: C. Mahlknecht.

Ltsza (a teljes felirattal)

412. (a kiadó neve nélkül.).

Mahlknecht C

Budapest. T. 1347.

Balra a Lánczhid-téren a (tervezett híd fölött kocsik és járó-kelők élénkitik a környéket, a part mentén több csolnak és dereglye kötött ki, jobbra pedig gőzhajó halad lefelé és Buda vára meg a Gellérthegy környéke látható. Felirata balra:

BUDA ÉS PEST
közti
ÁLLÓ HID KÉPE
a nagyméltóságu magyar országgyülési küldöttség által megállapitott
terv szerint

jobbra:

ANSICHT der stehenden BRÜCKE
zwischen
OFEN UND PESTH
Nach dem von der hochlöblichen ungarischen Reichs-Deputation
genehmigten Plane.

alól jobbra: Sculpt. direx. C. Mahlknecht
legalól középütt: Kiadja Heckenast Gusztáv, Pest 1839. és Verlag von Gustaw Heckenast, Pesth 1839.

Am., mér. a vk. 20.3: 41.9 cm.

Utazó óra Georg Mahl pesti órástól

(VII. 34. l.

Múzeumi és Könyvtári Értesítő)

Honigberger Márton:

Derékon alólig látható kissé balra fordult Turbán, bajuszt és körszakált hord. Köntöse felett nyakába vetve szalag van, derekát öv szorítja és kafránja csikos. Ve le szemben a jobbra néző „Rentschit Maharadscha der Sickhs" van ábrázolva, kinek orvosa volt. Feje a sugarakat szóró napot jelképezi és felemelt balkezében kendőfélét tart. Felirata a kép alatt két sorban:

Martin Honigberger,

aus Kronstadt in Siebenbürgen; gevesener Arzt des Rentschit Sing."

s a bal könyöknél: „Stahlst. von C. Mahlknecht."

Acélmetszet, a lap méretei 16:25.8 c/m.

Metszette: Mahlknecht Károly

Ltsa 8532

192/94 № 3

A KOMMUNIKÁCIÓTÓL a meditációig

Máhr Géza térplasztikái

Változott-e *Máhr Géza* szobrászként másfél év alatt? Az eltelt, rövid idő (utolsó, önálló kamaratárlatát 1991 szeptemberében láttuk a *Széchenyi István Főiskola aulájában*, ugyanott, ahol a mostanit) kevés ahhoz, hogy sommás következtetéseket vonjunk le a győri alkotóról. Az jól látható és sejthető, hogy a nevezett intézmény ösztöndíjasa nem méltatlan a közbizalomra. Kísérletező kedve hajtja, ily módon önmaga eszményeihez és eszméihez is hűséges. Credója, miszerint humanista értékeknek kíván egyedi, plasztikai megjelenítést adni, változatlan. Moccanásnyi az elmozdulás a kommunikáció, a tiszta artikuláció felől a meditáció felé. Erre utalnak bibliai témái, alakjai, emberpárjai. Változatlan ellenben az igyekezete, hogy a fonákságnak, mint jelenségnek megtalálja ironikus, groteszk megjelenítési módját (Uralkodó nő). Ugyancsak változatlan a vibráló feszültség a Máhr-féle alkotóműhelyben, amelynek oka, hogy az időtlen, sokszor megfogalmazott értékek és az időszerű, az anyag munkálása késztette teendők szinte kergetik egymást. A nyugtalanságban, a sietségben Máhr Géza egy kamaratárlatával megállásra kér bennünket. Elegánsan, pedánsan, a gyúrható, formálható anyag iránti alázattal kínálja közönségének „a megfagyott pillanatok" keze ügyébe került produktumait.

V. L.

Orgonahang

A pannonhalmi orgona
mindig élénk érdeklődés, n
kíséri. A most meghirdet
ban öt alkalommal találk
orgonakoncerteket kedve
művészekkel. A négy év
vasszal, nyáron, ősszel és
kezetes zenei csemegékne
szesei az apátsági templo
gatók.

A programelőzetes ezt íg
Első alkalommal – *húsvé*
***ányfalusi Vilmos* – Kaloc**
egyházi karnagy – orgonaha
re kerül sor. Közreműködik
***bor* trombitaművész. Pünk**
(május 31-én) *Varga Petra*
gathatják az érdeklődők.

Dr. Babiczky Gábor
hivatalvezető
(38488/1H)

96/15-943

CZIPIN & PARTNER
Managementberatung
Győr Salzburg München Birmingham

Az egyik legnagyobb osztrák vállalati tanácsadó cég keres győri képviseletére

ügyvezető mellé marketingasszisztenst.

Ön a bevezetett Direct Mailing keretében nagyvállalatokkal történő első kapcsolat felvételéért lesz felelős. Szolgáltatásaink értékesítése az ügyvezető feladata.

Munkájára analízisen és projekten belüli intenzív tréningen (ahol pontosan megismeri mivel foglalkozunk) és belső tréningen készítjük fel.

Követelmény: németnyelv-tudás (szóban és írásban),
max. 35 éves életkor,
eredményorientáltság,
utazásra kész, önálló munkavégzés,
jó képesítés, munkahelyi tapasztalatok.

Egy sikeres nemzetközi vállalat keretén belül, egy átlagon felüli fejlődés lehetőségét kínáljuk Önnek.

A pályázatokat írásban, önéletrajzzal, fényképpel, referenciák megadásával a következő címre kérjük:
Czipin & Partner, Klaus Harrer igazgató részére
9024 Győr, Bartók B. u. 4.

(38922/1K)

RIKA Kft.
NLATA:

ásárlásához:
ALACSONY ÁRAKON
ÁLÁBBIAKAT:

45,– Ft/kg,

30,– Ft/kg,
15,– Ft/db.

gyar
lland **32,– Ft/kg.**
OLASZ TÉSZTÁK
120,– Ft/kg
erelésben: 30–, 60,– Ft/cs

2. (volt gázcseretelep)
ft. 99/24-470.
52/1H)

NŐSÉG–TRADÍCIÓ
CIÓ!
delmi Kft. húsvétig
r-Pál termékeit
nyel kínálja.
tékunkat
diszkontunkban.
(36375/2H)

ERDŐSÍTŐK, ERDŐTELEPÍTŐK FIGYELEM!

Jó minőségű nemesnyár, fűz csemete kapható az Ásványrárói csemetekertben, suháng „A", „B" méretben, 15–12–8 Ft/db árban.
Ezen ár nem tartalmaz
6% áfát és 4% fajtahasználati díjat.

Vásárlás és fizetés a helyszínen
Béli Ferenc csemetekert-kezelőnél,
munkanapokon 7 órától 15 óráig.
Telefon: 98/15-084.
(38555/1K)

Mahr Ferenc

harangöntő

288. THOROCZKAI VIGAND EDE: EBÉDLŐ.

I.

Csatkai sopronházak

31. l. 32. l.

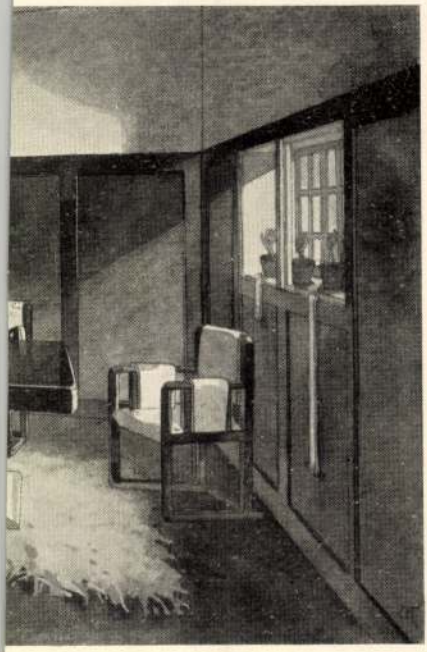

BOUDOIR ET SALLE
À MANGER.

Mahr Ferenc

Harangöntö

XIX. n.

lásd

Csatsoprharang

12. l.

Mahr Ferenc

harangöntö
szül. Wahndorfban
(Burgenland?) 1765. k.
1785–95. Sopronban tanulta
a harangöntést, majd n.-o. se-
gédként dolgozott. 1794. meg-
nősül, 1795. vándor utra
indul. 1808-tól soproni fol-
gár. 1809. házat szerez. 1812.
kismartonból sürgetik, hogy
az átöntésre átvett két harang-
ból szállitson egyet. 1813 és
1816. városi ingatlanait elad-
ja. 1817. Mahr Josefa (alig-
hanem fenti öz vagyre) eladja
ö istö házát Seltenhofer Friggs-
nek. (Ez a legutóbbi adat
ellenőrzendő Seltenhofer
életrajzából)

Csatközl

Maszlagly 482 ?
Megnérni, mert
nem ér ar.

Mahr Ferenc

harangöntő

Sopron

1808. maj 14.

volt életű

Házi

Miniatur, magyarországi Középkori

III. 219

Mahr, Franz

harangonto'

l.

Csat.-Frey Öst. Kunstt

XXIV. K.

36.214.l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
370

Röra, Joh. Protectus adversum Prayianas infestationes piissimae protoreginae Hungariae Giselae Passaviensis tumulus. Viennae, 1778.

Vász. 1 drb.

MAHR Ferenc egri ácsmester. Az 1824-45. évi városi adókönyvek említik. 1827-ben az egri Belvárosban, mint lo,segédes ácsmestert irják össze. 1832-ben a megyeházán épitett selyemgombolyitó épitésén dolgozik. Résztvesz a --+ Markmüller által tervezett megyeházi munkákban 1838-4o között, éspedig a megyei börtön emeletráépitésében,a nyugati szárny kiépitésében és 1842-ben a főépület renoválásában.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Franz Mahr

soproni harangöntő" 1810-ben öntötte

a Hornstein-i rk. plébániatemplom

harangját.

Allgemeine Landestopographie des

Burgenlandes, Eisenstadt, 1963. II/a kötet

6371

Máhi Ferenc

ácsmester 1840 körül az egri megyeháza épületén dolgozik.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

351 l

Mahi Ferenc

Ácsmester készített az egri Fürdő u. 2. sz. a. épület tetőszerkezetére tervet.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

3011

Mahr Ferenc, harangöntő

Köechel János György halála utan-1808-1816 Sopronban csak átmenetileg vokt harangöntő mester. Mahr Ferenc. 182.old. 99.jegy

PATAY PÁL: Vasi harangok 169.old

SAVARIA, A Vas megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

Mahr Ferenc

egri ácsmester véger javításokat az egerszeki

templomban 1850-ben

Voit Pál stb.: Heresmegye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

646

Máhr Ferenc

ácsmester Egerben 1833 végén.

Voit Pál szerk.: Heves megye műemlékei II

Magyarország műemléki topográfiája. VIII. köt.

Budapest, 1972.

5521

POSZTMODERN ATTRAKCIÓK

Gondolatok a művésztelepről

Ilona Suonio

Mechtild Oehler és Tolnay Imre

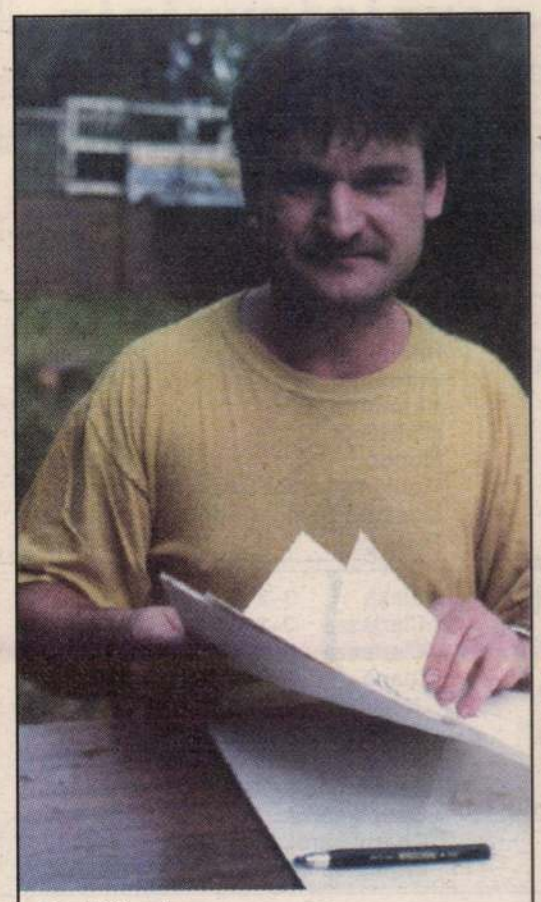

Gaál Tamás

HA NAGYON SOKAT tudunk a világról, ha rengeteg információ jut el hozzánk, újabb csapda tátong előttünk: elveszik a lényeg, az a támpont, amelyhez igazíthatjuk egyéni létünket. Ez jutott eszembe, amikor az egyik győri művész, *Tolnay Imre* a házigazda nagyvonalúságával bemutatta *Ilona Suonio* finn művészt, aki a város művésztelepének vendége.

Először a neve miatt figyeltem fel rá. Aztán amiatt is, hogy a papír a kedvelt anyaga, azzal dolgozik, abból készít posztmodern plasztikákat. És Győrött milyen anyaghoz nyúlt? Először a város térképét mutatta, amelyen berajzolta az egykori várfalak alaprajzát. Utána bejárta egykori nyomvonalát. Ennek ismeretében rostos, erős szálú növényeket gyűjtött, többek közt csalánt, és azt préselési és egyéb módszerekkel egymáshoz illesztette. Ebből olyan valami keletkezett, amely még a legdurvább darócnál is ősibb anyagra emlékezteti a szemlélőt.

Hogy mi ennek a lényege? Talán nem is a műalkotás, hanem az a tevékeny jelenlét, amit a barokk Győr és az annál is régebbi pannóniai település egy finn emberben felébreszt. Ilona támpontot keresett és talált. És valószínű, támpontot is kínál. Nehéz eldönteni, az attrakció vagy a produkció érdekesebb-e az ő keze ügyében?

A *Grafikai Műhelyben Gaál Tamást* szólítottam meg. Szobrász. Fémmel és kővel dolgozik. A Vagongyárban az öntvényekkel, a GYÁEV-nál a többi anyagmegmunkálási lehetőségekkel találkozott. Furcsa „fémszelence" grafikai képét mutatta, amely inkább csak vázlat. Ezt készíti. Jelentése lesz. Hogy mi? Az anyagtól is, az elmétől is függ. A lényege azonban a fejben kész. A készhez vezető út a szép ebben a folyamatban.

Erre következtettem a fiatal művész szavaiból, akitől miután megkérdeztem: mi egy ilyen plasztikának az értelme? – azt válaszolta: „ Talán az, hogy aurája van, ha van. És az emberek beszélnek róla."

Mondhatjuk, ez a művészet lényege. Kezdete is, vége is. A lényegkeresés.

ILYEN GONDOLATOK forognak a művésztelepen, a nemzetközi táborban, ahol hazai és külhoni alkotók tesznek-vesznek, gondolatot cserélnek a barokk Győr képzeletbeli ernyője alatt.

V. L.

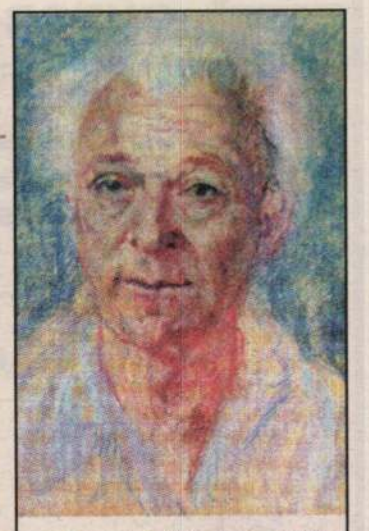

Tegnap délután nyílt meg Budapesten a Vigadó Galériában a száz éve született Halápy János festőművész emlékkiállítása, ahol Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria nyugalmazott főigazgatója mondott megnyitót. Halápy-kiállítás tíz évvel ezelőtt volt Győrött, a művész 90. születési évfordulója alkalmával. „ A Balaton szerelmeseként" ismert alkotónak számos képe van a megyében köz- és magángyűjteményekben. Képünkön Halápy János önarcképe.

Szubjektív lenyomatok címmel ma délután 4 órakor nyílik Balatonfüreden (Kisfaludy utca 2.) Máhr Géza szobrász kiállítása. A győri művész, aki a Széchenyi István Főiskola ösztöndíjasa bronz és terrakotta kisplasztikáit mutatja be. A tárlat július 15-ig látogatható.

Holnap zárul Szombathelyen a Képtárban Ézsiás István győri képzőművész tárlata. Felvételünkön egy térplasztika a kiállításon.

MINDEN UTCÁJA KÜLÖN VILÁGOT ALKOTOTT

TABÁN

Azt mondják, a szerelem mulandó, az igazi barátság örök. Magam az utóbbit vallom. Nem véletlen tehát, ha időmből telik, elzarándokolok az óbudai temetőbe, ahol régenvolt pályatársam és atyai barátom, Szabó József hírlapíró alussza örök álmát. Vele kóboroltam napokon keresztül Budán, ahol ismert ő minden követ, minden szögletet. Soha nem felejtem el azt a tavaszi délutánt, amikor az Aranyszarvasban elfogyasztott finom falatok után kiléptünk az egykori Tabánba. Jóska bátyám pedig regélt nekem az esztelenül elpusztított csodálatosan érdekes egykori városrészről.

Temetői látogatásom után egyedül tértem vissza arra a füves-bokros parkírozott területre. Rexa Dezső szerint a Tabán az ugyanis a Gellért-, a Nap-, a Várhegy között azon része Budának, amely a Duna-part – a Döbrentei utca északi vége – a Sándor lépcső – Váralja utca – Palota tér, Pásztor, Gellérthegy, Naphegy, Czakó, Sánc, Orom utcák és a Rudas fürdő között terült el. Egykori lakóinak nagy része török bőrcserző volt. Lakhelyüket tímártelepnek, Debaghane-nak nevezték. Később szlávosan Tabahone-nak ejtették, állítólag belőle származott a Tabán. Érdemes megemlíteni a domboldalra kapaszkodó néhány egykori tabáni utca nevét: Árok, Aranykakas, Aranykacsa, Holdvilág, Tzipő, Kökény, Zsák utcák. Lakói pedig magyar, német, szerb, rác, görög származású kispolgárok, vendéglősök, mesteremberek, hadastyánok, szőlőművelők.

Több mint 150 kisvendéglő működött a Tabánban és mintegy száz kisfogadó. Kispolgárok, hírlapírók, művészek időztek itt szívesen. Mi vonzotta őket? A szaftos „rosztbrátni", a piros zsíros pörkölt, a kancsóban az asztalra tett hűvös borocska. Pereházy Károlytól, a Tabán tudósától tudjuk, hogy itt a törzsvendég soha nem étlapot kért, hanem speizecetlit, nem reggelit, hanem gábelfrüstücköt. Nem fröccsöt ittak a Tabánban, hanem spriccert. Falusi hangulatot idéző „görcsös törzsű akácos útjaira" szerelmet, csókot lopni jártak át Pestről a fiatalok, festeni a művészjelöltek, verset írni a bánatos költők.

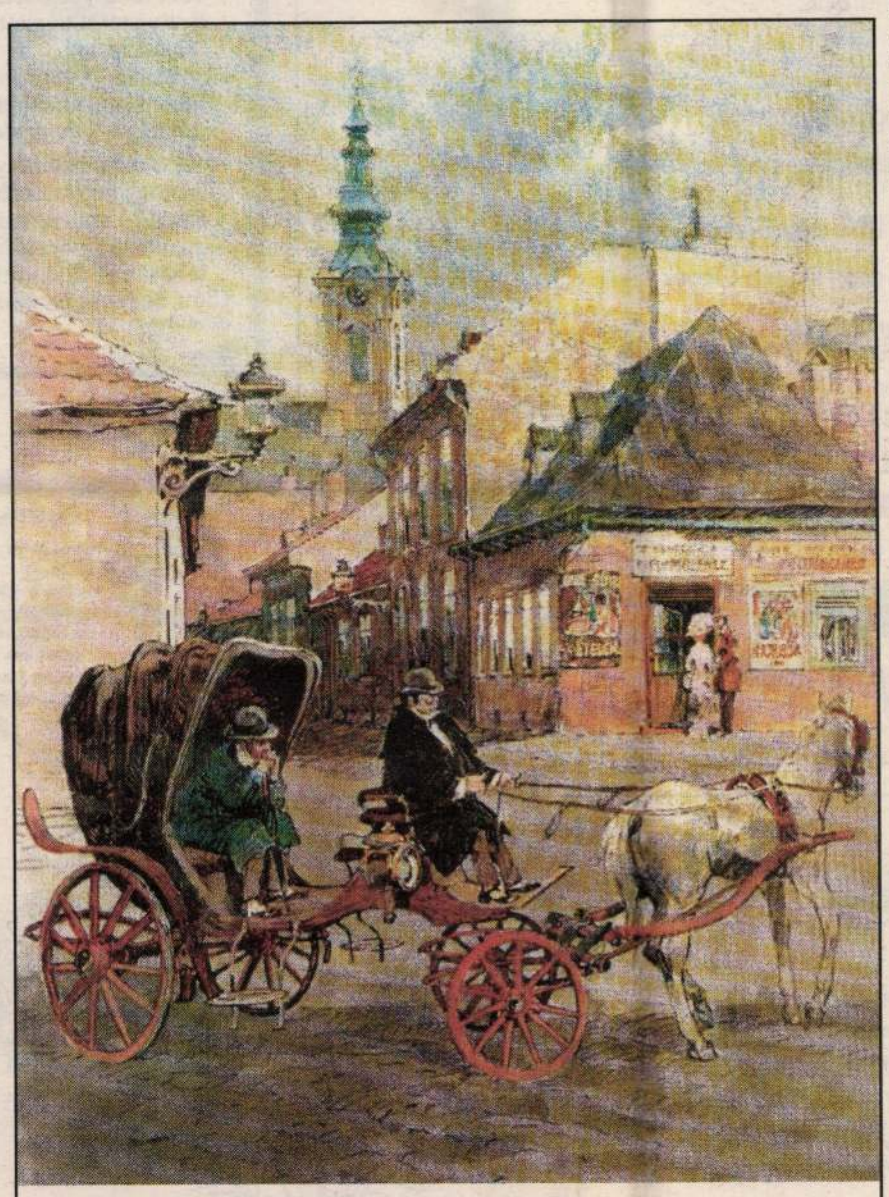

Krausz Poldi Mélypincéhez címzett fogadója.

Krúdy Gyula törzshelye volt Krausz Poldi Mélypincéhez címzett fogadója és korcsmája. Szabó Jóska bátyám több ízben találkozott itt Szindbáddal. Nem véletlenül. Édesapja ugyancsak hírlapíró, jó barátja volt a Hajósnak. Valahol azt olvastam, hogy: „Össze-vissza házaival Szentendre kis sikátoraira, vagy a soproni Ikva-patak festői részére emlékeztető. Minden utcája külön világot alkotott, benne élt Montmartre, Grinzing és Montparnasse, éppen úgy, mint a mediterrán dél."

Lebontása előtt édesapám kezeit fogva magam is jártam a tabáni utcácskákban. A Pesti Futár 1933. évi egyik számában írók, művészek kértek kegyelmet számára. Mindhiába. Kárpáti Aurél, Máriai Sándor írtak nekrológot róla, számtalan hírfejet pedig Szabó József. Mi maradt belőle? A Rudas fürdő, az Orvostörténeti Múzeum, amelynek kertjében alussza örök álmát a Kerepesi temetőben ide temetett Semmelweis, mellette Borsos Miklós szoborremeke, az Anya.

A legszebb emléket Szerb Antal állított a Tabánnak a Marslakók számára írott Budapesti Útikalauzában: „Minden második háza nagy hírű vendéglő volt, sramlizenével. Itt állt kérem a Mélypince, a Poldi bácsié, ötszáz éves pinceboltozatával, ahol egykoron török urak örömtanyát tartottak fenn, közköltségen. Itt volt a fürjmadár a falon, Vahot Imre keze írása mellett, és Krúdy Gyula megszentelt emlékezete. A Tabánt bármikor meglátogathatta, télen, nyáron, nappal, éjszaka, mindig csodálatos volt, mindig egyetlen, az ember mindig most kezdődő szerelmek derengését görgette végig lejtős utcáin, olyan szerelmekét, melyek reggel szoktak az ember eszébe jutni, amikor még sötét van és akkor nincs fürdő és borotva, ami lemosná az ember lelkéről azt az édes és álmosító gyantát, ami a szerelem. Itt valamikor utcák voltak, Uram, itt volt az ifjúság."

Imre Béla

Új bútort szeretne vásárolni? A régit kicserélni?
A Kontúr Rt. ÖNRE GONDOLT, mikor elhatározta, hogy megnyítja

BÚTOR–RAKTÁRÁRUHÁZÁT,

Győr, Kálvária u. 38. sz. alatt.

A piaci áraknál **OLCSÓBBAN, ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN** kínáljuk
a Kanizsa Bútorgyár és a Kanizsa Trend Kft.
SZEKRÉNYSORAIT, KÁRPITOS GARNITÚRÁIT.

Ajánlatunkból:

SZEKRÉNYSOROK

Hilda:	82.450 Ft
Hédi:	50.330 Ft
Harmónia "A":	47.600 Ft
Harmónia "B":	45.320 Ft
Harmónia "C":	39.570 Ft
Mondó "A":	52.680 Ft
Montana-Senior (pácolt):	77.140 Ft
Montana-Senior (fehér) :	84.230 Ft
Petra I.:	74.050 Ft

KÁRPITOS GARNITÚRÁK
30-féle szövetmintából választhat

Alexa	3–2–1:	91.220 Ft
Clarissza	3–2–1:	51.200 Ft
Clarissza	3–1–1:	46.730 Ft
Diana	3–2–1 (bőr):	183.110 Ft
Johanna	3–2–1:	59.210 Ft
Szulimán	3–2–1:	56.680 Ft
Sarolta	3–1–1:	66.200 Ft
Zsuzsanna	3–2–1:	108.340 Ft
Carlos-sarok:		72.650 Ft
Charly-sarok:		66.380 Ft
Donna-sarok:		93.030 Ft

Mirella-háló:	104.110 Ft
Petra-háló:	98.740 Ft
Gabriella-kanapé:	37.580 Ft
Konvoj-heverő:	15.330 Ft

**A kiállított bútorok azonnal megvásárolhatók,
ill. kárpitos bútoroknál előjegyeztethetők.**

KONYHABÚTOR-ELEMEK: 30–40% ENGEDMÉNNYEL!

NYITÁS: JÚLIUS 5-ÉN (hétfőn) 8 órakor!

Nyitva tartás: hétfő–péntek: 8–16.30 óráig
szombat: zárva

Várjuk Kedves Vásárlóinkat!

KONTÚR KERESKEDELMI RT. GYŐR

(57018/1H)

A soproni vámhivatal
(Sopron, GYSEV
raktárépület) keres
25 év alatti, érettségizett,
katonaviselt férfiakat
hivatásos pénzügyőri
szolgálatra.
Jelentkezés
a vámhivatal központjában
személyesen.
(56391/2H)

EPI

Euro Paletten Industrie Rajka.
Felvételre keresünk:

VEZETŐ TITKÁRNŐT

a következő feladatokra:
– időpontszervezés,
– német nyelvű telefonbeszélgetés lebonyolítása,
– általános irodai feladatok elvégzése.

Alapfeltétel a németnyelv-tudás!

Fizetés: 48.000,– Ft bruttó/hó.

Írjon nekünk, vagy hívjon fel bennünket!

Címünk: EPI Rajka, Contrin u.
Telefon: 98/322-103, 98/322-360. (56109/3H)

Zsákokat a Plastman Kft.-től

Azonnali szállítás.

Raschel, 50x80 cm-es,
piros, zöld, sárga,

PP, 56x110 cm-es,
fehér,

Pe, tápos,
580x1150x0,16.

Bálakötöző zsineg,
350 m/kg.

Cím: Siófok,
Dózsa György u. 140.
Tel.: (84)-313-385,
(60)-317-866,
(60)-317-870
Fax: (84)-313-515.
Telex: 226-637

A RIVA ÉTTEREM
legújabb szolgáltatása
a PIZZA házhoz szállítás,
mely Mosonmagyaróvár
területén ingyenes.
Kívánságra
a PIZZA EXPRESS
az étterem vendégeit is
ingyenesen hazaszállítja.
Ha személyesen viszi el
a PIZZÁT, 3 adag felett a
pizzához illő italt
ajándékozunk.
Megrendelés: 98/314-555.
(53029/4H)

Győri székhelyű kft.
felvételre keres
– adminisztratív munkakörbe –
érettségivel
és középfokú németnyelv-
vizsgával rendelkező
gyors- és gépírót.
Bér: megegyezés szerint.
Jelentkezés: 96/310-255/35
Nagy Jánosné (56686/2H)

A Szil és Vidéke ÁFÉSZ
bérletes üzemeltetésre
augusztus 1-jétől
meghirdeti
az alábbi egységét:
6. sz. Italbolt
Zsebeháza.
Bővebb felvilágosítást
az áfész főkönyvelője ad.
Jelentkezési határidő:
július 10.
Áfész Igazgatósága
(56674/1H)

A Pannonhalmi Főapátság
vállalkozókat keres pannon-
halmi építési munkaterüle-
ten igényes kőműves és ács
munkák elvégzésére, július
és augusztus hónapokban.
Érdeklődni lehet:
Pannonhalma, Vár 1.
Műszaki Irodán,
munkanapokon
6–16 óráig.
Tel./fax: 96/370-162.
(56269/1H)

A WESTEL Rádiótelefon Kft.

Szeretettel meghívja Önt 1993. július 2–7-ig megrendezésre kerülő Lövér Expóra, ahol helyszíni értékesítéssel egybekötött bemutatót tartunk.

A rendezvényen kiváló alkalom nyílik minden jelenleg forgalmazott készüléktípus kipróblására, tájékozódásra, és az összes vásárlási lehetőség megismerésére.

Fantasztikus akció! A WESTEL Rádiótelefon Kft. ERICSSON HOT LINE típusú készülékét 1993. július 1–31-ig 100.000,– Ft alatt, szuper kedvezményes áron kínálja Önnek.

További információért hívja a 06-60-327430-as vásári rádiótelefon-számon Rakusz Zoltán üzletkötőnket.

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRUNK!

WESTEL RÁDIÓTELEFON KFT.
(56920/1H)

MOZGÁSBAN AZ ÜZLET!

Irodánk: 9027 Győr, Ipar út 49/b.

Akkord

Az AKKORD Bevásárlóközpont felvételre keres:
– iparcikk és ruházati áruforgalmi vezetőhelyetteseket felsőfokú áruforgalmi vagy boltvezetői végzettséggel és kereskedelmi gyakorlattal,
– gazdasági vezetőhelyettest felsőfokú szakmai, vagy középfokú szakmai és mérlegképevégzettséggel, és legalább 5 év szakmai gyakorlattal.

Jelentkezés személyesen:
– áruforgalmi vezetőhelyettesek az iparcikk–ruházat, áruforgalmi vezetőnél (Gősi Károly)
– gazdasági vezetőhelyettes a gazdasági vezetőnél (Fábiánné J. Judit)

Cím: Sopron, Gyár u. 2. Tel.: 99/334-450.
(56661/1H)

Mahrné Ödön

pesti kőfaragó

l.

Tanulmányok Budapest II.

148. l.

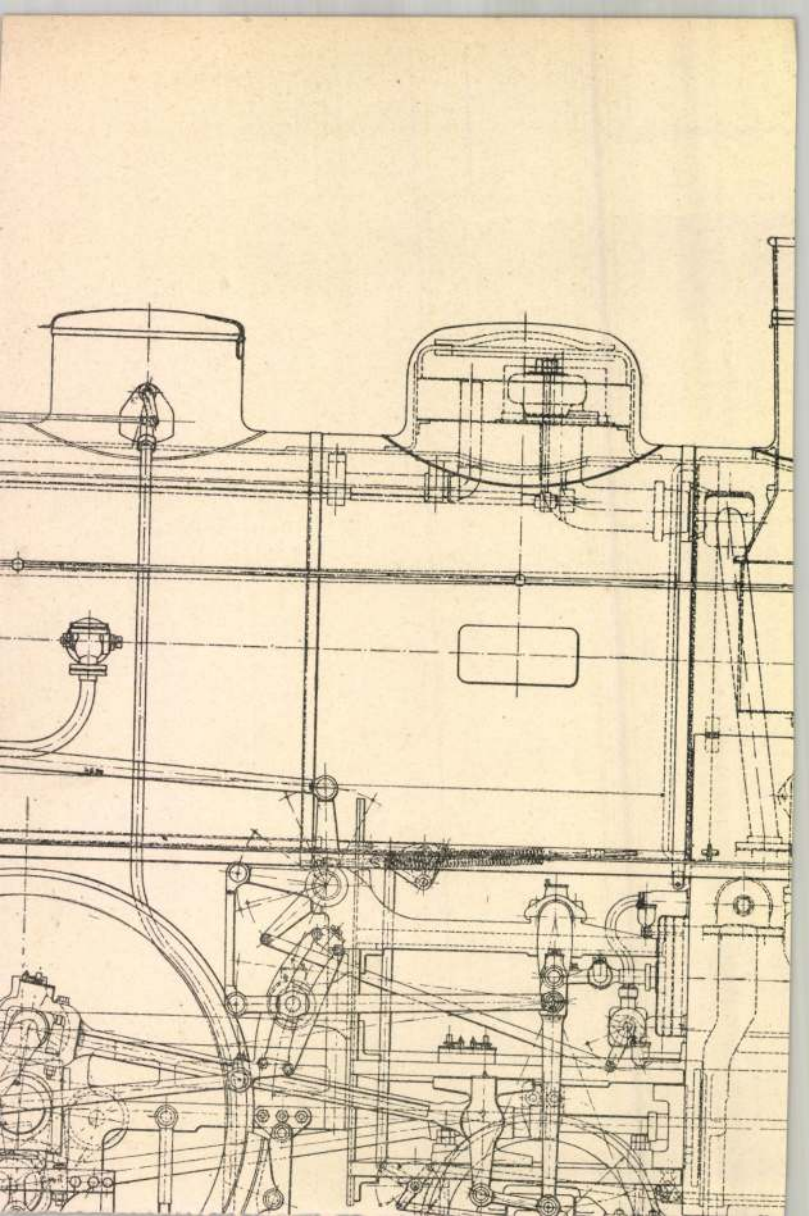

Mahr Klára özv.

kőfaragó mesternek 1820 körül a pesti Kőmives és Kőfaragó céh a kőfaragó üzlet folytatását megtiltja, mert üzletét már előbb az időközben elhalt fiainak Mahr Mátyásnak adta át.

Pkc. 213 l.

Rákóczi György, I-ső, harangja a szerencsi

ref. egyházban VI. 28.

MAHR József ács. Az 179o. évi egri adóösszeirás emliti.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Mahr (Maar) József

kiscelli ácsmester

1780-as
években

erről

Pacher dömölki apát

344. l.

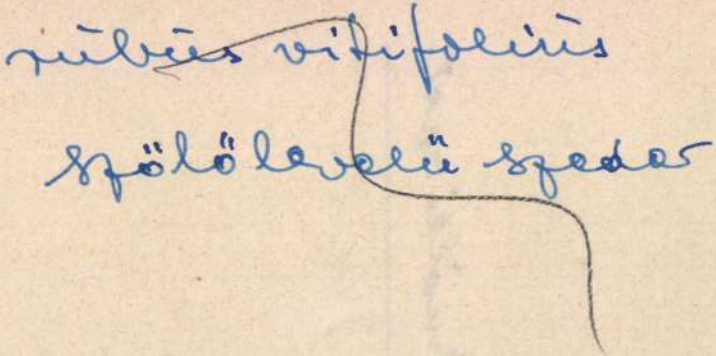
rubus vitifolius
Szőlőlevelű szeder

MAHR Ignaz des

Porsoy, szinhaz epitet 1785

Ars 1996/1-3 235.

affitó díszítés.

ak szolgált s

skori sánczok

yi négyszöget

á bővített, a
keresztboltos
entély boltozat
ordái közül az

MAHR IMRE, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Terézvárosi lakos.- Helyrajzi szám: 930.- Összeirási szám: 2603.- 48.old

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparmüv.Múz- Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

MAHR, Johann, pozsonyi ávtalonegéd

J. M., Tischlergesell, † 47 éves korában, Pozsony, 1844 október 5 (1844, 747 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

M.D.K.

Mahr József, ács

nevét az 1790-évi egri adóösszeírás említi.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII, köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 363. old.

MÁHR GÉZA

SZOBRÁSZ
SZÍNHÁZ C.
KIÁLLÍTÁSA

SZENT ISTVÁN GIMNÁZIUM BUDAPEST '93.

A SZENT ISTVÁN GIMNÁZIUM
meghívja Önt

MÁHR GÉZA

szobrász

SZÍNHÁZ c.
kiállításának megnyitójára

A kiállítást megnyitja:
FEKETE TAMÁS
szobrász

Időpont: 1993. november 9.
kedd, 16 óra
Helye: SZENT ISTVÁN GIMNÁZIUM KLUB
Bp. XIV. ker. Ajtósi Dürer sor 15.

A kiállítás megtekinthető:
1993. november 9-23-ig
naponta 12-17-ig szombat és
vasárnap kivételével

A kiállított művek megvásárolhatók.

Közel a negyvenhez eddig öt önálló kiállításom volt, most mutatkozom be elõször a fõvárosban. Az utóbbi négy esztendõben mintázott műveimből hoztam válogatást. Győrött élek és dolgozom.

A győri Révai Miklós Gimnáziumban találkoztam késõbbi mesteremmel - Cziráki Lajos Munkácsy-díjas festõ- és szobrászművésszel - akitõl szakmailag és erkölcsileg is nagyon sokat tanultam. Teremakusztikával foglalkoztam, műszaki diplomát kaptam. 1979-tõl kezdtem behatóbban foglalkozni a szobrászattal, de mellette minden érdekelt, ami az emberi testtel és lélekkel kapcsolatba hozható - többször jártam boncoláson, telefonos lelki segélyszolgálatnál dolgoztam, művészeti terápiát vezettem.

1982-tõl rendszeresen részt veszek kiállításokon, pályázatokon, publikálok, szerepelek galériákban. A győri Széchenyi István Fõiskola művészeti ösztöndíjasa vagyok.

Egyedi -egypéldányos- munkákat készítek, szeretem a különös, érdekes, meghökkentõ dolgokat, mindig valami konkrétból indulok ki, ami közben átformálódik a kezem között. Keresem a kifejezõ testtartást figuráim számára, alkotásaimban keverednek a figuratív és nonfiguratív elemek. Az idõtálló anyagokat kedvelem, a terrakotta kisplasztikáktól egyre inkább a viaszveszejtéses technikával készülõ bronz szobrok felé fordulok.

Fogadják szeretettel munkáimat!

Máhr Géza

LOVAGNAK ÖLTÖZÖTT FÉRFI. bronz

GÉSÁNAK ÖLTÖZÖTT NŐ. bronz

KARJAIT KITÁRÓ JÉZUS. bronz

VERSET MONDÓ NŐ. bronz

KIÁLLÍTOTT MŰVEK

1. BOHÓC. 1990. terrakotta 30 cm
2. PÁR 1990. terrakotta 30 cm
3. KALAPOS FÉRFI. 1991. terrakotta 30 cm
4. ANGYALFIÚ. 1991. terrakotta 30 cm
5. KIRÁLYKISASSZONY. 1991. terrakotta 30 cm
6. NŐ ÁLDOTT ÁLLAPOTBAN. 1991. terrakotta 30 cm
7. SZÜLETŐ VÉNUSZ. 1991. terrakotta 30 cm
8. NŐ SZAKÁLLAS FÉRFIVEL. 1991. terrakotta 30 cm
9. NŐ BAJUSZOS FÉRFIVEL. 1991. terrakotta 30 cm
10. KARJAIT KITÁRÓ JÉZUS. 1992. bronz 35 cm
11. MÁRIA MAGDALÉNA. 1992. bronz 35 cm
12. FURULYÁZÓ LÁNY. 1992. bronz 35 cm
13. ÉNEKLŐ FÉRFI. 1993. bronz 35 cm
14. VERSET MONDÓ NŐ. 1993. bronz 35 cm
15. LOVAGNAK ÖLTÖZÖTT FÉRFI. 1993. bronz 35 cm
16. GÉSÁNAK ÖLTÖZÖTT NŐ. 1993. bronz 35 cm

A kiállítást rendezte: Szent István Gimnázium, Bp.
Rendező: S. Lukács Erzsébet
A katalógust tervezte, a fotókat készítette: Máhr Géza
A katalógus elkészítését segítette: MATÁV Rt.
Rendszertámogató Központ, Győr
A címlapon: Furulyázó lány, bronz

M. D. K

MAHR József kőtaragó

~~[illegible]~~.

~~[illegible]~~

1771. Kismarton, Esterházy-kastély, kerti házra oszlopokat faragott 88,— forintért

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 236., II. 141. l.

M.D.K.

MAHR Henrik kőfaragó

meghalt 1780-ban

1771-ben Pesten polgár.

1773. Pest városától kapott munkát

Mayer János szobrászszal

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 236. l.

MDK

Mahr Henrik kőfaragó xxxxxxxx

1803. Pesten lakik

Marczevicz E: A pesti Ferenciek terének kutpályázata. Bp. 1931. 13. l.

Mahr (Majer) Henrik

szobrász Pesten 1800

körül.

A pesti görögtemplom

építésénél való mukö-

désére vonatkozóan

lásd Jung építész

csomagját

Mahr v. Majer Henrik

szobrász

Cáid

M. Szamuvészet

1908, 328.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár

Nyugta

.....azaz: ..... Korona

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190.... évi

Mahr (Maar) Henrik

1.

Schoenkörpervarók

125. l.

MAGY
MŰVÉS

SZERKES

MAJOVSZK

Mahr Henrik

Kőfaragó

- 1803. Pest

Adr. 1803. 189 f.

~~Beszterczebányai múzeum III. 179~~

Maho Márton építész

1758 ban építette a jász dósai
rom. kath. templom hornyát.

Kandra Kabas. Adatok az egri
egyházmegye történelmélez. Eger.
1885. I. K. 217. l.

M.D.K.

Mahr Menyhért, egri ácsmester

1756-95 között szerepel az adóösszeírásokban, néhol Mayer Menyhért néven. 1784-ben Wildinger ácsmesternél zsellérként lakik. 1793-ban ifj. Zwenger József remeret virsgálja. Az egri Mahr ácsmester dinasztia legidősebb tagja. Legtöbbnyire más mesterekkel közösen készített számos munkáját, szerzőnagy alapossággal sorolja fel.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 363. old.

Máhr Menyhért

egri óramester 1777-ben fejezte be az egri minoriták templom-tornyának szerkezeti munkálatait.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemlékei topográfiája. VIII. köt.
Budapest, 1972.

2391.

Mähr Menyhért

egri ácsmester tervet képit az egri Széchenyi u. 55. sz. rác templom helyreállítására.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája. VIII. köt.

Budapest, 1972.

5651

MAHR, Michael, pozsonyi farekanegéd

M.M., Hatnergesell, 2 Gés fia meghalt. (1811, 27/1)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

Mahr Menyhért 2.

--+ Francz József által épitett kiskörei templom ácsmunkáit. 1777-ben --+ Povolny Jánossal költségvetést készit az egri rác templom épitésére. A következő évben --+ Molcz Fülöp asztalos hagyatékának becsüse. A tiszaőrsi rk. templom ácsmunkáit 1783-ban készíti. 1795-ben a minorita templom tetőzetének munjákáért utólagos fizetséget kap.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MAHR Menyhért egri ácsmester. Egerben 1756-95 között szerepel az adóösszeirásokban, néhol Mayer Menyhért néven. 1784-ben --+ Wiltinger ácsmesternél zsellérként lakik, majd a város III. negyedének 4. fertályában házat szerez. 1793-ban ifj.--+ Zwenger József remekét vizsgálja. Az egri Mahr ácsmester dinasztia legidősebb tagja. 1772-ben készíti a minorita templom hibás harangszékét --+ Nitschmann terve szerint. 1777-ben végzi a

A Hevesmegyei Topográfia adatgyűjtéséből. Voit.

M.D.K.

Mátyás egri ácsmester

is dolgozott az átányi reformatus templom Rabl Károly által hivitelezett 1801-évi bővitésén.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969 . Akadémiai Kiadó, 502. old.

M.D.K.

Mahr Mátyás, egri ácsmester

Deák János György pásztói kőművessel együk készíti el 1805-ben a szajlai r.k. templom terveit.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 319. old.

M.D.K.

Mahr Mályás, ácsmester

1793-ban tett mesterivrsagát. ifj. Zwenger József és Francz Ignác vétót emelnek ellene. 1795-ben a város III. osztácsmesterként minősíti. A városi adókönyvekben 1800-34 között szerepel. 1827-ben 12 segéddel dolgozik. Részben másokkal közösen készített számos munkáját szerző hosszan és okmányszerű adatokkal sorolja fel.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII, köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

363. old.

Mohr Mátyás

1818-ban végezte az egri Szt. Mihály pé-
kesegyház tornyának teljes javítását.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

4157

Makó Mátyás

egri ácsmester rajzai az egerszegi plébánia-
ház építkezési munkálatairól. /1838/

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei képes topográfiája VIII.
Budapest, 1972.

6491

Mátyás

Ó. esmester dolgozik az egri kéchenyi n. 1-5. p.
a. érseki palota galériájón 1828-30 között.

Voit Pál szb.: Heresmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

5010

M.D.K.

Mahr Mátyás, egri ácsmester

nevét említik Franz
Ignáccal kapcsolatban

— Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 326. old.

fepel 1837-ben. Az átépitett egercsehi-i plébániaház munkáinál 1838-ban müködik. További javitásokat végez az egercsehi-i rk. templomon 1850-ben és a szücsi-i rk. templomon ugyanezen esztendőben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

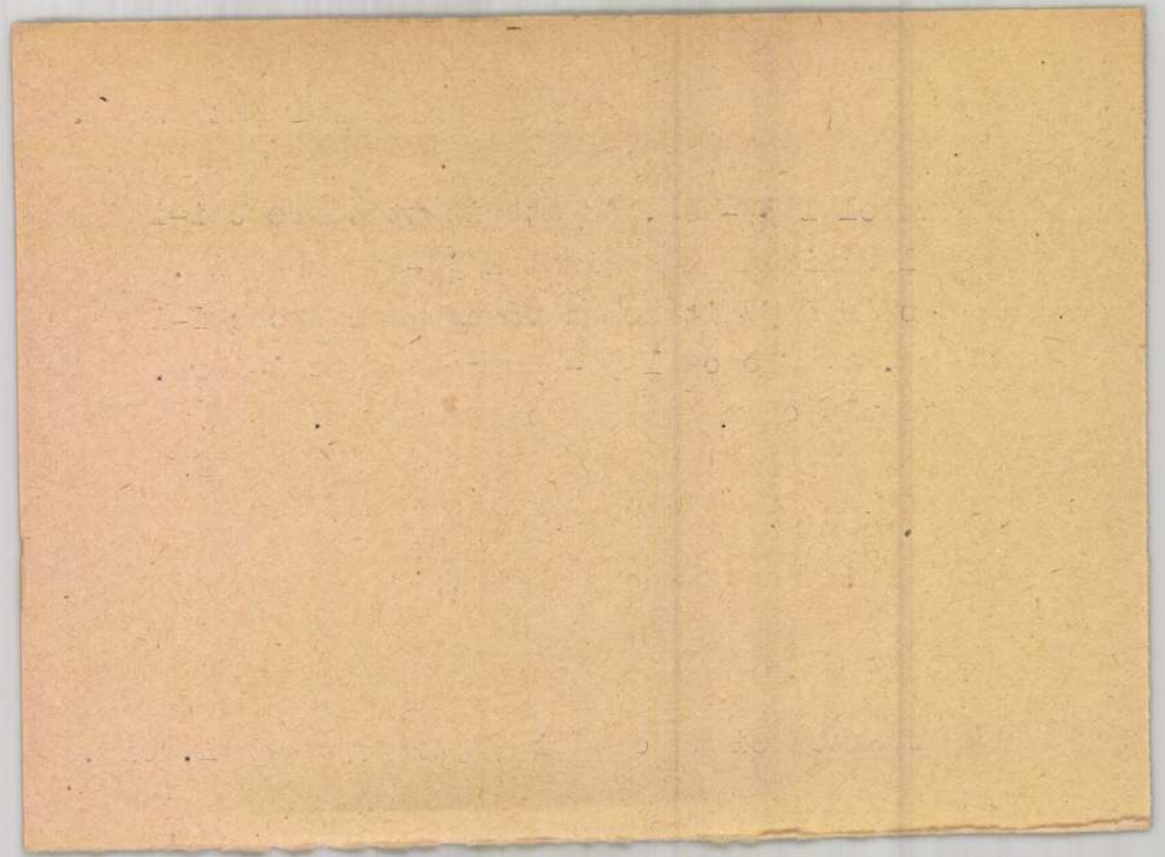

építi 1805-ben a szajlai rk. templomot. 1817-ben a mezőszemerei rk. templom, 1822-ben a kápolnai rk. templom javitásán dolgozik. Az érseki palota átépitésénél 1830-ban ~~+~~ Streimmelwőgerrel együtt ~~dolgozik~~ működik, majd a déli szárny tetőfedő munkáját készíti 1832-ben. 1833-ban az egerfarmosi rk.templom bővitésénél találjuk. A dorogházi rk.plébániaház és a nagybátonyi rk. templom tervein is sze-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MAHR Mátyás ácsmester. 1793-ban tett mestervizsgáján --+ Francz Ignác és --+ ifj.Zwenger József vétot emelnek ellene. 1795-ben a város III. osztályu ácsmesterként, minősiti. A városi adókönyvekben 1800-34-ig találkozunk nevével. 1827-ben Eger belvárosában lakik és mint 12 segédes ácsmestert irják össze. A megyeháza tetőzetének kijavitásánál, illetve ujrafedésénél 1803-04-ig, majd 1822-ben és 1925-ben szerepel. --+ Deák János gyöngyösi,kőmüvessel .

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Mahr Márton, egri ács

1784-ben Mahr Menyhérttel együk emlitik. 1790-ben 3 segéddel, 1827-évi adóösszeírásnál a Belvárosban 6 segéddel adózik. 1793-ban ifj. Zwenger József remeket vizsgálja. Számos munkáját a szerző félhasábon át okmányszerű adatokkal sorolja fel. Maghalt 1837. november 27-én 81 éves korában

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII, köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

363. old.

Máhr Márton egri ácsmester

munkálatokat folytat az egri Kossuth u. 16. sz. épületben 1829 körül.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3761

városházi leányiskola átépitésénél szerepel. 1808-ban javitja a mikófalvai rk. templom tetejét, 1816-ban pedig Egerben a Káptalan utcai sörház melletti hidat épiti --+ Zwenger Józseffel együtt. Ugyancsak ő vele és --+ Oberfrank egri asztalossal együtt szerepel a városház 1827. évi tüzvész után történt javitó munkáinál. Meghalt 1837 november 27-én 81 éves korában.

Feltehetően ő az a Mahr ácsmester, aki --+ Polereczkyvel együtt felméri a régi rác templomot 1784-ben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MAHR Márton egri ács. 1784-ben Mahr Menyhérttel együtt említik. Az 179o. évi adóösszeirás alkalmával három segéddel szerepel, az 1827.-es összeirásnál, mint a Belvárosban lakó ácsmester hat segéddel adózik. 1793-ban --+ ifj.Zwenger József remekét vizsgálja, 1795-ben a város II. osztályu ácsmesterként minősiti, ugyanakkor, amikor --+ Polereczky György I. osztályu, --" Mahr Mátyás III. osztályu rangot nyernek. Mahr Márton 18oo-ban készíti a pélyi rk. templom tetőzetének helyreállitását, 18o7-ben az egri

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Múzeumok, gyüjtemények.

A pozsonyi kir. kath. főgimnázium éremgyüjteményének szaporodása 1905/06-ban. A gyüjtemény összesen 184 darabbal szaporodott, és pedig: 59 magyar érem (18 árpádkori, 25 vegyesházbeli, köztük 10 arany a pozsonyi leletből, 16 habsburgházbeli), 8 görög ezüst érem, 62 barbár érem (köztük 4 Biatec, 6 Nonnos, 1 Lavumarus, 1 Titto, 1 Devil és 17 kisebb, valamennyi a réthei leletből, 1 Cobisovumarus, 1 Busumarus Bazinból), 7 angol ezüst érem, 15 francia ezüst érem, 6 olasz érem, köztük egy arany zechino a pozsonyi leletből, 13 osztrák ezüst érem, köztük 7 friesachi denár, 14 emlékérem. (Polikeit Károly igazgató úr szíves közlése.) *P. K.*

Mahr Pál éremgyüjteménye. A Numizmatikai Közlöny legutóbbi száma megemlékezett *Mahr Pál* tekintélyes miskolci kereskedő haláláról, kiben a Magyar Numizmatikai Társulat egyik buzgó tagját veszítette el. Mahr Pál éremgyüjteményét édesatyjától örökölte s mindenkor azon volt, hogy az örökbe kapott szép gyüjtemény sorozatait még teljesebbé tegye, s a hiányokat pótolgassa. Tagja volt a bécsi num. társaságnak is, s jó baráti viszonyban állott Rohde Tivadarral, kitől sűrűn kapott jól meghatározott római pénzeket.

Gyüjteményét halála után özvegye felhívására átnézvén, a talált anyagról egy összefoglaló kis leltárt készítettem, mely szerint a gyüjtemény 1200 darabnál több magyar és római császári pénzt tartalmaz, egy pár barbár, kevés értékű külföldi pénzzel s emlékérmekkel.

Magyar árpádházi pénz kevés van, de szép példányok, s a sorozatok jól válogatottak. (Említendő Réthy C. N. H. 280. bronzpéldánya.) A vegyesházi pénzek közöl említendők *Nagy Lajos*-nak K—R, K—P, h—O, K—h, *Zsigmond*-nak K—L, N—S, K—W, K—S, *Ulászló*-nak $\frac{A}{c}$, h—oroszlán, H—ΛL és *János Zsigmond*-nak N—P jegyü aranyai. A széles garasok és ezüst denárok szép sorozatokban vannak képviselve, Albert denárainak számos változatát egy felsőmagyarországi nagyobb éremleletből válogatta ki *Mahr Pál*. A habsburgházi pénzek a szokott példányokkal vannak képviselve, sok jó példánynyal. Általában *Mahr Pál* mindig arra törekedett, hogy kifogástalan szép pénzekkel gyarapitsa gyüjteményét. Az ezen korbeli aranyak már nagyobb számban szerepelnek; tallérok is a legtöbbje mind kiváló szép darab. (I. Lipót aranya, Weszerle XV. 2. de nagyon vékony. 1703.)

Az emlékérmek között megvan Atilla ezüst medáliája, Tisza Kálmán nagy ezüst emlékérme, sok koronázási érem, I. Ferenc József forint nagyságú ezüstérme, hátlapja lecsiszolva, A lovak | jó tenyésztése | 's ápolása | fejében | felirattal, évszám nélkül. Keresztelő ezüst érem (Dies ist mein lieber sohn — stb.) tallér alakban. Mária Terézia politikai vonatkozású gúnyérme 1744 évből (Die ent bloste königin von Ungarn — die königin von Ungarn zieht ein Beijerschen hose) bronz ezüstölve. II. Ferenc ezüst emlékérme (Dacia laeta Weszerle XXI. 2) stb.

Az antik pénzek közt vannak: Egiptomi Ptolemaeus-féle és niceai bronz pénzek. II. Fülöp macedoniai 2 kis bronz pénze. 7 darab kelta ezüstpénz, köztük egy kotinus pénz, melyet minden valószinűség szerint Ó-Hutáról szerzett be Mahr Pál, bizonyára egy helybeli aranyműves útján, hová már régóta hordják be az ott talált pénzeket eladás végett. Biztos lelőhelyet, sajnos, nem lehet megtudni, mert azokat cédula és megjegyzés nélkül találtam, s általában lelhely, vagy egyéb körülmény sehol sem volt feljegyezve. Sok gyüjteménynél van ez igy, különösen vidéki gyüjtőknél, pedig sokszor nagyon fontos adatok vesznek igy el a tudomány kárára, s nem ajánlható eléggé, hogy gyüjtőink a birtokukban levő érmeket lássák el megfelelő, és minden adatot magában foglaló cédulákkal, mert ezáltal is behatóbban foglalkoznak a kérdéses éremmel, s a kutató munkáját nagyban megkönnyítik. Sajnosan nélkülözzük ezt sok gyüjteménynél, pedig az ember halandó s a gyűjtővel, ki emlékezetében tartotta meg az adatokat — ezek a sírba szállanak. Az érmeket nem csupán szépségükért, a régiségért vagy érdekes voltukért gyüjtsük,

de a tudomány számára, tudományos szempontból. Minden darabról pontos leírás készítendő, ami által jobban megismerjük az érmet, megfejthetjük a feliratot, vagy a jegyeket, s ilyen cédulák írásával elősegítjük a pontos katalogusok létrejöttét.

Mahr Pál gyüjteményének másik részét a római császári pénzek képezik. A sorozat Brutussal kezdődik. Aranyat nem találtam, de sok ezüst dénárt és szép nagy bronzokat. Van egy pár bizánci pénz is, így Theodosius aranya: IMP XXII COS—XVIII PP, Zeno aranya: VICTORIA ΛΛVCCCA felirattal stb.

Két üveg pénz is van a gyüjteményben, melyekről, valamint a tüzetesebb átvizsgálás alkalmával előkerülő esetleg érdekesebb érmekről külön alkalommal fogok beszámolni.

A gyüjteménynek minden esetre a Borsod-miskolci múzeumban volna a legméltóbb helye, hol annak éremtárát gyarapítaná.

Leszih Andor.

Irodalom.

A pozsonyi kir. kath. főgimnázium értesítője az 1905/1906. iskolai évről. Közli Polikeit Károly igazgató. (Pozsony, Eder J. 1906. 8°.) Az értesítő elején 32 lapnyi terjedelemben folytatását kapjuk a főgimnáziumi éremgyüjtemény lajstromának, melyet az előbbi értesítőkben kezdett közzétenni az érdemdús igazgató. E füzetben a német birodalom, illetve a különböző német államok, városok és pénzverési jogosultsággal biró urak pénzeinek leírása foglaltatik.

Katalog der Münzen- und Medaillen-Stempelsammlung des k. k. Hauptmünzamtes in Wien. IV. Band. Wien, 1906. E kötettel befejezést nyert a szép és érdekes mű, melyben sok magyar vonatkozású éremverőtő leírását találjuk. A negyedik kötetben a gyüjtemény történetére vonatkozó adatokon kívül az éremvésőkre vonatkozó életrajzi és egyéb adatok, név- és tárgylajstrom és pótlékok foglaltatnak.

Adrien Blanchet: Notices extraites de la chronique de la Revue Numismatique (3. trimestre 1906) a numizmatikai irodalom termékeinek ismertetésével, megjelent.

Az **Archaeologiai Értesítő** 1906. évi 5-ik füzetében megjelent Darnay Kálmán cikke a szalacskai (Somogym.) kelta pénzverő- és öntőműhelyről, ábrákkal. Legközelebbi alkalommal mi is tárgyalni fogjuk ezen érdekes leletet.

Ötvös Gábor.

Érem- és könyvvásár.

A **Brüder Egger** bécsi éremkereskedőcég 1906. évi december hó 10-én árverezett egy görög, főképen sziciliai pénzekből álló gyüjteményt. Az árverésen egyebek közt londoni és párisi cégek is részt vettek. A 12 syrakusaei dekadrakmon 33000 koronáért kelt el. Az árverési lajstrom, melyhez 12 fénynyomatú képtábla van csatolva, 424 tételben sorolja föl a pénzeket. A 425-ik tétel alatt leírt feliratos sziciliai (Gela városi) bronzsúlyt 1700 koronáért vásárolta meg a bécsi cs. és kir. éremtár. Ugy a dekadrakmonok, mint a bronzsúly képe is megtalálható a képtáblákon.

A **Brüder Egger** cég 1906. évi december 12—14. napjain árverezte a B. L. gróf éremgyüjteményét. (Münzen und Medaillen einer alten Sammlung aus aristokratischem Besitz.) Ezen árverésen több magyar gyüjtőn kívül a m. nemzeti múzeum is részt vett. Az elért eredményekről, minthogy a gyüjtemény nagy része magyar és erdélyi pénzekből és hazai vonatkozású emlékérmekből állott, más rovatunkban adunk bővebben hírt. Az árverési lajstromban 1371 tétel éremleírás és hat fénynyomatú képtáblán a nevezetesebb darabok képei foglaltatnak.

MAHR Pál éremgyűjt.
Num. Közl. V. évf. 1907. 1. füzet

Mahunka Imre

diófa ebédlő

(bécsi barok)

l. Aigner S. cikke

Ráth György 1896

172. l.

Mahunka Imre

---

l.

Fittler – György

A világ ipar-
művészete Páris-
ban
Bp. 1900. 15. l

Mahunka Imre

lásd Budapest

Kir. vár

162. l

Mahunka Imre

miu antalos

vod

z

Nam

488.l.

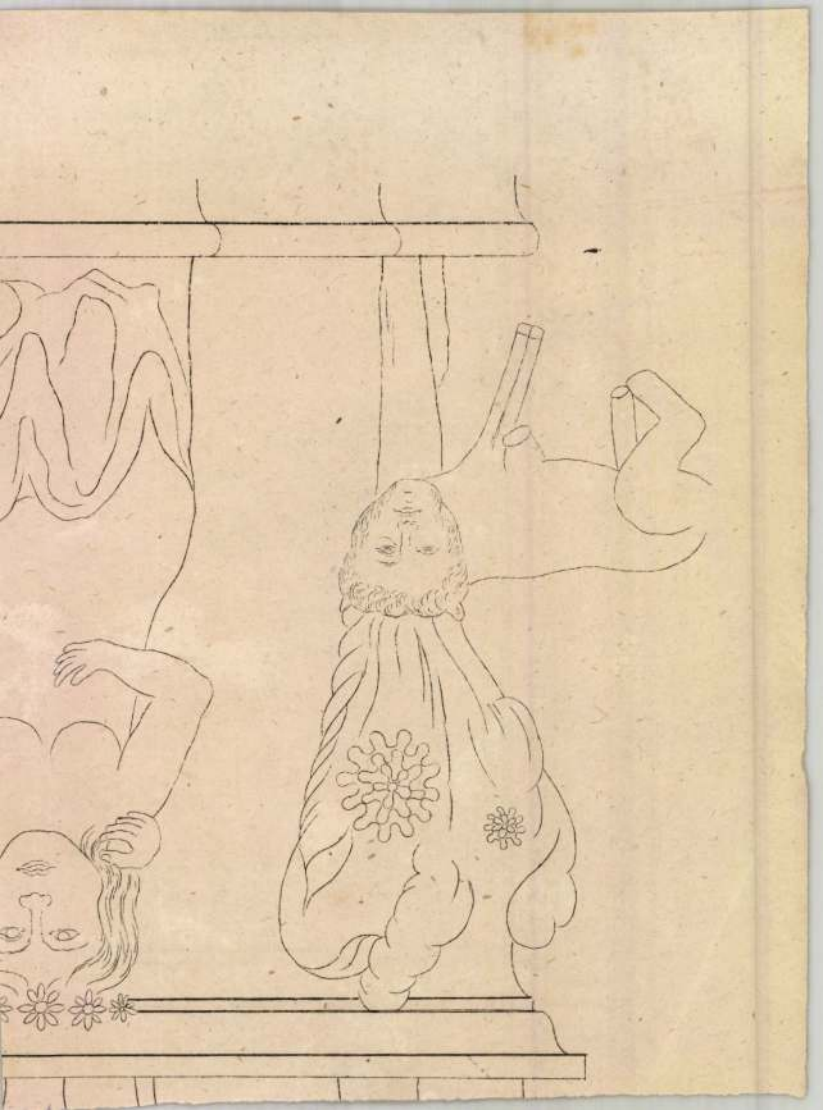

Mahesuka Imre

Gyparisikiall

221. l.

YÁSTÓL

ND HALÁLÁIG

APEST

M R. TÁRSULAT"

DÁSA

KIADJA

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R. TÁ

HATODIK KÖTET

BUDAPEST

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSULAT B

1898

Ára díszkötésben 8 frt. = 16 korona.

Mahunka Imre

d.

Grör Páris I

74. l.

Mahunka Imre műantalos

Magyar Iparművészet, 1902

V. évf. 4. sz. 145–168. o.

Czakó Elemér: A torinói kiállítás.

Mahunka Imre

ansatos

a XII. csop (faipar)

juryjének megvá-

lasztott tagja

Közlezrkiáll

1178. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után . . .

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Mahunka Imre

Közlezrkiáll

1386. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

a király vett 3 művet	2.000
a kormány » 15 »	16.590
a nemzeti múzeum vett 1 művet	600
társulatunk vett 2 művet (a Nemz. Múzeum sz.)	700
» » 2 » (a koronás sorsját.)	550
nyerő társulati tagjaink vettek 14 művet. .	4.735
magánosok vettek 37 művet	13.001
összesen 74 művet	38.176

b) Külföldi művek közül:

magánosok vettek 6 művet	4.130

Elkelt tehát:

45 magyar művésztől 74 mű . . .	38.176 frt ért
6 külföldi művésztől 6 mű . . .	4.130 »
összesen 51 művésztől 80 mű . . .	42.306 frt ért

Ha ezeket az adatokat összehasonlítj

vásárlások összegében határozott gyarapo-
t konstatálhatunk, ami mindenesetre annak a
, hogy a művészet iránt való érdeklődés,
ár lassú léptekkel is, de állandóan foko-
ik közönségünkben.

em akarunk itt ismételten kiterjeszkedni,
ek a nagyon is csigalépésü fejlődésnek az
ira, melyeket eddigi beszámolóinkban, sőt
nk vezetőcikkelyeiben is elégszer részle-
ink.

térünk azonnal a kiállítás számadataira,
ek minden szónál világosabban beszélnek.

1899. évi tavaszi nemzetközi kiállításon,
Magyar Mérnök- és Építő-Egyesület" által
ezett retrospektiv műépítészeti kiállításnak
számra terjedő anyagát nem számítva,
vett

3 magyar művész . . . 284 művel és
5 külföldi művész . . . 67 művel,

sen tehát *171 művész 351 művel.*

mindjárt örömmel emeljük ki, hogy a
évi nemzetközi kiállításhoz képest a kiál-
agyar művészek száma *21-el*, az általuk
ott művek száma pedig *65-el* szaporodott.

szemben jövendő nemzetközi tárlataink
iránt némi aggodalommal tölt el az a
mény, hogy a kiállító *külföldi* művészek
26-al, az általuk kiállított művek száma
101-el kevesebb lett, mint volt a mult
mzetközi kiállításon.

MDK

Mahunka Imre

Leányszoba. Wiegand Ede terve után készitette Mahunka Imre. Repr.
Ebédlő. Mahunka Imrétől. Repr.

Magyar Iparművészet, 1903. 7, 9. lap

MDK

Mahunka Imre

ebédlőbutor terve és készitése

Almási Balogh L: A karácsonyi kiáll. Magyar Iparművészet 1903. jan. 1. 1-28 l. képekkel

MDK

Mahunka Imre müasztalos

Divald K: A szegedi kiáll. Magyar Iparművészet 19ol. 2o7-13 l.

MDK

Mahunka Imre

Ebédlőszoba berendezés

Magyar Iparművészet 19o1. 29o.1.

MDK

Mahunka Imre asztalos

Magyar Iparmüvészet, 1901. képek.

250. l.

MDK

Mahunka

Karácsányi ipm. kiáll. Magyar Iparművészet, 1906.
3-4. kép

MDK

Mahunka Imre, müasztalos
1900. Páris, aranyérem
1902. Torino, diplome de mérite

Az Iparm. Társ. kiállitásainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 154.1.

M.D.K.

Mahunka Imre

hálószoba

A világ iparművészete Párisban. 1900 .Szerk. Pittler Kamill és Györgyi Kálmán

Györgyi Kálmán: Az iparművészet a párisi kiállításon Kiny. a Magyar Iparművészet 1900.évi folyamából

15.1.

A világ iparmüvészete Párisban. 1900. Szerk:Fittler Ka
és Györgyi Kálmán
Györgyi Kálmán: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson
Klny. Magyar Iparmüvészet 1900 évi folyamából

MDK

Mahunka Imre, diplome de mérite

A torinói kiállitás kitüntetései. Magyar Iparmüvészet 1902. 246.l.

MDK

Mahunka Imre müasztalos

Hauszmann A: A kir.vár belső kiképzése és iparm. felsz. MI. 1903. 162 l.

MDK

Mahunka, butorkészitő

Diener-Dénes: Magy. Iparm. Társ. karácsonyi kiáll. Magy. Iparmüv. 1899. 14 l.

MDK

Mahunka

Karácsonyi kiáll. Magyar Iparmüvészet 1903. 15.1.

MDK

Mahunka Imre

György K.: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson.
Magyar Iparmüvészet 19oo. 221.l.

MDK

Mahunka Imre

Szegedi ipm. kiáll. Vas. Ujs. 1901. 38.sz. 614. 1.

MDK

Mahunka Imre, műasztalos, Budapest.

Aranyéremmel tüntették ki a párisi világkiállitáson. /Olcsó és diszbutorok/.

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900.356.1.

MDK

Mahunka Imre asztalos m.

Gaul K: Butorip. diszitő ip. az ezr. o.kiáll.on.
MMÉcKözl. 1897, 6.füzet, 263-276 l.
képek

Mahunka Imre műantalos

Magyar Művészet, 1926

126.o.

Az Iparművészeti Museum.

MDK

Mahunka Imre műasztalos (Bpest)

1900. a párisi kiallitason aranyérmet.
1902.Torino, diplome de mérite, kitünteté-
seket nyerte.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 153.l.

WIEGAND E.
EBÉDLŐ.

KÉSZÍTETTE
MOCSAY JÓZSEF.

EBÉDLŐ.
MAHUNKA IMRÉTŐL.

cód.

Magyar Iparművészet
1903.

WIEGAND EDE.
POHÁRSZÉK.

KÉSZÍTETTE
MÓCSAY JÓZSEF.

MÁJER István rézmetsző

Regélő-ben dolgozott 1836.

Basiliscusról készült metszete

OSZK Évkönyve 1957 (1958) 242.p.

durch eine mittlere Tür. Über die Treppe gelangt man auf einen Umgang (Abb. 11), der eine dritte Raumschicht bildet. Dieses Sichtbarmachen und Herausholen einer Innentreppe bis in den Außenbau erfolgt gleichzeitig mit dem Verzicht einer repräsentativen Führung der Treppenläufe auf ein bestimmtes Ziel hin. Es ist dies eine ›Verbürgerlichung‹ des Treppenhauses. Selbst in Klenzes repräsentativem Königsbau der Münchner Residenz (1826–1835) wird ein vierläufiges Treppenhaus in seiner Längsrichtung ebenfalls frontparallel und sogar hier noch neben der Achse angelegt, ohne auf ein Ziel ausgerichtet zu sein. Diese Zielosigkeit und das Verbergen der Treppen, in der abendländischen Baukunst eigentlich nur mit gotischen Treppenläufen zu

Abb. 8: Friedrich Gilly:
Entwurf für das Berliner Schauspielhaus

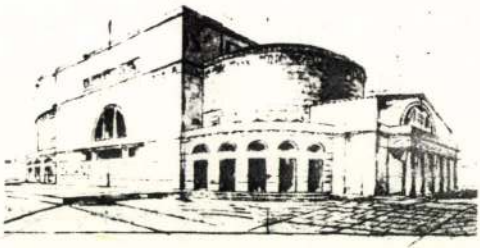

MAI MANÓ

NÉPSZABADSÁG

2003. OKT. 29.

Mai Manó és az ő százada

Amikor Kincses Károly fölkért, mondanék pár szót Mai Manó fotográfus kiállítása elé, haboztam; mi közöm nekem Mai Manóhoz? A mi családunk tagjai – emlékezetem szerint – Erdélyinél szokták volt levétetni magukat.

De aztán belekotorásztam a dobozokba, és láttam: Mai Manó is dolgozott nekünk. Igaz, hogy az egyik apai ág valóban a Kossuth Lajos utcai mesterhez, Erdélyi Mórhoz járt fényképezkedni; az is igaz, hogy anyám felmenői Rasem Viktor Ráday utcai műtermét preferálták, de Gojszi dédanyám családjának, az ő testvérének, Paula néninek, Paula néni férjének, Horváth Gézának, no meg az ő három gyermekének Mai Manó volt a fotográfusa. Úgyhogy Mai Manóról szólván is családban maradunk. Mert akkoriban, száz évvel ezelőtt – mintha ma lett volna – mindenkinek, minden családnak, minden polgárnak, minden parasztnak is, minden kerületnek, minden városnak, községnek, falunak megvolt a maga fotósa. Megjegyzem: ez az, ami nem tér viszsza többé. Sok minden visszatér, újraéled, föltámad.

Látunk dinasztiákat újjáéledni: likőrös, cukrász, marcipános, ostyás családok támadnak föl, szedik rendbe a fél évszázada szétzilált boltot, és viszik sikerre. De ahogy cipészdinasztia nem támadhat újra föl, úgy fotós se; a mai polgár nem véteti le magát fotóssal. A mai polgár maga veszi le magát és kedves családját. Úgy is néz ki a mai polgár.

Száz éve még nem kontárkodott bele más mesterségébe boldog, boldogtalan. Száz éve még fotósok fotóztak.

Például Mai Manó. Aki egy fotográfus volt a sok közül. De nemcsak egy fotós volt a sok közül. Hanem egy mester, egy iparos, egy magyar polgár a sok közül. Egy May Emmanuel a sok közül.

1855-ben született, 1917-ben halt meg. Természetes halállal, ágyban, párnák közt. Mert az ő századában úgy volt szokás halni.

Tipikus életút volt az övé: értelmiségi – mérnök, tanár, orvos és fotós – család, két anyanyelv, jó iskola, korai árvaság, 14 éves kortól szakmában ténykedés, inaskodás, külhoni valcolás, munka és tanulás, tanulás és munka hosszú éveken át, szakadatlanul, mindhalálig.

1878-ban nyitotta meg önálló műtermét, de később és mindig is lesz valaki társa. 1894-ben vette meg ezt a telket, amely felett mostan állunk, és aztán építtette ide ezt a palotát, amelyben most beszélni van szerencsém. Nincsen mi mást róla mondani.

Egész élete munkálkodással telt, mert azzal telhetett. Nem volt billogozva, lakoltatva, lakolva, nem pocsékolt drága időt táborban, lágerben, emigrációban, házába nem tettek be idegen lakót, házát el se vették, ki sem fosztották, le sem bombázták. Mai Manót nem csukták börtönbe, nem ölték meg, és neki sem kellett embert ölnie.

Megengedhette magának azt a luxust, hogy dolgozzon látástól vakulásig. Munkásságát tökéletesen működő infrastruktúra támogatta. Bevásároltak neki, megfőztek, szemetét levitték, körmét levágták, gyerekeit nevelték. Ha országhatáron kelt át, úgy azt nem vette észre; táskájába nem túrtak bele, nem volt szüksége útlevélre, nem kellett pénzt váltania.

Szerencsés korban élt. Legszívesebben azt mondanám: a XX. században. Az igazi XX. században. Abban, amelyik Magyarországon tartott 1867-től, és bevégeztetett 1914-ben. Ami ez után következett, az valami félreértés volt. Hiba. A jóisten gonosz tréfája. Vagy büntetése. A rombolás és ölés kora.

Mai Manó XX. százada az iparkodás százada volt. Egy olyan kor, amelyben például, ha valaki csak ilyen házat tervezett, mint ez itt, amelyikben most vagyunk, akkor az illető nevét a magyar építészettörténet meg sem őrizte. Ki hallott Nay Rezsőről és Strausz Mukiról? Hosszas búvárkodás után is csak annyit találtam az előbbiről, hogy ő tervezte a veszprémi takarékpénztár palotáját. Strauszról pedig csak annyit tudhatunk ma már, hogy Muki volt. Nyilván százával terveztek ők is házakat, nyilván ilyen jókat is, de a nagy állami pályázatokon alulmaradtak. Nem zsenik voltak, de mesterek, mint Mai Manó. Aki az ilyen iparkodókat fotózta leginkább. Nem a nagy embereket, neveket, nem a sztárokat, a sztárvendégeket, a halhatatlanokat. Hanem a derekakat.

Kincses Karcsi Mai Manóról szólván, szemrehányást tesz elődeinknek, hogy nem gondoltak ránk, akikre ráhagyományozódnak majd egyszer az ő képeik, s mi nem fogjuk tudni majd, kik is azok a hölgyek, urak és gyerekek, akiket levett a fotográfus száz, százhúsz évvel elébb.

Nos, én Mai Manó képeit így örököltem: a hátlapra gemkapcsozott kis eligazító cetlivel. Tessenek nézni: Mannheit Henrik, Thury Zoltánné nagybátyja. 1890. Flóra gyertyagyár ügynöke. Valóban egy kispolgár. De nem névtelen már. És hozzábiggyesztve még pár szikár szó: „Szifilisz miatti őrültségébe meghalt."

Vagy, ha nincsen cetli, a kép verzóján apró betűkkel ott az eligazítás. Például ennél a képnél is: „Horváth Marcsa és Borcsa." Két csecsemő. Tipikus Maikép. Hisz ez volt Mai Manó specialitása: a gyermekfotó. Itt is áll: „Legnagyobb kitűntetések kiváló gyermekfelvételekért."

Hát igen, gyermekfotó. A gyermek évszázada – ez a címe Elen Kay neves pedagógus híres század eleji alapvetésének. A beköszönő huszadik századról hitte ő is azt, hogy az a gyermek évszázada lesz. Ahogy Ady is vagy Karinthy, aki a Karácsonyi elégiában fel is sorolja, ki-ki miként készült az új századdal való nagy találkozásra: egyik elleste a repülés tudományát, a másik föltalálta a láthatatlan sugarat; és a sorban megemlíttetik Mai Manó is, az ember, aki megfogta az időt.

Horváth Borcsa és Marcsa

Elnézem ezt a Mai Manó-képet itt.

Horváth Géza két leánya. Marcsa és Borcsa. Az egyik egy balassagyarmati ügyvédhez ment feleségül, a másik egy soproni származású könyvkiadóhoz. Mind a négyen természetes halállal haltak meg: Hárman – köztük az a két asszony, aki ebből a két kis aranyos csecsemőből lett – Bergen-Belsenben, a negyedik pedig a Széchenyi Fürdő kabinjában, ahol az első zsidótörvény kihirdetésének másnapján főbe lőtte magát. Természetes halállal haltak meg ők is. Csak egy másik XX. században természetes halállal.

A mi korunknak ez a kérdése: melyik XX. század fog folytatódni itt. Déli szomszédainknál például ez a kérdés eldőlt. Nálunk még nem dőlt el. Kinek-kinek ki kell választania a maga XX. századát. Azt gondolom, hogy mi most ezzel a kiállítással, ezzel a könyvvel, Mai Manó magyar iparos előtti főhajtással választottunk magunknak századot.

BÄCHER IVÁN

■ **A MAI MANÓ** fotográfiáit bemutató kiállítást tegnapelőtt *Bächer Iván* nyitotta meg. A Mai Manó Házban még két kiállítás látható. Őrségi virágok manószemmel *Kézdi Annáé*, Egy vadkörtefa címmel *Nádas Péteré*, amelyet ugyancsak tegnapelőtt *Esterházy Péter* nyitott meg.

RUBICON

ÍZELÍTŐ AZ ÚJ SZÁMBÓL

Deák Ferenc, a haza bölcse: Molnár András: Az ifjú Deák Ferenc – Gergely András: Deák Ferenc a reformkorban – Fónagy Zoltán: Szabadság és tulajdon. Deák és a jobbágyfelszabadítás – Deák Ferenc: A jobbágyok birhatási jogáról – Révész T. Mihály: Küzdelem a sajtó szabadságáért – Deák Ferenc: A szólásszabadságért – Balogh Elemér: A nemzet prókátora – Hermann Róbert: Egy nem forradalmi ember a forradalomban. Deák Ferenc 1848–49-ben – Estók János: Kiváró állásponton – Dobszay Tamás: A magyar alkotmányosság őre. Deák Ferenc az 1861-es országgyűlésen – Deák Ferenc: Az első felirati javaslat, 1861 – Mezey Barna: Deák, a kodifikátor.

A saruban jár

Körösfői Kriesch Aladár a

Ma 140 éve, 1863. október 29-én született Budán, Kriesch Aladár, Magyarország egyetlen magyar szecessziós művésztelepének létrehozója. Apja, Kriesch János természetrajz szakos tanárként próbálta eltartani családját. Aladár 17 éves volt, amikor felvették a Mintarajztanodába, ahol többek között olyan művészektől sajátíthatta el a rajzolás technikáját, mint Székely Bertalan. Pályatársaihoz hasonlóan ő is beleesett a „mester másolásának" csapdájába. Korai tájképei Székely Bertalan stílusát tükrözik. A tájképek helyszíne Korfu szigete. Ugyanis ide kísérte el gyógyulni beteg édesanyját.

1889-ben először Münchenbe, majd Rómába utazott. A Palazzo Veneziában, ahol lakott és dolgozott, ismerkedett meg és kötött örök barátságot a szintén itt tanuló Nagy Sándor festőművésszel. Római útján ismerkedett meg Szoldatits Ferenccel is, a nazarénus festővel. Ekkortól jelennek meg munkáiban bibliai személyek, helyszínek.

Ebben az időben számos portrét festett. Példaképei a reneszánsz mesterek voltak. Menyasszonyának egy fára festett Madonna-képet ajándékozott, melyet a művészettörténészek szerint Leonardo da Vinci stílusában készített. Rómában kísérletezett a történelmi festészettel, de az igazi, nagy történelmi festménye hazatérte után született meg. Erdélybe, Diódra települt. Itt festette „Az 1567-es tordai országgyűlés kimondja a vallásszabadságot" című művét.

A millennium évében újabb külföldi tanulmányútra indult Kriesch Aladár. Néhány hónapot töltött Párizsban. Ahogy Róma, úgy ez az út is fontos találkozásokat hozott. Újra találkozott Nagy Sándorral, aki bemutatta neki Leo Belmonte iparművészt, a gobelinszövés híres mesterét. Kriesch érdeklődését felkeltette a szőnyegszövés technikája, amely később, az általa alapított gödöllői művésztelep egyik fő művészeti ága lett.

Ebben az időben kezdte el foglalkoztatni egy olyan művésztelep létrehozása, ahol a képzőművészet és az iparművészet szinte minden ágával foglalkozhatnának. Az ideológiai hátteret az 1848-ban alakult angol preraffaelita művészcsoport adta. E mozgalom célja a művészet megújítása volt, irányadónak a Raffaello előtti korszakot tartották. Két nagy teoretikusuk, William Morris és John Ruskin a művészet, a munka és az élet egysukra Európa számos országáb faelitą ideológiát hirdető műv Aladár úgy érezte, megtalálta, hatással volt rá a tolsztoji filoz módhoz való visszatérés is.

1901-ben a Kriesch család há Erdő utcában (ma Körösfői utc időben még csak Ferenc József mert. Híre-hamva sem volt mű művészembereknek a faluban.

Legismertebb alkotása A művészet forrása a Zeneal

di a sort. Tulajdonképpen ettől egymás után hívta barátait és al re. Nagy Sándor, aki ekkor m Kriesch Laura) Veszprémből, L költözött a városba. Mindenki a rolt házat.

Kriesch Aladár a lakóházáv egy szövőműhelynek való épül fejlesztése, a népművészet hany sa volt. A munka nélkül marad munkalehetőséget teremtett eg

Markó

A plafon volt az ég, oldalt csillagok, napok, holdak, egy egész mindenség. A cella kicsi volt, mégis minden elfért, a kozmosz tokkal, vonóval. Olyan nagy lett – mesélte a haverom –, hogy még az egész élete is elfért ott, amikor bevitték a Markóba.

Budán laktak, zöldövezet, alagsor, házmesterlakás. Ez van legközelebb a zöldövezethez – magyarázta a férfi, már a magasföldszint is messzebb van. Bokán lehetett nyomni a járókelőket, ha kilökték az ablakszárnyakat. Kicsi. Másfél szoba. A házmesterlakások közt nagynak számít, mondta mindig a férfi, mikor az asszony panaszkodott, hogy kicsi.

Pedig kicsi volt, a hang nem maradt a falak között, hanem ment fölfelé, és a nagyobb lakások tulajdonosai hallották, hogy üvölt a férfi, meg sír az asszony. Azt gondolták, a férfi egy állat, akivel egy napot sem töltenének együtt, s az asszony egyszer még belerokkan. Ekkora terhet cipelni, plusz még a gyerek, azt is rendben tartani, a szüleiről nem is beszélve, az egyik épp rákos, vagy valami hasonló, mindenesetre halálos és hosszan tartó szenvedés.

A férfi katonatiszt volt. Tulajdonképpen kiemelték a munkások közül, mert látták, hogy érdemes vele foglalkozni. Inkább a sereg – gondolta, mint vaslemezeket cipelni a hajógyárban. A lakást is a honvédségtől kapta. Szerinte jobbat is annál, amilyen a beosztása volt, mert szeretik őt, azért. Mások kisebbet kaptak – mondta az asszonynak, úgyhogy örülhetnek, s az asszony mondta, hogy ő is örül. Jobban is örülhetnél, mondta a férfi, hogy én is lássam. Aztán üvölteni kezdett, hogy senki nem örül annak, amit elért, hogy az szerintük semmi, s hogy a gyerek meg menjen aludni, mert idő van. De a gyerek nem ment. Senki nem figyel rám, senki – üvöltötte a férfi, a gyerek se, még a gyerek se figyel. Nem katona – mondta az asszony, neki nem kell parancsolni. De azt megmondhatom, hogy mikor menjen ágyba, nekem is megmondta az apám, nekem is. Majd elmegy – mondta az asszony, nem kell mindig hajtani, mint a honvédeket a kiképzésen.

Az asszony védte a gyereket, a férfi meg, hogy az asszony ellene neveli, mert ők vannak együtt, egész nap, s amikor ő hazajön a laktanyából, akkor nem befogadják, hanem úgy csinálnak, hogy ők vannak ketten, a katonatiszt meg egyedül. Ott ül egyedül. Mintha egy cellába lenne bezárva. Érted? – kiabált, nem bírom már ezt a magányt, nem bírom, megőrülök tőle, hogy van az a hülye laktanya, ott is a feszültség mindig, meg a szolgálatok, nem lehet bírni, itt meg egyedül, ha fölnézek a levesből, látom, hogy egyedül vagyok. Én kivel vagyok? – kiabált az asszony.

A fenti lakók hallották, és azt mondták, ilyenek laknak mindig, a háború előtt is ilyenek laktak a házmesterlakásokban, ilyen szar alakok. Füleltek. Percekre a katonatiszt elterelte figyelmüket arról a hallgatag gyűlöletről, ahogy egymást utálták abban a nagy budai lakásban. Ott szurkoltak lélegzet-visszafojtva, hogy minden szó eljusson a fülükhöz. A katonatiszt először hetente kétszer üvöltött, aztán négyszer egy héten. A szolgálati napok kimaradtak.

Akkor este is üvöltött, mintha meccset közvetítene Szepesi. Hogy most megfizet mindenért, mármint az asszony, mert nem bírja, hogy a gyerek nem szól hozzá, hogy az asszony nem öleli meg, még este sem az ágyban. Pedig ez neki nagyon kell, az a meleg, amit az asszonytól kaphatna. Mert olyan ott a laktanyában, olyan kegyetlen kemény minden: vasfegyelem. A vas meg hideg, mint a jég. Az asszony meg, hogy hogy tudnálak megölelni, amikor mindig üvöltesz. A nőknél nem úgy megy. Az nem megy úgy, hogy akkor is lehet, hogy lefekszünk, és minden rendben

A kilencedik

Beethoven utolsó szimfóniája foglalta le zenében ezt a sorszámot. Vonatkozzék most mégis egy zongoraművészre, aki 1956 őszén, kilencedik helyezést érvén el, kiszorult a Nemzetközi Liszt-verseny nyolcas döntőjéből. Hörgött dühében a Zeneakadémia nézőtere, viharzott a növendékeknek fenntartott II. emeleti karzat – egyébiránt nemcsak emiatt! –, mert nyílt titok volt, hogy a „pártatlan" zsűri egy igen népes szomszéd ország pianistájának fináléba juttatása végett szorította ki a mi emberünket, Rados Ferit.

Versenylónak nem is állt többé, hisz zongorázáskor nincs célszalag, mit sem ér a stopper. Rengeteget gyakorolt, ehhez képest keveset koncertezett világéletében. Már majdnem megváltottuk a világot Pernye Andrással, főként persze a zenekultúrát, amikor úgy tíz óra tájt megjelent a „menetrendszerű" Rados; mint Krúdy valamelyik álmából, libbent be a kulcsra sohasem zárt ajtón. „Gyakorolni jöttem" – aztán mondott egykét keserűt, s bevonult a pianínóhoz a tűzfallal és orvosi rendelőintézettel szomszédos félszobába. Beszűrődött azután éjnek évadján Bach, Mozart meg a többi nagy mester hangja, miközben mi még mindig a világgal voltunk elfoglalva.

Liszt Ferenc akadémiáján több mint negyedszázada tanít zongorát, kamarazenét. Tudja róla az egész céh: a legmélyebben érző, a hangokról legtöbbet tudó muzsikusai közé tartozik az országnak. Hány tanítványa nyilatkozta már, hogy Rados Ferenctől – és Kurtág Györgytől – kapta a legbecsesebb útravalót. Aki csak egyszer is hallotta Mozart-játékát, ezen nem csodálkozik. Ő maga nyilatkozni nem szokott, még a Ki kicsoda a magyar zenében? kötetből is gondosan kihagyta magát. Mások feleennyi muzikalitással világkarriert csinálnak. Rados beéri azzal, hogy egyszemélyes intézmény. Múlt szerdán volt 60 éves; éltesse az isten, remélem, halljuk még.

Breuer János

Fényképészek háza

Régi pompájában állítják helyre a százéves épületet

Fények, csillogások a régi-új műteremben TEKNŐS MIKLÓS FELVÉTELE

Épp száz esztendeje Mai Manó (1855–1917) császári és királyi udvari fényképész, szakíró, a Fény című lap alapítója és főszerkesztője, a Magyar Fényképészek Országos Szövetségének alapító tagja, a fényképészek asztaltársaságának elnöke Nay és Strausz építészekkel háromemeletes, hatszintes műterempalotát építtetett magának a Nagymező utca 20. szám alatt.

Az épület a pincétől a padlásig a fotográfiát, illetve a fotográfust szolgálta. Volt benne minden: három napfényműterem, csodaszép lakás, raktárak, műhelyek, fogadóterem, terasz, öntöttvas csigalépcső, csodás Roth Miksa-ablak, bravúros vasszerkezet, mázas Zsolnay-borítás, remek freskók, szobrok, miegymások, márványlépcsők, díszes ajtók, ablakok.

Nem is lenne ez érdekes.

Sok efféle ház épült egykoron a városban, az országban, a térségben mindenütt.

Ennek a háznak az a furcsasága van, hogy megmaradt.

Hiába nyílt benne teátrum, autóklub, balettiskola és piackutató, hiába múltak az évtizedek, hiába sepertek végig a Nagymezőn – előbb villamossal, aztán átszállva trolira – különbönd- és különbféle rendszerek, kurzusok – valami fatális slendriánság folytán a ház megmaradt műtermestül, terestül, üvegestül, ajtóstul és ablakostul.

A házban a főváros, a kultuszminisztérium, a VI. kerület, a Műemlék-felügyelőség és a szakma képviselői esküvel fogadták, hogy addig nem nyugosznak, amíg az egész házat régi pompájában helyre és a magyar fotóművészet szolgálatába nem állítják.

Az elképzelések szerint lenne itt szaküzlet, iroda, kávéház, klub, galéria és múzeum.

Jelenleg – november 6-ig – kiállítás mutatja be az épület történetét odabenn. Lehet bemenni, kapni kedvet és aztán ajánlani föl sok-sok pénzt.

B. I.

Motorola 7200
7200 Ft-ért*

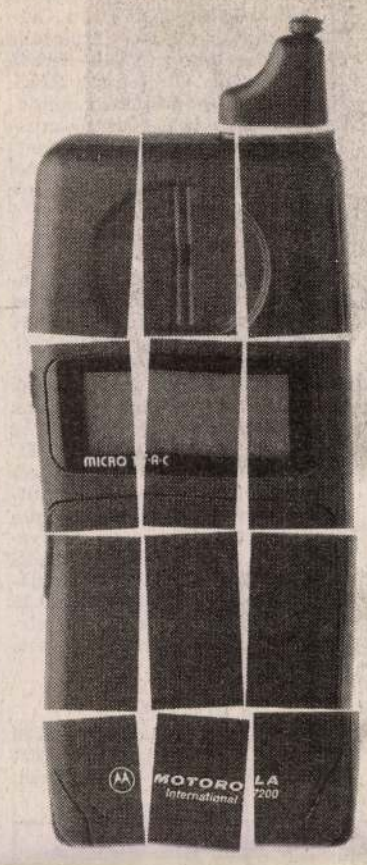

*Érdemes részletesen is szemügyre venni a Motorola 7200-as mobiltelefont. Október 31-től ugyanis részletre is az Öné lehet. **Csak 7200 Ft-ra van szüksége, hogy akár már ma használhassa mobiltelefonját**, ha november 30-ig Pannon GSM előfizetést vásárol. És a további részletek? 12 hónapon át Önnek csak havi 7200 Ft-ba kerülnek. Ha ennél is többet szeretne tudni, keresse fel Budapest XIII. ker. Váci út 37. alatti bemutatótermünket és alábbi viszonteladóinkat: **Műszertechnika**, 1075 Király u. 1/d, tel.: 262-6666, **Wallitrade**, 1134 Váci út 43. tel.: 169-2432, **Ford Népliget**, 1101 Kismartoni út 3., tel.: 133-5545, **Varip Rt.**, 1115 Tétényi út 15-17., tel.: 185-3500, **Saturn Tel**, 1033 Huszti út 8., tel.: 188-5741, **Pilot Telecom Kft.**, 1149 Kövér Lajos tér 14., tel.: 267-6520, **Novotrading**, 1136 Hollán Ernő u. 14/b, tel.: 131-5573, **Europrofil Rt.**, 1073 Erzsébet krt. 29., tel.: 122-7062, **Holland Rt.**, 1085 Somogyi Béla út 2., tel.: 138-4947, **Ferrari GSM Kft.**, 1122 Városmajor u. 26/d, tel.: 155-9322. (Az árak az ÁFA-t nem tartalmazzák.)

MOTOROLA

PANNON GSM Az élvonal.

FORGÓAJTÓ

Nádas Péter-bibliográfia

Megjelent egy kivételes könyv. Egy nem salátapapíron és nem csúnya borítóval ellátott bibliográfia, amely (szinte) mindent tartalmaz, amit Nádas Péter írt és mondott, és amit róla írtak, mondtak 1994 nyaráig. Ötszáz oldal. Az életmű még – hál' istennek – korántsincs lezárva.

Mindazoknak, akiket érdekel Nádas Péter munkássága, és egyben ebből a sajátos nézetből az utóbbi harminc év magyar irodalma, kritikája és szellemi élete, meg ennek európai összefüggései, nos, mindazoknak fontos és hasznos ez a könyv. A szakembereknek nélkülözhetetlen. A száraz tételek persze csak akkor elevenednek meg, ha beleolvasunk mindabba, amit jeleznek.

Azoknak azonban, akiknek ehhez nincs kedvük vagy idejük, másért ajánlhatom ezt a kiadványt. Tartalmaz ugyanis, a tényleges bibliográfiáján és a 84 darab fényképen kívül, egy 90-100 oldalas szövegegyüttest, amely eddig kiadatlan írásokból, dokumentumokból áll. Esterházy Péternek a könyvhöz írt előszava (mely már megjelent a Népszabadság szeptember 3-i számában) és a kötet hatalmas munkát végző szerkesztőinek, összeállítóinak és anyaggyűjtőinek, Baranyai Györgynek és Pécsi Gabriellának a bevezetője után található Nádastól egy 15 oldalas önéletrajzi vázlat, melyet 1980 augusztusában írt Sipos Gyulának. Jó végre olvasni ezt a szöveget, mert Nádas nem sokat beszélt eddig az életéről. Igaz, most is csak annyit mond, mint amennyit egy civil ember mondhat, a többi az „irodalmi tevékenység" része, ahol a tapasztalat és a fantázia egyensúlyaként születik meg mindaz, aminek persze közvetlenül semmi köze a szerző magánéletéhez, és ez így van jól.

A Függelékben további csemegékre lelhetünk. Itt kapott helyet Aczél György és Nádas Péter levélváltása 1969–1970-ből. Tanulságos kortörténeti dokumentum. Tudósít Aczél „ravasz" és bizony aljas módszereiről, a '68 utáni szellemi és politikai helyzetről, az első alternatív folyóirat-kísérlet, Horgas Béláék Eszmélet című kiadványterve kapcsán. És tudósít Nádas – meg persze oly sok jó szándékú akkori értelmiségi – „balekságának történetéről". Ezért is helyezi Nádas ennek a – kommentárja szavaival – „szerencsétlenül hamis hangú levélváltásnak" a végére Kenedi János levelét, amely arról világosítja fel az írót, hogy Aczél elvtárs nem érdemli meg „a fáradsággal kiötlött sorokat", merthogy szarik rá.

Ezután néhány Stasi-dokumentum következik, ezek 1981-ben keletkeztek, Nádas nyugatberlini tartózkodása idején. Ezt az öt oldalt Richard Swartz találta saját ötszáz oldalas anyagában, amelyből a fiatalabb olvasó leginkább azt tudhatja meg, milyen nevetséges ma az, ami egykor félelmetes volt.

Számomra a legérdekesebb dokumentum az a lektori jelentés, amelyet Pándi Pál írt az Emlékiratok könyvéről 1985-ben. A késő Kádár-kor kultúrpolitikáját kiválóan megvilágító szöveg. A lektor érzi, hogy jelentős mű született, de ideges a politikai felhangok miatt. Nagyon szép, ahogy kesztyűs kézzel próbálja elérni a kényes részek megváltoztatását: „pusztán esztétikai okok miatt *is* (kiemelés tőlem: K. Cs.) átdolgozást javaslok" – írja. Ugye, milyen finom? Jellemző Nádas reagálása is. Miután a Szépirodalmi Kiadó akkori vezetője – Pándi kérésére – azt írja, hogy az 523–527. oldal „'56-ról szélsőségesen szól", a szerző így válaszol: „nem szól, tévedés". Igen érdekes még, hogy a politikai réteg mellett Pándit a szexualitással kapcsolatos „drasztikus kifejezések" zavarták leginkább. Politikai elnyomás és prüdéria mégis csak összefüggnek valahol.

A könyv végén négy külföldi interjú olvasható, 1989–1994-ből. Különösen a kérdezőknek a hazai interjúkészítőktől eltérő szempontjai miatt lehetnek érdekesek. A párbeszédek ugyanakkor bevezetnek egy köztünk élő nagy formátumú író gondolataiba. Jó hallgatni, amit mond. Ilyesmiket kellene mondanunk a hozzánk látogató idegeneknek...

És aki azt érezné, hogy mégis túlzás ez a könyv, annak azt mondanám, hogy talán nem ez a túlzás, hanem az az elképesztő, mennyi hasonlóan fontos szakmunka nem készült el mind ez idáig. Itt a követendő eljárás mintáját láthatjuk. Annak egy szeletét, ahogy – Esterházy Péter szavaival szólva – „egy kultúra birtokba veszi önmagát". Bizony, bizony, ideje lenne már, hogy birtokoljuk végre azt, ami a miénk. *(Jelenkor Kiadó, Pécs – Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg, 1994.)*

Károlyi Csaba

TELEVÍZIÓ

Változó felhőzet

Éveken át szinte csak a Magyar novellák sorozata tartotta fenn a magyar tévéjáték-készítést. Többnyire klasszikus értéknek számító írások kerültek képernyőre e sorozatban – általában tisztes igénnyel és olykor az eredetihez méltó eredménnyel.

Most az a furcsa, szokatlan eset fordult elő, hogy a képernyőn erőteljesebb, távlatosabb produkció jelent meg, mint volt az eredeti írás. Felvidéki Judit rendezésében kitágult Bálint Tibor novellájának – eredeti címe: Hűvös idő, változó felhőzet – köznapi anekdotája, többről kezdett szólni a történet, mint egy család szokott perpatvaráról, egy idősödő házaspár tragédiába forduló válságáról, egymást megérteni, egymásnak támaszt, segítséget nyújtani képtelen emberek sorsáról.

A tragédia, amelyről a Változó felhőzet szól, alapjában roppant egyszerű. Egy anya annyira a családjának él, hogy gondoskodása mindenki más életét tönkreteszi. Örökös aggódása a már felnőtt gyermekeiért nemcsak a többnyire békén tűrő férje számára elviselhetetlen, a lánya is kirobban, amikor tüntető buzgalommal takarítani kezd náluk, a mindenkitől elhagyott hegytetőn lévő barakkban. S közben a folyton közömbösséggel, nemtörődömséggel, könnyelműséggel vádolt apa körül alakul ki egy kis idill, egy kis szeretet.

Az operatőr, Haraszti Zsolt képsoraiba, a felpakolt Trabant vonszolódásába, a hegyi meteorológiai állomás rendetlenségébe, de leginkább Csomós Mari és Rajhona Ádám arcába egy régió, egy ország, egy nép egész sorsa volt beleírva.

Ahogyan a tegezést a magázással váltogatták, s ahogyan pillanatnyi érzéseiket cserélgették, ahogyan az asszony féltése megmérgezte a fiatalok életét is, és ahogyan a férfi egykedvűsége, kedvetlensége alatt megértő szeretet bujkált, az így, ilyen formákban csak itt, illetve ott, évszázados érzelmi és anyagi nyomorúság nyomán létezhet.

Zappe László

Lohengrin, avagy a nőuralom

Nem sokat ígér az új Lohengrin-lemez borítója. *Siegfried Jerusalem* látható rajta, hőszigetelt alufóliaruhában, hatalmas pallossal a kezében, savanyú, de reménytelenül civil arckifejezéssel; mintha egy tűzoltósági jelmezbálon csettintették volna el a fényképezőgépet.

Nem sokat ígér talán maga a Lohengrin sem. Korszerűtlen történet. Emancipált világban sértett férfimagányról szólni, önhitten fölmagasztosítani a lovagi erényt, a férfinak a küzdés, a nőnek az odaadás jogát biztosítani – mi ez, ha nem nevetség? Ki az, aki – bizonyos fokig a zene ellenére is – a Lohengrint nézve nem Elsa oldalára állna, ki ne értene egyet vágyával, hogy tudja a nevét annak, akit a férjének választott, és ne csak elfogadhassa, de meg is ismerhesse azt, akit szeret?

A történet azonban nem annyira egyoldalú, mint hinni szokás. Igaz, Lohengrin végül eltűnik, mint a vadnyugati filmek hőse, magányba burkolózva, kettesben a szabadsággal, de amíg színen van, boldogságának, szerelme beteljesülésének sorsa egy nő kezében van. Egyetlen ember úr Lohengrin felett, ő maga is azt mondja, egyetlenegynek tartozik számadással, és az Elsa. Annyira nem féloldalas a történet, hogy az új lemezen még át is fordul a másik oldalára, és nőközpontúvá válik. Azzá teszi *Claudio Abbado* vezényléséve, amely a legszebb karmesteri erényeket soroltatja: tiszta, pontos, érzékeny, átlátható. Abbado sem érzi jól magát a hősi jelenetekben, ha nagyon hangos a zene, szinte értelmét veszíti. Az éjszakai Ortrud–Telramund kettősben azonban veszélyessé, titokzatossá válik. Ha Elsa énekel, megkapó gyöngédséggel szólnak a Bécsi Filharmonikusok.

A nőuralmat biztosítja a két főszereplő énekesnő is. *Waltraud Meier* Ortrudja a legjobb, vagyis a legrosszabb fajtából való. Nagyon nőies, nagyon erős, dús, mély hangú antwerpeni Lady Macbeth. A *Cheryl Studer* énekelte Elsa tisztaságához és igazához nem férhet kétség. Hangja a bizonyíték, amely magasan szárnyaló, töretlen, és élesség nélkül jön át a legzsúfoltabb együtteseken is. Nem is illik össze semmilyen Lohengrinnel. Két öntörvényű, magának való ember. Kettő – és nem egy pár.

A Siegfried Jerusalem énekelte Lohengrin ráadásul méltatlan is hozzá. Magasságai már alig vannak, és akkor is erőltetetten, csúnyán szólnak. A hang maga még a középfekvésben sem egy, hanem kettő. Az egyik énekli a dallamot, a másik lent recseg hozzá. Egyszerre énekel két szólamban Jerusalem. Belső-Ázsiában élnek néptörzsek, amelyeknél értékelik az ilyesmit. Nagy nemzetközi szereposztásban fölvett Wagner-operánál azonban egy kicsit furcsa. Nem is kicsit.

(Wagner: Lohengrin – Deutsche Grammophon, 1994)

Fáy Miklós

MAI Manó

A HOLNAPI MAGAZIN TARTALMÁBÓL:

- St. Martin, a szelíd szaxofonos
- Hanyatt fekve dalolni
- Ugrás a semmibe
- Villányi bortörténet
- Látogatás Bali szigetén
- A templomi táncosnő
- Európai dzsesszest
- Divatos (h)étvágygyerjesztés
- Gyerekek és a sport

A színes HOLNAP!

94840 LJ

ADÓZÁS HELYETT TŐZSDÉZZEN

DUNA TŐZSDEI BEFEKTETÉSI ALAP

ADÓALAP-CSÖKKENTŐ • ÁLLAMPAPÍR-GARANCIÁS TŐZSDEI BEFEKTETÉSI JEGY

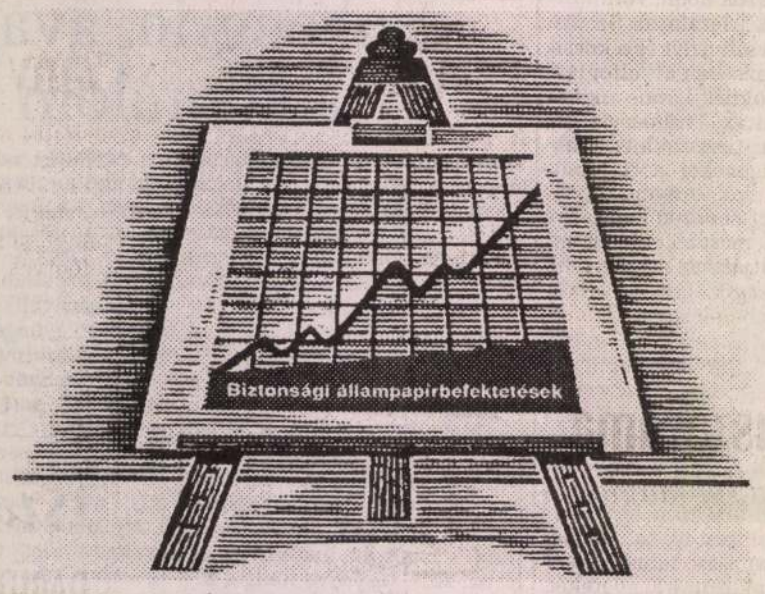

A Duna Tőzsdei Befektetési Alap célja nem csak az, hogy befektetett vagyonának értékét megóvja, hanem végre Ön is tőzsdézhessen - magas hozamért - adóból.

A portfólió kockázatmentes részét képviselő állampapírok garantálják, hogy Ön befektetett pénzét futamidő végén hiánytalanul megkapja, míg a tőzsdei részvényekbe történő befektetés az átlagosnál nagyobb hozam elérését teszi lehetővé.

Jegyzési időszak: 1994. november 2- november 30.
Névérték: 10 000 Ft • Kibocsátási ár: 10 000 Ft
Futamidő: 1994. december - 1998. február 28.
Igénybe vehető hitel: a névérték 44%-ig • ÁETF engedélyszám: 110 029/1994.
Alapkezelő: DUNAINVEST Befektetési Alapkezelő Kft.
Letétkezelő: Polgári Bank Rt.
Főforgalmazó: DUNAINVEST Tőzsdeügynökség Kft.

Az alapra konzorcium vállal jegyzési garanciát.
Jegyzési helyek: DUNAINVEST Tőzsdeügynökség Kft., Dunabank Rt., Polgári Bank Rt., Mezőbank Rt., Mezőbank Bróker Rt., Lombard Értékpapír Rt., Lombard Pénzügyi és Befektetési Rt., Co-Nexus Értékház Rt., Magyar Daewoo Értékpapír Rt., Bond Pénz és Értékpapír-forgalmazó Rt., AC Bróker Értékpapír Kereskedelmi Kft., Takarékszövetkezetek: Nagyvázsony és Vidéke, Pereszteg és Vidéke, Mór és Vidéke, Rónasági, Szőreg és Vidéke, Téti, Vértes, Halászi.

Tájékoztatás, felvilágosítás a Főforgalmazónál • Telefonon: 269-3384, 269-2565, 153-1372
Információ a rendkívüli lezárásról és az allokációról: 153-1372

Enyhe novemberi idő

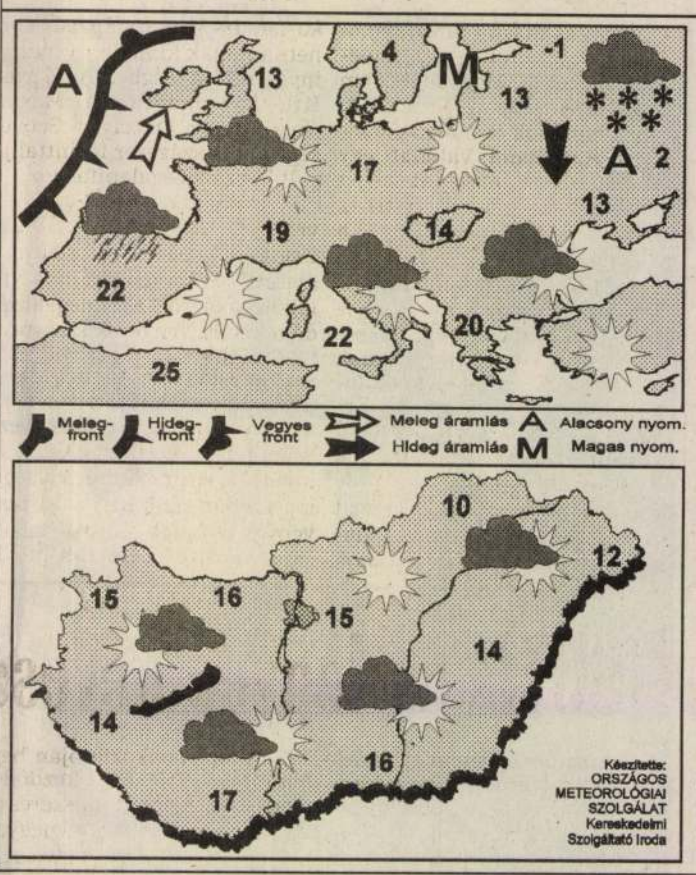

MA VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Egyelőre folytatódik az átlagosnál enyhébb idő, nemcsak ma, hanem a hét többi napján is. A két napja érkezett hűvösebb levegő nyugalomba jutott, ezért időjárásunk eseménytelen, csendes. A légköri frontok messze elkerülik ezt a térséget. A párás, néhol ködös reggel után napközben változóan felhős lesz az ég, pár órás napsütésre mindenütt lehet számítani. Eső sehol sem várható. A délkeleti szél elsősorban a Tiszántúlon lesz élénk. A legmagasabb nappali hőmérséklet 12, 17 fok között valószínű.

A Kárpát-medencében ma időjárási fronthatás nem várható.

	°C		°C
Békéscsaba:	14	Pécs:	17
Budapest:	15	Siófok:	14
Debrecen:	14	Sopron:	15
Győr:	16	Szeged:	16
Kecskemét:	15	Veszprém:	15
Miskolc:	11	Zalaegerszeg:	14

Napkelte 6.30 Napnyugta 16.24

Hójelentés

Kasprowy-csúcs	(1991 m)	folt cm
Sniezka	(1613 m)	folt cm
Lomnici-csúcs	(2633 m)	32 cm
Chopok	(2008 m)	folt cm
Sonnblick	(3107 m)	90 cm
Villacheralpe	(2160 m)	folt cm
Kredarica	(2519 m)	25 cm
Omu-csúcs	(2509 m)	0 cm
Predeal	(1093 m)	0 cm

Országos előrejelzés (5 napos): 06-90-304-631 Budapesti előrejelzés: 06-90-304-621
Előrejelzés Kelet-Európára (24 órás): 06-90-304-644 Széleiőrejelzés: 06-90-304-671
A szolgáltatás díja: 77 Ft/perc

RÁDIÓ- ÉS TELEVÍZIÓMŰSOR

KOSSUTH RÁDIÓ
Ultrarövidhullámon
A középhullámú műsoroktól eltérő programok: 6.30–6.45 A BBC reggeli magyar műsora **6.55–9.00** Körzeti információs magazinok **17.00–18.00** Az Amerika Hangja magyar műsora **18.30** V materinskom jazyku. Szlovák nyelvű nemzetiségi műsor **19.00** In limba materna. Román nyelvű nemzetiségi műsor **19.30** In der Muttersprache. Német nyelvű nemzetiségi műsor **20.00** Na materinjem jeziku. Horvát nyelvű nemzetiségi műsor **20.30–21.00** Na maternjem jeziku. Szerb nyelvű nemzetiségi műsor

Középhullámon
4.30 Reggeli krónika **8.10** Műsorismertetés **8.25** Mindennapi tudomány **8.35** Civil percek **8.40** Paragrafus **8.50** Ajánlott levél **8.55** Kulturális programok **9.05** Napközben **11.05** Kováts Kriszta és Gallai Péter énekel **11.35** Napkönyv. Kornis Mihály teleregénye folyt. X/4. **12.30** Ki nyer ma? **12.40** Törvénykönyv **12.50** Külpolitikai figyelő **13.05** Vendég a háznál **13.20** Gregorián énekek **13.30** Tanúim lesztek. A római katolikus egyház félórája **14.05** Klasszikusok mindenkinek **14.55** Első közlés. Bisztray Ádám verseit Lukács Sándor mondja el **15.05** Válogatott perceink **15.35** Gondolatok, vélemények a marxizmusról **16.10** Mindennapi gazdaság **16.25** A hét muzsikusa: Vásáry Tamás **17.05** Magyarországról jövök... **19.05** Sportvilág **19.30** Jó éjszakát, gyerekek! **19.40** Összeállította: Garaczi László. Márai hírei **20.05** Hagyományápolók **20.30** Határok nélkül **21.05** Az én hanglemeztáram **22.30** Akinek fel kellett állnia **23.05** Egy énekes – több szerep. Geszty Szilvia felvételeiből

PETŐFI RÁDIÓ
4.30 Hírek, időjárás **4.33** Hajnal **6.03** Reggeli csúcs **7.45** Sportreggel **8.00** Állomáskereső **8.10** Rivaldafényben **8.45** Helykereső **9.15** Sok hűhó **10.00** Zene-szó **11.50** Gordiusz plusz **11.55** Állomáskereső **12.00** Muzeális nótafelvételeinkből **12.50** Korkérdés **13.10** Örökzöld filmmelódiák **13.45** Időjárás- és vízállásjelentés **14.00** Kabarécsütörtök **17.08** Állomáskereső **17.10** Mágnes **18.00** Észkerék **18.30** Helykereső **19.03** Állomáskereső **19.05** A Reggeli csúcs kívánságműsora **20.00** Az MR Karinthy Színpada **21.15** Hiszem, ha látom! **21.45** Dzsesszlista **22.15** Sok hűhó

BARTÓK RÁDIÓ
6.00 Muzsikáló reggel **9.05** Pódium **10.05** Rádiószínház. Lenn a kútban. Lázár Ervin hangjátéka **10.56** A hugenották **12.05** Hangverseny délidőben **14.05** Sinistra körzet. Bodor Ádám regényének rádióváltozata **14.59** Bartók-kórusművek **15.17** A kamarazene kedvelőinek **16.50** Éneklő ifjúság **17.00** Operamagazin **17.50** Népzenekutatók műhelyében **18.05** Barokk muzsika **19.05** Rádiókoncertek **19.35** Kapcsoljuk a 6-os stúdiót **20.25** Hírek, időjárás **20.30–20.45** Babits Mihály verseiből Gábor Miklós válogat **Kb. 21.45** Operaáriák **22.05** A zene üzenete **22.20** Napjaink zenéje **23.29** Katedra

TV 1
5.28 Műsorismertetés **5.30** Falutévé **5.50** Határtól határig **6.00–9.00** NAP-kelte **9.00–12.00** Napközi **Benne: 9.30** Riviéra. Európai tévéfilmsorozat. 250/242. **10.30** Okavango, a vadon szíve. Amerikai filmsorozat XIII/7. **12.00** Hírek **12.05** Üzlet délidőben **15.10** Falutévé **15.30** Tükrös együttes Zenelánc **15.45** Mit ér az ember, ha vidéki...?! **16.00** Hírek, időjárás-jelentés **16.05** Kormányváró **16.30** A kisasszony. Brazil tévéfilmsorozat. 170/7. **17.00** Körkép **17.45** Palackposta **18.15** Üzlet. Gazdasági híradó **18.30** Parnasszus **19.00** Gyereksarok **19.30** Híradó **20.15** Kisváros. II. sorozat XX/1. **20.50** 1+5. A sajtó kérdései a miniszterelnökhöz **21.40** Labdarúgó-kupanap **22.10** Devictus vincit. Legyőzetve győz. Tévéfilm Mindszenty József emlékére. II/2. **23.30** Mini klip-mix **23.40** BBC-híradó

TV 2
15.10 Képújság **15.15** Műsorajánlat, időjárás **15.20** Grüß Dich! Német nyelvlecke 23/1. **15.35** Repeta **16.05** Kötelező olvasmány: Sophokles: Oidipus király (ism.) **17.25** Amőba. Tudományos műsor kamaszoknak **17.50** Csízió **18.00** Körzeti híradók **18.13** Körzeti magazinok **18.45** Az utolsó hajó. Szigliget **18.55** FTC–FC Porto. Labdarúgó KEK-mérkőzés (visszavágó) közvetítése az Üllői útról **20.50** Reklám **20.55** Kojak. Amerikai bűnügyi filmsorozat. Törvényen kívül **21.50** Múzsa. Kulturális hírműsor **22.00** Objektív **22.30** Időjárás, reklám **22.35** Felkínálom **23.25** XX. századi portrék. A külföldi televíziók műsorából. Marian Anderson. Amerikai portréfilm

DUNA TV
8.00–14.00 Képes krónika **14.00** Lapozó **14.15** Emlékképek – régi híradók **14.35** Szeleczky Zita filmjei: Fekete gyémántok. Magyar film **16.00** Patak vár. Magyar dokumentumfilm **17.10** Hubertus. Vadászmagazin **17.30** Mese **18.00** Híradó **18.15** Kék angyal. Német film **19.45** A szirakuzai bolond. Magyar képzőművészeti film **20.00** Váltó. Gazdasági magazin **20.45** Esti kérdés **21.00** Híradó **21.15** Rejtélyes ügyek. Spanyol filmdráma **22.45** Vers. Kosztolányi Dezső: Életre-halálra. Elmondja: Bálint András

HBO
17.00 Tapsi Hapsi és vendégei **17.30** Az alattomos tenger. Amerikai filmdráma **19.10** Ideggyogyó. Amerikai vígjáték **20.50** Nincs bocsánat. Amerikai western **23.00** Gyilkossághoz öltözve. Amerikai pszichokrimi **0.45** Playboy. Erotikus ábrándozások

HTV-30
17.00 Wimpole falu. XX/1. Színes, szinkronizált angol rajzfilmsorozat. Sportösszeállítás a Stadion TV-től

ATV
19.00 Műsorajánlat **19.05** Érdekességek a nagyvilágból **19.13** A sebesség túlélői **19.18** Mese **19.29** Híradó **19.35** Magyarország tájai **19.50** Kacag a mozi – Gálvölgyi János műsora. Kenguru. Magyar film **21.30** Családi tűzhely

EUROSPORT
17.30 Triatlon **18.30** Superbike-vb **19.30** Sporthírek **20.00** Amerikai pankráció **21.00** Küzdősportok **22.00** Labdarúgás **23.30** Labdarúgás **1.00** Sporthírek

SUPER CHANNEL
17.30 Financial Times **18.00** Ma **19.00** ITN-világhíradó **19.30** Életmód **20.00** NBC-híradó **21.30** Belső kiadvány **22.00** ITN-világhírek **22.30** Jay Leno-show **23.30** Magánügyek

RTL
17.00 Kockázat **17.30** Egy rém rendes család **18.00** Gazdagok és szépek **18.30** Vigyázat, robban!-távirat **18.45** Híradó **19.10** Vigyázat, robban! **19.40** Jó idők, rossz idők. Német családsorozat **20.15** Labdarúgás **22.15** Segélykiáltás **23.15** Gottschalk-show **24.00** Hírmagazin

A pénteki Falutévé műsorából: – Nagylak a „front" falu – Élelmiszeripari világkiállítás Párizsban – Vetőmag tájkísérlet után – Kaszópusztai helyzetkép – Hírek az agrárkapcsolatok bankjából
A pénteki NAP-kelte tervezett témái: Működésképtelenné válhat az APEH? – Méregdrága autózás – Költségvetés első olvasatban – Kulka János énekel – Magyar feltalálók külföldön. Telefonszámaink az adás alatt 251-0490, 251-0119. Napi Sacc: 272-8811.

The Jewish Agency for Israel Budapest

ZSIDÓ FIATALOK!

Tanulhattok Izraelben is!

7 egyetem, 22 főiskola, gimnáziumok, szakmunkásképző intézetek, intenzív nyelvtanfolyam. Repülőjegy, kollégium, tandíjmentesség, ösztöndíj. Jelentkezz! Várunk!

1071 Bp. Damjanich u. 28/B.
Telefon: 122-8201, 142-6363.

Keresse a Mindent vagy semmit társasjátékot az Információs Központokban!

94935 LJ

REÁLSZISZTÉMA MENEDZSER SHOP

City Áruház

Nº1 – a táska, a naptár
– a papír-, iroda- és írószer
– az igényes ajándéktárgyak
– a férfi alsóruházat választékában

Budapest V., Városház utca 1.
(Kossuth Lajos utca 4.)
Telefon: 118-51-91

Magyarász Imre.

Baránszky tanítványa.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1928. Máj. 20.

M.D.K.

Maixner, kályhás

1832-ben az egri érseki palotában a „Maixner fele kályhát" megújítása tétel ben szerepel. Felvetődik a kérdés, vajon nem a győri Magner kályhás műveiről van-e szó?

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 363 old.

MAGYARÁSZ Imre festő

Ha minden kötél nem szakad

(MAGYARÁSZ IMRE FESTŐMŰVÉSZ, 1967.)

Rozgonyi 1988
Párbeszéd művekkel
Interjúk 1955-1981

– A Műegyetemen rendezett idei kiállításod sem volt retrospektív jellegű, és az az érzésem, hogy most már nem is rendeznél olyan kiállítást, amely az egész pályádat bemutatná. Tévedek?

– Részben. Lehet, hogy a retrospektív kiállításra csak halálom után kerülhet sor. Most nagyon nagy káosz kerekedne belőle, ami roppantul bő, elemző katalógust tenne szükségessé.

– Talán még nem lehetne kellő történelmi távlatba helyezni a kialakulásod mozzanatait?

– Didaktikus szempontból tanulságos volna, hogyan lettem absztrakt festő, noha tagadtam az absztrakt festészetnek – ha nem is létjogosultságát és szépségét –, de lehetőségét a magam számára, ugyanakkor, amikor vágytam is arra, hogy művelői közé tartozzam. A káoszt, ami ebből keletkezett, a régebbi dolgaim, amint láttad, bőven tükrözik. Hivatkozom arra az önarcképemre, ahol az expresszionizmus bizonyos mágikus értelmezéssel, a kubizmus bizonyos konstruktív értelmezéssel keveredett. Nagyjából itt tartottam 54-ben. Olyan feladatok és olyan kérdések kínoztak, amik egy képen belül megoldhatatlanok voltak. Ez a kép talán érdekes az én fejlődésem szempontjából, de mint kép, nem hiszem, hogy sikerült. Ezt én ma jól látom. Képzavarok vannak benne: formai követelményekkel lépek föl az egyik oldalon és átmegyek egy misztikus világba a másik oldalon, és ez a kettő úgy csap össze, hogy abból nem lehet képi egység.

– Úgy is forgathatnám az első kérdésemet, hogy vajon a saját retrospekciód már egységes távlatba rendezi-e az egész pályádat és valamennyi festői törekvésedet?

– Visszamenőleg már minden rendeződött bennem, mindent a helyére tudok tenni. Pontosan látom, mi az, amit tudatosan, mi az, amit tudattalanul csináltam.

– Akkor hát kezdhetjük az elején. Bármennyire elüt a mostani törekvésed a korábbiaktól, te – mint mondod – látod közöttük az összefüggést, s ennek mentén talán végigfuthatnánk a fejlődéseden, meg azokon a szüneteken is, amelyek bőven tarkítják. Hogy kezdődtek a viszontagságok?

– Azzal, hogy azt sem tudtam eldönteni, festő legyek-e vagy író. Voltak irodalmi sikereim, verseim jelentek meg, és Tersi [Tersánszky] nagyon tehetséges költőnek tartott. Szegi Pali állandóan Zelk Zoltánnal együtt szerepeltetett. Próbáltam

önmagammal olyan kompromisszumot kötni, hogy művészeti író leszek – így az irodalom és a művészet szintézisbe kerül; végül rájöttem arra, hogy a verseimet nem tudom fejleszteni. Ahogy készen kaptam, ahogy átcsapott rajtam az érzéshullám, úgy vetettem papírra. Azt mondták, ez itt jó – és nem tudtam, miért jó; azt mondták, ez itt rossz, de nem tudtam, miért; azt mondták, ezt itt írjam át – nem tudtam, hogyan írjam át? Erre rájöttem: én itt dilettáns vagyok, véletlenek rabja. Tehát félretettem az irodalmat és elkezdtem festeni. Ez volt az első határozott lépésem a bennem élő káoszban.

– *Még diákkorodban?*

– Az érettségi irodalmi dolgozatom úgy sikerült, hogy a főigazgató, az igazgató, és az osztályfőnököm meglátogattak a lakásomon (az öreg Gaál Mózes), és azt mondták, hogy olyan magyar dolgozatot írtam, amit a Kisfaludy Társaságban mint székfoglalót fel lehetne olvasni: teljesen egyéni szempontokat vetettem fel, Adyt belehelyeztem a magyar vallásos költészetbe (akkor, a húszas években ez egy tizenhéttizennyolc éves fiatalembertől elég merész kezdeményezés volt – mikor olyan szellemben tanítottak a bencések, hogy Ady a szociáldemokraták költője, Ady forradalmár, Ady baloldali, Ady ateista és így tovább). – Ezek a sikerek engem megtévesztettek.

– *De meddig?*

– Elég sokáig. Harmincéves voltam, mikor szakítottam az irodalmi törekvéseimmel – 1935-ben.

– *Közben azonban elvégezted a főiskolát. Mint mellékes tanulmányt?*

– Nem, sőt a rajztanári oklevelet szereztem meg. Vaszaryhoz jártam és Csókhoz.

– *Hát akkor irodalmi ambíciód ellenére is főtevékenységednek eleve a festészetet gondoltad?*

– Nem tudtam eldönteni, mit csináljak. A család rábeszélésére pedagógusnak készültem, hogy biztos egzisztenciám legyen, és akkor csinálhatok, amit akarok – nagyjából, mint egy bolond.

– *Mint festőnek is voltak sikereid, például a Corvin Áruház kiállításán, közvetlenül a főiskola után.*

– Nemcsak ott. A növendékkiállításokon a sajtó többször is megemlítette a nevemet és nagyon elismerőleg.

– *A kétféle siker vonzása egyenlő volt-e?*

– Ütközött. Rettenes ütközések voltak.

– *Volt-e része ennek a polaritásnak abban, hogy nem sokkal ezután abbahagytad a festészetet is.*

– Természetesen. Éreztem, hogy nem tudok dönteni. A piktúrát részint azért hagytam abba, mert Vaszary szuggesztív hatása alá kerültem, magyarán mondva Vaszary-epigon lettem, és nem akartam epigon lenni.

– *Tehát a főiskola után még öt-hat éven keresztül folyt, amit epigon jellegű tevékenységnek keresztelsz el, s ugyanakkor folyt még irodalmi tevékenységed is, s a kettőt körülbelül egyszerre hagytad abba, 1935-ben.*

– Igen. 35-ig voltak kiállításaim: növendékkiállítások, Sümegen a művésztelep kiállítása, Esztergomban a Balassa Bálint Társaságban, a Corvin Áruházban stb. (de egyéni kiállításom nem volt).

– Úgy tudom, ezután tisztviselő lettél. Milyen élmény lehetett az, amelyik miatt egyszerre kellett abbahagynod mindkét művészi irányú tevékenységedet – hiszen nem egyik kedvéért hagytad ott a másikat?

– Erre nehéz válaszolni.

– Akkor ne bolygassuk.

– De, de – megpróbálok én erre választ adni. Lemondtam: nem láttam érdemesnek irodalomban vagy piktúrában bármit is csinálni. Fölszámoltam magamban azt az érzést, hogy én művésznek születtem. Akármilyen kegyetlenül hangzott, ez volt a döntő érv. Egy rettenetes önkritika dolgozott bennem, nagyon nagy igény a művekkel szemben, amelyet én nem tudtam kielégíteni. Bénító önkritika volt. Nagy idő elteltével elkezdtem filozófusokat olvasni, láttam a Mednyánszky-emlékkiállítást, találkoztam festőkkel, megnéztem Vaszary első emlékkiállítását, és őrületes lelkiismeretfurdalást éreztem, olyat, hogy nem tudtam aludni. Akkor lépett föl először főiskolás korom óta az a borzalmas lelki kényszer, amit a főiskolán Vaszary szuggeszciója folytán és a kollektív munka folytán mint igényességet éltem át. Magamra hagyatottságomban talán nosztalgia, talán reminiszcencia váltotta ki, amikor megint találkoztam Vaszaryval, a mesteremmel – mint hogyha vádlólag lépett volna föl velem szemben: „mit csináltál?" Ez hétéves pihenés után történt, elkezdtem újra festeni és rajzolni, nem törődve azzal, hogy borzalmas dolgokat csináltam.

– Akkor, vagyis a negyvenes évek elején még tisztviselő voltál, csak később mentél el rajztanárnak?

– Tisztviselő voltam egészen negyvennyolcig. Közben 44-ben bujkálnom kellett feleségem származása miatt (az apósom is nálam volt, üldözöttek voltak) és mert én sem akartam a német fasizmust fegyverrel szolgálni. Találkoztam Szentiványi Luluval – az ő műtermében voltunk; Medveczkyvel, Barcsayval, akiknek szintén be kellett volna vonulniuk. Barcsay nálunk, Óbudán is megpróbált menedéket találni. Hátizsákkal, pokróccal felszerelve jelent meg és megnézte a képeimet a falon. Neked még kedved van ilyenkor képet nézni? – kérdeztem. Öregem – mondta –, nem lehet olyan emberi szenvedés, hogy a piktúra kimaradjon. Mért nem állítottál ki? Nagyon szépek a dolgaid. – Így kezdődött Barcsayval a barátságom. Aztán sűrűn összejártunk. A Barcsay-hatások később, a 45 utáni piktúrámon, amint láttad, kimutathatók. Belépett a Barcsay- és Mednyánszky-vonal, és talán, amit nem láttál, Picasso is hatott rám, főleg a figurális megoldásokban. És ez tartott addig, amíg meg nem próbáltam a magam lábára állni. Én közben azt hittem, hogy a saját lábamon járok. Most visszatekintve – nem ez történt.

– Úgy látszik, a te képlékeny, hatásokra érzékeny tehetségedre az utóbbiak szerencsésebb hatást gyakoroltak, mint Vaszary.

– Azt a Vaszary-hatást teljesen fel kellett számolni, méghozzá egészen drasztikusan, azzal, hogy egyszerűen nem festek. Szakítani kellett Vaszaryval, és magával a piktúrával. Viszont, amit Barcsay mellett láttam, az már továbbmutatott, ott perspektívát éreztem, olyan utat, amelyen magamra találhatok. Ide akkor jutottam el, amikor élesen elkülönültünk. Ő elkezdte az *Anatómiát* írni és a konstruktivista értelmezésű piktúráját fölszámolva, egy kicsit a reneszánsz, illetve klasszikus piktúra felé hajolt (leonardói értelemben véve), én más eredményre jutottam ugyanonnét és rengeteg vita is volt közöttünk. Az ekkortájt festett képeim miatt, nevezetesen egy ötvenes

képem miatt is, volt kissé retrospektív ízű a mostani kiállításom. Ettől kezdve jártam a magam útját. A fekete kontúrok fekete színné léptek elő, a fekete színek követelték a tiszta formai megjelenésüket, követelték a többi szín képi értelmezését, formai és kompozíciós értelmezését. Közben Bene Gézával is megismerkedtem. Bene Géza piktúrája nem hatott rám, bár roppantul erős egyéniség volt. Kezdtem a magam útját tisztán látni és érezni – rengeteget kínlódtam. 48-ig nagyon sokat állítottam ki. Részt vettem az első Nemzeti Kiállításon a Károlyi-palotában, nagyon szép sikerrel, aztán az Alkotás Művészházban, a Monostory–Moller-féle szalonban, a Nemzeti Szalonban szerepeltem, Esztergomban is – és mindig a nonfiguratív festőkkel együtt, mert nem tudtak velem mit kezdeni, holott figuratív festő voltam. De figuratív dolgaim élesen elkülönültek a figuratív magyar piktúrától, közte és a nonfiguratív között középhelyen álltak. Ez lehet, hogy a képeimen sok zavart is okozott. Valaki meg is jegyezte – kár, hogy Magyarászt annyira zavarják az absztraktok. Kezdtem nagyon szeretni az absztraktokat, de képtelen voltam absztrakt képet festeni, kötöttek a vizuális élmények. Akartam – nem tudtam. Inkább vállaltam a kudarcot, a rossz képet. Kötött a vizualitás, sőt kötött egy bizonyos fajta expresszionizmus, ami nem iskolai volt, hanem valami belső hajlam, a misztikumok felé irányuló állandó érdeklődésem.

– Ebben a szakaszban kénytelen voltál a stilizálás fokán kivetíteni az elképzeléseidet, mert az egész képet átfogó más elgondolásra még nem jutottál.

– A stilizálás mellett volt még egy misztifikáló tendencia. Ahogy Kállai mondta: kubizmus és expresszionizmus. Később azt mondta: szűrrealis tendenciák és konstruktivizmus. – Kállai Ernővel nagyon jó barátságban voltam, később. Ez a barátság akkor kezdődött, amikor ő már fölszámolta a nyilvános működését, abból élt, hogy brosúrákat fordított német nyelvre, már nem volt főiskolai tanár. Tehát én az Európai Iskolában nem vettem részt.

– Milyen változást hozott az, hogy 48-ban rajztanár lettél és nagyobb mértékben szentelhetted magad a festésnek?

– Én az iskolai munkám mellett éjjel-nappal festettem. Közben elértem azt, hogy gyakorlóvezető-tanár lettem az ország első iskolájában (Fővárosi Pedagógiai Szeminárium – továbbképző intézet), ahol új módszertani eljárásokra tanítottam a tanárokat. Ott munkaközösségi vezető voltam, nagyon elismerték a tevékenységemet.

– Nem az életed külső fordulata volt, amelyik végül mégiscsak hozzásegített az absztrakt festészethez?

– Nagyon érdekes. Különös ösztönnel kérdezel. Kiállítani szerettem volna – történt 57-ben: jelentkeztem Alap-tagnak. Barcsay a legmelegebben ajánlott. Régi barátságunkra való tekintettel a kérvényemet fölvittem hozzá. Exponálta magát, de nem vettek föl, mert Burghardt, Ék stb. személyében nagyon konzervatív szellemű zsűrit kaptam. Azt üzenték, dolgozzam, nagy erejűek a képeim, egyéniek, de őket állami szempontok kötik, nem vehetnek föl az Alapba. Szóról szóra így történt. Rettenetesen elkeseredtem az elutasítás miatt, pláne ezzel az aláfestéssel. Végignéztem az anyagomat és beleugrottam a sötétbe. Egy őrületes szenvedély, egy dühkitörés vezetett engem az első absztrakt képemre. A visszautasítás engem úgy felszabadított, egy olyan ugrásszerű, átmenet nélküli fejlődést jelentett, hogy azok az óvatos lépések – amelyekre azt mondták, hogy absztrakt tendenciák jelentkeznek a figura-

tív képeimben – egyszerre megnyitották előttem az erőtartalékaikat. Így lettem én absztrakt festő, dühömben.

– Mondd el, mi történt, amikor azt az első absztrakt képet festetted.

– Éreztem, hogy színeket kell föltennem mindenféle szerkezeti és általam eddig követett komponálási módszer nélkül, úgy, ahogy érzem. Nem tudok számot adni arról, hogy festettem azt a képet. Egy rettenetes-szenvedélyes, eléggé nagyméretű kép lett.

– Higgadtabb lépések következtek?

– Jöttek az óvatos tapogatózások. Nagyon vigyáztam arra, hogy egyetlenegy nagymesternek a hatása alá ne kerüljek. Valahogy úgy tisztáztam magamban, hogy az absztrakt piktúra a legnagyobb szabadságot jelenti a festő számára. Én nem ismertem itt semmiféle képi törvényt, semmiféle megkötöttséget, őrületes nagy szabadságot, nagy felszabadulást éreztem itt. És elkezdtem festeni, és akkor sorra jöttek azok a különböző stílusokat mutató képek, amiket láttál. A szenvedélyességem elvitt a zománcpiktúra felé, és akkor élveztem az anyag játékát. Erősen kontrolláltam, kilestem, majd akartam a véletleneket, végül azonban lemondtam a játékról, amely nem épít, csak élvezetet ad. Sokszor elkezdtem este kilenckor és hajnalig csináltam azt a zománcképet, mert úgy gyönyörködtem az anyag munkájában, hogy nem tudtam abbahagyni. Ez viszont tisztázta az absztrakt piktúrához való viszonyomat, nevezetesen abban a kérdésben, hogy viselkedik az anyag esetről esetre, milyen fakturális lehetőségeket nyújt és így tovább.

– Ime az „anyagi ösztönzés" egy változata...

– Összegezve: végül is nem az anyag uralkodott. Én lettem az úr a zománcfesték fölött és úgy komponáltam, ahogy akartam. De még ezt a megengedett és agyonkontrollált játékot is úgy tekintettem, mint ami könnyelműségre csábít: túlságosan öncélú faktúrának, ami megvesztegető szépségeket mutat olykor. Tudatosságot akartam beépíteni a piktúrámba. Elkezdtem a kollázsokat, ahol ki van zárva még a lehetősége is annak, hogy az anyag másképp viselkedjen, mint ahogy én akarom, mert ott álltam a vonalzóval, a körzővel és az ollóval, és én szabtam ki az anyagot és a színt. Így építettem meg a képeket, melyeket logikusan követtek azután a konstruktivista képeim. Egy ilyen konstruktivista vágy volt már előzőleg is bennem. 61-ben csináltam azt az ún. „trecento-kompozíciót", amelybe egy Lorenzetti-fragmentum színvilágát építettem át. Most ezen az úton akarok továbbmenni.

– Ha jól értem, az absztrakció neked arra szolgált, hogy az anyagod közvetlenül a szín lehessen.

– A szín nagyon érdekes szerepet játszott a piktúrámban. A negyvenes-ötvenes képeimben szinte tagadtam a szerepét (barna, szürke, letompított, félhomályos színek – emlékszel a *Csavargóra*), azután egyre nagyobb szerepet kapott, igényeltem, majd az igényt is meghaladó izgalom lett, állandóan ingerlő alkotási kényszer. Már szín nélkül képtelen vagyok komponálni. Ha van indítékom, az csak egy színvilágból fakadhat, amely kényszerül megkeresni a saját formai összefüggését, a színek intenzitása szerinti formát: a színharmónia egy megfelelő formavilágot képvisel. Szerintem a szín az elsődleges, és hordozója – a forma.

– Talán ugorjunk egyet. A képi motívum és a látott tárgy egymást fedésére való törekvés olykor, illetve általában túlzott egyértelműséget visz a képbe. Az ötvenes

évek táján festett képeidben az expresszív szándék láthatóan viaskodik a motívumok zártságával, ezzel szemben a hatvanas években minden formai egyszerűsítés ellenére megnyílik előtted és a néző előtt a kép tágabb, olykor bonyolultabb értelmezésének a lehetősége. Gondoltál-e a felszabadulás érzésével arra, hogy leráztad az egyértelműség nyűgét?

– Roppantul egyszerű kifejezési formára törekszem. Iparkodom a legősibb jegyeket megtalálni. Annyi komplikáción mentem keresztül, hogy vágyom az egyszerűségre. Lehet, hogy ez az egyszerűség, amit keresek, a geometria egyszerűsége, amit a színeknek a robbanásával fogok lüktetővé tenni. Hiszek abban, hogy nem jelent számomra problémát, sem veszélyt, sem zsákutcát az, ha négyszögeket és köröket festek talán egy fél évig. Mert ott a színeknek olyan szerep jut, hogy lüktetniük kell, úgy kell dobogniuk, mint a szívverésnek, a képeknek lélegzetet kell venniük, hatniuk kell a nézőre. Ahogy Hamvas mondta: „a kép nézzen téged". Nagyon örülök, hogy hatvankét éves koromra ezt a rettenes zürzavart és komplikációt fel tudom már oldani az egyszerűségben. Számomra ezek a geometrikus formák szinte megváltást jelentenek. Hogy meddig fog tartani ennek az igénye, azt nem tudom megmondani. Mert lehet, hogy olyan színeket fogok használni, amelyek nem férnek bele ebbe a zártságba, amelyek egymással talán közvetlen és talán atmoszferikus kapcsolatokat, talán fényviszonyokat fognak teremteni és széttörik a geometriájukat, olyan képi értelmezést kapnak, ahol nem a kép kompozíciója, hanem minden egyes képnek a színarchitektúrája fog érvényesülni. Nagyon nehéz beszélnem a piktúrámról, mert lehet, hogy jövőre teljesen más az álláspontom.

– Bár feleltél a kérdésemre, de úgy, hogy nem kaptál az alkalmon és nem beszéltél a felszabadultság érzéséről, most már azt kérdezem, tudatában vagy-e annak, hogy az absztrakt dolgaid is egy-egy csendélet, illetve egy-egy motívum rejtett vázára épülnek föl? Más szóval: vajon mennyire radikális az a mód, ahogyan te a reneszánsz-eredetű piktúra beszűküléséből ki akarsz szabadulni?

– Tehát egy ellentmondás megoldásáról van szó. Én az ellentmondásokat nagyon szeretem. Az ellentmondások (nem úgy, mint az ellentét) lökik, viszik előre az embert, talán a fogalomkörök végtelen összefüggését mutatják meg. Én szakítottam a reneszánsz tér- és formavilággal, fölszámoltam, s így tudom, miről van szó. Az, hogy helyenként kísértenek még a reneszánsz kompozíciós forma átlós, egyfókuszos képletei, arról is tudok.

Nagyon magamra hagyva és vállalva magányomat – dolgozom. Nem akarok recepteket átvenni másoktól, utasításokra is nehezen hajlok. Az absztrakt kompozíciós forma, a több fókuszos elrendezés egy-két képemben már jelentkezik. A *Kövek*re gondolok, aztán a 67-es képeimre. Ezek már arra utalnak, hogy nem egy pontra koncentrálok, hanem keresem az ellentmondásos, lüktető, több fókuszos kompozíciót. Ez talán lényegesebb dolog, mint a geometrikus forma kérdése.

– Természetes, mert hiszen az absztrakt festőnek kétszer kell megszabadulni a figuratív festészettől: először annak a nyelvétől, aztán annak a szellemi magjától is. Az absztrakt sok esetben műfordítása valami nem absztraktnak, vagy olyan, mintha németül beszélnék magyar szórendben.

– A reneszánsz szellemi magja, kompozíciós rendszere, a negatív, pozitív formák szép rendje és ritmusa sokáig megmaradt bennem, mikor már fölszámoltam a forma-

nyelvét, a térszemléletét. Ebből a kötöttségből, ami zavart, néhány képen ki tudtam lépni. Nem volt bennem tudatos, mi hiányzik még a teljes absztrakt szellemi magatartásomhoz, de 67-ben ez tisztázódott. Merem állítani, hogy az architektúra azzal a bizonyos zöld körrel, már nagyon kevéssé minősíthető reneszánsz kompozíciónak.

Egyébként ez nem is olyan egyszerű kérdés. Eléggé nagy és európai nevű festőinknél reneszánsz kompozíciójú absztrakt képeket láttam. A reneszánsztól nem olyan egyszerű szabadulni, – még a szürrealizmusban is továbbél.

– Nézd: egy modern építész szörnyethal, ha olyan fotót lát a művéről, amelyen a napfény naturalisztikus játékát nemhogy nem leplezte, hanem egyenesen kivárta a fotós. Pedig az épület a natúrába kerül bele s ott bizony hajnalban, alkonyatkor megesik az ilyesmi. És sokszor megesik nálad is: némelyik absztrakt kompozíciód megszerzi azt az érzéki örömet, amit csak a natúrába belehelyezett konstruktivista tárgy analógiájával tudok jellemezni. Történik a te absztrakt kompozícióddal valami, ami visszahelyezi őket a mi háromdimenziós örömeink síkjára.

– Anélkül, hogy háromdimenziósak lennének.

– Anélkül. Mert például olyan fényhatások dúsítják föl az absztrakt kompozíciót, amik mondjuk egy gyümölcscsendélet asszociációs alapján képzelhetőek el. Ez történik a háromszögű formára épülő kék képeden, amelyben a parázsló vörös is szuggesztív, de a pinceablakon behulló világítás képzetétől válik még szuggesztívabbá. A határ mentén hódítasz: az absztrakt hódításaidat visszamented a naturális szemlélődés világába. Ehhez persze hozzá kell tenni még valamit: azt, hogy érzésem szerint az absztrakt képek az érzéki örömök felszabadulását hozták meg neked.

– Igen.

– És ezen fölül mit hódítottál meg velük?

– A saját magam kifejezését. Ez persze banálisan hangzik. Mint az is, amit hozzáfűzök: a festő viszonyát a világhoz, korszerű nyelven. Az elmondottakból is kitűnt, hogy nem régóta vagyok absztrakt. Képek hatása alá nem akarok kerülni. Az epigonpiktúra ellen tiltakozom: egy belső averziót érzek. Kleenél a nagy áhitatot, mélységet, a nagy óceáni csendet érzem, Mondriannak az aszketizmusát tisztelem, de hogy én Mondriannak vagy Kleenek az epigonja legyek – ezt nem szeretném. Szeretem Poliakoffot, Kandinszkijt, Ben Nicholsont is, de nem örültem, amikor egy képemről valaki úgy érezte, hogy Ben Nicholson világát idézi. Ha egyszer festő vagyok és én vagyok, vagyis nem másvalaki, akkor nem járhatok másvalakinek a formavilágában és érzelmi állapotában. Nekem magamnak kell megteremtenem a magamét. Ez nehéz! Ma azt látjuk itt Budapesten, hogy minden gátlás nélkül átvesznek fiatalok teljesen készen különböző formavilágokat. Egyik festőt váltják a másik után, jóformán másolnak. Dehát ennek mi értelme? Emiatt a könyvpiktúra miatt bélyegeznek meg minden nonfiguratív festőt azzal, hogy a valóságtól elszakadt. A könyvpiktúra jelzőt azzal utasítanám vissza, hogy a nem egyéni impresszionisták is könyvpiktúrát csináltak.

– Az absztrakt festő alkotó elkülönüléséhez talán sokkal inkább szükséges az egyéni mondanivaló karakteres megjelenése, mint más irányzatokban.

– Ezt vállalom: vállalom a rosszabb, a sikerületlenebb képeket, azt, hogy visszaütnek a régi naturális szemléletvilágomra, amit föl fogok számolni és magamban már föl is számoltam. A külső, naturális fény helyett kapjon a kép egy belső fényt, a festő

lelki izzását, a színek lázát, a színek erejét, és akkor nincs szükség egy külső mesterséges vagy természetes megvilágításra, pincevilágításra — ahogy az előbb mondottad — vagy a napfény ragyogására. — Idáig jutottam: ha ezt a belső izzást megkapják a képeim, akkor nem kell nekem atmoszféra, mert megélnek azok a színek és formák maguktól. Eddig eljutni nagyon nehéz volt.

— Hogy lehetséges, hogy a Vaszary piktúrája, a Vaszary pedagógiája, szuggeszciója téged éppen az indulati életed kifejezésétől, éppen az érzéki örömtől fosztott meg, addig, amíg nem tudtál szabadulni tőle, annak ellenére, hogy még akkor is az érzéki, indulati kifejezésre törekszel, amikor absztraktot csinálsz, noha ezek nem jellegzetesen absztrakt célok: hogy lehetséges ilyen paradox dolog?

— Ez az emberi és festői szenvedély csak az induláshoz, a megújuláshoz volt szükséges. Lélektanilag indokolt volt: fel akartam szabadulni, ki akartam törni a kötelékeimből, szinte dühkitörés volt. De a mai absztrakt festői magatartásom emberileg, szemléletileg és logikailag megalapozott. Ami a kérdésből Vaszaryt illeti, arra azt felelhetem, hogy az indulati, érzéki felszabaduláshoz részben ő segített hozzá: amikor elfelejtettem a modorát és festői magatartását, akkor visszaidéztem az ő emberi magatartását, így kanyarodtam vissza hozzá, aki Nagybánya helyett és Szolnok helyett Párizst hozta, Picassót, Matisse-t, Braque-ot. Korrektúrái alkalmával egy olyan világra nyitotta fel a szemünket, ami előttünk teljesen ismeretlen volt a húszas években. Hallatlanul sokat jelentett. Nem véletlen, hogy Vaszary növendékeiből lettek a mai avantgardisták, akik mind elszakadtak Vaszary piktúrájától, mégis az indítást, a szellemi, emberi magatartást tőle kapták. Átadta nekik a huszadik század lázas formakereső izgalmát, a század társadalmába való beleilleszkedés vágyát, a szellemi és anyagi mozgás szinkron állapotának dinamikus átérzését. Ebből logikusan következett az, hogy Vaszary-epigonok nincsenek sehol, valahol megrekedtek, megálltak, de akik az ő emberi, kulturális magatartását vették át a korrektúrák alkalmával és azt építették bele a piktúrájukba, azok a mai avantgardisták. Barcsayra gondolok, Gyarmathyra és még sokakra, akik Vaszary piktúrájával nem értettek egyet, de a határozott és korszerű magatartásra kaptak tőle impulzust.

— Hasonló útravalót csak Szőnyi tudott adni a növendékeinek.

— Ez nagyon érdekes dolog. Glatz Oszkár növendékei, Domanovszkyval az élükön, neoklasszikusok lettek abban az időben. Glatz nem hatott mint festő, nem hatott mint mester. Egy tehetséges növendéke elkezdett valamit csinálni és az egész Glatz-osztály annak a hatása alá került. Ugyanez következett be Rétinél. Vaszary Barcsayt, Medveczkyt, Hinczet, mindenkit hagyott a maga útján járni és boldogulni, bár a saját epigonjait jobban szerette. Ez volt az egyetlen emberi gyengesége.

MAI MANÒ cs. és kir. udvari fényképész mûteremházáról

Kevés olyan európai város van, ahol épségben megmaradt volna egy még a múlt században épült fényképész mûteremház, annak minden tartozékával, három napfénymûteremmel, gazdagon diszített várószobával, homlokzatán a fényképezés és a festészet allegorikus alakjaival... Aki ilyet még látni akar, jöjjön el a Nagymezô utca és az Andrássy út sarkára, vesse hátát a lengyel kultura egyik kirakatának, s teljes pompájában láthatja a túloldalon a fák között a zöld majolikával diszített gyönyörû épületet (Nagymezô uca 20.) Ha megtetszett a dolog, be is jöhet az állandóan tárva-nyitva lévô kapun. A szomszéd színház díszletraktárának ajtaja, az Autóklub különbözô irodái, s néhány lakás fogadja majd ôket, s Róth Miksa üvegablakai, Mai Manó monogramjával ékes kovácsoltvas korlát, Albert Raudnitz nagyméretû festménye a plafonon, metszett üvegablakok, faburkolatos termek, stukkók...

ùgy gondoltuk néhányan, hogy ezt a párját ritkítóan érdekes és értékes épületet megpróbáljuk szépen lassan, fokozatosan eredeti funkciójának megfelelôen helyreállítani és használni. Ehhez segítséget igértek a fôvárostól, a VI. kerülettôl, a kultuszminisztériumból, a Müemlékfelügyelôségtôl...

Az épület kivételes adottságokkal rendelkezik. Messze vidéken a legépebben megmaradt, már tervezésekor is csak fotós célokat figyelembe vevô, háromemeletes, de hat szintes, palotaszerû ház a fôváros egyik legszebb pontján. Viszonylag csekély ráfordítással régi pompájában helyreállítható lenne, s csodájára járna mindenki, itthonról és külföldrôl. Mai szándékaink szerint az épület egyszer majd a pincétôl a tetômûteremig a fotográfia szolgálatában állna. A földszinten helyet kaphatna egy fényképész szolgáltató centrum, labor, szaküzlet, az emeleteken irodákhoz juthatnának a jelenlegi fotós mûvészeti és szakmai, érdekvédelmi szervezetek, az Ipartestület. A volt felvételi terem szintjén, ahol Ferenc József, Kossuth Ferenc és a hazai notabilitások sorra lefényképeztették magukat, kávéház, klub, információs központ, fotós könyvesbolt, kisgaléria lehetne, a felsô szinteken pedig helyet kaphatna a Magyar Fotográfiai Múzeum állandó és idôszaki kiállításaival. Az épület fennmaradását garantálhatnák a benne egykoron helyhez jutó intézmények, amelyek jelenleg szétszórva, jó és kevésbé jó körülmények között mûködnek. Csak az épület renoválása, eredeti formájában való helyreállítása jelentene egyszeri nagyobb kiadást. Ha megnyerte tetszését, üljön le velünk, és gondolkozzunk együtt, mit is tehetnénk a magyar fotográfiáért és e párját ritkítóan pazar mûteremházért. Ehhez kérjük minden jószándékú, városát emberléptékübbnek, szebbnek akaró személy, intézmény támogatását.

MAI Mama

Mai Manó

Nádas/Kincses

MAI MANÓ FOTOGRÁFIÁI

Nádas Péter és Kincses Károly bevezetőjével jelentette meg magyarul és angolul az Ab Ovo Kiadó és a Magyar Fotográfiai Múzeum Mai Manóról szóló szép kötetét. Mai Manó életéről eddig talán keveset tudtunk, szecessziós szép házát talán többen ismerik a budapesti Nagymező utcában. Nádas így ír a fényképészről: „az emberi élet kivételes napjain készítette a képeit… a nagy nap egyetlen pillanatát örökítette meg, ám nem a köznapiság, hanem a reprezentáció és a feltörekvés jegyében."

KONCERT

IBS

SHANNON

Szédületes energia és természetesség jellemzi a neves muzsikusok által létrehozott zenekart, a Shannont: történetek törpékről és hatalmasokról, fajankókról és részeges leányzókról, istenekről, emberekről, féktelen jókedvről és boldogságról. A kelta hangulat magyar és szláv ütemekben, dinamikus rockalapok fölött dobog.

Az együttes új „szerzeménnyel", Péter János (M.É.Z.) fuvolással mutatkozik be pénteken az IBS színpadán, A bor, a dal, a tánc címmel. A koncert az ünnep jegyében zajlik. A dobos Gömör László (Galaria

Benedetto da Maiano

1468-78 között Budán járt

Gerevich L.:Budapest müvészete a későbbi középkorban
a mohácsi vészig

Budapest története II.Bp.Főv.Tanács 1973

297 old.

MDK

Maidinger festő

Művészet 1902. 211-214.o.

M. D. K.

HAIDINGER, Johann festő

Maulbertsch-tanítványa

Pozsony (Pressburg) prímási palota

kápolnájának oltárképe:

„Fall der Engel"

Pápán és Szombathelyen is dolgozott

Maulbertsch csel

Garas: Maulbertsch Bp. 1960. 129 l.

M. D. K.

MAIDINGER, Johann festő

Pápa, plébánia t. mennyeretlipei

Maulbertsch segítségeként működött

(1782-1783)

Szombathely, püspöki palota mennyeret-

és tálrégei mint lent

Gavas Klára: Maulbertsch, Bp. 1960.

224. l.

225. l.

Maidinger J.
Jezsóról
való a prímási palota
kápolnájának egyik oltárképe
1781-ből.

Führer durch Pressburg
und seine Umgebungen.
Pressburg 1873. 45. l.

Fig. 36. Il calice di Colantonio Valignani del duomo di Chieti. 1445.

Maidinger

festő

lárd okr.

Haiczl Kálmán dr

A végi érsekprímási palota Szt László Kápolnája.

Dr.Lux Kálmán műszaki főtan
kert fenntartására
pengőről szóló elszámolását az

Dr.Lux Kálmán épitészeti főt
1941 szeptember 6.-án kelt 27.
kiutalt 1;000 pengőről, valami
deletével kiutalt 3.127.25 pen
szám felhasználásáról szóló
tiszteletteljeskéréssel terjes
és részére a felmentvényt mega

Maidinger J.

Festő

a pozsonyi primási palota kápolnájának az angyalok imádását ábrázoló mellékoltárképe fenntott

XVIII sz

Kemény Sajos

Hefele Menyhert 1716–1794. Pozsony 1915. 22. l.

Eger sréhes

86

M.D.K.

MAIDINGER, Johann Jestö

1781 Pozsony primási palota kápolna
Szt. Mihály altárkép (?)

Soras XVIII. 17-95, ~~190~~

M.D.K.

MAIDINGER (Meidinger) Johann festő

szül. 1733, megh. 1806 Wien

1781 Pozsony prímási palota, szt. László z
kápolna Angyalok bukása altárkép nign.

1783 Pápa pl. t. Kaulbertsch segédeként
működik

1787 Nagymányok rk. t. Szt. Mihály tő –
altárkép

Garas XVIII. 17 87, 95, 184, 190, 233. l.

M. D. K.

Maidinger János festő.

Az Úrangyala.

Oltárkép a pozsonyi primási palota kápolnájában. 1781.

Jaros Viktor: Ismeretlen Maulbertsch-oltárképek Magyarországon.

Művészet. 1915. VII. é. f. 2-3. sz.

125. l.

Maidinger

festů XVIII. z

Porovnej mnohodé.

lásd sčher

Slůvešek

1902. 213. l.

M a i d i n g e r festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
213.
"Régi magyar mecenások"

Maidinger

festő

festette a pozsonyi primási palota kápolnájának az angyalok imádását ábrázoló mellékoltárképet.

Kemény Lajos:

Az érsekprímások alkotásai Pozsonyban.

Pozsony, 1941. 31. l.

Maier Michel

1560.

ÖTVÖS

IROD.

Te

Maier Paul

augsburgi rabbi

1601

l.

Forum

1935-135-l.

Fiumei Vio dell'istriai áll. el. iskola

~~népkvt~~ VII. 289

M.D.K.

Maier Eduard, szobrász

Huszár Adolf asszistense nyert megbízást a Deák Ferenc emlékmű még befejezetlen két oldal figurájának befejezésére. Munkáját Strobl Alajos ellenőrzésére bízták.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1887. XVI.évf.

okt. 10. sz. 226.old.

Maier Paulus, szobrász,

Forum, 1935. 219.

J.H. Csákós: Augsburgs künstlerischer Einfluss auf Pressburg.

MDK

Maier, Paulus

Pálffy Miklós siremléke, Paulus Maier vagy C. Menneler, 16. sz.

J.H. Csákós: Augsburg künstlerischer Einfluss auf Pressburg. Forum, 1935, 219.

MAIDINGER, Johann festi.

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
26

Maierhofer János

farkas

Sopron

1599. okt. 1.

volgáreskü

Házi

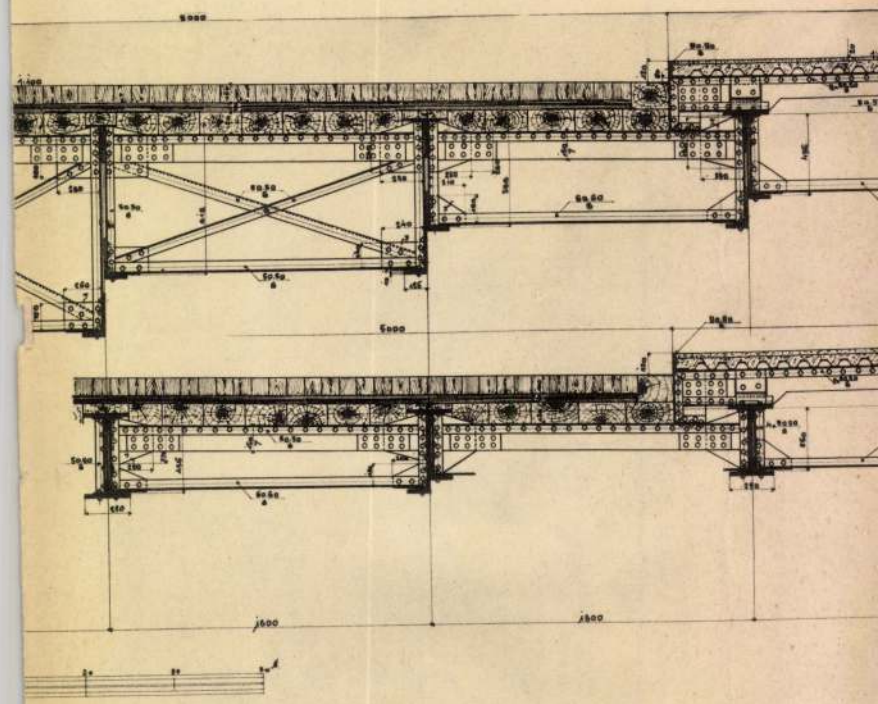

ezető híd első dijat nyert pályaterve.

lárd mérnök, **Korb** Flóris és **Giergl** Kálmán építészek.

Maietinsky Vencel

ciszterci rajzoló

MDK

A pásztói apátság romjai 1699-ben.
Pásztó és vidékének távlati képe.

két primitiv rajz, melyeket
Maietinsky Vencel és Nezorin Flórián
ciszterci szerzetesek készitettek.

328.o.

v.ö. 326,327.329. 330.332.341.o.

Genthon:Nógrád. 1954.

Maignan Albert MDK

Hóditó Vilmos halála, olf.

Műcsarnok 1885. őszi kiáll.

Kikiáltási ár pengőben

3825. MAILÁTH, JOHANN GRAF, Iris. Deutscher Almanach für 1847. Pesth, Heckenast. — BARABÁS, EINSLE, GEIGER, AGRICOLA utáni rézmetszetekkel. 8r., fvkts . . . . . 4.—

3826. MAISTRE, JOSEPH VON, Von der Gallicanischen Kirche in ihrem Verhältnisse zu dem Kirchen-Oberhaupte. Frankfurt a. M. 1823. 8r., fbőrkts 1.50

3827. MAIZEROY, RENÉ, Education Amoureuse. Paris. 8r., vkts 1.50

3828. MAKAY DEZSŐ (MAKÓI), Visszapillantások hazánk régi igazságszolgáltatási viszonyaira. Jogtörténeti tanulmány. Nagy-Kanizsa, 1887. 8r., fve . . . . . 2.—

3829. MAKAI EMIL, Munkái. Sajtó alá rendezte MOLNÁR GÉZA. Bpest, én. 8r., 2 kötet, er. vktsek. Arcképmelléklettel . . . . . 5.—

3830. MALO, CH., Voyages de Nadir Shah Europe, en 1840 à1843. Tours, 1845. 8r., er. vkts . . . 3.—

3831. MALONYAY DEZSŐ, Munkácsy Mihály élete és munkái. Bpest, Singer. 1898. 4r., er. díszes fvkts . . . . . 6.—

3832. MALONYAY DEZSŐ, Szinyei Merse Pál. Bpest. Lampel. 1910. 8r., fvkts. — A fiatalok. Bpest. Lampel. 1906. 8r., er. vkts (Címlapja hiányzik) 2 kötet . . . . . 3.—

3833. —, A tartodi medvehajtás. Bpest. BÁRSONY ISTVÁN, Királytigris. Regény. Bpest. 8r., 2 kötet, fv 1.50

3834. MADATA REGIA INTIMATA PER EXCELSUM CONSILIUM LOCUMTENENTIALE REGIUM PARTES IV. Vacii, 1775. Folio, bőrkts 4.—

3835. MANDELLO, KARL, Rückblicke auf die Entwicklung der ungar. Volkswirtschaft im Jahre 1881. Budapest, 1882. 8r., fve . . . . . 1.—

3836. —, Rücklicke auf die Entwicklung der ungar. Volkswirtschaft im Jahre 1882. Budapest, 1883. 8r., fve . . . . . 1.—

3837. M. MÁNDI SÁMUEL, Szívet sebhető's elmét gyönyörködtetéssel tanító római mesékben tett próba. Posony, Landerer. 1786. 8r., fvkts. (Kissé körülvágott pl.) 1.50

3838. MÁNDOKY BÉLA, Emléklapok. Apró történetek, rajzok, adomák a magyar vidéki színészet életéből 1860-tól 1891-ig. —, Színész-világ. Debreczen, 1892. K. 8r., 2 kötet, ktve és fve . . . 2.—

3839. MANLIUS, JOHANNES, Locorum communium collectanea. Per multos annos pleraque

Kikiáltási ár pengőben

3811. LUKÁCSY KRISTÓF, A magyarok őselei, hajdankori nevei és lakhelyei. Kolozsvár, 1870. 8r., fvkts . . . . . 3.—

3812. LULOFS, JOHANNES, Introductio ad cognitionem atque usum utriusque globi. Magno-Karolini, 1764. 8r., fbőrkts . . . . . 3.—

3813. LYKA KÁROLY, A művészet könyve. A képzőművészetek történeti és technikai fejlődése. Hozzákötve: KACSÓH PONGRÁCZ. A zene fejlődéstörténete. Bpest. N. 8., er. fbőrkts . . 4.—

3814. —, A művészet könyve. A képzőművészetek történeti és technikai fejlődése. Hozzákötve: KACSÓH PONGRÁC, A zene fejlődéstörténete. Budapest. N. 8r., fbőrkts. (Használt pld.) . . 3.50

3815. MADÁCH IMRE, Az ember tragédiája. Drámai költemény. Kiadta a Kisfaludy Társaság. Pest, Emich. 1861. 8r., fvkts. I. KIADÁS! . . . . 12.—

3816. MADARASSY JÁNOS (GOJZESTI) A' magyar polgári törvénytudomány vázlata. Eger, 1845. 8r., vkts 2.50

3817. MAGDICS ISTVÁN, Diplomatarium Ráczkeviense. Ráckevei okmánytár. Székesfehérvár, 1886. 8r., fve . . . . . 2.—

3818. MAGE, M. E., Voyage dans le Soudan Occidental (Sénégambie-Niger). Illustré de 81 gravures sur bois par E. BAYARD, etc. Paris, Hachette. 1868. 8r., er. fbőrkts. Aranymetszéssel . . . 10.—

3819. MAGON, CARL, Handbuch der Patrologie und der kirchlichen Litteraturgeschichte. Regensburg, 1864. 8r., 2 kötet, fve . . . . . 3.—

3820. MAGYAR ÉLETKÉRDÉSEK ÖSSZHANGZÁSBAN A KÖZJIRODALMI ÉRDEKEKKEL. Pest, 1852. 8r., fve . . . . . 1.—

3821. MAGYAR ÍRÓK ARCZKÉPEI ÉS ÉLETRAJZAI. I. gyüjtemény 40 fametszetű arczképpel. Pest, 1868. 8r., vkts 3.50

3822. MAGYAR THÉÁTRUMI ALMANÁK 1814-IK ESZTENDŐRE. Melly Uj esztendei ajándékul a' Pesti M. Theatrumi Társaság javára közrebocsátatott. (Pest), 1814. K. 8r., egykorú piros papírkts. Ritka! Szép példány! . . . . . 5.—

3823. M. TUDÓS TÁRSASÁGI NÉVKÖNYV ASTRONÓMIAI NAPLÓVAL ÉS KALENLÁRIUMMAL 1840-RE. Buda, Egyetem. 8r., fve. Er. borítékkal 1.50

3824. MAGYARY ZOLTÁN, A magyar tudománypolitika alapvetése. Bpest. Egyet. Ny. 1927. 4r., fűzve . . . . . 1.—

Mailhoffer

festő 1849.

Férfiarckép, vízf. az alábbi muzeumba került 1911-ben.

Jelentés a Borsod-Miskolci Közmüvelődési és Muzeum Egyesület muzeumi osztályának 1911-12. évi működéséről. Miskolc, 1913. 16. l.

Magyar Heraldikai és Geneal
Budapest I. Vár. Ország

Borsod - Misko

Maibhoffer festő miniatűrje 1849-ből

Muz. és Kvt. Ért. V. 167

Maibhoffer

Maina, G. rézmetsző

Svastics Ignác (Posony 1805)
Magyarok historiája c. mű-
vének első kötetében fenti
rézmetszete. Szt István templo-
mot ajánl fel Bűr Máriának.
Felirata: St. Stephanus / Gei-
zae F. Rex Ungarorum / Posonii
apud G. A. Belnay. / Jelzése:
G. Maina inc.
U. o. a mősodik könyvben
Corvin Mátyás arcképe. Feli-
rata: Matthias Corvinus /
Invictus Rex Hungariae
és meg 7 sor szöveg.
Jelzése: J. Maina sculp

Kettő van? Két kerent-mert nér van.

hatatlanságát és hozzájárulta
sajnos ahelyett, hogy az első
lenségeit közösen állapitottu
kül beszüntették a munkát. Ter
pótszemélyzet nem tudta megf
tézni, annál kevésbé, mert mnn
bántalmazással és a lap elvét

Végül maguk a kihordók j
kihordás költségeit hajlandók
engedmény sem szünteti meg te
aránytalanságát, mégis tekint
nos szociális és gazdasági he
dókkal megkötöttük és most m
személyzet a régi körzetekben

A Magyar Hirlap kiadása
zés, hanem kétségbeesett küzd
mára közönsége évtizedek óta
kunk, bárkinek szivesen megmu

Arra kérjük tisztelt ba
lássák be a mi sulyos helyzeti
daluan a mi meghallgatásunk n

Szives további barátságá

MAY-NYOMDA RT., BUDAPEST.

Maina J.

rézm.

Lásd

= Balogh Mátyás arcképei

524. l.

Mailing (Mayling)

Franz

festō XVIII

l

Schirek Holitsch

107, 108. l.

SZÖNYI ISTVÁN FESTŐMŰVÉSZ GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

Mailinger Dezső

Művével részt vesz a Szegedi Képzőművészeti Egyesület nagy tárlatán.

Szegedi Új Napló, 934, XI. 18.

Mailinger Dezső

"Édes anyja arcképe" c. műve a "Fiatalok a Műcsarnokban" c. kiáll.-on.

P.H.933.IX.10.

MDK

Maillard

Seid ihr doch in euch gegangen ihr Natter-
gezücht, Maillard rajza után rézm. Blaschke/

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek.
Századok, 1874, 26-44 l.

MDK

Maillard

Seid ihr doch in euch gegangen ihr
Nattergezücht /Maillard rajza u. rézm.
Blaschke János/

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek.
Századok, 1874. 26-44 l.

Maillard

müve után készült rézmetszet

Gerstner József: Bist Du nicht Mutter Unglückliche?

Századok 1874.26-44 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Maillard
müve után készült rézmetszet
Gerstner József: Möll-Fall bei Heiligenblut

Századok 1874.26-44 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Maillard
müve után készült rézmetszet
Gerstner József: Fall des Leiterbaches
an der Pasterze

Századok 1874.25-44 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Maillard grafikus

Blaschke János rézmetszete:

Seid ihr doch in euch gegangen ihr Nattergezücht

Maillard rajza után

Századok. 1874. 26-44 o.

Nagy Iván: Magyarországi képzőművésze

Maillard, L. grafikus

Blaschke János rézmetszete:

Havasi tájkép /L. Maillard rajza után/

Századok. 1874. 26-44 o.
Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek

Maillard, grafikus

Unterberger Ignác, bécsi rézmetszőnek Sopron rendelésére Kaunitz Vencel hercegről készitett metszetét metszette több példányban. 187.old

Csatkai Endre: Unterberger Ignác rézmetszete Sopron megye rendelésére/1790/ 187.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

Maillard, grafikus.

Unterberger Ignác kaunitz Vencel hercegről készitett képéről metszetett ké zitett több példányban. A képet Sopron városa rendelte Unterbergertől. Fekete repr. a metszet képmása. 187.old

Csatkai Endre: Unterberger Ignác rézmetszete Sopron megye rendelésére/1790/ 187.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966
Sopron

ARISTIDE JOSEPH MAILLOL, szobrász

A posztimpresszionizmus legjelentősebb mestere.-Martyn Ferenc Párizsi tartózkodása idején, 1927-den Spanyolországba látogatott.Igy alkalmai kinálkozott felkeresnie a délfranciaországi Banyuls-sur-Mer-ben Maillolot, Rippl-Rónai József régi kedves barátjat. 335.old

HÁRS ÉVA, Martyn Ferenc és a "Párizsi iskola" /1926-1940/. Részlet az életmü monografikus feldolgozásából 331.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV.-XV. évf. 1969.-1970.- Pécs, 1974.

MAILLOL, szobrász

Ő és Despiau szobrász ajánlották Medgyessy Ferenc szobrásznak, hogy az 1937-ik évi Párizsi Világkiállításon állitsa ki a Déri Múz. allegorikus szobrait. Ezekkel elnyerte a Grand Prix-t. 9/169/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Dr. Medgyessy Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei 9/169/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XV. 1959. 11.sz. Bp.

Aristide Maillol, ~~festő~~ szobrász

Az első világháború után a Szegedről Párizsba, majd New-Yorkba vándorolt Brummer József szobrász, aki műkereskedő lett. jelentős kiállitásokat rendezett New-Yorkban. Köztük Maillol müveiből is. 134.old

Szelesi Zoltán: Párizsba induló szegedi művészek a század elején 131.old

A Móra Ferenc Múz. Évkönyve. 1969-1. Szeged, 1969
Szegedi Nyomda

Maillol

Müve nevepel az Ernst
Museum Karácsonyi
aukcióján.

M. 934. XII. 2.

Maillol

A Képzőművészeti Muzeum uj kiállitása modern szobrok gyüjteményéből. Fenti művész isxrészt vesz. /ülő nő aktja"/

Esti Hirlap 214 sz. 1958. szept. 12 2 old.

Maillot.

Mego Menuet.
1948. VIII. 15., 4. old.
(: Bezámolé. :)

Maillol.

Magyar Nemzet.

1947. X. 14.; III. évf. 233.

4. old.

(:Bezémvolé:)

MDK

Aristide Maillot

szobra az "Ülő nő" kiállitva a külföldi müvészek kiállitásán a Szépmüvészeti Muzeumban.

Esti Hirlap 189 sz. 1958. aug. lo 2 old.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász-és grafikusművész (1861-1944).

Amerigo Tot 1930.-ban vándorútra indult. Megismerkedett a Bauhaus jeles mestereivel: Moholy Nagy, Hannes Meyer, Paul Klee-vel. Párizsban Maillol-nál tanult szobrászatot.

P.M.: Amerigo Tot szobrai, grafikái a Felsőtérem-ben.

Kisalföld, 1984. márc. 23.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász- és grafikusművész (1861–1944).

Medgyessy Ferenc 1937-ben a párizsi világkiállításon műveivel, munkásságát Grand Prixvel honorálták, – e rendezvényen Despiau zsüritag volt, Maillol pedig műveivel szerepelt. Éppen olyan okkal beszélhetünk Medgyessy munkássága kapcsán magyar karakterisztikumról, sajátos tömörítő módszerét vizsgálva, mint ahogyan internacionálisnak is minősíthető, hiszen ő az modern egyetemes szobrászat Maillol és Despiau nevével fémjelzett ágának reprezentáns alakja.

Vadas József: Egy konzervatív modern.
Könyvilág, 1983. júl. 8-old.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász-grafikusművész (1861–1944).

A Beöthy-forma organikus szértan, így váluk az emberi gondolkodás részévé a természeti vegetáció, szabotrá. Mondhatjuk így: Picasso után a matematikai festészet következett Vasarely felléptével, Maillol után matematikai szobrászat szerveződött a maga műszaki, plasztikai vonulatai val, Schöffer Miklós és Beöthy István részvételével is. Mindhárman magyarok, első hazájuk, szükebb pátriájuk, indító energiájuk Pécs, Kalocsa, Heves.

Lasonczi Miklós: Beöthy István szobrászi világa.
Hevesi Szemle, 1984. márc. 10–13. old.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász-grafikusművész (1861–1944)

Kisfaludi Ströbl Zsigmond szobrászművész 1884. júl. 1.-én született alsórajkán, Ady, Maillol, Picasso kortársaként.

Losonczi Miklós: Kisfaludi Ströbl Zsigmond centenáriumára.
Észak-Magyarország, 1984. júl. 1.

MAIN MIHÁLY, fazekasmester fia, Mhály ?

Szigetváron 1833-1850 között 32 fazekasról történik említés. Közülük folyamatosan Szigetváron tartózkodhatott Main Mihály fia is, mivel nevével többször találkozunk. 266.old

KNÉZY JUDIT: A Bencsik fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV-XV. évf
1969-1970. Pécs, 1974

MAIN MIHÁLY, fazekasmester

Szigetváron 1833-1850 között 32 fazekasról történik említés. Közülük folyamatosan Szigetváron tartózkodhatott Main Mihály fazekasmester is, mivel nevével többször találkozunk. 266.old

KNÉZY JUDIT: A Benesik fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV-XV. évf
1969-1970. Pécs, 1974

halb links steht: D'après l'original de G. C. Procaccino, rechts: Grave a Vienne par J. Maina Dalmate 1804."

Eine Ellenic Landschaft mit Ruinen" bezeichnet J. Maina del et sc.; „Das Grabdenkmal des Anton Donati", wie dasselbe in der St Simonkirche zu Venedig in Basrelief von Antonio Bosa ausgeführt ist; das Blatt befindet sich auch bei dem von Ab. Meneghelli herausgegebenen „Elogio di Antonio Donato Fra Filareti Filipono" (Venezia 1809 3/4, Picotti 8°)

„Das Bildniss von Mathieu Bevilacqua, nach der Zeichnung von J. Monsorno, — neben Gemälde

Raphaelischen Loggien, in dem Werke „Museo Vaticano" und zwar folgende Blätter: I Pilastri delle Logge e le otto stanze nel Vaticano; — „Il Miracolo di Bolsena", — „La scuola d'Atene", — „La disputa del Sacramento", — S. Pietro in Carcere — „L'incendio del Borgo" — Eliodoro cacciato dal Tempio, — „L'apparizione de' SS. Pietro e Paolo a Attila" — „Il Parnasso", die e Blätter sind bercichnet Raphael prixit. H. Maina Venetus e B. Pinelli Rom sc. 1814. „Palazzo della Lena ai bagni di Lucca da Ponente" bezeichnet: J. Maina sc. Vien-

Marina Hyacinth (4

nac 1802 (gr. Roy Qu. Fol)

Irodalom

Wurzbach Biog. Lex. Wien 1867, XII. 309. l.

Kukuljević-Sakcinski Ivan Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb. 1859. 232. l.

Nagler G. K. dr Neues allgemeines Künstler Lexikon. München 1839. VIII. K. 198. l.

Maina, Hyacinth

rézmetsző. szülétett Dalmaciában a XVIII. század végén. Halálának ideje ismeretlen. Életrajzi adatai ismeretlenek. Hogy dalmát volt, azt rézmetszeteinek jelzése gazolja: gravé par J. Maina Dalmate. In den ersten Jahren des Laufenden Jahrhunderts scheint er in Wien gelebt und gearbeitet. Zu haben, denn es finden sich Blätter seiner Hand mit den Jahren 1802 und 1804 bezeichnet „Gravé a Vienne" in den Jahren 1809 und 1814. befand er sich in Venedig. Von seinen Blättern sind bekannt: Maria mit dem Kinde, von sieben Engelsköpfen umgeben. nach G. C. Procaccini. Das Blatt ist von Luigi de Origoni der Frau Erzherzogin Beatrix d'Este gewidmet. Unter-

Maiano, Benedetto da MDK

= szobrász

Mátyás budai várpalotájának dekorativ darabjain az ő hatása is észlelhető.

Magy.Müv. Tört. I. /Szerk. Dercsényi/: 253.o.

Maiano, Benedetto da
szobrász MD K

Mátyás visegrádi palota-kápolnájának tabernákulumáról előkerült egy remek faragásu angyaltöredék, mely nyilvánvalóan olyan firenzei mester müve, aki B. da Maiano köréhez tartozott.

Magy.Müv. Tört. I. Szerk. Dercsényi 262.o.

Benedetto da Maiano

Késviteme Mátyás király bútorait.

Zolnay László: Ünnep és hétköznap a középkori Budán, Bp. 1969. 227 ml.

81. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Maiano, Benedetto da MDK

szobrász

hatása alatt

valamelyik olasz szobrász faraghatta a pesti plébánia templom tabernákulumait és főoltárát. /1505-1508/.

Magy.Müv.Tört.I. /szerk. Dercsényi/ 278.o.

Maiano, Benedetto da MDK

Müvei ott voltak Mátyás király gyüjteményében.

Magy.Müv. Tört. I/ I./szerk. Dercsényi 263.o.

Maiano da Benedetto

budai tartófrodása 1480 tájára eshetett.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2591

M

H.D.K.

~~Mar~~ Benedetto da Majano

Budán dolgozik

Magyar építészet Bp. 1954. 17. l.

M

Benedetto da Maiano M.D.K.

— nolván

Állítólag járt hagy. n.

Kampis, hagy. műv. Bp. 1960 428

Benedetto da Majano MDK

=

xxxxxxxxxxxxxxxx Mátyás király udvarában dolgozott

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp. 1955. 139. l.

M.D.K.

Benedetto da Maiano

firenzei szobrász
intarzia asztalos

Mátyás király rendelésére más
Firenzében több intarziás díszládát
készített. Később civilben él a budai
udvarnál dolgozott.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn
Bp.1966. Corvina

114 - 115. old.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász-grafikusművész (1861–1944).

Anmegi Tot szobrászművész Fehérvárcsurgón 1909-ben született, ma 75 éves. Főiskolai tanulmányait az Iparművészeti Főiskolában kezdi 1927-ben, a dessaui Bauhausban folytatja. A 30-as évek elején jár Párizsban, ahol Maillol szobrai hatnak rá igazán. Drezdából gyalogol Rómába 1933-ban a „kis szobrász", ahogy akkor Szerb Antal nevezte őt.

Losonci Miklós: Amerigo Tot köszöntése.
Békés Megyei Népújság, 1984. szept. 27. 3-old.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász-grafikusművész (1861–1944).

Amerigo Tot szobrászművész 1909-ben született Fehérvárcsurgón, 27-én lesz 75 éves. – Főiskolai tanulmányait Bpesten, az Iparművészeti Főiskolában kezdi 1927-ben, a dessau Bauhausban folytatja, a 30-as évek elején jár Párizsban, ahol Maillol szobrai hatnak rá igazán.

Losonci Miklós: Amerigo Tot köszöntése.
Népújság (Heves), 1984. szept. 27. 4-old.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász-grafikusművész (1861–1944).

Amerigo Tot szobrászművészi Felsőoktatásunkon 1909-ben született, 27-ben volt 45 éves. Főiskolai tanulmányait Budapesten, az Iparművészeti Főiskolában kezdte 1927-ben, a dessaui Bauhausban folytatta, a 30-évek elején járt Párizsban, ahol Maillol szobrai hatnak rá igazán.

Lassnig Miklós: Amerigo Tot köszöntése.
Napló (Veszprém), 1984. szept. 29.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász-grafikusművész (1861-1944).

Amerigo Tot a 30-as évek elején járt Párizsban, ahol Maillol szobrai hatottak rá igazán.

L.M.: Amerigo Tot köszöntése.
Dolgozók Lapja, 1984. szept. 29.

MAI MANÓ (+2) Magyar Hírlap 2005. 04. 27. 24. o.

Fotóritkaságok kicsiny boltja

TÁRLATOLGATÓ

Az Astoria egyik kapualjában található galériában a falon temérdek bekeretezett régi felvétel lóg témák szerint csoportosítva. Fellelhető itt a színházon és a táncon keresztül a vadászat, a sport és a politika képi lenyomata egyaránt, de a családi, táj- és aktfotók sem hiányoznak.

Színes felvételek viszont nem találhatók, talán mert az igazán művészi képek úgyis a mai napig fekete-fehér filmre készülnek.

Kerékgyártó Jánosnak, a galéria tulajdonosának városszerte több, főképp lakberendezési tárgyakat áruló antikvitása van, de a szintén a kapualjban található Afrika-bolt is hozzá tartozik. Mivel alapvetően a képzőművészethez vonzódik, és külföldi utazásai során sok fotós régiségüzlettel találkozott, elhatározta, hogy itthon is meghonosítja a műfajt.

A leghíresebb magyar fényképészek műveit lapozgatóba helyezte, hogy bárki megcsodálhassa a 19. században alkotó Doktor Albert, a századfordulós Mai Manó vagy a párizsi mulatókat kedvelő, keresztnevét tekintve ismeretlen Endrey világát.

Ha ideje engedi, a hasonló képekből kiállítást rendez, múlt héten például kétszázhetven Latinovits-portré és előadásfotó várta a színészkirály rajongóit.

Korok vizuális emlékei elevenednek meg Kerékgyártó János galériájában fotó: Soós Milán

A fiókok rejtett zugából napvilágra kerül egy dagerrotípia 1840-ből, a fényképezés őskorából, és néhány stúdióban beállított, barna lakkozású ferrotípia is. Őriz képet Kossuthról, Munkácsyról és Blaha Lujzáról, de a kedvence mégis a Kozák Andor-hagyaték 1943-ból. Kozák Andor méltatlanul elfeledett amatőr fotós, aki Budapest és Erdély vidékét járta, és érzékien ragadta meg a tájak hangulatát.

Korok emlékei elevenednek meg: egy párbajt ábrázoló fotón a lövés éppen eldördül, egy tetvektől megtámadott kisgyermek haját lenyírja egy kegyelmet nem ismerő kéz, a Liszt Ferenc téren szimfonikus zenekar zenél. A hatvanas évek ma már ironikus fényképein egy kerék nélküli autó parkol a járdán, odébb egy Trabant hajt szembe a forgalommal. A múltidéző séta mindenképpen kielégíti nosztalgia utáni vágyunkat.

Selmeczi Bea

Paparazzi Fotógaléria
(V., Károly krt. 10.)

ozött a pólós lányok

A fehér sapkás Drávucz Rita arcáról leolvasható, valami történt a víz alatt fotó: reuters – Christinne Muschi

ter vegyes, ahol az utolsó helyen végzett ugyan, ám a 16 esztendős egy ilyen meccs is nehézzé tehető – mint a másodedző, Petrovics hazaiak innen álltak fel, s végül a hosszabbításban győztek 8:6-ra.

Vác–Besztercebánya a női kézilabda KEK-ben

A Vác a Besztercebányával találkozik a 16 közé jutásért a női kézilabda KEK-ben. Az első mérkőzésnek október elsején vagy 2-án a Duna-partiak, míg az egy héttel később sorra kerülő visszavágónak a szlovákok adnak otthont. Hajdu János, a Vác vezetőedzője elmondta, legyőzhető és közeli riválist remélt, és csak az utóbbi kívánság teljesült. „Az utazással nincs baj, ellenfélnek viszont kicsit erős – mondta az edző. – Kaphattunk volna kedvezőbb csapatot is." *(mti)*

HÍREK. EREDMÉNYEK

Kerékpár. A vasárnap véget ért Tour de France-t ötödikként záró kazah Alekszandr Vinokurov korábbi bejelentésének megfelelően elhagyja a T-Mobile-t, és a következő szezonban már a Liberty Seguros kerékpároscsapatához szerződik. *(mti)*

Tenisz. Az 585 ezer dollár összdíjazású stanfordi női torna első fordulójában: Dechy (francia, 6.)–Sprem (horvát) 6:2, 6:3, Bartoli (francia)–Washington (amerikai) 6:1, 6:3, Szugijama (japán)–Stosur (ausztrál) 7:6, 6:2. *(mti)*

Már a nyitókörben kiesett a sérülés miatt visszalépő Rafael Nadalt pótló, ugyancsak spanyol Alberto Martin a 340 ezer euró összdíjazású horvátországi férfi tenisztornán. Az 1. fordulóban: Coria (argentin

R. D. K.

MAINESCU Victoria

1924-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. e

M.D.K

HAINESCU Victoria

1923-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 335. l.

Mainth Anna, ötvös

Honderü, 1843. I. 510.

Maint János György

ötvös

Kőmagyötvj. 1483 n.

Takáts Testvér

1935.					
V.	4.	1430. s. sla	S.		

Mainth János György

ötvös Nagyneben

Körnagyötvy. 265. l

1483

1484

IGM **Johannes Georgius Mainth**, M 1819, ~~†~~ 1826. (B : VI,2.)

MAINTH Ugyanaz. — *Derselbe Meister.* (B : VI,1. Gy : 134.) Műve

nem ismeretes. — *Arbeit nicht bekannt.*

1149. Olasz

A XV. sz

Vitelius szobra.

Vállig látható, kissé jobb
és szakálla leberetvált. Felirat

Terracotta, magassága 43
1894 szeptember 2-án A. Glisentitő
— Elszámoltatott 1894 deczembe
molásra nézve lásd az 1895 márc
május 10-iki 22919 sz. min. előa
jóváhagyta az 1900 november
1901 augusztus 26-iki 373 eln. s

Jegyzet. L. az 1896-iki lajst
Preisliste N° 206.

M 3 -

Pl

Vét 1894

Mainth Johan Georg

Otw. 1810

laid

Arch. Est

1910 - 417

Mainth József

(1807 – 1841)

festő vagyneben

l.

Bielz Portrhat

181, 197, 370. n.

~~Bátky Zigmond dr. VI. 311.~~

Ts
V Zeichen

1308

? **Michaël Mair,** e. 1560—1588. (Kísérletkép az A : I,20. számú olvashatatlan jegy helyére helyezem. — *Versuchsweise an der Stelle der unleserlichen A : I,20 eingereiht.)*

Mellboglár, hátlapján nyílalakú tűvel. — *Heftel m. pfeilartiger Nadel.*

Bruckenthal-Museum.

IN. Egy mese.

11531

A. Mair:

Báthori Zsigmond.

Mellig, kissé balra fordulva, tojásdad keretben van ábrázolva. Felirata a kép körül:

SERENISS. SIGISMVNDVS BATHORIVS TRANSYLVANIAE, MOLDAVIAE, WALACHIAE, TRANSALPINAE, ET SAC. ROM. IMP. PRINCEPS, ETC.

a párkányon: Hunc saltem everso iuuenem succurrere saeclo
Ne prohibete.
a kép alatt középütt: Alexander Mair aug. fe Ao. 96.

Rézkarcz, méretei a rézlapnak 22.7:17.2 cm.

Szn. 62-911
850-911-7
Át. lelt. 4486.

Maisl József

lecsi épitész

A. Maisl (Meisel)

Joseph

Szt. Borbála bányásztemplom Komló

Maitinszky Olga

1916. ápr. kiáll. N. Palon
Csendélet, olaj.

Temes mege III. 237

Kőmagyótoj. 148. l.

882		**Johannes Maius, alias Brassai,** civis 1690, MC 1694/95, e. —1699. (Mih. K. Ö. 294 et 295 két mesternek véli — *als zwei Meister erw.)*	
	Nr. 819	Sugaras úrmutató alsó része. — *Fuß einer Strahlenmonstranz mit der Inschrift:* „Fecit Cassoviae Ioannes Maius Coronensis Transylvanus Die 7 Juny A 1694 a' 93.“ Püspöki kápolna, Rozsnyó (a korompai r. k. plébánia letéte) — *Bischöfl. Kapelle, Rosenau (Depos. d. r. k. Pfarrkirche, Krompach).* Vajdovszky—Divald: Szepesvármegye művészeti emlékei, III, 76, képpel — *mit Abbildung.*	I

16 Kornél p. Kánt.		Eufémia **Izraelita** Elul 29
CSÜTÖRTÖK 17 Sz. Ferenc sebh.		**Protestáns** Ludmilla **Görög** Zsófia vt. **Izraelita** Thisri 1. 5697
PÉNTEK 18 Kup. József		**Protestáns** Titusz **Görög** Eumén pk. **Izraelita** Újév 2. n.
SZOMBAT 19 Január vt.	1936 Szeptember 30 nap	**Protestáns** Vilhelmina **Görög** Trofim vt. **Izraelita** S. Haaszinu

38-ik hét Nap kelte 5 óra 34 pk. — Nyugta 18 óra 5 pk.

ez is inkább vágásra, mint szurásra volt alkalmas. Ez az elnevezés is nemzetközivé vált (orosz: palaš, szerb: paloš, cseh: palaš, lengy. pałasz = pallas, szlovén: palaš; ném. palasch; olasz: palascio, francz. palache), miként a szablya s ezen alakjában, mint egy hires romanista, Schuchardt H. kimutatta *), kétségkívül magyar eredetű, csak az nem bizonyos, hogy a magy. pallani (ütni) szótól származik-e vagy a török «pala»-tól (a. m. pallos), a mely alakjában a balkáni népeknél terjedt el.

A középkori kedvelt magyar kard a pallos volt, a melynek alak-

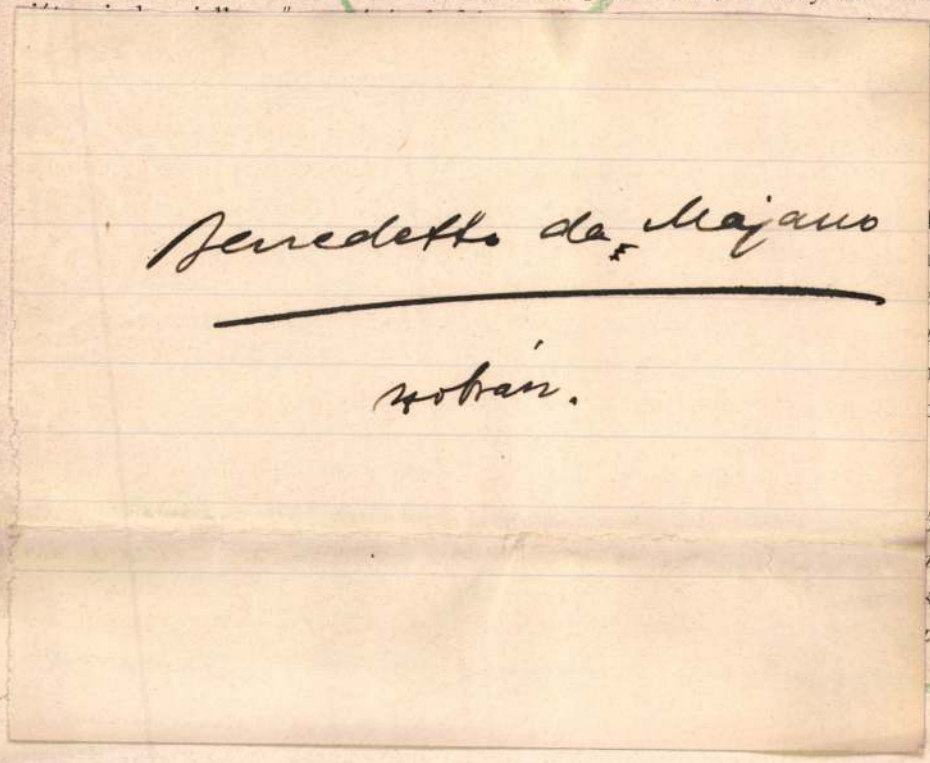

HÁROM MAGYAR ÉRDEKÜ OLASZ RENAISSANCE EMLÉK.

I.

A berlini királyi múzeumok kereszténykori szoborművei között kettőnek leirása nagy mértékben fölkelti a magyar kutató érdeklődését.

«*Verocchio.* Andrea di Michele de'Cioni; — mellékneve Andre adel Verocchio. Ötvös, szobrász, festő, szül. Firenzében 1435, megh. 1488-ban Velenczében. Egy kézirat, mely úgy látszik még a XV. században kelt s melyet Baldinucci használt föl, határozottan Domatello tanítványának mondja. Működött Firenzében és Velenczében. Előszeretettel

* M. Nyelvőr. 1889. XVIII. 394.

az agyagot s az érczet kezelte. A quattrocento utolsó évtizedei folyamán a művészet kifejlődésére Közép-Olaszországban nagy jelentőséggel bírt.

98. *Korvin Mátyás képe.* Féldombormű, a hónalj alatt elmetszve. Parosi márvány, aranyozás nyomaival. 0·345 magas 0·25 széles. Vétetett 1842-ben Marchese Orlandinitől Firenzében. Említik: Tieck-Gerhard, Verz. d. B.-W. Nr. 741; Bode, Ital. Portraitskulp. p. 34 (rajzzal); Bode, Ital. Bildh. d. Ren. p. 255. Fényny. a VII. táblán.

4/8-ig balra fordul. Arcza borotvált. Haja cserkoszorúval diszítve. A pikkelyes vért fölött a bal vállon köpönyeg.

A 99. számú dombormű párja. Corvinus Mátyás (Hunyadi) sz. 1443, 1458-tól fogva Magyarország királya, megh. 1490. Buzgón igyekezett országában az olasz művészetet és tudományt meghonosítani. Hasonló dombormű, mely a királyt 10—12 évvel előrehaladottabb korban ábrázolja, van az osztrák császári művészettörténeti gyűjteményeknek II-ik csoportjában. A dombormű kezelésének kissé felületes és kevéssé egyéni volta sejteti, hogy nem az elevenről ábrázoltatott, hanem Olaszországban valami éremről vagy hasonló mintáról. Azonban, hogy daczára mintázása florentin jellegének, a dombormű még sem Firenzében készült, arra az a körülmény utal, hogy parosi márványból való. Firenze márványszükségletét kizárólag a carrarai bányákból látta el, míg Velencze a szállítás könnyű volta következtében előnyt ad a görög szigeteken levő márványbányáknak. Éppen abban az időben, mikor szerintünk ez s a következő dombormű készültek, dolgozott a firenzei Verocchio a Colleoni emléken, melynek stylusbeli sajátságaira ezen s kivált párján reá ismerünk.

99. *Arragoniai Beatrix képe.* Féldombormű. A mell közepe magasságában elmetszve. Parosi márvány. Annak, hogy egykor meg volt aranyozva és festve, nyomai észrevehetők. 0·38 magas, 0·25 széles. Vétetett 1842-ben Marchese Orlandinitől Firenzében. Említik: Tieck-Gerhard, Verz. d. B.-W. Nr. 685; Bode, Ital. Portraitsk. p. 34 (rajzzal); Bode, Ital. Bildh. d. Ren. p. 255 (rajzzal); Fényny. a VII. táblán.

4/8-ig jobbra fordul. A rövid fürtös hajat, mely közt folyondár virágokat látunk, vastag gyöngy koszorú diszíti, s ezt a homlok felett gazdagon foglalt ékkő megerősíti. Keblére hatsoros gyöngyláncz csügg. A bal vállat násfa diszíti. A hajban s az ékszereken egykori aranyozás és festés nyomai.

A 98. szám párja. Arragoniai Beatrix, I. Ferdinánd nápolyi király leánya 1476-ban lett Hunyadi Mátyás neje. E fejedelemnőnek két fölirásos képe — a mellszobor Dreyfuss G. úr gyűjteményében Párisban, s a dombormű az osztrák császári művészettörténeti gyűjteményeknek II-ik csoportjában — egymástól és a berlini domborműtől nevezetes vonásokat illetőleg eltérnek. A két dombormű rokon volta azonban akkora, és az a körülmény, hogy mindenik Mátyás egy-egy kétségtelen képének párja olyannyira döntő, hogy az elnevezés helyességén nincs mit kételkednünk.»

Igy szól a két emlék leirása a berlini szoborgyűjtemény 1888-ban közzétett lajstromában. A minket érdeklő kérdésnek, annak eldöntésére, hogy a szóban levő dombormüvek csakugyan I. Mátyás királyt és nejét Beatricet ábrázolják-e, kénytelen vagyok a lajstrom szerkesztői egyikének, Bodenak 1887-ben megjelent «Italienische Bildhauer der Renaissance» czímű munkájából az e képekre vonatkozó fejtegetést idézni. «A dombormüképek Velenczében és Firenzében dívó felfogásnak érdekes összhasonlítására nyujtanak alkalmat egy ifjú házaspár arczképei,

1. DOMBORMŰ A BERLINI MÚZEUMBAN. ÁLLÍTÓLAG VEROCCHIO MŰVE.

(Gipszmásolat után készült horganyedzés.)

melyeket 1842-ben szerzett a berlini gyűjtemény Marchese Orlandinitol Firenzében. Nyilvánvaló, hogy ezek épp úgy mint a fentnevezett velenczei domborműkép, ajtó- vagy kandalló-párkány díszét képezték, melynek ékességei közé voltak erősítve. Hogy ez miképen történt, arról meggyőződhetünk a berlini iparművészeti múzeumban őrzött firenzei kandalló-párkány példáján, mely bár mesterember kezének munkája, mégis egész alkatával finom érzésről tesz tanúságot. A firenzei domborművek kidolgozása épp oly tökéletes, mint a velenczei eredetűeké. A domborodás az alapnál csekély, a mű középső része felé pedig erőteljesebb. A fölfogásban a firenzei művészetet kiválóan jellemző vonás, az egyéniség ábrázolásának nagyszerűsége és előkelősége érvényesül oly kecscsel párosulva, mely aféle művészre vall, minő Antonio Rossellino vagy Benedetto da Majano.

A két dombormű semmi nevet nem viselt megszerzésükkor, s a legutóbbi időkig «ismeretlenekül» állottak a gyűjteményben. A férfi sajátságos fejdísze — cserkoszorú a hullámos hajban, melyet csak még egy olasz képnél, Hunyadi Mátyásnak a bécsi ambrasi gyűjteményben levő domborműképen ismerek — valószinűvé teszi, hogy a berlini dombormű ugyancsak őt ábrázolja. A vonások csakugyan nagyon rokonok, csak 12—15 évvel fiatalabbak. Még meggyőzőbb a hasonlatosság a fejedelem ismert érmével, mely őt szintén csergalylyal koszorúzva mutatja. A pikkelyes vért is, melyet mind a két képen látunk, szintén illik a harczias magyar királyhoz.

A kép párja e szerint okvetlenül nejét ábrázolja, Beatricet, arragoniai Ferdinánd király leányát, kit 1476-ban vett nőül. E feleségének vonásait különböző, egykorú fölirás által hitelesített képei őrizték meg számunkra: Mátyás király az ambrasi gyűjteményben levő képének ugyanott látható párja s Dreyfuss Gusztáv úr birtokában Párisban egy «Diva Beatrix Arragonia» fölirású márvány mellszobor, melyről már Marietta Strozzi márvány mellszobrának megbeszélésekor megemlékeztünk. Míg Mátyásnak bécsi képét, mint fent kifejtettük, megegyeztethettük a berlini domborműképpel, ha a korkülömbséget számba veszszük, addig Beatrice vonásai a márványszobron, bár nyilván csaknem egykorú itt, azzal ki a berlini domborművön ábrázoltatott, lényegesen különböznek ezéivel. De a bécsi dombormű épp oly kevéssé egyezik meg a szoborral, bár az e két emléken olvasható fölirások semmi kétséget nem engednek, hogy mind a kettő egy s ugyanazon személyt ábrázolja. A bécsi dombormű nevezetesen, kidomborodó, hajlott ívű homlokot s kissé fölfelé irányuló orrot mutat, míg a Dreyfuss úrnál levő mellszobornak homloka feltünően alacsony és hátra fekszik, orra pedig hegyes. A lényeges vonásokat illetőleg a berlini dombormű megfelel a bécsinek; már azon is észrevehető a hízásra való hajlandóság,

2. DOMBORMŰ A BERLINI MÚZEUMBAN ÁLLÍTÓLAG VEROCCHIO MŰVE.

(Gipszmásolat után készült horganyedzés.)

mely a mintegy tizenkét évvel idősebb nőnél, a mint őt a bécsi domborművön látjuk, már kifejlődött. Ellenben úgy a mellszobornak, mint a domborműveknek közös sajátsága a rövidre nyirott fürtös haj, melyet bájosan elrendezett dísz: folyondárvirág-koszorú — bizonyára zománczos aranyból való — és a homlok felett gazdag foglalású drágakővel megerősített vastag gyöngypárta ékesít a berlini képen. A magyar király hitvesét és Dél-Olaszország büszke zsarnokának leányát elárulja a többi drágaság is, melyet visel: a széles hatsoros gyöngy nyakláncz és a gyöngyök közé foglalt násfa, mely kapocs gyanánt van bal vállára erősítve.

E dombormüképek ékesen szóló bizonyságai az érdeklődésnek, melylyel Hunyadi Mátyás — miként köztudomású — az olasz művészet iránt viseltetett. Máig megmaradt egy tekintélyes sorozata a kéziratoknak, melyeket a király Itáliában készíttetett és a legkiválóbb művészek által miniaturèkkal ékesíttetett; okmányokból merített adatok értesítenek, hogy 1480-ban Andrea és Francesco Cellini, Benvenuto bátyjai, képfaragók, Mátyás udvaránál dolgoztak; Vasari pedig részletesen tudósít Benedetto da Majanónak Magyarországon való tartózkodásáról, kit a király előbb berakott famunkával, utóbb szobrászi föladatokkal foglalkoztatott. Vajjon akkor készítette volna talán Benedetto a berlini gyüjtemény két képét, melyek utóbb a magyar király ajándékaiul Itáliába kerültek? Keletkezésük korának ez megfelelne, mivel Benedetto — Vasari szerint — közvetlenül miután Magyarországból hazatért, készítette a Palazzo Vecchio kihallgatási termének ajtóit, melyek 1481-ben elkészültek. Az a körülmény azonban, hogy Mátyás képe, ellentétben nejének nagyon egyéni ábrázolásával, élettelennek és mondva csináltnak látszik, inkább arról tanúskodik, hogy a férfikép nem lőn az elevenről mintázva, s így valószinűleg mind a két dombormű Itáliában készült.»

Bode itt idézett 1887- és 1888-diki véleményeit összehasonlítva, lényeges föltevéseiben találunk eltérésekre. 1887-ben Antonio Rossellinót, vagy még inkább Benedetto da Majanót tartja a domborművek szerzőjének, 1888-ban minden indokolás nélkül, hogy miért változtatta meg nézetét, Andrea Verocchio kétségtelen alkotásainak mondja. 1887-ben semmi következtetést nem von le abból, hogy parosi márványból faragvák, 1888-ban ezt a tényt felhozza döntő érvül arra, hogy Velenczében készítette őket firenzei művész, — s talán ez indította arra, hogy Verocchio műveire ismerjen bennök, mivel köztudomású, hogy a híres firenzei mester a XV. század 80-as éveiben Velenczében működött. Pedig Bode éppen az Ital. Bildh. der Ren. 25. lapján fölvilágosít, hogy a parosi márvány használata egyáltalán nem kizárólagos sajátsága a Velenczében dolgozó művészeknek. Ott két XIV. századi nápolyi emléket tárgyal, melyek parosi márványból készültek és egy XV. századi

3. BEATRIX MAGYAR KIRÁLYNÉ LEÁNYKORI MELLSZOBRA.

Az eredeti Dreyfuss úr párisi gyüjteményében; gipszmásolat után készült horganyedzés.

Sienában készített Madonnát, melynek anyaga szintén görögországi márvány.

Hogy Bode okoskodásainak e változása, a nélkül, hogy új tényekkel igazolná azt, megingathatja bizalmunkat meghatározása végleges és teljes volta iránt, az jelentőséggel bírhat arra, hogy mekkora fontosságot tulajdonítunk a berlini domborműveknek az olasz szobrászat emlékei sorozatában, de minket itt ez csak másodsorban érdekel, első sorban azt kell vizsgálnunk, mi alapon viselik Mátyás és Beatrix nevét, milyen helyet igényelhetnek a magyar ikonographia körében.

A domborművek 1842-ben mikor Firenzében vásároltattak s azóta 1887-ig, sem határozott nevet nem viseltek s ismeretlen személyek képei gyanánt szerepeltek. Mátyásra és Beatrixre való elkeresztelésüket Bode teljesítette azon az alapon, hogy az ábrázolt férfiú cserkoszorút visel hajában, épp úgy mint Mátyás király a fölirás hitelesítette ambrasi domborművön és ismeretes érmén — tudniillik a nagyobbikon — és hogy nem ismerünk más XV. századi férfiképet, mely cserkoszorúval volna ékesítve. Az az állítása, hogy Mátyás a bécsi képen vagy az érmen pikelyes vértet visel, miként a berlini domborművön ábrázolt férfi, nem felel meg a tényeknek. Azt is állítja Bode 1887-ben, hogy a berlini dombormű vonásai nagyon rokonok az ambrasi képen ábrázoltakkal, csakhogy 12—15 évvel ifjabbak, s hogy a fejedelem érmével (a nagygyal) feltünő hasonlatosságúak. 1888-adiki érvelésében jobban hangsúlyozza, a mit 1887-ben csak mellesleg érintett, hogy a berlini férfikép «kezelése felületes s kevéssé egyéni» más szóval, hogy nem tarthatjuk meghatározott egyén hasonlító képének, de ebből csak azt a tanuságot meríti, hogy nem elevenről ábrázoltatott, hanem Italiában, vagyis, hogy a ki készítette soha sem látta színről-színre Mátyást, hanem csak képeit ismerte. A női kép elnevezését azzal indokolja, hogy az Mátyás kétségtelen képének párja lévén, okvetlenül ennek nejét ábrázolja, daczára annak, hogy a Dreyfuss-féle mellszobortól teljesen elüt. Pedig ő maga azt tartja, hogy a berlini dombormű és a párisi szobor ugyanegy korú nőket ábrázol, s hogy mind a kettő rendkívül egyéni, hasonlító kép, melyeket az eleven minta láttára alkotott a művész. Az elkeresztelés erőszakosságát enyhíteni igyekszik ez esetben azzal, hogy bizonyítani iparkodik a berlini és bécsi domborművek hasonlóságát, s a bécsi kép és a párisi szobor egymástól való lényeges eltérését, szóval fölteszi, hogy kiváló olasz szobrász — mert úgy a mellszobor mint a dombormű alkotóját annak elismeri — XV. században mintáját látva, képes volt lényegesen más vonásokat ábrázolni, vagyis nem tudott hasonló képet készíteni.

Úgy hiszem, hogy a fejtegetésünk tárgyát képező kérdés megoldását helyesen úgy érhetjük el, ha azon részét veszszük szemügyre,

mely a tetemesebb és megbízhatóbb alapot nyújtja, vagyis ha a női kép meghatározását kísértjük meg, tehát éppen fordítva járunk el, mint a berlini gyűjtemény nagyérdemű igazgatója, ki a férfikép meghatározásából indult ki. Előre kell bocsátanom, hogy nem csak az kétségtelen, hogy e művet olasz művész faragta, de az is, hogy az ábrázolt személy is olasz, miről a ruha divatja s a sajátságos hajviselet, a rendkívül messze hátra fésült haj tanúskodik. E szerint nincs mit foglalkoznunk azzal a föltevéssel, hogy itt Katalint a cseh Podiebrad 1464-ben elhalt leányát látjuk, s ha egyáltalán Mátyás nejét, úgy csakis Beatrixet ábrázolná ez emlék. Eltekintve a codexekben levő miniaturéktól, melyek soha sem készültek az elevenről s ezért ikonographiai meghatározásnál alig használhatók döntő bizonyítékokul. Beatrice vonásait három emlék tartotta meg nekünk: A párisi mellszobor, a magyar nemzeti múzeum gyűjteményeiben őrzött érem s a bécsi dombormű. Mind a hármon fölirás biztosít, hogy csakugyan Beatricet látjuk.

A mellszobor, nézetem szerint, legkorábbi képe Beatricenak. Az életnagyságú szobor a hónaljnál van elmetszve. A kebel fejletlen idomainak megfelel a karcsú nyak, melyről a fej kissé az ábrázoltnak bal válla felé hajolva emelkedik. A szemek ferde állása s ábrázolásuknak az a sajátsága, hogy a szem felső héja félig betakarja a golyót, előfordul az egykorú olasz leányszobrok egy egész sorozatán, melyet Bode fent idézett könyve 227—228. oldalán összeállított s melynek magyarázatául mondja, hogy: «a művészek ezzel úgylátszik a szűzi szemérmetességet és szerénységet igyekeztek kifejezésre juttatni». Ez a magyarázat föltevésemet, hogy a mellszobor Beatricet még leánykorában mutatja, igazolná, csakhogy a szem mintázásának feltűnő sajátságát azzal is lehet talán helyesebben indokolni, hogy a mellszobrok, melyen előfordul, magas helyütt voltak felállítva s tekintetük akkor éppen a nézőre esett, míg ha a szem nyitottabban volna ábrázolva, a tekintet a messze távolba irányult volna, s a szobor kifejezése kevésbé lett volna közvetlen. Hogy a szobor homloka a bécsi domborműéhez hasonlítva «alacsony és hátra fekvő» volna, miképen Bode állítja, nem vagyok képes meglátni. A homlokból szabadon csak öt milliméternyi maradt a szemöldökök fölött, többi részét fátyol fedi, melylyel haja is be van kötve. A hajról sem állíthatjuk Bodeval, hogy az rövidre volna nyírva; két oldalt a halántéknál, hol a fátyol alól kibúvik, két-két csomó három centiméternyire lóg az arczba, míg többi, szintén hullámos része ismét a fejdísz alá vonul, s nyilván mutatja, hogy a hajzat nincs rövidre nyírva, hanem a fej hátán kontyba van szedve. Hátul ellenben két és fél centiméternyire kinyúlik az egyenletesen nyírott haj a fejdísz alól s rendesen lefésülve takarja a nyakszirtet. Ha a mellszobrot $^4/_8$-ban jobbra fordulva nézzük, a hogy Beatrixet az érmen s a domborművön látjuk, észlelhetjük az

orr kampós idomát s hogy a szög, melyet a homlok vonalával képez, alig nagyobb 135 foknyinál; ugyanígy nézve a mellszobrot, látjuk, hogy a felső szemhéj felső vonala, tehát az, mely legmélyebben fekszik, s a szemgolyó felső körvonalát jelzi, csaknem párhuzamos a szemöldök vonalával, sőt hogy a szem külső sarka valamivel közelebb esik a szemöldök külső végéhez, mint a felső szemhéj legmagasabban fekvő pontja, a szemöldök megfelelő pontjához; végre meg kell figyelnünk, a hát, nyak és nyakszirt körvonalának görbületét, melytől a berlini dombormű megfelelő vonala meredekségével oly lényegesen eltér, míg a bécsié kétségkívül hasonló. Azt a föltevést, hogy az emlék még Beatrice leánykorában készült, nem csak a szobor egész megjelenésének leányos voltára alapítom, hanem arra a körülményre is, hogy fölirása

4. BEATRIX KIRÁLYNÉ EGYOLDALU BRONZÉRME A NEMZETI MÚZEUMBAN.

magyar királynői méltóságáról nem emlékszik; csak DIVA BEATRIX ARAGONIA-nak mondja, míg a következő emléken, az érmen a fölirás így szól: DIVA·BEATRIX·HVNGARIÆ·REGINA. Itt az érmen a kebel s a nyak idomai kissé teltebbek ugyan, de különben a vonások teljesen megegyeznek azokkal, melyeket a szobron szemléltünk, az orr hajlása ugyan olyan, a szög, melyet a homlok vonalával képez, ugyan akkora. A homlokot itt is csaknem teljesen eltakarja a fátyol, mely azonban ezúttal nincs kontyba kötve, hanem Beatrix hátára lóg. A haj megint csak a halántéknál marad fedetlen, de itt is látjuk, hogy nincs rövidre nyírva. A szem alakja megegyezik azzal, melyet a szobornál észleltünk, de itt, hol egyenesen maga elé néz, nyilt tekintettel, sokkal feltűnőbb kicsiny volta, mint a szobron, hol sajátságos, félig csukott voltának tulajdoníthatnók kicsiségét. Ha számba veszszük az eltéréseket és hasonlóságot a két emlék közt, világosan látjuk, hogy csak kevés év múlhatott el a szobor s az érem készítése közt, úgy hogy ha az első az

esküvő előtt mintegy 1474—5-ben készült, a második bizonyára még 1480 előtt mintáztatott.

Jóval később, talán a 80-as évek végén készülhetett a bécsi dombormű, melynek fölirása: REGINA HVNGARIÆ BEATRIX DE ARAGONIA. A mellszobor mintájából, a vékony, fejletlen leányzóból, hatalmas kövér nő vált. Keblének duzzadó idomain megfeszül a fűzős derék; közvetlenül álla alatt nyaka úgy megtelt, hogy kíméletlen leíró tokának mondaná, melynek csíráját azonban már az érmen is észrevehetjük. Az orr és homlok vonalai által képezett szög ugyanakkora, mint a mellszobornál s az éremnél; az orr alsó része szintén, mint a fej összes idomai, húsosabb, gömbölyűbb lett, de körvonala még mindig kampós, s nem hihetjük, hogy Bode a képet nézve vetette papírra azt a leirást, melyben állítja, hogy az orr hegye kissé fölfelé hajlik, vagyis fitos. A fátyol itt épp úgy, mint az érmen lelóg Beatrice hátára, eltakarva a hajat, mely megint a halántéknál látható csak, de eléggé, hogy meggyőződjünk, hogy nincs rövidre nyírva. A homlokot azonban itt nem fedi a fátyol. A szem alkata tökéletesen olyan, mint az érmen.

Látjuk mindezekből, hogy az emlék kétségtelenül egy s ugyanazon egyént ábrázolja fejlődésének három különböző szakában, s hogy mind a három közt benső összefüggés van, míg az eltérések éppen az idő szülte különbségeket tükrözik; jól megfigyelt jellemzései a minta korának s épp ezáltal tanúskodnak arról, hogy a művész mintáját jól eltalálta. Vegyük már most elő a berlini domborművet s Bodenak reá vonatkozó állításait. Bizonyos, hogy egy férfiképnek párja; ennélfogva ha Beatrixet ábrázolja, már oly időben mutatja, mikor Mátyásnak menyasszonya volt, tehát később készült a párisi szobornál. Másfelől ha egyetértünk Bodeval, hogy a női kép az elevenről ábrázoltatott, míg a férfikép mintájául képek szolgáltak, akkor ez emlékek csak mielőtt Beatrice Magyarországba ment készülhettek Olaszországban, tehát korábban, mint az érem. Külsőség ugyan, de mégis meggondolandó, hogy két, a berlini domborműnél kevéssel korábbi és későbbi hiteles képén Beatrice hosszú hajat visel, ellenben a berlini domborművön ábrázolt hölgy fürtjei rövidre vannak nyírva. Sokkal lényegesebb az, hogy alig egy vonása egyezik akár a szobor, akár az éreméivel. A berlini hölgy nyaka csaknem hengeralakú, ellentétben a szoboréval, melynek alapidoma csonka kúp; a domborművön az állnak vonalai csaknem derékszöget képeznek, a szobron s az érmen körülbelől 112 foknyi tompa szögben futnak össze. A domborművön az orr háta egyenes s a szög, mely alatt a homlok vonalával egyesül, legalább 158 foknyi. A nagy nyitott szem héjának legfelső pontja sokkal közelebb esik a szemöldök vonalához, mint a szem külső sarka, míg Beatrix hiteles képein láttuk, hogy ez éppen fordítva van. A homlok összehasonlítását megnehezíti az, hogy Beatrice

mind a három hiteles képén fátyolt visel, mely a haj növésének határát eltakarja, míg a berlini nő feje födetlen, legfeljebb annyit mondhatunk határozottan, hogy az utóbbinál az alacsony homlok erősen hajló ívben domborodik a Beatrice képeken, a homlok vonala sokkal laposabb ívben kanyarodik. Bode hangsúlyozza, hogy a berlini nőkép nagyon egyéni vonásokat mutat, tehát hogy a minta feltűnő sajátságait érvényre juttatja, s minthogy ezek egyenként s összesen lényegesen eltérnek Beatriceéitől, azt kell következtetnünk, hogy a művész nem őt ábrázolta.

A mi a férfiképet illeti, Bode azt állítja, hogy abban hiába keressük az egyéni vonást, vagyis hasonlatosságot a mintával; sajnálatomra itt sem érthetek egyet a kitünő német tudóssal. Az a határozottan tagolt homlok, a kissé összevont szemöldök, mely az arcz kifejezésébe szigort vegyít; az orr hátának oly finoman kanyarodó vonala, hogy felületes megtekintésnél egyenesnek véljük; a kissé nyitott száj; az arcznak az orr tövénél, a szájszegletnél s a pofacsont körül oly változatosan hullámzó mintázása mind oly vonások, melyek csak közvetlen megfigyelés alapján készülhettek, s csaknem kizárják, hogy eszményképpel, nem határozott egyén ábrázolásával állunk szemben. Persze, hogy e vonások egyáltalán nem emlékeztetnek Mátyáséira, a mint azokat a bécsi domborműből s két érméből ismerjük. Egyetlen egy körülményt illetőleg egyezik a berlini dombormű a bécsivel s a nagyobbik éremmel, az pedig puszta külsőség: hogy mind a háromnál a fejet cserkoszorú diszíti. A kisebbik érmen babérral van Mátyás koszorúzva; az a tény pedig, hogy sem Bode, sem más eddig nem mutathat cserkoszorús olasz képet a XV-ik századból a nevezetteken kívül, nem jogosít, hogy minden ilyen díszítésű, e korbeli férfifejben Mátyás királyra ismerjünk.

II.

Míg a berlini szobor-gyűjtemény lajstroma illetéktelen elkeresztelésével azt a hiúnak bizonyuló reményt ébresztette bennünk, hogy a hollós király és nejének kiváló művész alkotta képeivel ismerkedhetünk meg s szerzőinek tekintélyes volta kényszerített hosszadalmas fejtegetésekkel ellenőrizni minden egyes állításukat, hogy némi megnyugvással mondhassunk le az eredményről, melyre ők jutottak, egy régebben állítólag Visegrád várban — lásd A. É X. 253. lap — napfényre került magyarországi emlék meghatározásához biztos módot nyújtanak a közzétett gazdag anyaggal s az alapos fejtegetésekkel, melyekben azt feldolgozták.

A 5. számú ábrán látható félkörív-dísz vörös márványból faragott dombormű a boldogságos Szűzet ábrázolja, ki két kezével támogatja az előtte vánkoson álló, áldást osztó Jézust; Mária bal könyöke alatt, köpönyege alól angyalfej kandikál ki; felhőket jelző hosszúkás dom-

5. DOMBORMŰVES TYMPANON A VISEGRÁDI VÁRBÓL; A HERCZEGPRIMÁSI GYŰJTEMÉNYBEN.

Fénykép után készült horganyedzés.

borodások élénkítik a háttért. E lapok szerkesztője rögtön ráismert úgy az alakok összeállításában és rajzában, mint a keretnek ókori tagokból összeállított diszítésében XV-ik századi olasz mester ízlésére és kezére. Felszólításának, hogy pontosabban határozzam meg ez emléknek helyét az olasz szobrok sorában, csak úgy tehetek eleget, ha Bode kutatásainak egyik eredményét segítségül veszem; az «Italienische Bildhauer der Renaissance» című könyvében hosszú sorozatát állítja össze a szobroknak és domborműveknek, melyek kétség kívül egy művész alkotásai, kit, minthogy ő nevét fölirás vagy a szobrokkal összefüggő okmány nem tartott meg, «Meister der Marmor-Madonnen»-nek nevez. Ha a berlini szobor-gyűjteménynek, a lajstrom VIII-ik tábláján

6. DOMBORMŰ CARRARAI MÁRVÁNYBÓL. EREDETIJE BERLINBEN.

Bode és Tschudi Beschreibung der Bildwerke etc. VIII. táblája 77. száma szerint.

7. A FIRENZEI ANONYMUS MESTER DOMBORMŰVE BERLINBEN.

Bode «Italienische Bildhauer» című munk 212. lapján közölt kép után.

fénynyomásban közölt, 76. és 77. számú Madonnáit összehasonlítjuk a visegrádival, nem kételkedhetünk, hogy ez is a márvány Madonnák alkotójának munkája. A Jézus gyermek csaknem változás nélkül van ismételve a 77. számú (lásd 6-ik számú rajzot) domborműről; fejtartása, áldó jobbjának mozdulata lábainak állása, hasa aljának, térdeinek, bokáinak mintázása azonosak. Csak bal karjának mozdulata más, a berlini 77. számú domborművön ezt is kinyújtja s kezében almát tart, míg a Visegrád in behajtja és madárkát fog kezében. A művész ezen ötletére azonban másik berlini munkáján, a 76-ik (lásd 7-ik számú rajzot) számún ismerünk reája. A boldogságos Szűz sajátságos kezetartása, az újjak szétterpesztett volta a 77-ik számú s a

visegrádi domborművön szembeötlően egyforma. Mária köntöse mind a két munkán egyaránt közvetlenül a kebel alatt van övedzve, s úgy e köntösnek hegyes szögekben találkozó mély redői, mint az alsó karon látható újjnak sűrű párhúzamos ránczai ismétlődnek mind a három emléken az alkotónak jellemző sajátságául. Sajnos, hogy domborművünkön úgy a boldogságos Szűznek, mint a Jézusnak arcza összetörtek s úgy ezeknek sajátságait nem vethetjük össze a mester többi munkájáéival, s nem győződhetünk meg, hogy e tekintetben is megfelel-e a jellemzésnek, melyet a berlini szoborgyűjtemény lajstromának szerzői az illető szobrász összes műveinek tanulmányozásából összeállítottak: «*A márvány-Madonnák alkotója*». A német művészet történetének példájára, ily elnevezéssel jelölhetjük egyelőre a még névtelen mestert, kinek az emlékeknek egy tekintélyes sorozatá tulajdtoníthatjuk, melyek nehány mellszobrot kivéve mind Madonnát ábrázolnak és márványból készültek. A mester a firenzei márványfaragók csoportjába tartozik és Antonio Rossellino s Mino közé sorakozik. A húsrészek lágy ábrázolásával az előbbit közelíti meg; a redőzet elrendezésének modorosságával, az arczkifejezés merevségével, sőt néha torz voltával pedig az utóbbit, fejlődésének első szakában, kivel a műkereskedők következetesen össze is tévesztették. Azt, hogy ez a szobrász munkálkodását főleg 1460—1470 közt fejtette ki, még a Donatello-féle hagyományokhoz híven ragaszkodó diszítései is valószinűvé teszik.»

Az a körülmény, hogy magyarországi márványból, tehát itt helyben készült a visegrádi Madonna; bizonyossá tesz, hogy azon firenzei művészek lajstromában kell az eddigelé névtelen szerzője nevét keresnünk, kik Mátyás udvaránál dolgoztak, s így szűkebb körre szorítván a kutatást, e kérdés megoldását valóbbszinűvé teszi.

Pulszky Károly.

RÓMAI FÖLIRATOK ALSÓ- ÉS FELSŐ-PANNONIABÓL.

NEGYEDIK BEFEJEZŐ KÖZLEMÉNY.*

37. Sírkő, mely Ó-Budán a kisczelli utczában találtatott, birtokosa *Buresch György* építőmester úr ajándékképen a nemzeti múzeumnak adta, a hol $^{118}/_{888}$ sz. a. őríztetik. Anyaga mészkő, magassága 0·73 m., szélessége 0·32 m., vastagsága 0·12 m. Felső részén egy nőnek domborművű képe látszik, derékig.

A feliratnak betűi nagyon közel állnak a cursiv írás betűihez,

* A harmadik közleményt lásd 227—236. l.

különösen az *f* és *e* betűk, de a többi is olyan, hogy igen késői korra vallanak.

A megholtnak nevéből a két első betű FL kétségen kívül nem lehet más, mint a Fl(avia) rövidítése, a mint az pl. Wilm.nál (2190 Fl. Athenais) 1694 (Fl. Ecprepusa) 1552 (Fl. Maternina) sz. alatt előfordul, természetesen mint *nomen*, nem pedig mint *praenomen*. A *cognomene* e nőnek *Matrona*-nak olvasandó, úgy hogy az O nem vehető tekintetbe, ha csak a cognomenhez nem akarjuk venni, a mi képtelenség, mert *Omatrona* név lehetetlen. Megjegyzendő, hogy az R betű sem egészen tisztán vehető ki; formája miatt még B-nek is lehetne tartani, valamint az is feltünő, hogy az N első hastája kissé távol áll a betű következő részétől, úgy, hogy I- és V-nek is tekinthető.

A második sorban *ae* helyett csak egyszerű *e*-t látunk és ez is két hastaból áll; *vix(it)* szóból pedig az *i* maradt el.

A harmadik sorban az évek száma után tisztán olvasható DIIIS, azaz *dies;* elmaradt tehát a *men(ses)*, talán azért, mert az a nő a negyven éven túl csak nehány napig élt; de e napok száma is, melyet nyilván ki akart vésetni ama nő férje, a quadratarius hibájából szintén elmaradt.

Ugyancsak a harmadik sorban a férjnek prænomenjét is olvassuk: NVM; ez nem más előnév, mint a közönséges *Numerius*, melynek rövidítése rendesen csak N; néha egészen is van kiírva; l. *Wilm.* Indices, p. 402, N alatt.

Kissé nehezebbnek látszik ugyanezen egyén *nomen*-je, melyet a feliratban így olvasunk: PIITIIIVS; az első két hasta összefoglalva E helyett áll; a T után álló három hastaból vagy a két elsőt foglaljuk össze és E-nek olvassuk, vagy a két utolsót nézzük annak s így vagy EI vagy IE lenne a három együttvéve, a minek folytán a nevet PETEIVS- vagy PETIEVS-nak kellene olvasni. Ez utóbbi, az IEVS végzet miatt legfeljebb *görög* név lehetne, de az egész név nem görög, s azért ezt az olvasást egyszerűen el kell ejteni. PETEIVS pedig, habár inkább latin hangzású, ilyen alakban szintén nem tartható római névnek, ha csak azt nem teszszük fel, hogy a T után egy R kimaradt s hogy a quadratariusnak PETREIVS-t kellett volna vésni. Ez ismeretes név; pl. M. Petreius volt C. Antonius, később Cn. Pompeius legatusa; de mivel ez a név a ritkábbak közé tartozik, nem volna czélszerű ezt a most ajánlott conjecturát elfogadni. Talán biztosabb úton járunk, ha ama három hasta közül a középsőt L-nek olvassuk, feltévén, hogy a quadratarius itt alól egy keresztvonást elhagyott, a mint a 8-dik sorban F helyett E-t vésvén, egy ilyen huzással többet csinált, mint kellett volna. A nevet e szerint PETILIVS-nak kellene olvasni, a mi nagyon egyszerűen megfejtené az egészet; mert *Petilius* igen gyakori

Benedetto du Majano szobrász.

Szobrász Mátyas Király udvarában.
s úgy látszik a budai királyi palota szobrá-
szati díszítésére döntő befolyást
gyakorolt.

Arch. Ét., 1898. 394 l.

Majano Benedek

műfaragó.

Szobalmához.

B. Nyáry Albert. A modenai Hippolit-Codex. Századok 1874. 15. l.

Majano da Benedetto

irod.

Mihalik József. Magyarország
vidéki mukincsei. Szendrei. Magyar
mukincsek. Bpest. III. 1901. III. 13. l.

12

Benedetto da Majano

irodalmához

Dr Éber László. Mátyás Királyi Filippino Lippi. Arch. Ert 1898. 394. l.

da Majano, Benedetto.

intarsiator, szobrász.
és építész.

sz. 1445 megh. 1497-ben

fehér márványba vésett

Feltehető, hogy B. készítette Mátyás trónszönyegének rajzát; e feltevés annál inkább nyer valószínűséget, mivel mint intarsiatort ismerjük:

A finiczai kazula és első Mátyás király trónszönyege (mely később Bakocs Tamás érsek tulajdonába került) s mely ek ről az összehatonlítás kétségbevonhatatlanul megállapította, hogy egy és ugyanazon mintá szerint készültek szegyik trónszönyegből, ~~[illegible]~~ (anyagak arany-brocat) csak későbbi átalakítás folytán lett kazula, azt tartja Luböczi Zs., hogy B. da Majano terve alapján készült. Nézetét támogatja az a domborúu, illetve rózsa kószom, mely a florenczi St. Croce templomban a szószék ajtaját díszíti, s a mely Benedetto da Majano műve. Tudjuk Vasariból, hogy B. da Majanó Mátyás király számára intarsia szekrényeket és másnemű munkákat készített, sőt azokat személyesen magyarországba szállította. Az intarsia és szönyegrajz készítés szoros kapcsolatban van-nak egymással, mind a kettőnél a rajz díszítésre van szánva, és a körvonalakra helyezendő a fősúly, de különben is ez időben a trónusok és székek mind intarsia mind kárpitokkal díszíttettek s csak úgy lehetett összhangzásba hozni e két díszítési módot, ha ugyanegy művész készítette mindkettő rajzát. Különben az ornamenteket a renaissanceban egyaránt ugyanegy szellem lengi át: ugyanegy motivumot folyton felhasználtak gazdag változatokban: domborúműveken, intarsiákon, kelméken hasonló virág, állat s tektonikus idomokkal találkozunk. Lehet, hogy Benedetto terverte Mátyás palotáját, vagy legalább is trontermének belsejét, melyből reánk csak a trónkárpit maradt. A renaissanceban szokás volt, hogy a művész az épületen s berendezéshez tartozó legcsekélyebb részletet is maga tervezze. Nem képtelen feltevés tehát, hogy egy olyan első rangú művész, mint Benedetto, maga componálta a terem berendezéséhez egyik részét, a trónkárpitot. Hogy miért díszítette inkább szönyeggel, mint intarsiával a

da Majanó, Benedetto

tronust, az talán abból magyarázhatnók, mint Vasari Benedetto életrajzában elbeszél. Benedetto, úgy mond Vasari, miután a magyar királynek hodolatát benutatta, a ki által kegyesen fogadtatott, elő hozatta a magával hozott ládákat, s a király jelenlétében kicsomogoltatta, ki már hiváncsi volt az intarsiákat látni; de ime, a mint kivettek a tárgyakat, meggyőződött, hogy a tenger vize s a nedves levegő úgy feloldotta az enyvet, hogy a szekrénykéket lüszitő intarsiák földre hullottak. Benedetto irult pirult, hogy ily szégyen esett rajta a király s annyi nagy úr jelenlétében, de annyira a mennyire összetákolta ismét nüveit, s a király megelégedését fejezte ki. De ő úgy elrestelte magát, hogy megfogadta, hogy ezután intarsia müvészetét abba hagyja s szobrász lesz. (szerintem igen valószinüblen történet, mely nagy mértékben bír az anekdóta izével)

Benedetto 1445–1497 ig élt és működött s valószinü, hogy 70-es években járt Magyarországban. Mátyás kir ily számára több márvány és terra cotta tárgyat készitett. Csodálatos, hogy épen az a müvel szállott reánk, mely a legkevésbé tartós anyagból készült

Arch. Ért. 1887 – 415–417 l. képpel.

Lubóczi Zs. Első Mátyás Király trónszőnyegei.

A berlini muzeumban levő Korvin Mátyás és Arragoniai Beatrix földombormüvü, karosi márványból készült képét, ~~[illegible]~~ Bode, szerint, mincs kizárva, hogy Benedetto da Majano készitette, s Magyarországból a király ajándéka képen került Olaszországba. Keletkezésük korának ez megfelelne, mivel Benedetto közvetlenül miután Magyarországból hazatért, készitette a Palazzo Vecchio kihallgatási termének ajtáját, melyek 1481-ben elkészültek. Az a körülmény azonban, hogy Mátyás képe ellentétben nejének nagyon egyéni ábrázolásával, élettelennek és mondva csináltnak látszik, inkább erről tanuskodik, hogy a férfikép nem lőn elevenről mintázva, s így valószinüleg mind a két dombormü Italiában készült. Arch. Ért. 1890. 306 l.

Benedetto da Majano

Pulszky Károly: Ha Bodeval egyetértünk abban, hogy a női kép az elevenről ábrázoltatott, míg a férfikép mintájául kepek szolgáltak, akkor ez emlékek csak mielőtt Beatrice Magyarországbament, készülhettek Olaszországba.

u. ott.

MOHÁCSI M. KIR. ADÓHIVATAL
Érk: 1904 [illegible]
1178 szám.

vel. Sima.

ban V. H.

l, hengeres
elvényei és
EBEL fel-

ntő csőr és
kel. Német.

l kiöntőjén

Majano Benedetto

Perállag III/3. 25.1

[illegible] nunamos, bordás peremmel. Német.

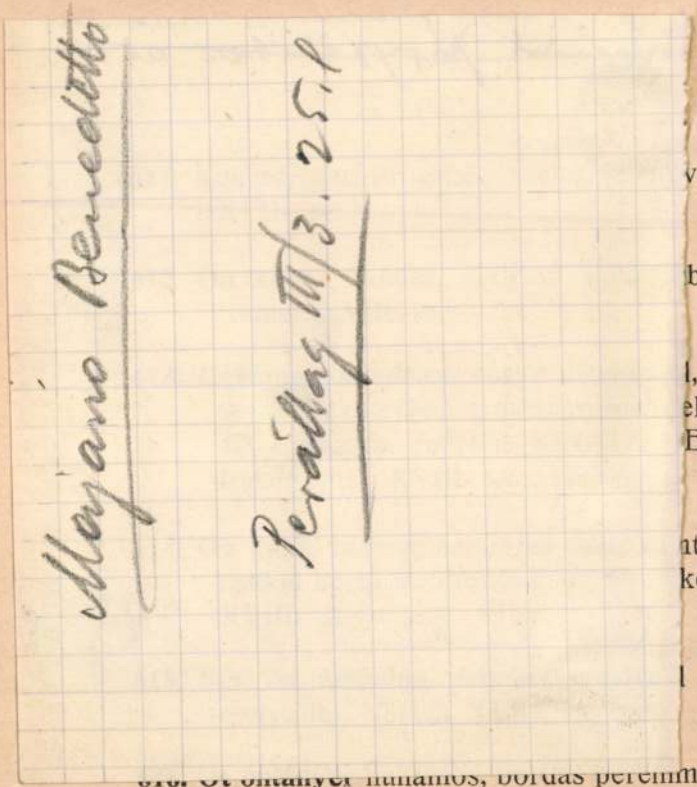

623. Neptun, bronzszobrocska, dúshajzatú meztelen férfi, delfinnel. Olasz. 1800 tájáról.

623/a. Bronzszobor, fiatal paraszt tollas föveggel. Jelezve: Fuprka. Modern, cseh munka.

624. Harcos, bronzszobrocska, sisakos férfi, paizzsal. Olasz. 1800 tájáról.

625. Gutenberg szobra, öntöttvas. XIX. sz. k.

625/a. Dombormű, aranyozott fém bársonnyal díszített fakeretben. XIX. sz. m. f.

626. Vasszobrocska, részeg férfi, mellette hordó és fatörzs, palmettás talapzat. Berlin? XIX. sz. e. f.

627. Vasszobrocska, hátán és karján kosarat, kezé-

Majano, Benedetto da

1907. évfolyam

Ia.

Vród
z
Pálvenmagy

6. l.
11. l.

nitroglicerinből --- --- --- --- = 62·500%
kollodiumgyapotból--- --- --- = 2·500%

35% keverőpor, mely áll:

rendesen 0·6—1·0 *m*-rel hosszabb az a
mélységénél, hogy kényelmesen és veszél
hassuk meg és a közönséges Bickford-z
percenkénti 60—80 *cm*-nyi égő sebességé
tettel, a munkásoknak elég idejük mara
hajítóövén kívül fekvő biztos helyre mer

Az edénybe töltött kevésbbé brizáns r
akként óvjuk meg a víz behatolásától, ho
parafadugóval felszerelt bádoghenger
lágyított kaucsukpasztával, vagy 8 súlyr
fekete szurok és egy súlyrész faggyú kever
át, mely lehülvén, elég gyorsan megkemé

Igen vastag jégpáncél vagy jégdugulás
rendszerint az I-ső és II-ik számú új dir
náljuk.

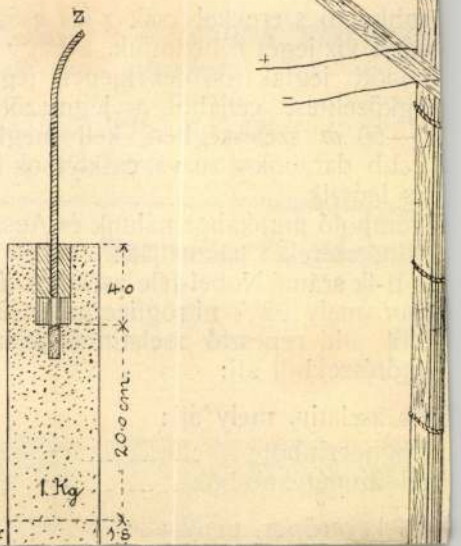

MAIANO, 1. *Benedetto da*, 1. *Benedetto da Maiano.*

Kanizsa.

A bástyákkal megerősitett v
csetek tornyai uralkodnak, az el
felé, a hol hegyek hullámzanak.

CANISCHA

Rm., mér. a vk. 5.5 :
I.U.M. :Pannoniens Kri

140-95.

Majano, Benedetto da

MAGYAR MÜVESZET
1927.299

LEVELEZŐLAP

Feladó:

NYOMTATVÁNY

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Benedetto da Maiano
T. B. III. 309. l.

Benedetto da Majano
R. N. L. III . 100. l.

(: Élt 1442–1497)

Majano Benedetto da

M. arczájon szalvas 1. és épitést Mátyás

Korábban M. arczájon

müködett. Öcsöltte Arczó

bana S. Maria templomat és a

Pasteiner. Strozzi palatát

Florenczben.

177. 183. 190. 349, 373. l.

PF

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

RADA KÁLMÁN

lakatos-mester. Budapest, VII. kerület, Szövetség-utca 31. szám.

ELVÁLLAL MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT, Ú. M. BÁDOGOS- ÉS SZERELŐMUNKÁKHOZ SZÜKSÉGES RÉZ- ÉS VASSZERKEZETEKET, MINDEN MÉRET ÉS RAJZ SZERINT. JAVÍTÁSOK OLCSÓN ÉS PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK.

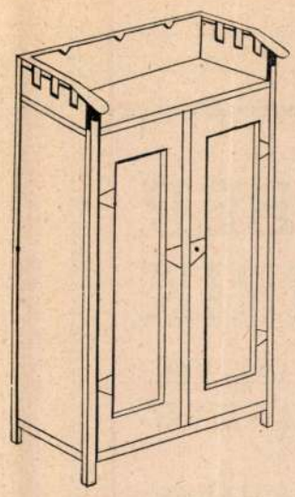

BEER MENYHÉRT

műbútor asztalos - mester

BUDAPEST, VI., DALNOK-UTCA 5.

Készít teljes lakberendezéseket a legmodernebb kivitelben, valamint minden e szakmába vágó munkákat.

GABRYS GYÖRGY

első magyar cizeleur és stancavésnök műterme

Díszoklevél.

BUDAPEST, VII. KER., HÁRSFA-UTCA 6. SZ.

Készít domborműmunkát, mintákat, vas- és fémöntéshez, valamint coquilleket és stancákat. La Maison Moderne :: párisi cég szállítója. ::

Díszoklevél.

BETTES VILMOS

MŰ- ÉS BÚTORASZTALOS ÜZLETE

Telefon 61—23. BUDAPEST Telefon 61—23.

VIII., KONTI-U. 4. | NÉPSZINHÁZ-U. 25.

Arany okmánnyal kitüntetve.

Elvállal háló-, ebédlő-, uriszoba stb. berendezéseket a legszolídabb kivitelben.

Lakos Kálmán

épület- és műlakatos, több szabadalom tulajdonosa

BUDAPEST, ISTVÁN-TÉR 5.

Tervek, költségvetések díjmentesen.

Készít és szállít: szab. szállítható gyógy- és gőzfürdő készülékeket és biztonsági zárakat. Megrendelések valamint javítások a leggyorsabban.

MÄIBÖHM KÁROLY

ÜVEGFESTŐ

BUDAPEST, VI ORSZÁGBÍRÓ U. 33.

NAGY SÁNDOR

ÉPÜLET-, BÚTOR- ÉS PORTÁLASZTALOS

Budapest, VI., gróf Zichy Jenő-u. 39.

KÉSZÍT RAJZ SZERINT HÁLÓSZOBA- ÉS EBÉDLŐ-BÚTOROKAT. ELVÁLLAL MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ JAVÍTÁST.

Kitüntetve a pécsi országos kiállításon 1907.

KERESZTES JÓZSEF

MŰ- ÉS MINTA-ESZTERGÁLYOS

BUDAPEST, VII., HÁRSFA-UTCA 26

KERBER HENRIK

BUDAPEST, VIII. KER., GYÖNGYTYÚK-U. 7. SZ.

Ablak- és lakástisztítás. Poloskaírtás és padlóberesztési vállalat.

ALAPÍTTATOTT 1890.

NAGY KÁROLY

ASZTALOS-MESTER. KÉSZÍT MODERN BÚTOROKAT ÉS MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT, SZOLID KIVITELBEN ÉS JUTÁNYOS ÁRON.

Budapest, Mária Valéria-u. 1. és IV. ker., Régi posta-utca 6. sz.

JUHÁSZ VINCE

asztalos-üzlete

Budapest, VII., Király-u. 101.

Készít mindennemű dívan-állványokat kárpitozáshoz és díszítéshez minden stílusban.

KRATZL BÉLA

MŰBÚTOR-ASZTALOS

BUDAPEST, VIII.,
NÉPSZINHÁZ-UTCA 12. SZÁM

Készít teljes lakberendezéseket a legfinomabb kivitelben is.

Állandó mintaraktár Népszinház-u. 14., földsz. balra.

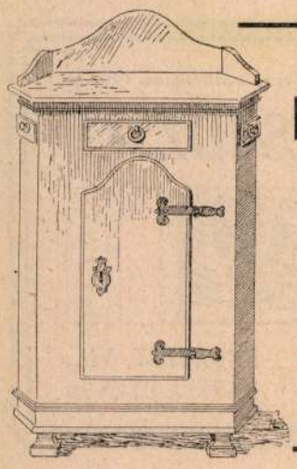

IFJ.
LUKÁCSOVITS ALAJOS
MŰASZTALOS

BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON 65—33

Pauncz és Kovács

KITÜNTETVE
1900. Páris
1905. Liège
1906. Milano.

TELEFON-SZ. 48—24.

KÁRPITOSOK ÉS DISZÍTŐK BUDAPEST VI. KERÜLET SZÍV-U. 26. SZ.

Készítenek mindennemű kárpitos- és díszítőmunkákat, teljes lakberendezéseket.

Benedetto da Majano olasz szobrász

...iseletek:
ÖNCZI Baross-tér 2. Tel.: 31-8-61.
SA Erzsébet-körut 54. Tel.: 35-4-16.
...ható:
...y és Villamossági r. t.
...ácsi-utca 27. Teréz-körut 50.
IV., Ferenciek-tere 2.
V., Tisza István-u. 5.
...Rádió Andrássy-ut 55 Telefon 19-8-20

M.932.XII.17.

A bécsi Kunsthistorisches Museum szerint még „nem érett meg sajtóközlésre" a visszakerülő magyar mükincsek ügye

Séta a magyar történelmi emlékek közt, amelyek visszakerülnek és amelyek — ott maradnak

Bécs, december hó

Az évszázadok során Bécsbe felcipelt magyar mükincsek egy része a legutóbb létrejött velencei egyezmény értelmében ujból visszakerül Magyarországba. Az egyezmény még ratifikálásra szorul, azonban aligha kétséges, hogy azt mind a két fél változatlanul elfogadja majd. A hazakerülő mükincseket sem magyar, sem osztrák részről nem sorolták fel pontosan, mindössze a kimagaslóbb tárgyakat emlitette fel annakidején *Hóman* Bálint dr. kultuszminiszter. Éppen ezért egy a bécsi Kunsthistorisches Museum-ban tett látogatás során csupán azokról a muzeális értékekről lehet beszámolni, amelyeknek hazakerüléséről a miniszteri nyilatkozatból tudomást szereztünk.

Hogy a *Maggarság* olvasóközönségét a hazakerülő mükincsekkel megismertessük, elátogattunk azokba a bécsi muzeumokba, ahol ezeket a kincseket őrzik. Az eltökélt szándék megvalósitása nem ment egykönnyen, azért nem, mert egy bécsi közmondás azt tartja, hogy miért történjék valami simán és egyszerüen, amikor az komplikáltan is elvégezhető. Éppen azon a napon, amelyen a Kunsthistorisches Museum-ba ellátogattunk, a hatalmas épületnek minden kapuja zárva volt. Becsöngettünk. Néhány perccel később *Hermann* dr. udvari tanácsosnak, a történelmi osztály vezetőjének elmondottuk, hogy mi járatban vagyunk: azokat a mükincseket szeretnénk megtekinteni, amelyeket a velencei egyezmény értelmében Magyarország vissza fog kapni. Azt hihetné az ember, hogy ennek mi sem állhat utjában, hiszen egy nyilvános gyüjtemény tárgyairól van szó. Dehát miért egyszerüen, ha az komplikáltan is mehet? Azt mondja az udvari tanácsos ur, hogy előbb meg fogják érdeklődni, mennyiben lehet az ügyet „publicisztikai közlés tárgyává tenni". Elmosolyodunk. De, tanácsos ur, — vetjük közbe — hiszen mi nem titkokat fürkészünk, az egyezményt már perfektuálták...

— De még nincs ratifikálva — jegyezte meg hirtelen az udvari tanácsos ur... És ebben igazat kellett adni neki Megvigasztal, hogy a válasza még nem elutasitó, másnap, ha közben megbeszélte az ügyet az illetékes fórummal, közölni fogja majd végleges válaszát.

Másnap közölte is: sajnos, el kell utasitania kérésünket, az ügy még nem érett meg „publicisztikai közlésre". Tehát majd csak a ratifikálás után.

Ezek után nem maradt más hátra, mint hogy közönséges muzeumi látogatóként járjuk végig a termeket és keressük ki azokat a müemlékeket, amelyekről Hóman dr. kultuszminiszter ur nyilatkozatából tudjuk, hogy haza fognak kerülni.

Mátyás király és Beatrix reliefje

Ezek között a tárgyak között történelmi és művészi szempontból a legértékesebb az a páros arckép, amely a középkorban Mátyás királyról és feleségéről, Beatrixról készült. A XXIV. számu teremben őrzik a nagy király és feleségének márványreliefjét. A muzeum katalógusa szerint a reliefeket egy felsőolaszországi szobrász készitette a XV. század második felében. Bécsbe 1571-ben szállitották fel Magyarországból. Ezek a dombormüvek már a multban is sokat foglalkoztatták a magyar kutatókat, igy a többi között *Fraknói* Vilmos püspököt, aki már 1877-ben tanulmányt irt róluk. Néhány évvel később ezt tette *Thallóczy* Lajos is. Minden valószinüség amellett szól, hogy a dombormüveket Benedetto da Majano olasz szobrász és iparmüvész készitette, aki Mátyás király udvarában is tartózkodott. A reliefekről, egyébként már 1570-ben említés történik, még pedig Miksa császárnak Bornemissza Gergely csanádi püspökhöz intézett levelében. Ebből a levélből megtudjuk, hogy miként kerülnek ezek a mütárgyak Bécsbe. Miksa császár ezeket irta: „Értesülünk, hogy fráter Bellay Imre, a pataki, ujhelyi és ládi pálos-zárdák generális vikáriusa Mátyás királynak és feleségének alabástromból készült igen szép képmásának birtokában volt, melyek halála után hozzákerültek. Ezért kegyesen intünk téged, hogy ha nevezett képek hivek és régiek, küldd meg ide nekünk, teljesitvén ebben a mi kegyes akaratunkat." A csanádi püspök Liszty János veszprémi püspökhöz és királyi kancellárhoz küldötte el a dombormüveket, aki azokat a császárhoz továbbitotta. Bornemissza püspök kisérő levelében megemliti, hogy „a dombormüvek nem a képzelet alkotásai, hanem természet után készültek, még pedig ugy, hogy a szobrász modeljeit először lerajzolta és vázlata alapján véste a plasztikai müvet kőbe".

Az egyezmény szerint vissza fogjuk kapni Mária királynő halotti koronáját is. Ezt azonban hiába keressük a gyüjteményben, az, mint később megtudjuk, nem szerepel a kiállitott tárgyak között. Az itt őrzött muzeális tárgyak közül visszakapjuk még Nagy Lajos relikviakeresztjét, I. József ivópoharát s Mária Teréziának aranyból készült tokaji szekrénykéjét.

II. Lajos király vértezete és Thury György pallosa

Történelmi ereklyéink nagyobb számban gyarapodnak a bécsi muzeum fegyvertárából. Haza fog kerülni II. Lajos király gyermekkori fegyverzete is. A szerencsétlen fiatal király páncélja ma nincs a helyén, egy kis tábla jelzi, hogy az igazgatóság rendeletéből szállitották el a teremből. Hogy hova és miért, erre a kérdésre nem kapunk felvilágositást. A király nyerge azonban a helyén maradt. A Habsburg-ház tagjai között a legszenvedélyesebb mügyüjtők egyike a tiroli Ferdinánd főherceg volt, aki a XVI. században ambrasi kastélyában rendkivül sok és értékes mükincset halmozott fel s valóban gazdag gyüjteménnyel dicsekedhetett. Gyüjteményének jórészét ma a bécsi volt udvari muzeumban őrzik. Itt látható az u. n. „silberne husarische Rüstung", az ezüst huszár vértezet. Az ő gyüjteményéből való II Lajos király fegyverzetének egy része is. A halála után elkészült leltár a következőképp tünteti azt fel: „Ludwig, König zu Hungern und Behaim: Ain gereift Achselschin mit gulden strichen."

A főhercegnek sikerült Báthory István erdélyi fejedelem, majd lengyel király fegyverzetét is megszereznie, amelyet szintén itt találhatunk a Kunsthistorisches Museum fegyvertárában. Miután a kultuszminiszter nyilatkozata Báthory István fegyverzetéről emlitést nem tesz, igy alig valószinü, hogy azt visszakapjuk, hiszen az osztrák felfogás szerint egy erdélyi fejedelem, pláne egy lengyel király ereklyéihez nem lehet közünk. Innen a fegyvertárból vissza fogjuk még kapni Thury György pallosát is. A katalógus annak mond róla: „Thury György, magyarországi parancsnok. Magyar kard arab pengével, azon Muhammed al-Anssari fegyverkovács aranyozott neve" .... Thury György a törökök ellen vivott harcokban a legkiválóbb magyar hadvezérek egyike volt, 1571-ben a harctéren esett el. Miksa császár több értékes tárgyat ajándékozott neki, hálából a hős halála után a császárhoz juttatták el az elhunyt hős fegyvertárának egyik legértékesebb darabját. A leltár azt igy emliti fel: „Egy ezwstös pallos, kit chaszarnak küldenek."

Birtokunkba kerül egy a pápa által adományozott diszkard is. A XXVI. számu teremben akadunk rá. A katalógus a következőket mondja: „Kard, hüvellyel együtt, aranyozott ezüstből, a markolata gazdagon diszitett, gazdagon aranyozott, a kard tipikus formája azoknak a megáldott kardoknak, amelyeket a pápák fejedelmeknek szoktak ajándékozni. Ugy a pengét, mint a hüvelyt több izben a della Roverek cimere és a következő felirás disziti: Julius. (II.) Pont. Max. Anno. VII. (1510.) Ezt a pápa II. Ulászlónak ajándékozta."

Egy másik visszakerülő kard a Mátyás királyé. A XXV. számu teremben találjuk meg, A kard markolata a XVII. századból való, a pengéje azonban a XV. század második feléből. Azon a következő aranyozott

vári hős fegyverzetét visszakapjuk. Annál kevésbé, miután a hazakerülő tárgyak között külön nem történik róla említés.

A kuruckorból egy értékes tárgy kerül vissza és pedig Rákóczi Ferencnek egyik zászlója. A katalógus igy emlékezik meg róla: „II. Rákóczi Ferenc zászlója, kék selyemből készült, rajta a Rákóczi-féle cimer, amely felett a következő betük olvashatók: „F. R. de. F. V. C. R. H. S. D. et. T. P.". ami ezt jelenti: Franciscus Rákoczy de Felső-Verdácz (persze Felső-Vadász), Cohortium Regni Hungariae supremus Dux et Transylvaniae Princeps." A zászlót azonban hiába keressük a katalógusban megjelölt helyen. Amint az őr közli, már két évvel ezelőtt az igazgatóság külön rendeletére elvitték a teremből a zászlót, hogy hová, ezt az őr sem tudja.

Az osztálysorsjáték pénteki húzásának eredménye

5000 pengőt nyert: 25821.
3000 pengőt nyert: 22565.
1000 pengőt nyertek: 11133 58892 64257.
500 pengőt nyertek: 4521 37725 45979 59938 82574.
200 pengőt nyertek: 8521 12182 13004 13847 14771 22655 24202 24787 32523 36074 36822 42908 49975 55029 57023 59366 59913 65090 66499 68574 70757 75229.
120 pengőt nyertek: 295 333 337 239 373 417 500 564 828 945 — 1006 045 063 072 093 096 202 266 352 385 388 433 493 679 695 722 775 803 866 997 — 2023 075 286 290 772 794 844 882 896 925 986 — 3224 260 337 390 587 774 926 — 4027 188 218 286 338 386 431 522 546 610 694 768 781 — 5040 135 271 331 560 661 719 757 828 926 — 6005 123 269 291 293 329 491 604 610 613 714 843 866 962 — 7190 404 535 596 616 775 778 837 893 936 985 — 8040 151 188 209 233 291 363 385 414 433 642 654 687 894 897 949 — 9093 363 599 632 638 685

Az esetleg előforduló sajtóhibákért felelősséget nem vállalunk.

★

Vételsorsjegyek a következő osztályhoz már kaphatók és megrendelhetők a Benkő Bank bankházában (Andrássy-ut 56.) Tel: 28-6-47.

Tavaly óta négy fillérrel drágult a kenyér és tiz fillérrel drágább, mint háboru előtt

Jelentettük, hogy a főváros közélelmezési bizottsága hétfőn ülést tart, amelyen az ügyosztály beszámol a főváros közélelmezésének állapotáról *Vajna* Ede tanácsnok részletes kimutatásban ismerteti a közélelmezési helyzetet, melyből kitünik, hogy a főváros élelmiszerfelhozatala ismét *csökkent*. A mult évi 2,172.000 métermázsával szemben az idén december 1-ig 2,082.000 métermázsa volt a felhozott élelmiszerek mennyisége. Csökkent a tej, tejtermék, hal, tojás, gyümölcs, vöröshagyma, sőt a burgonyafelhozatal is. A hus, liszt, zöldség és füszerfélék felhozatala valamit emelkedett. A tejfogyasztás nagymértékben visszaesett. November végéig 100,538.266 liter tejet fogyasztott a főváros lakossága, 12 és félmillió literrel kevesebbet, mint a mult évben A napi átlagos felhozatal 300.114 liter, 38.000 literrel kevesebb a tavalyi napi átlagnál. A lisztárak nagyjában azonosak a háboruelőttiekkel, ellenben a kenyér négy fillérrel drágább, mint tavaly volt és *10 fillérrel drágább, mint a háboru előtt.*

Kétévi börtönre ítéltek Londonban egy szovjetügynököt, aki fel akarta lázitani az angol munkásokat

Londonból jelenti a *Magyarság* tudósitója: Sidney Job *Eliast*, akinek a nevét a közelmult angol munkászavargásaiból ismeri a közönség, csütörtökön *Charles* biró kétévi börtönre itélte a londoni *Old Baileyben*. *Elias* az ugynevezett *National Unemployed Workers Movement* (a nemzeti munkanélküli munkások mozgalma) elnöke volt és a vád szerint *Walter Hannington*t és *Emrhys Llewellynt*, a mozgalom szervezőjét és titkárát arra birta rá, hogy lázadást szitsanak az angol munkásság körében. *Elias Moszkvából* irt leveleiben arra hivta fel a párt két vezetőjét, hogy Londonba jövő *„éhségfelvonulókat"* izgassa lázadásra és rendetlenkedésre. *Elias* — ugyancsak a vád szerint — egy moszkvai szervezet, a *profintern* zsoldjában állott, amely a harmadik internacionale tagja.

Miután a biró kihirdette az itéletet, egy jólöltözött asszony ugrott fel a közönség soraiból és igy kiállott a biró felé: *„Honnan van bátorsága azt állitani, hogy a munkások nevében beszél.*

A biró elrendelte, hogy az asszonyt azonnal távolitsák el, ami azonnal meg is történt.

diaiakra és belgákra, külföldiekről nem is szólva, ha az ilyen müvészi hajlamuakat külön zárják tőlük.

Amennyiben a magyar államvasutak vezetősége is lelkesitő példát látna ebben az igen észszerü kedvezményben és valami hasonló üdvös sorskönnyitést óhajtana életbeléptetni a sorscsapások alatt görnyedő magyar utazóközönség üdvére, fölhivjuk figyelmét a legzörejesebb magyar utasvállfajokra. Legbömbölőbb a vasuti polilizáló utas, tekintet nélkül politikai pártállására. Addig nem nyugszik, mig minden ellenpárti utastársát a maga nézeteinek meg nem nyerte. Miután azonban azoknak ugyanez a szándékuk övele, tehát soha meg nem nyugszik. Ellenfelei se. Mindnyájan különfülkébe valók, esetleg bádogburkolatu teherkocsiba, rácsos ablakokkal és jéghütőrendszerrel, amelyben máskor sört vagy tengeri halat szállitanak.

Utánuk legelkülönitendőbbek az anekdótázók. Ötven-hatvanéves anekdótákat mondanak el óriási hangszereléssel, avagy olyan malacságokat, melyek még a mosdófülkében is nehezen volnának elmondhatók. De ők könnyen mondják el, hogy még a vasutmenti táviróoszlopok zsigerei is görcsöt kapjanak hallatukra. Ámde csak önmaguk nevetnek rajta, hanem aztán egy egész kocsiszakasz nevében.

Még aránylag legszelidebb zörejt üznek a gramofonozók. Ezek csakis régi, elhasznált lemezeket forgatnak s önmaguk ilyenkor mindig ingujjra vetkőznek, az ingujjravetkőzés már hozzátartozik a gramofonozó utas pszihéjéhez. Az orditozás is, mert a gramofonozó utas sohase figyel oda a gramofondarabra, hanem a legérzéketlenebbül a legkülönbözőbb dolgokról beszélget, kizárólag orditozva, hogy a gramofont tulharsogja. Tudniillik kizárólag a közönség gyönyörüségére játszatja a gramofont. Nos hát hadd játszék kizárólag, a zenefülkébe zárva. Egymásraszabaditva a polilizáló és az anekdótázó utasokkal. Hadd müveljék és gyönyörködtessék egymást, legyen is joguk kidobni maguk közül az olyan utast, aki elcsöndesedik. Vészfék-fogantyu pedig ne legyen az ilyen szakaszban. Hidegviz-zuhany müködjék helyette.

M. 932. XII. 17

Stauffer parmezán
Házlasszonyok öröme
Mindenütt kapható!

bölcsészet-, nyelv- és történettudományi karán a „Könyvismeret és könyvtártan" cimü tárgykörből egyetemi magánlanárrá történt képesitését jóváhagyólag tudomásul vette és őket ebben a minőségében megerősitette.

— **Hatezer inséges családot segit meg karácsonyra Esterházy Pál herceg.** Alig mulik el hét, hogy a fővárosi, vagy a vidéki hirlapok ne emlékeznének meg arról az áldozatkészségről, amellyel *Esterházy* Pál herceg nyomorban sinylődő embertársainak segitségére siet. Az alábbiakban felsoroljuk azokat a városokat és községeket, amelyek részére Esterházy Pál herceg segélyezési akciója keretében adományokat juttat. 1. Budapesten Horthy Miklósné inségakciójának keretében 1000 köbméter tüzifát ezer családnak és 10.000 kg lisztet ezer családnak; b) a Szent Erzsébet karitász központ utján ezer köbméter tüzifát ezer családnak és 10.000 kg lisztet ezer családnak; 2. Sopron város szegényei részére: 300 köbméter tüzifát 300 család részére, a soproni népkonyhának a téli hetekre hetenként egy darab, összesen 24 darab hizott sertést, a soproni katolikus nőegylet részére 50 kg zsirt, a soproni Tüdőbeteggondozó Intézet részére egy darab szarvasmarha husát. 3. Kaposvár város szegényei részére 300 köbméter tüzifát 300 család részére és 5000 kg lisztet. 4. Dombóvár községben az elöljáróság utján leendő szétosztásra 200 köbméter tüzifát 200 család részére és 5000 kg lisztet. 5. Kapuvár községben az elöljáróság utján leendő szétosztásra 200 köbméter tüzifát 200 család részére, hetenként egy darab szarvasmarhát, összesen hét darab szarvasmarha husát. 6. Csorda községben az elöljáróság utján leendő szétosztásra 200 köbméter tüzifát 200 család részére. 7. Tamási

Benedetto da Majano M.D.K.

= nobrán

Vasari nerint hátyás is foglalhoz-
tatta.

J. D. Fiorillo: Ueber einige italienische...
Göttingen 1812, 22

Benedetto de Majano szobrász.

Mátyás kir.udvarában.

Corvina.1921.Csánky cikke.

Benedetto de Majano.

Mátyás korabeli.

Corvina.1921.9.1.

da Majano Benedetto szobrász.

XV. szd. Mátyás király udvarában dolgozott.

Archaeologiai Értesítő

XL., 1923-1926, 193.

Balogh Jolán: Firenze és Magyarország kulturális kapcsolatai.

Mahunka Tusz műasztalos, bu-
torgyáros

Pesti Hirlap. 1923. szept. 11. 4

Halalozás

M.D.K.

MAIANO, Benedetto da

Vasari szerint: „agyagból és márványból Mátyás királynak is részített munkát,"

Voit Pál: Mühely a Via Dei Servin
Müvészettörténeti Értesitő 1961. 2-4. sz. 107. e.

107.

MDK

Maiano, Benedetto da olasz szobrász

Müvei Mátyás király gyüjteményében megtalálhatók voltak.

A magyarországi müvészet története I. 281.l.
Bpest, 1961. II. kiadás.

MDK

Benedetto da Maiano, olasz szobrász

Müvei Mátyás király gyöjteményében megtalálhatók voltak.

A magyarországi müvészet története I. 281.l.
Bpest, 1961. II. kiadás.

MDK

Benedetto da Maiano szobrász

A visegrádi angyaltöredék firenzei mestere a fenti szobrász köréhez tartozott.

A magyarországi művészet története I. 279.l.
Bpest,1961.II.kiadás.

MDK

Maiano, Benedetto da, szobrász

A pesti plébánia-templom tabernakulumai és főoltár-töredékei az ő hatása alatt készültek.

300.1.

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás.

M.D.K.

Majano, Benedetto da

Budán kapta élete legnagyobb megrendeléseit, igy került kapcsolatba az első budai reneszánsz műhellyel

Gerevich László: A budai vár feltárása, Bp.1966.

300.1.

Benedekk da Majano

Mátyás budai építkezésein dolgozott

Gerő László: A budai várpalota rövid építéstörténete
MTA II. Társ-Közt. Tud. Oszt. Közl. II. köt. 1-2. (1951).
56. l.

Maiano, Benedetto da szobrázs M.D.K.

A Mátyás király által Firenzében megrendelt ~~xxxx~~ faberakásos ládákat szállitotta, s ezután több évig dolgozott Budán.

Knapis Antal: Az képzőművészetek története 628.1.

A Vixx Kultura Világa Ap. 1963.

M.D.K.

Benedetto da Majano, szobrász

„ magyarországi tartózkodását szerző az 1490-es évek második felére teszi, mivel a neki tulajdonított un. „kihallgatási terem" kapuzata 1481-re már elkészült. Lehetséges, hogy Benedetto da Majano eladdzása összefüggött Climenti Camicia szerződtetésével.

László Gerevich: Réflexions sur le château de Buda à l'époque du roi Mathias

Acta Historiae Artium, Bp. 1967.
Tom. XIII. fasc. 1-3. 123. és 126. old.

M.D.K.

Benedetto da Majano szobrász.

Mátyás udvarában, Budán müködött, de Hekler könyve nem jelzi müveit.

Hekler Antal:Müvészettörténet. Leányliceumok VI. o. számára. II. rész. Középkor. Kir. M. Egy. Nyomda Bp. 121 l.

MDK

Benedetto da Majano

Mátyás király által meghivott olasz müvész. Inkább csak befolyásról, mint sajátkezü tervezésröl vagy éppenséggel kivitelezésröl lehet szó.

Horváth Henrik: Budai köfaragók és köfaragójelek, Bp.1935. 104. l.

M.O.K.

Benedetto da Maiano, szobrász

magyarországi működéséről tesz említést a szerző, Vasarinak arra a megjegyzésével kapcsolatban, hogy a művén „több bronz és márványszobrot is készített Mátyás király részére, aki arról nagyon nagy volt elégedve."

Pál Voit: Una bottega in Via dei Servi.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom. VII.
Fasc. 3-4. 195. old. és 199. old.

Benedetto da Maiano volván

Firenzéből faberakásos ládákat szállított Mátyásnak majd több évig dolgozott Budán.

Kampis Antal: A magyar müvészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes. /Minerva zsebkönyvek/

91. l.

M

MDK

Benedetto da Maiano, épitömester
szobrász

a Mátyás kirmly által meghivott olasz müvészek között az egyetlen nagy koncepcióju ,nagy eszközökkel dolgozó épitömester volt. /A Palazzo Strozzi alkotója./

Horváth Henrik: Budai kőfaragók és kőfaragójelek.
Bp.1935. 4o.1.

M

M.D.K.

Benedetto da Majano, szobrász

(1442-1497) nevét Vasari a körött a négy olasz mester körött említi, akik Mályás udvarában tevékenykedtek. Intarziás butoraival indult neki az utazásnak, munkái azonban a tengeri uton megromlottak, mimek hatása alatt végrép felhagyott az intarziával s a szobrászatra tért át.

Divald K.: A régi Buda és Pest művészete

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1901. 35. kót. 376. old.

M

M.D.K.

Benedetto da Maiano, szobrász

a firenzei reneszansz mesterek egyik legkiválóbbika, Vasari anekdótaszerű elbeszélése alapján, sokáig hogy szerepelt, mint aki járt hagyarországon.

B. Gyürky Margit: A Báthoryak nyirbátori temploma.
Bp. 1943. dissz. 24.old.

Majano, Benedetto da MDK

Olasz müvész.
Mátyás ~~kir~~ király számára dolgozott.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

17.1.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

308 1915 szám

Érk.: 915 év VIII hó 2 n.

A vallás- és közoktatási

7094/1915.
---------- szám.
eln.

Dicsőséges hadjárat
ményeként Magyarország és Aus
tott egymáshoz. A két állam k
tüneteként a háború alatt a f
épületeken gyakran láthattuk
ségesünk lobogója társaságába
Kívánatosnak tartom
kövessenek a vidéken székelő
tek is és ilyenkor úgy amint

M.D.K.

Maixner L. (pápai) építés

nyert megbízást az igalmaszend új pápai bérházának felépítésére.

Vállalkozók Lapja, B$_n$. 1900. XXI évf.
jun. 13. sz. 5. old.

Benedetto da Majano

Lrod

Flan 222.1.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

azaz: ..... Korona .....

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

lakbérnegyedre eső részletet, a .....-i m. kir. posta-

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190..... évi .....

Benedetto da Majano

Ind
2

My Bartha II. 301.

.... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu.....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Benedetto da Majano

Lóca

Delb 147.l.

..... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Benedetto da Majano

Lvod

Dél B 140 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnö

8. sorsz. Műhelyi min

Benedetto da Majano

rod

=

Pf 74 1601.

Fo 1812

.... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tan

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Benedetto da Majano

vrod

Pasteiner 1893. 11. l.
12 l

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Benedetto da Majano

rod

Hvár. 1912

12 l-

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Benedetto da Majano

ind

Fos 579 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. **sorsz.** Műhelyi minta. -

Benedetto di Majano

Lorod

Pfcké 381 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Benedetto da Majano

Cas 8
2

Om III 931.

..... *műhely.*

lyfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

.. évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Benedetto da Majano

Cod

Om IV. 151 l
152 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Majano, Benedetto da

lair

14,126. l

B2solt III. 403. l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Benedetto da Majano

Irod

Radisics Jenő. Mátyás
király trónkárpitja. Magyar
Iparmüvészet, 1911. 356. l.

Azt írja, hogy a trónkár-
pitot nem B. d. M.
szerezte. A stíl nem
az övé.
A szerező művész ismeretlen
szerinte.

Benedetto da Majano

(1442 – 1497)

Magyarországon élt.

Nem hiszi, hogy a bécsi
csaszári gyüjteményben levő
Mátyást és Beatrixet ábrázoló
márvány domború az ő műve.

Az 1460-as évek-
ben járt nálunk

Irod

Dv 376. l.

Vasari

őreálliskola igazgatóságától.

esitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

....

..... *hó*.....

osztályfő.

.....

re Szeged.

Benedetto da Majano

Ipod

Han. 254

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

azaz: ..... Korona ..... f-r

ely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190.... évi .....

kbérnegyedre eső részletet, a ..... -i m. kir. posta- és távird

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190.... évi ..... hó 1-én.

Majano Benedek

Ivod

Ny Ath. 3064. l.

Benedetto da Majano

Cz Sz II. 294. l

magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Benedetto da Majano

ind

Cregghe 609 l

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Benedetto da Majano

ined

Tani Ath. 30 l.

T. Műhelyfő

Miután keresményemnek 191..... év...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam.

Kelt ....., 191..... évi

.....

tanu.

.....

tanu.

Jelentem, hogy .....

Benedetto da Maiano

laid

Arch. Ét

1910. 77

Benedetto da Majano

wied

Ny Mátyás 679 h.

sajátkezű aláírás és munkásszám.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

délyezem:

.....

ök vagy helyettesének
aláírása.

Majano da Benedetto

ìrod

Kabren 190. l.

~~Aradi iparostanonc iskola népét.~~

~~VII. 289.~~

Majano da Bene-
detto

műve a

Gerevich

1904. IX. 15.

Szabadka.

Felnemet kerületek (673/1904.)

Maiano, Benedetto da

Müvenet 1914. 106

Magyar Müvenet
1927. 299

Éber ast mudja
l

Benedetto da Maiano

Claudius I. nagybronza VIII. 124

Majano, Benedetto da

firenzei szobrász, rövid ideig Mátyás udvarában tartózkodott.

B I Firenze 197. l.

…zolva, hogy egy, a jobbra fordultan álló és felmálházott …kott

Modern.

Pálffy János hagyom.
Bazin 39.

…. Ugyanott 1892 augusztus 3-án.

I Öltözete: pofoncsapott kalap és szűk újjú kabát. A holmik körül a

IV: 170.

… podgyász tetején fekvő (és letakart us) kutya … vörös kabátba öltözött és lánczra-…sárban, a melynek oldalára piros, ken-…te pedig kúptetejű lámpás lóg. A hátterben bal-… alatt bojtos …ább holmi és karfa bontakozik ki. …e figyelmünket. Jelzése alól jobbra:

…ugrással ~~jelzett~~ keretben.

…cm. — Szama a Törzsleltárban B: …

121

… Könyomatban e feliratokkal jelent meg: I

I Les saltimbanques, J. Stevens pinx.; Imp. Bertauts, Paris; A Mouilleron, lith.; Bruxelles, J. Géruzet, éditeur.; L'original appartient à Mr Dero-Becker Fils.

3000

Majano, Benedetto da

cród

Csánky Dénes:

A Szépmüvészeti Múzeum ujonnan vendezett gyüjteményei.

MAGYAR MUVESZET

1936. 247. l.

-T

748.

Majano, Benedetto da

Irod
2

Pataki Vidor dr. Az egri vár élete. Eger, 1934. 12. l.

jeszteni.

A visegrádi belépő

a további munkálatok fedezé

~~részére~~ címére elküldöttem.

Budapest, 1934. juli

Nagyságos

Schulek János müépitész urn

Majano, da Benedetto

Írta

Csányi Károly

Az olasz művészet hatása a magyar művészetre.

MMEE Kötet

1913. 308. l.

1971

Maiano, Benedetto da

lásd:

Végh régi egyházm

12. l. 13. l. 26. l

Uj és antiquar

TANKÖNYVEK

AZ

Elemi fiu és leány,
Váli utcai polgári fiu
Fehérvári uti polgári leány
Cisztercita fiu gimnásium
Szent Margit leány gimnásium
Horthy Miklós-uti kereskedelmi
és a főváros összes iskolái számára

Tavalyi tankönyveit
átcserélem ideire

méltányos ráfizetéssel

Adler antiquarium
Budapest,
XI., Horthy Miklós-ut 29.
Telefon: 69—5—95

Kereak. nyomda. (Fel. Goldstein J.) Eötvös-u. 10.

Majano, Benedetto da

vod

Divald Kornél

Művészettörténeti

Korrajok. Bp. 1901.

14, 42, 144. l.

Poznański egzemplarz Könyvtár

VII. 152

Majano, Benedetto

da

zród

Hoff Belvedere

137. C.

5889

40.214. — K. M. E. Ny.

Majano, Benedetto da

cród

Foerképmtört

148. l

Majano, Benedetto da

rod
z

Lippichlaform

3 j. l.

Majano

l.

Gerő Művészetről

450. l –

CARLO MARKÓ: I Carpazi visti da Lőcse
(Museo di Belle-Arti, Budapest)

Majano, Benedetto da

lásd:

Bibliotheca Corvina

22. 4/l.

Maiano, Benedetto
da

l.
Evang. templ.
60. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Maiano, Benedetto da

követője

Pasztoforinnok 1507.

Belv. plébánia —

templom ~~szentélye~~

Medvey 123. l.

Velez h. n. VI. 14.

Majano Benedetto da

l.

Myok Ernő

17. l.

r. Járásbíróság!

k, mint egyenes adós, Adrovitz Al-
lnokok, mint készfizetői kezesek tar-
erint tőlünk kölcsön felvett 600

etési kötelezettség nek felszólítás da-
Sk
ügyvéd által esedez a tekintetes kir.
Ürk Ürk

Maiano, Benedetto
da

l. HorBp
28-l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visearádi-utca 36.

Majano, Benedetto

Ind
2
Bal XV-XVI. mar
II. 562. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

D. Majano Benedetto da szobrái, rövid ideig Mátyás király udvarában dolgoztak.

Arch. Ért. 1923–26. 197. l.
Vasari ed. Milanesi. III. p. 334–35.

Tolna h. n. II. 192

Benedetto da Mayano

Trod

7

Mátyás 262

(Pasteur)

Majano Benedek

Środ
z

< Czá 563-564

Benedetto du Mayer

no

---

laid

Salamon Ferenc

Budapest tört

II kot. 503. l

III kot 267 l

Pesteiner. Budapests

Heule. 1893.

Benedetto da Majano

ired

1476 elott járt itt.

Czt csetlep laid.
sót okiv. laid

Bar 280. l 296. l.
298.

Benedetto da Majano

Rath. I. 284.

cast-laid

Benedetto da Majano

cod

Rath I. 237-5

Benedetta da Majano

Lrod

Ilg 135 l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Benedetto da Majano

Mod

Vas. Typ. 1890.761 l.

Benedetto da Majano

Ivod

Z

Böh 40 l.

Benedetto da Majano

Irod

Räth. II. 582

Benedetto da Majano

ind

Ratti II. 431

Benedetto da Majano

vol

Ráth II, 376 l

és 430 l.

Benedetto de Majano

vôd

Dr. Czobor Béla Erdödi

Bakócs Tamás Kárpitja

Arch. Ert. 1889. 213. 1.

Benedetto de Majuno

irod.

Ostvay T. Pozsony várostörténete. Pozsony 1895. II. k. I r. 291 l.

és

Horváth Mihály A Magyarok története 1842. 260. l.

Benedetto di Majano

florenci építész, szobrász, intarsiator.

Vasari leírja V. K. 129. l.

„E művész különösen arra adta magát, hogy különböző szinű fából berakott távlatokat, lombozatot s fantastikus alakokat készítsen szobabutorokuak. Dolgozott Mátyás király számára is, ki udvaránál sok florencit tartott el s minden ritkaságot kedvelt, egy szekrénypárt, a legszebb s legmesterségesebb művészettel berakott fával, s mithogy nagy kegyességgel hivatott meg a király által, hogy minden ásni jöjjön el Budaira, begöngyölte szekrényét, hajóra ült s Magyarországba ment, hol bejelentvén magát a királynál, általa szivesen fogadtatott. Ekkor felhozatta szekrényeit sarokat a király jelenlétében kezdte kiraku, mert ez nagyon vagyott látásokra. A nedvesség azonta a hajóban s a tengeri levegő felolvasztottak az egyet, s a mint a művész a viaszvasznat kibontotta, csaknem [illegible] berakott barab földreesett.

Menyire megijedt és megszeppenett Benedetto ily sok ír jelenlétében, ezt mindenki gondolhatja. De ő azért csak ismét összeszorta munkáját, a mint legjobban lehetett, s a kiráfi nagyon kielégítette, hanem e mesterségét mégis megutálta, s nem tudta tovább kiállani azon szeppen miatt, mellet általa vallott. Télre tévén tehát minden félinkséget, szobrászatra adta magát, mellel már mielőtt Magyarországba jött volna, Lorettóban egy mosdó medencét kiszitett bizonyos angyalokkal márványból. És mielőtt Magyarországot elhagyta volna, tudtára adta a kiráfnak, hogy ha kezdetben szeppenben maradt is, a hibáros ely mesterség gyakorlatáé volt, mely alacsony nem pedig a művészeti lehetségé, mely magasztos. Elkészítvén tehát egy pár művet agyagból és márványból, mellek a kiráfnak nagyon tetszettek, visszatért Florencbe."

Pulszky Ferenc, Adalékok a magyarországi műtörténelemhez. Budapesti Szemle 1874 évf. 229–230 l.

MDK

Wigand Ede, ip.müv. Mahunka Imre, müasztalos.
terv. kivitelező.

Leányszoba.

Magyar Iparmüvészet. 1903. 9.kép.

Maiano, Benedetto da MDK

Mátyás király reneszánsz palotáján dolgozott.

54.o.

Borsos- Sódor- Záder: Budapest. Bp. 1959

M

MDK

Benedetto da Maiano

firenzei szobrán

állítólag megfordult Mátyás udvará-
ban

Dékány: Magy. Ren.
Radnámé: Ragyogó művészet...

19

MDK

Benedetto da Maiano

Mátyás budai palotájába almáriomokat készített

Dělány: Magyar ren.
Diósseghy Miklós: Buda Mátyás király korában

98. 1.

Benedetto da Maiano

MDK

Mátyás megbízásából a Zsigmond-palota reneszánsz átalakításán dolgozott.

Bierbauer, Virgil: The Castle of Buda in the Middle Ages
The Hungarian Quarterly, 1936. V. 259-o.

Majano, Benedetto da

MDK

épitész

korának más mestereivel együtt ő is dolgozott Mátyás udvarában.

22.o. 41.o

Fraknói Vilmos é Fógel József - Gulyás Pál - Hoffmann Edith: Bibliotheca Corvina. Mátyás király budai könyvtára. Bp. 1927. 172.l.

Maier Pál építész

Tervező vsoperhtjának tervét díjazták az alábbi pályázaton (rajz, szepző)

Korán Ferenc: A tabáni Rác ipyóp tudó tervpályázata, 1909

Magyar Építőművészet 1970/4 2 old.

Maier Pál

a gödöllői Szabadság téri
vendéglő státuszai

Magyar Építőművészet 1974/4

46. old.

Maier Pál

A budaörsi **Hütött Tárolót** /építészek Farkas Ipoly, Szlabony Lajos, statikus Maier Pál/

említi

Konecz Attila: Könnyűszerkezetű hütött tároló
Magy.Ép.Ip. 1971.4.sz. 193-202.

197.1.

Maier Pál

M.I.9 Szálló, Dombóvár. Épitész Makovecz Imre, belsőépitész Tóth Lajos, statikusok Maier Pál. Klenovits Miklós, Molnár Imre. Függönyök: Hübner Aranka. - Ismertetés, foto Csák Miklós.

24-26.1.

Magyar Épitőművészet, 1971.6.sz.

Mai Imre, [építész]

MDK

Meghalt 72 éves korában.
Temetése a rákoskeresztúri
köztemetőben dec. 8-án.

—: Halálozás 11.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 6.

Bernardo Magno

épitéz.

1578 ban mit vár épitőmester és felügyelő emlitve

Győrött.

Vill. 491

Maietinsky Vencel

ciszterci szerzetes Mezovin Floriánnal együtt 1699-ben rajzot készített az akkor még párkánymagasságig álló ~~ciszterci~~ pásztói ciszter templomról

Műemlékvédelem, 1969. 4. sv., p. 227.

Maietinsky Vencel

1699-ben térképet készített Pásztóról.

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 229.

Aristide Joseph Maillol, francia szobrász grafikusművész /1861-1944/.

Amerigo Tot szobrászművész 1909-ben született Fehérvárcsurgón, 27-én lesz 75 éves. – Főiskolai tanulmányait Bpesten, az Iparművészeti Főiskolában [illegible]di 1927-ben, a dessau Bauhausban folytatja, a 30-as évek elején jár Párizsban, ahol Maillol szobrai hatnak rá igazán.

Losonci Miklós: Amerigo Tot köszöntése.
Petőfi Népe, 1984. szept. 23. 5-old.

MAIXNER Gottfried ács. Egerben 1766-71. években
irják össze, mint adózó egri iparost.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MAIXNER kályhás. 1832-ben az egri érseki palotában a „Maixner-féle kályhák megujitása" tétel szerepel. Felvetődik, nem a győri Magner kályhás müveiről szól-e a számadás.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Maixner Gottfried ács

Egerben 1766-71 között szerepel az adóösszeírásokban

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 363. old.

Maixner Károly

építész

szegedi törvényszék
és postaépület terve-
zője.

vád

422. l.

NémedySzeged

laid Beöthy wied. t

Maixner Károly

vöd
2

Tonelli keged

36-l

2 szer

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}5$ órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

IGNATZ M A I X N E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH, Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 395.- Herr IGNATZ M A I X N E R
Felvétel ideje: 1827. I. May.
Hová vették fel: Waitzen, /Vác/. 162.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Maius, Joannes

Buda látkeje 1598. ból

Kremmer cikkeiben ism.

Száradok. 1914. 234 l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

30 nap **JÚNIUS** 23. hét

2 Vasárnap		Erazmus vt. *Anna*
3 Hétfő		Klotild *Klotild*
4 Kedd		Kar. Ferenc *Kerény*
5 Szerda		Bonifác p. v. *Bonifác*
6 Csütörtök		Norbert pk. *Norbert*
7 Péntek		Róbert hv. *Róbert*
8 Szombat		Medárd pk. *Medárd*

Mains Johannes

resp. XVII sz

lásd

Mur. és Kőnyt. ést

1913. 251. l.

Mains Joannes

last

Bmk 43. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alái

8. sorsz. Műhelyi min'a

Maius, Joannes
verin

l.

Mur. cs kat Est

1913-257. l.
Eletrogra a 257–252
lapon

IRODALOM — Radisics: Magyar lélek magyar munka 22 lap 2 és 6 ábrák.

JEGYZET

Iparmüv. Mira. Flatár: Lt. 1953.
N. Br. 163.

Dényla. Ltr: D. 74.

Maius János

otvós

Kőmagyőtvj. 882 n.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
				1 2 3	4 5	6 7	8 9	10 11	12 13	14 15	16
					I	II	III	IV	V	VI	

Straub Spor

1935.					V
III.	19.	1233. oz. ozámla	S.	1	
"	26	1277. "	S.		
IV.	5	1365. "	S.		
"	11	1519. "	S.	1	
"	26.	1598. "	S.		
"	30.	1623. "	S.		
V.	13.	1673. "	S.		
	21.	1700. "	S.		
	30.	1743. "	S.		
VI.	13.	1799. "	S.		
	18.	2520. "	S.		
		2525. "	S.		
	19.	2529. "	S.		
	21.	2534. "	S.		
	22.	2555. "	S.		
VII.	2.	2595. "	S.		
		2596. "	S.		
"	12.	2655. "	S.		

Maius Johannes
verin
Orlandi Giovanni

tovább.
2 l.

Budavniraf. 1936
20 l

MŰEMLÉ... BIZOTTSÁGA
224 (1) 12 szám
Ér.: 92 ... 16 9 n.

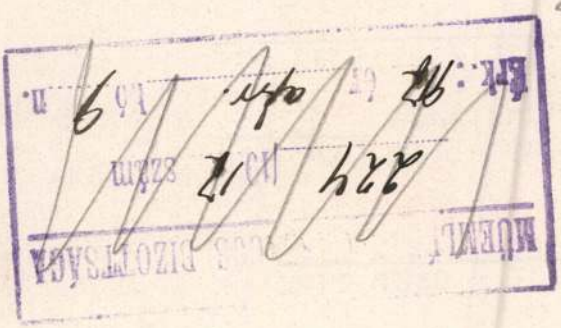

ZE

Zahl 4298 / 1917.

Betreff: Milleniumdenkma
Spreizung.

Auf Zahl 180/1917.

An die löbl.

LANDESKOMMISSION Z

(Müemlékek or

2 Beilagen.

Der Empfang

Maius, Giovanni

XVII. 4.

l.

Uxa 122. l.

Figyelmeztetés. A közművelődési szakokat, valamint a nyelvi tanfolyamokat, ügyességeket és a testnevelésre vonatkozó közléseket lásd a közgazdasági és kereskedelmi osztály órarendjében.

A kötelező kollokviumokról és a szigorlati rendről a Szigorlati Szabályzat tájékoztat.

Maius Giovanni

olasz rézin

vród

z

Kremneinetmet

92. l.

és

Kremmer Dezső. A

Székesfőv. Muzeum olasz

metszeteiről. Muz és Kat.

Értesítő VII évf. 257. l.

HELYSÉG

SZÉKESFEHÉRVÁR

SZAKCSOPORT

Fegyv

VÁRMEGYE

KOR

XVII

ŐRZÉSI HELYISÉG

Székesegyház.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Fő oltárkép.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉSI

FÉNYKÉP, RAJZ

Maitz Ede

Balaton az Öreghegyről
Tihany

Balatoni Társaság V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1933. május

MAITZ FERENC, épitès müvezstó

A szombathelyi felszabadulasi emlékmüvet Heckenast Janos tervezte.Az eddig elkészült részek/1969/a jó hozzaallast bizonyitjak,s dicsérik többek között Maitz Ferenc müvezetó kollektivajanak gondos munkajat. 218.old.

PÉTER LAJOS: A felszabadulási emlékmü tervezése és kivitelezése 210.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 2.szám, 1970. Szombathely

MAITZ FERENC, nyomdász

A nyomdászok a területi egyletekben tevékenykedtek. A szombathelyiek a pozsonyihoz tartoztak. Szombathelyen is volt fizetőhely.-1903-ban a pozsonyi egyletnek 15 szombathelyi tagja volt.-Maitz is tagja volt. 95.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen / 1892-1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

MAITZ FERENC, nyomdasz

Maitz Ferenc, a Martineum akkori nyomdavezetője, 89 éves kora ellenére is jóegészségnek örvend. Szombathelyi nyomdász volt. 292.old

KUNTÁR LAJOS: A felszabadulás utáni első sajtótermékekről 292.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

MAITZ FERENC, nyomdász

Szombathelyen elmondta, hogy napokig nem hagyták el a nyomdát, a gépek szinte éjjel-nappal mentek és az élelmezésükről a szovjetek gondoskodtak. 292.old

KUNTÁR LAJOS: A felszabadulás utáni első sajtótermékekről 292.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

Maitz József szobrász M.D.K.

székesfehérvári

Ősi, r. k. templom, szószék

1837 – 39.

Genth. Müeml. 1959 I. 232.

MDK

Maitz Andor
építész

Repr: A kőszegi Szt Jakab templom alaprajza.
Maitz Andor rajza alapján.

37.o. 24. kép. vö. 152.o.

LELKES ISTVÁN: KŐSZEG. Bp. 1960.

Maitz Andor MDK

építés

A Tösszegi Szt. Jakab templom 1932-ben való ujjá-festése alkalmával a mészréteg alól M.A. régi Madonna-freskó töredéket bontott ki. Végül a Palástos Mária kétméteres alakja bontakozott ki.

Dex Ferenc: A Tösszegi Szt Jakab tpl: újonnan felfederett freskóinak helyreállítása Szombathely 1937. 8-13 l.

8.

MAITZ ANTAL, acsmester

A szombathelyi felszabadulasi emlékművet Leckenast János tervezte. Az eddig elkészült részek/1969/a jó hozzáállást bizonyitjak, s dicsérik többek között Maitz Antal acs, brigádvezető által iranyitott kollektiva gondos munkajat. 218.old.

PÉTER LAJOS: A felszabadulasi emlékmű tervezése és kivitelezése 210.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 2.szám, 1970. Szombathely

MDK

Maitz Ede, festö

Köszegi Kálvária-hegy.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

Maistriler Mert, könnives M.D.K.

1443-1457. között heti fizeteses könnives Porsonyban.

Hoffmann Edith: Pozsony a középkorban, elfelejtett müvészek, elpusztult emlékek, Bp. é.n. 33. old

MAISZL MIHÁLY, go mbkötőinas

31.-Gál Ádám műhelyében tanultak:Maiszl Mihály,1735.jú
12-1739.jún.12.-Leithner János,1739.aug.20-?.-fia And-
rás,felsz.1741.júl.9.-fia István,felsz.1746.jan.3.-
bátyja,Gál Sámuel fia,János,1744.aug.2-1746.jan.3.
401.old

SZOVÉNYI ISTVÁN: Kőszegi gombkötőmesterek és műhelyek
a céh keletkezésétől megszűnéséig, 395.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 5-6.
6971-72. Szombathely, 1975

M D K

Maithéni Paulus, pictor imaginum vitriariorum, Ujvidék.

Kaposy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

MAITINI FERENC, fazekasmester

1847-ben a sárvári fazekasok szerződést kötöttek a Sárvári Uradalmi Tisztséggel a földhordás tárgyában. A szerződés név szerint kilenc sárvári fazekasra vonat kozott. Igytöbbek között őrea is. 346.old

BÁRDOSI JÁNOS-B. DORNER MÁRIA: Adatok a sárvári /és kőszegi fazekasság történetéhez 333.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

MDK

Maitinszky Olga

Csendélet, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 15. l.

Maisler Mátyás

ácsmester

Pesten 1702-ben a 215. számú
boo frton megvette 1709-
ben vendégfogadói enge-
délyt kapott.

Ballai Károly

Magyar Korcsmák
és fogadók a XIII–XVIII.
században Bp. 1927
91. l.

23 szám.

Meiszner Miklóst, a bizot
alkalmazott titkárt, a bizottság
ez állásában illetményei változt
gesi tettem.-

Felkérem a bizotts
mellékelt okmányt, a nevezettnek

Budapest, 1904.

Maistriler (Mastrecht, Németalföld) Mert
könnives 1443-1457
l.
Hoffmann Pozsony 33. l.

Hoffmann Südost

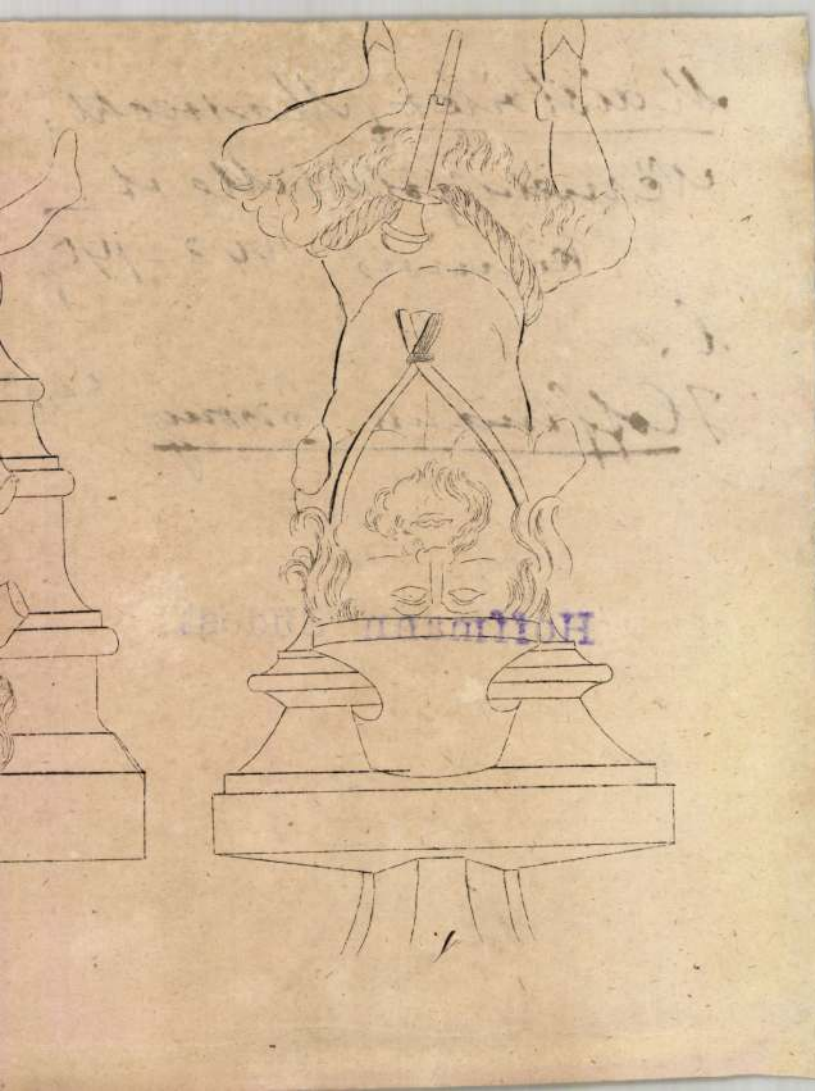

Maisch Ede

festő

Pozsonyból, 1865-ben. 22 évés

Lásd

Fleischer Béés 66. l.

Maisch Ede, festő, Pozsonyból, 22 éves korában, 1865—66 a festészeti előkészítő szakosztály hallgatója, majd kétévi megszakítással 1868—74 a tört. festészeti szakosztályon Engerth tanítványa volt.

MAISCH, Johann, pozsonyi asztalosmester

J.M.,bürg.Tischlermeister,

2 gyermeke megh. 1814, 985 l.
1831, 492 l.után

felesége megh. 1832, 486 l.

J.M.,Billard-Tischler in Pressburg,
2 eladó billiárd-asztalát hirdeti.

[1836, 921, 948 l.]

Pr.Z.

MAISCH, Johann, pozsonyi asztalosmester

J. M., bürgert. Tischlermeister, 3 hónapos fia meghalt. (1814, 985 l)

U. az, 25 éves fia meghalt. (1831, 492 l. után)

U. az, 52 éves felesége meghalt. (1832, 486 l)

—

J. M., Billard-Tischler in Pressburg, 2 eladó billiárd-asztalát hirdeti: (1836, 921, 948 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

MAISCH Sebastian, pozsonyi festő

S.M. Kunstmaler, 13 hónapos fia meghalt (1836, 620 l)

—

S.M, bürgerl. Maler, 6 hónapos fia meghalt. (1840, 337 l)

S.M. Maler in Pressburg, a pozsonyi lövészegyletnek célkarangat festett, különböző karu pozsonyi látképekkel és történelmi jelenetekkel. Átmérője 48 coll. (1841, 321 l)

—

S.M. Kunstmaler, 4 hónapos fia meghalt. (1844, 387 l)

—

Herr S.M. Kunstmaler, 45 éves felesége meghalt. (1849, 1005 l)

Pressburger Zeitung

(Gesthen)

MAISAI PÁL, tobakos

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két iratok a város XVIII.sz.-i mesterről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mester, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 266.old

/ 1,2./ V. tobakos. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Mairovitz Éva

1920/31 - 1931/32

Ferkèpzomfoiskèvk

110. l.

Mairevich György ifj.épitész

Hozzászólása a "Kövekben irt magyar drámá"-hoz, a magyar nemzeti épitészet kérdését tisztázó ankét során.

P.N.930.III.30.

Le Maire

francia hadmér-
nök dandáros

lásd

Márko Sándor dr

II. Rákóczi Ferenc
I k. 1676–1707.
Bp. 1907. 389. l.

Le Maire

hadmérnök

l. cid

Thaly Kálmán

A széki gróf Ber-
cseny-család. III.

346—347 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Le Maire

francia mérnökkari
dandárnok II. Rákóczi
Ferenc volgálatában

De Riviére francia
mérnökkari törzstiszt
a fejedelem megbízásá-
ból 1705-ben elkezdi-
tette Érsekujvár átépí-
tésének tervét. E terve-
ket fenti vizsgálta felül.

Haiczl Kálmán dr.
Érsekujvár multjából.
Érsekujvár, 1934. 272 l.
274. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Le Maire

hadimér-
nökvolt és tüzér-
ezredes II. Rákóczi
Ferenc szolgálatában

Birkás Francia utazók

65. l. 66. l.

1704-ben Desalleurs
francia tábornagy
kiséretében Parizsból
eszerett Magyarországba.

szter f.é.szept. 24-én 108365
yi miniszterhez intézett átirata-

izottságának f.é. szept. hó 7-én
t oly kéréssel van szerencsém
lag megküldeni, hogy Földi Antal
a müemlékké nyilvánitott Vörösklas
knek felügyeletével való ideigle-
i, és nagybecsü elhatározásáról

M.D.K.

Alexander Mair,rézmetsző

Hatvan elfoglalása 1596-ban.Mair 1596-os metszete után is átvett egyes elemeket ".P.Zimmermann az ő "Ikonográfiájá"-ban.I.Katalógus.37.Mair metszet: Orsz.Széchényi Könyvtár Apponyi metszet-gyüjt.1000.sz.

Gennerné Wilhelmb Gizella: Wilhelm Peter Zimmermann magyar vonatkozású rézkarc-sorozatai.187.o.

Folia Archaeologica.IX.1957.Bp.Bibliotheca Kiadó.Bp. 1957

Mair (Mayr) Sándor

1., Wahre Contrafactur der herlichen vestung Hatvan sambt Belagerung, wie solche I. K. W. Erzherzog Maximilian — den 3. Sept. dis 96 Jahr mit Sturm ... eingenommen. N. tol

Nagy hatásu ábra, meget Mair (Mayr) Sándor augsburgi rézmetsző az augsburgi Velser Máty. Pál és Markus hirneves patricinsoknak felajánlott. Eredeti, helyben készitett rajz, mikép a magyarázat alól megjegyzi: „Im Feldlager von Hatvan abgerissen Anno 1596." A Cegrithább lapok egyike, — m. 25.1, h. 34.1 cm. Nagler VIII. köt. megemliti 31. sz. alatt.

Bubics Magyarországi várak. 33.1

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg
	52.50	52.50		

H. Sz.:

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg
	10 -	10 -		
	52 50	52 50		
	~~17 50~~ 35 -	35 -		
	9 -	9 -		
	70. -	70. -		
	26.25	26.25		
	87.50	87.50		
	17.50	17.50		
	72.50	72.50		
	217.50	217.50		
	27.50	27.50		
	66. -	66. -		
	22. -	22. -		
	145. -	145. -		
	17.50	17.50		
	17.50	17.50		
	87. -	87. -		
	17.50	17.50		
	13.50	13.50		
	8.75	8.75		
	82.80	82.80		

ALEXANDER van der MAIR, grafikus

Moldva és Oláhország térképe.-Lent jobbra a diadaliv rajzán az antik művészet intenziv tanúlmányozása mellett az is látszik,hogy a manierista művész nem akarta minden ben követni előképeinek monumentális egyszerüségét,,s me lehetősen túlhalmozta dekorativ elemekkel a kompozíciót. A római viseletbe öltözött,babérkoszorús ifjú hadvezér felágaskodó lova előtt török harcos fekszik a földön. 61.old. 24.kép. 38.jegyz.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Báthory Zsigmond moldvai hadjáratának egykorú grafikai emlékei 57.old

FOLIA HISTORICA, 2. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1973

ALEXANDER MAIR, rézmetsző

24.kép.-Báthory Zsigmond fiktiv diadalkapuja,térkép széldisz.---Alexander Mair rézkarca,Országos Széchenyi Könyvtár. Fekete repr.

CERNOVEHNÓ WILHELMB GIZELLA: Báthory Zsigmond moldvai hadjáratának egykorú grafikus emlékei 5%.old

STUDIA HISTORICA, 2. A M.N.M.Évkönyve,Bp. 1973

ALEXANDER van der MAIR, grafikus

Moldva és Oláhország térképe.-A tudományosan száraz geogr
fiai ábrázolást a kompozició járulékos részeiben a manier
mus gazdag ornamentikája és antikizáló megjelenésmódja ki
séri.Lent jobb sarkában archaizáló diadaliv feliratai az
ifjú fejedelmet dicsőitik,s az épitmény tetején lovas ala
alakja imperátorként jelenik meg.-Rézkarc, 51,4+ 99,2 cm,
61.old. 38.jegyz 24. Vdg

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Báthory Zsigmond moldvai
Hadjáratának egykorú grafikai emlékei 57.old

FOLIA HISTORICA, 2. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1973

ALEXANDER van der Mair, grafikus

Moldva és Oláhország térképe.-Lent jobbra diadaliv és l
lovas alakja,Báthory Zsigmond.és egy török a földön.A "ké
figura elrendezése Leonardo lovasszobor-tanúlmányaihoz
igazodik.A mögöttük látható fegyvercsoportozat viszont
megbontja az architektúra és a szobrok egységét s az ün
nepies alkalmakra emelt ideiglenes diszitő-alkotmányok
túlzsúfolt elrendezését utánozza. 24.kép. 61.old

GEHLHOFF WILHELMB GIZELLA: Báthory Zsigmond moldvai
Hadjáratának egykorú grafikai emlékei 57.old

FOLIA HISTORICA. 2. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1973

Mair, Alexander

augsburgi rézmetsző

Buda és Pest kelet felől
1603-ban
Rézkarc.

Másolata Zimmermann
P.W., topografiai szem-
pontból szerény értékű
rézkarcanak

Töle Hatvan és Pest –
Buda környéket ábrázoló
karc 1596-ból.

Kremnemetmet.

109. l. képpel
110. l. 201. l.
209. l.

Mair Alexander

neimet vérm.

irád

Kremneimetmet

137. l – 207 l.

erendezések.

z.eleje.

ZES):

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

Nagy vonásokban igyekszünk áttekintést adni a XVII. századi csata- és ostromképrajzolók légiójáról.

Siebmacher Chronologiájának metszetei erősen befolyásolják száz év művészi termelését. Még Wagner »Neu eröffnete ottomanische Pforten« c. műve (Augsburg, 1700) is Siebenmachert másolja.[286] Zimmermannból is sokan merítenek, így Alexander Mair, a népes augsburgi metszőcsalád tagja.[287]

Mair, Alexander

Ambrosoli 35. l.

Maior Izsák

Herzog

N.-Szombat 1640.

Maior Isaac

nőc sajzol.

R. M. K. II. 559 mai

Maior

l.

Rath. I. 495.

WOLFF MAINZINGER MDK
Steinmetz

P.tjkv.I6k.345.f,352.f. 1696.febr.24,márc.9.

Mainz György

szobrász és Kőfaragó Székesfehérvárott. Ybl Miklós székesfehérvári építőmesterrel, a nagy Ybl Miklós apjával együtt vállalkozott falusi templomok és kastélyok építésére és díszítésére a Dunántul felső részében. A Mainz-családnak fiágon való kihaltával a ház és az egész szobrász és kőfaragó telep az utolsó Mainz segédjére, Havranekre szállott s ma is ennek a fordítva.

családnak a birtokában van

írod

Pesti Napló

1936. márc. 7.

(A legnagyobb magyar épitész.)

NDK

Mainz Georgius, szobrász, Székesfehérvár.

Kaposy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1. sz. 138 l.

Mainth József

festő

Szül. 1807. ben Nagyszebenben

Lásd

Fleischer Béla 66. l.

Mainth József, festő, szül. 1807-ben, Nagyszebenben, 1828—30 a tájképfestészeti szakosztály hallgatója volt.

NICOLA TANEFF